

Jaworzno, 25 lipca 2006 r.

Szanowni Państwo!

Przekazuję Państwu szczegółowe sprawozdanie, zawierające analizę wyników egzaminu maturalnego, przeprowadzanego dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Sprawozdanie składa się z trzech głównych części, dotyczących:

- organizacji i przebiegu egzaminu,
- wyników egzaminu (zestawień ilościowych),
- analizy ilościowej i jakościowej wyników egzaminów z poszczególnych przedmiotów.

Zdaję sobie sprawę, że wyniki egzaminu będą przedmiotem zainteresowania różnych środowisk odpowiedzialnych za edukację w naszym kraju. Dlatego uwzględniono w sprawozdaniu zarówno analizy ilościowe, jak i jakościowe. Oczywiście, ze względu na liczbę przedmiotów objętych egzaminowaniem oraz na złożoną strukturę tego egzaminu, sprawozdanie jest dość obszerne. Wiem jednak, że dzięki temu poszczególne grupy odbiorców będą mogły znaleźć w nim informacje i dane, które umożliwią im przeprowadzanie stosownych analiz.

Z pewnością dla nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły bardzo ważne będą opracowania ilościowe, dlatego przyjęliśmy różne kryteria obliczania współczynników statystycznych. Aby zestawianie danych dawało Państwu wiarygodny i rzetelny obraz wyników, uwzględniono w opracowaniu podział na licea ogólnokształcące, profilowane i uzupełniające oraz technika. Osobno zanalizowano wyniki egzaminów zdawanych jako obowiązkowe i egzaminów z przedmiotów wybranych dodatkowo.

Nauczycieli, a także uczniów, z pewnością zainteresują analizy jakościowe, czyli dokładne omówienia sprawdzanych umiejętności wraz z komentarzem, który obejmuje również podanie współczynników łatwości dla poszczególnych zadań. Określone standardy wymagań egzaminacyjnych pozwolą na właściwe zaplanowanie procesu dydaktycznego. Należy jednak pamiętać, że wszystkie dane powinno się interpretować w kontekście warunków pracy danej szkoły.

Mam nadzieję, że nasze opracowanie spełni Państwa oczekiwania w zakresie komunikowania wyników, chętnie także przyjmujemy uwagi, dotyczące zawartości i formy sprawozdania, aby każda kolejna publikacja o wynikach egzaminu lepiej odpowiadała na Państwa potrzeby.

Jednocześnie dziękuję wszystkim zaangażowanym w organizację i przeprowadzanie egzaminu i życzę kolejnych, udanych sesji egzaminacyjnych.

Dyrektor OKE

Roman Dziezic

Spis treści

I. Informacje ogólne.....	5
II. Organizacja i przebieg egzaminu maturalnego.....	16
1. Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych.....	16
2. Zgłoszenie zdających do egzaminu maturalnego oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych.....	16
3. Przebieg egzaminu maturalnego	17
4. Sprawdzanie prac maturalnych	19
5. Komunikowanie wyników	21
III. Wyniki egzaminu.....	22
IV. Język polski.....	26
IV.1. Część ustna.....	26
IV.2. Część pisemna.....	27
1. Ogólna informacja o zdających część pisemną egzaminu	27
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	28
3. Wyniki egzaminu	28
4. Zdawalność egzaminu	31
5. Analiza jakościowa zadań	32
V. Język angielski.....	57
V.1. Część ustna	57
V.2. Część pisemna	58
1. Ogólna informacja o zdających	58
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	60
3. Wyniki egzaminu	60
4. Język angielski zdawana jako przedmiot obowiązkowy	64
5. Język angielski zdawana jako przedmiot dodatkowy.....	66
6. Zdawalność egzaminu	67
7. Analiza jakościowa zadań	68
VI. Wiedza o społeczeństwie	90
1. Ogólna informacja o zdających	90
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	91
3. Wyniki egzaminu	92
4. Wiedza o społeczeństwie zdawana jako przedmiot obowiązkowy	96
5. Wiedza o społeczeństwie zdawana jako przedmiot dodatkowy.....	98
6. Zdawalność egzaminu	99
7. Analiza jakościowa zadań	100
VII. Historia.....	124
1. Ogólna informacja o zdających	124
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	125
3. Wyniki egzaminu	126
4. Historia zdawana jako przedmiot obowiązkowy.....	131
5. Historia zdawana jako przedmiot dodatkowy	133
6. Zdawalność egzaminu	134
7. Analiza jakościowa zadań	135
VIII. Język niemiecki.....	184
VIII.1. Część ustna	184
VIII.2. Część pisemna	185
1. Ogólna informacja o zdających	185
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	187

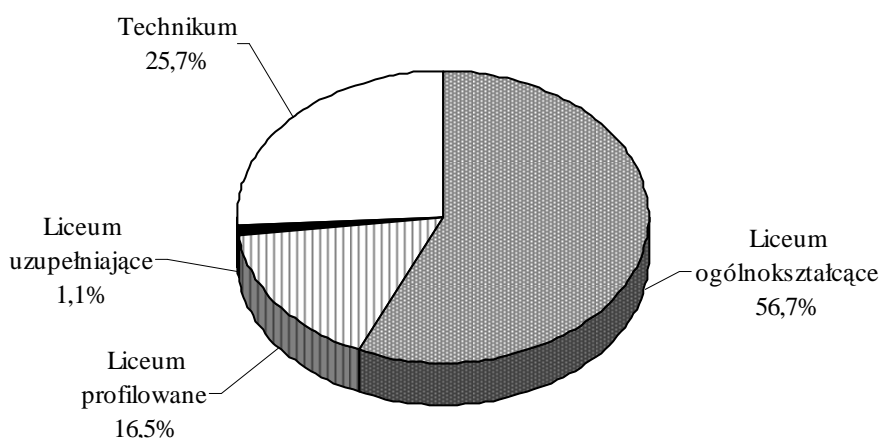
3. Wyniki egzaminu	187
4. Język niemiecki zdawana jako przedmiot obowiązkowy.....	191
5. Język niemiecki zdawana jako przedmiot dodatkowy	193
6. Zdawalność egzaminu	194
7. Analiza jakościowa.....	195
IX. Język rosyjski.....	213
IX.1. Część ustna.....	213
IX.2. Część pisemna.....	214
1. Ogólna informacja o zdających	214
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	216
3. Wyniki egzaminu	216
4. Język rosyjski zdawana jako przedmiot obowiązkowy.....	220
5. Język rosyjski zdawana jako przedmiot dodatkowy	221
6. Zdawalność egzaminu	222
7. Analiza jakościowa.....	223
X. Język francuski.....	239
X.1. Część ustna	239
X.2. Część pisemna	240
1. Ogólna informacja o zdających	240
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	242
3. Wyniki egzaminu	242
4. Język francuski zdawana jako przedmiot obowiązkowy	246
5. Język francuski zdawana jako przedmiot dodatkowy	248
6. Zdawalność egzaminu	248
7. Analiza jakościowa zadań	249
XI. Historia sztuki.....	268
1. Ogólna informacja o zdających	268
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	269
3. Wyniki egzaminu	270
4. Historia sztuki zdawana jako przedmiot obowiązkowy	274
5. Historia sztuki zdawana jako przedmiot dodatkowy.....	275
6. Zdawalność egzaminu	276
Zdawalność abiturientów poszczególnych typów szkół ilustruje tabela 179.....	277
7. Analiza jakościowa.....	277
XII. Historia muzyki	300
1. Ogólna informacja o zdających	300
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	300
3. Wyniki egzaminu	301
4. Historia muzyki zdawana jako przedmiot obowiązkowy.....	305
5. Historia muzyki zdawana jako przedmiot dodatkowy	306
6. Zdawalność egzaminu	306
7. Analiza jakościowa.....	307
XIII. Język włoski	328
XIII.1. Część ustna	328
XIII.2. Część pisemna	329
1. Ogólna informacja o zdających	329
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	330
3. Wyniki egzaminu	330
4. Język włoski zdawany jako przedmiot obowiązkowy	332
5. Język włoski zdawany jako przedmiot dodatkowy	333
6. Zdawalność egzaminu	333
XIV. Język hiszpański	334

XIV.1. Część ustna.....	334
XIV.2. Część pisemna.....	335
1. Ogólna informacja o zdających.....	335
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych.....	336
3. Wyniki egzaminu.....	336
4. Język hiszpański zdawany jako przedmiot obowiązkowy.....	338
5. Język hiszpański zdawany jako przedmiot dodatkowy.....	339
6. Zdawalność egzaminu.....	339
XV. Wiedza o tańcu.....	340
1. Ogólna informacja o zdających.....	340
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych.....	340
3. Wyniki egzaminu.....	340
4. Wiedza o tańcu zdawana jako przedmiot obowiązkowy.....	342
5. Wiedza o tańcu zdawana jako przedmiot dodatkowy.....	342
6. Zdawalność egzaminu.....	342
XVI. Język łaciński i kultura antyczna.....	343
1. Opis arkuszy egzaminacyjnych.....	343
2. Ogólna informacja o zdających i ich wynikach.....	343
XVII. Język portugalski.....	345
XVIII. Język słowacki.....	346
XIX. Słownik terminów.....	348

I. Informacje ogólne

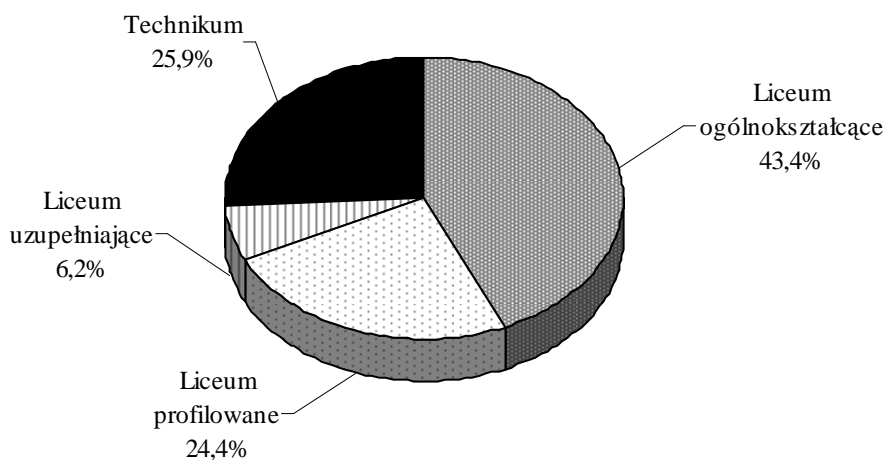
Zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840) w dniach od 4 do 31 maja 2006 roku (część ustna egzaminu rozpoczęła się dzień później) odbył się ogólnopolski egzamin maturalny dla absolwentów liceów ogólnokształcących, uzupełniających liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i techników.

Wykres 1. Tegoroczni abiturienti przystępujący do egzaminu maturalnego a typ szkoły

Do egzaminu maturalnego przystąpiło 47 556 tegorocznych abiturientów z 737 szkół oraz 2 252 osoby z wcześniejszych sesji (osoby, które podwyższyły wynik; zdecydowały się zdawać dodatkowy przedmiot; nie zdały lub przerwały egzamin).¹

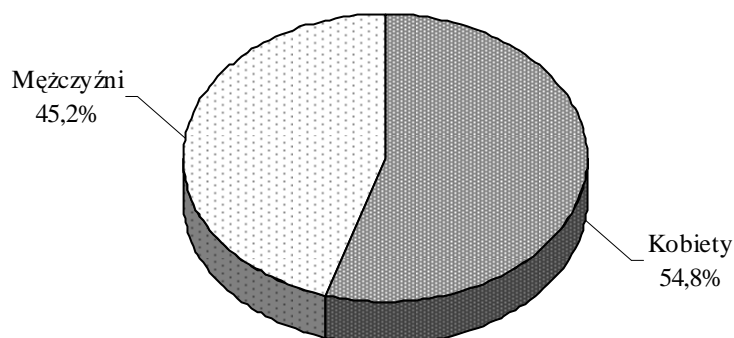
Wykres 2. Szkoły, w których zdawano egzamin maturalny według typu

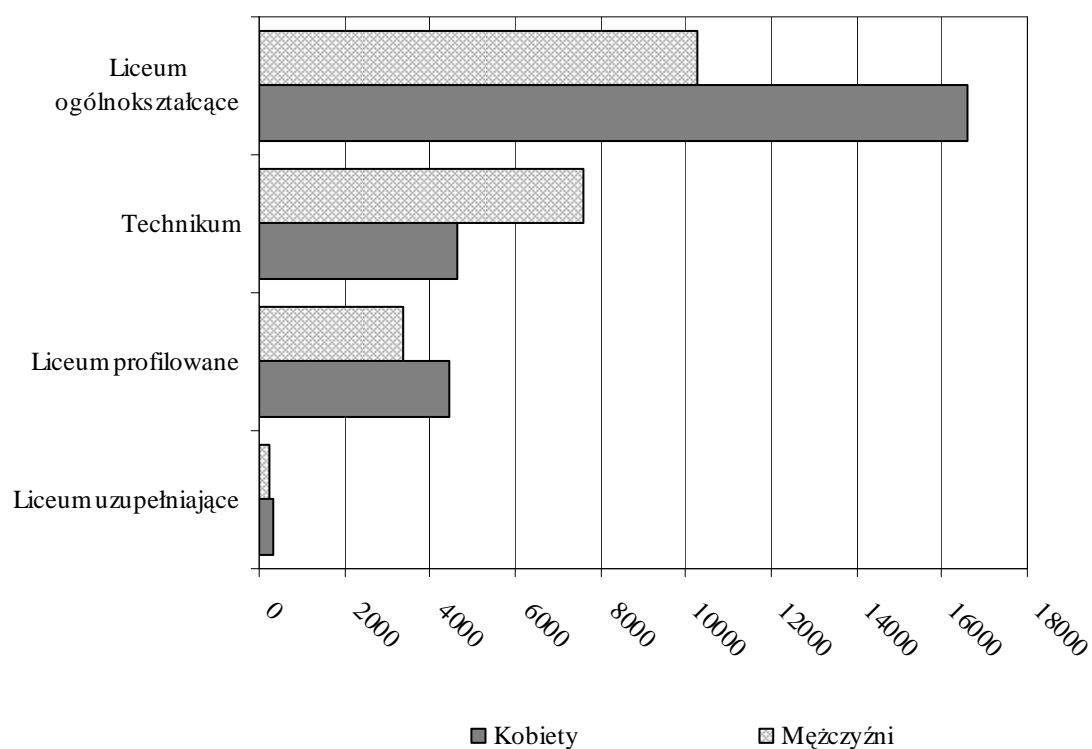
¹ Wśród zdających było 2 736 osób z dysleksją.

Osoby, które ukończyły szkołę ponadgimnazjalną a nie przystąpiły do egzaminu maturalnego w bieżącym roku szkolnym, będą mogły przystąpić do niego dopiero w sesji wiosennej 2007 r., gdyż od 1 września 2006 r. egzamin maturalny jest przeprowadzany tylko jeden raz w ciągu roku szkolnego w okresie od maja do lipca.

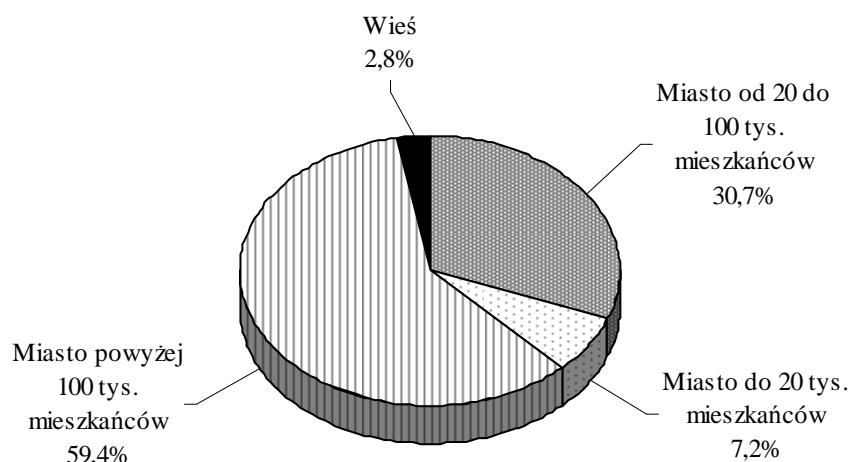
Wykres 3. Tegoroczni abiturienti przystępujący do egzaminu maturalnego ze względu na płeć

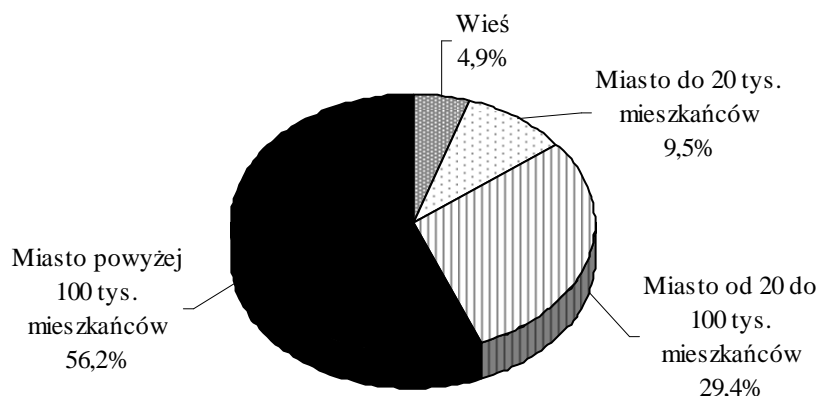
Wykres 4. Tegoroczni abiturienti przystępujący do egzaminu maturalnego ze względu na płeć i typ szkoły

Wykres 5. Tegoroczni abiturienti przystępujący do egzaminu maturalnego ze względu na położenie szkoły

Wykres 6. Lokalizacja szkół, w których przeprowadzano egzamin maturalny

Jak wynika z powyższych wykresów (5. – 6.), większość maturzystów stanowili uczniowie szkół położonych w dużych miastach (powyżej 100 tys. mieszkańców); najmniej było abiturientów ze szkół położonych na wsi (wykres. 5.). Biorąc pod uwagę płeć zdających, kobiety przeważały w liceach ogólnokształcących, natomiast mężczyźni w technikach (wykres 4).

Egzamin maturalny składa się z części ustnej, ocenianej w szkole, i części pisemnej sprawdzanej przez egzaminatorów głównie OKE w Jaworznie.

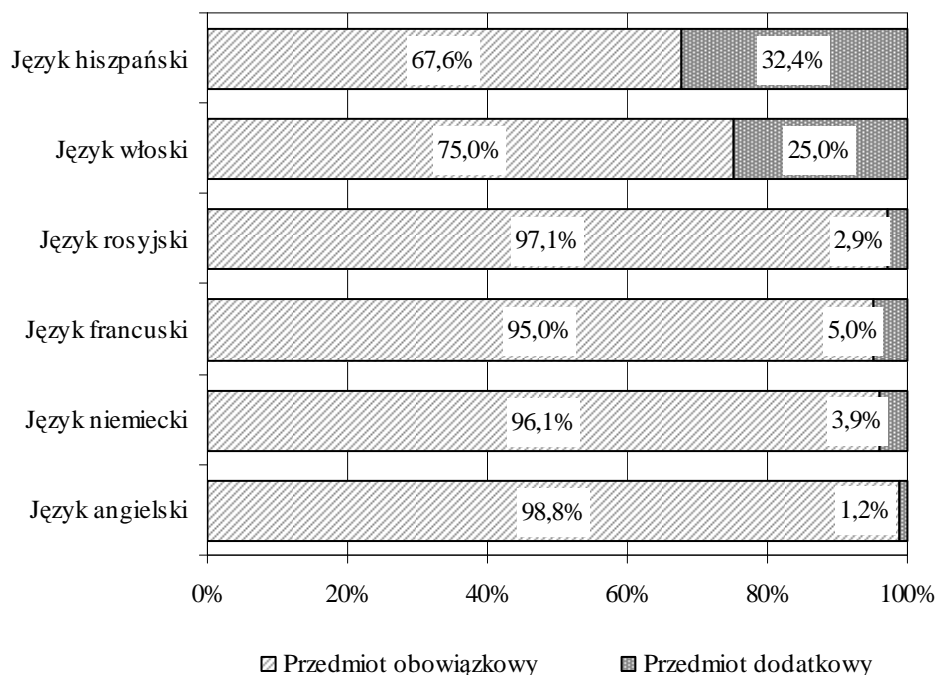
W części ustnej abiturienti, przystępujący po raz pierwszy, zdają obowiązkowo język polski i język obcy nowożytny oraz drugi język obcy nowożytny jeśli wybrali go jako przedmiot dodatkowy. Do części ustnej egzaminu maturalnego przystępowały także osoby, które we wcześniejszych sesjach nie zdały egzaminu z określonego przedmiotu lub go przerwały, a także osoby, które już uzyskały świadectwo dojrzałości, ale zdecydowały się na egzamin z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego.

Na ustny egzamin maturalny z języka polskiego² zdający przygotowywali prezentację na temat wybrany z wcześniej ogłoszonej w szkole listy tematów (na liście szkolnej mogły znaleźć się też propozycje tematów zgłoszone przez maturzystów). Zestawy zadań na egzamin ustny z języków obcych nowożytnych zostały przygotowane przez okręgowe komisje egzaminacyjne.

Tabela 1. Liczba tegorocznych zdających egzamin ustny z języków obcych nowożytnych

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy						Przedmiot dodatkowy		Razem
	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony		Poziom dwujęzyczny				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Język angielski	32 891	86,4	5 142	13,5	28	0,1	465	1,2	38 526
Język niemiecki	5 768	88,5	689	10,6	59	0,9	266	3,9	6 782
Język francuski	691	80,9	99	11,6	64	7,5	45	5	899
Język rosyjski	965	97,6	24	2,4	-	-	30	2,9	1 019
Język włoski	48	76,2	15	23,8	-	-	21	25	84
Język hiszpański	38	79,2	10	20,8	-	-	23	32,4	71
Język portugalski	1	100	-	-	-	-	-	-	1
Język słowacki	1	100	-	-	-	-	1	50	2

Wykres 7. Częstość zdawania egzaminu maturalnego przez tegorocznych abiturientów z poszczególnych języków obcych nowożytnych, wybieranych jako obowiązkowe lub dodatkowe na egzaminie ustnym

² Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego przystąpiło 46 349 abiturientów, w tym 46 248 zdających po raz pierwszy.

Tabela 2. Liczba pozostałych zdających egzamin ustny z języków obcych nowożytnych

Przedmiot	Przedmiot obowiązkowy						Przedmiot dodatkowy		Razem
	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony		Poziom dwujęzyczny				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Język angielski	131	89,7	15	10,3	-	-	1	0,7	147
Język niemiecki	26	78,8	7	21,2	-	-	3	8,3	36
Język francuski	3	60	2	40	-	-	1	16,7	6
Język rosyjski	7	100	-	-	-	-	1	12,5	8
Język włoski	-	-	-	-	-	-	1	100	1

W części pisemnej abiturient przystępujący po raz pierwszy do egzaminu maturalnego zdawał trzy przedmioty obowiązkowe: język polski, język obcy nowożytny oraz jeden przedmiot wybrany spośród następujących: biologii, chemii, fizyki i astronomii, geografii, historii, historii sztuki, historii muzyki, matematyki, wiedzy o społeczeństwie lub wiedzy o tańcu. Każdy z przedmiotów obowiązkowych może zdawać na poziomie podstawowym lub podstawowym i rozszerzonym, zgodnie ze złożoną wcześniej deklaracją. Maturzysta mógł zdawać także egzamin z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów dodatkowych (biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia sztuki, historia muzyki, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, język obcy nowożytny, język grecki i kultura antyczna).

Tabela 3. Częstość przystępowania tegorocznych abiturientów do egzaminu maturalnego w części pisemnej z poszczególnych przedmiotów (na poziomie podstawowym lub podstawowym i rozszerzonym) w województwie śląskim

Przedmiot	Wybrało egzamin z przedmiotu obowiązkowego				Wybrało egzamin z przedmiotu dodatkowego		Razem
	na poziomie podstawowym		na poziomie podstawowym i rozszerzonym				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
Język polski	36 579	77,3	10 767	22,7	x	x	47 346
Biologia	5 096	50	5 092	50	962	8,6	11 150
Chemia	380	34,8	713	65,2	1 976	64,4	3 069
Fizyka i astronomia	87	56,5	67	43,5	1 423	90,2	1 577
Geografia	10 572	73,1	3 883	26,9	1 021	6,6	15 476
Historia	1 648	27,3	4 387	72,7	902	13	6 937
Historia muzyki	89	64	50	36,0	13	8,6	152
Historia sztuki	138	27,8	358	72,2	161	24,5	657
Matematyka	2 679	30,1	6 223	69,9	1 106	11,1	10 008
Wiedza o społeczeństwie	3 183	55	2 600	45	2 545	30,6	8 328
Wiedza o tańcu	-	-	6	100	2	25,0	8
Język łaciński i kultura antyczna	x	x	x	x	20	100	20
Informatyka	x	x	x	x	398	100	398

W sesji wiosennej 2006 r. do części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu przystępowały ponadto osoby, które we wcześniejszych sesjach nie zdały egzaminu z danego przedmiotu lub go przerwały oraz absolwenci, chcący podwyższyć swój poprzedni wynik. Odrębną grupę stanowili zdający, którzy w poprzedniej sesji nie zdawali danego przedmiotu, a w tej wybrali go jako przedmiot dodatkowy.

Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych do części ustnej egzaminu z języków obcych nowożytnych miała miejsce 25 i 26 kwietnia w godzinach od 9⁰⁰ do 14⁰⁰, a arkuszy egzaminacyjnych do części pisemnej – w dniu egzaminu w godzinach od 5⁰⁰ do 8⁰⁰.

Wykres 8. Częstość zdawania egzaminu maturalnego przez tegorocznych abiturientów z poszczególnych przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe lub dodatkowe w części pisemnej egzaminu

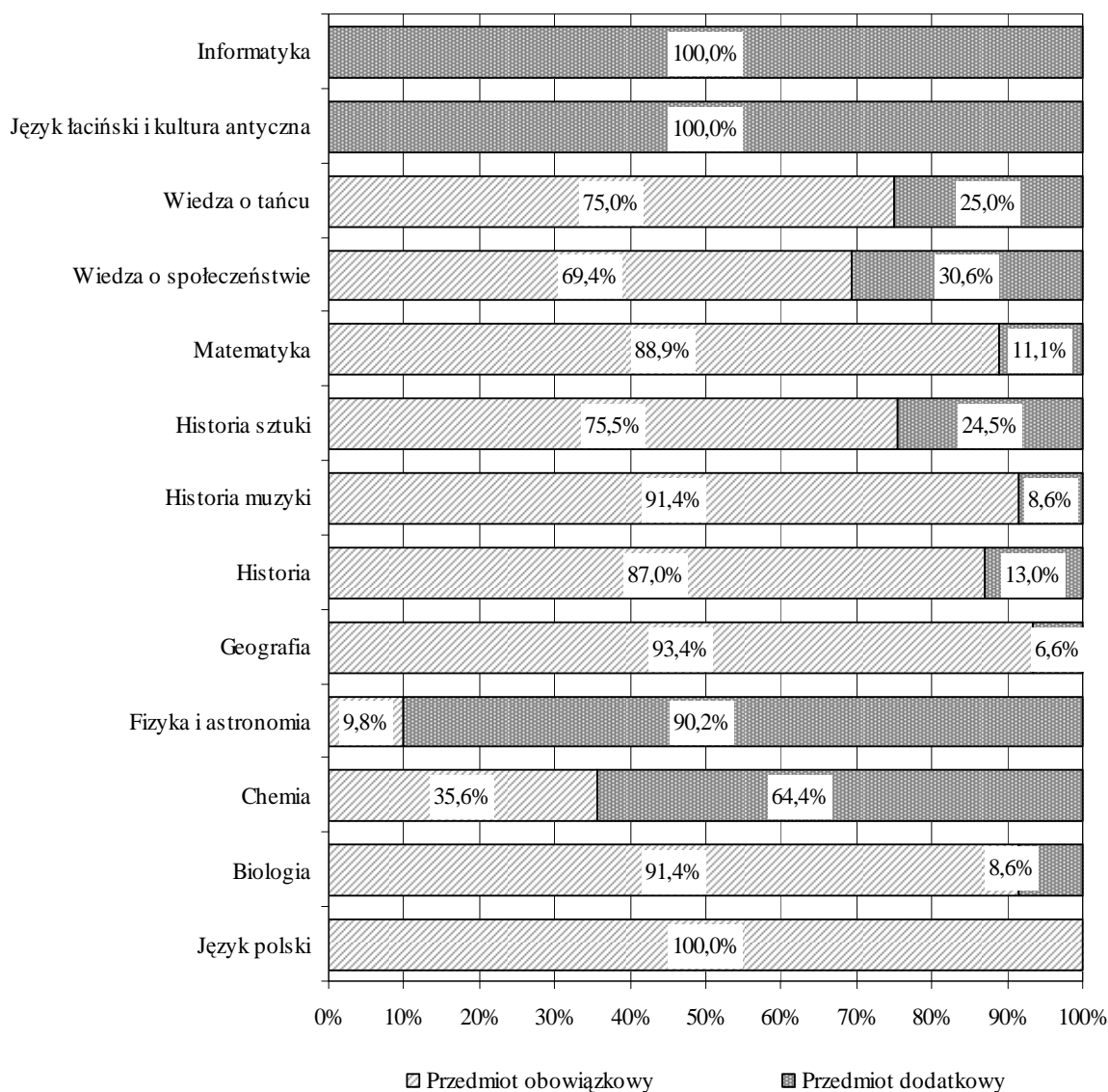

Tabela 4. Częstość przystępowania pozostałych maturzystów do egzaminu maturalnego w części pisemnej z poszczególnych przedmiotów (na poziomie podstawowym, podstawowym i rozszerzonym lub rozszerzonym) w województwie śląskim

Przedmiot	Wybrało egzamin z przedmiotu obowiązkowego						Wybrało egzamin z przedmiotu dodatkowego		Razem
	na poziomie podstawowym		na poziomie podstawowym i rozszerzonym		tylko na poziomie rozszerzonym				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
Język polski	199	50,4	98	24,8	98	24,8	x	x	395
Biologia	85	19,5	157	35,9	195	44,6	139	24,1	576
Chemia	10	10,2	33	33,7	55	56,1	379	79,5	477
Fizyka i astronomia	2	20	3	30	5	50	262	96,3	272
Geografia	182	88,8	14	6,8	9	4,4	32	13,5	237
Historia	56	22,8	150	61	40	16,3	75	23,4	321
Historia muzyki	1	100	-	-	-	-	-	-	1
Historia sztuki	7	43,8	9	56,3	-	-	12	42,9	28
Matematyka	134	46,5	119	41,3	35	12,2	47	14	335
Wiedza o społeczeństwie	73	71,6	20	19,6	9	8,8	130	56	232
Informatyka	x	x	x	x	x	x	16	100	16

Na egzaminie maturalnym istniała możliwość zdawania języka mniejszości narodowej lub grupy etnicznej, ale w naszym województwie żaden abiturient z tej możliwości nie skorzystał. Absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych, oprócz tego, że rozwiązywali w języku polskim zadania egzaminacyjne z przedmiotu wybranego jako obowiązkowy, również rozwiązywali dodatkowe zadania przygotowane w języku obcym nowożytnym, będącym drugim językiem nauczania. W przypadku egzaminu z przedmiotu dodatkowego też mieli taką możliwość.

Tabela 5. Liczba tegorocznych abiturientów zdających dodatkowe zadania przygotowane w drugim języku nauczania

Przedmiot zdawania		Język zdawania (będący drugim językiem nauczania)					
		Język angielski		Język francuski		Język niemiecki	
Historia	obowiązkowy	2	2	18	18	9	9
	dodatkowy	-		-		-	
Geografia	obowiązkowy	-	-	3	3	-	-
	dodatkowy	-		-		-	
Biologia	obowiązkowy	1	1	16	16	12	12
	dodatkowy	-		-		-	
Matematyka	obowiązkowy	3	3	26	26	4	4
	dodatkowy	-		-		-	
Chemia	obowiązkowy	-	-	1	1	-	-
	dodatkowy	-		-		-	
Fizyka i astronomia	obowiązkowy	-	-	-	-	-	1
	dodatkowy	-		-		1	

Tabela 6. Częstość przystępowania tegorocznych abiturientów do części pisemnej egzaminu maturalnego z języków obcych nowożytnych

Przedmiot	Wybrało egzamin z przedmiotu obowiązkowego						Wybrało egzamin z przedmiotu dodatkowego		Razem
	na poziomie podstawowym		na poziomie podstawowym i rozszerzonym		na poziomie dwujęzycznym				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
Język angielski	27 488	71,1	11 113	28,8	28	0,1	467	1,2	39 096
Język niemiecki	5 166	77,7	1 427	21,4	59	0,9	270	3,9	6 922
Język francuski	637	73,1	170	19,5	64	7,4	45	4,9	916
Język rosyjski	893	89,5	105	10,5	-	-	30	2,9	1 028
Język włoski	37	58,7	26	41,3	-	-	21	25	84
Język hiszpański	27	56,3	21	43,7	-	-	23	32,4	71
Język portugalski	1	100	-	-	-	-	-	-	1
Język słowacki	1	100	-	-	-	-	1	50	2

Wykres 9. Częstość zdawania przez tegorocznych abiturientów egzaminu maturalnego z języków obcych nowożytnych wybieranych jako obowiązkowe lub dodatkowe na egzaminie pisemnym

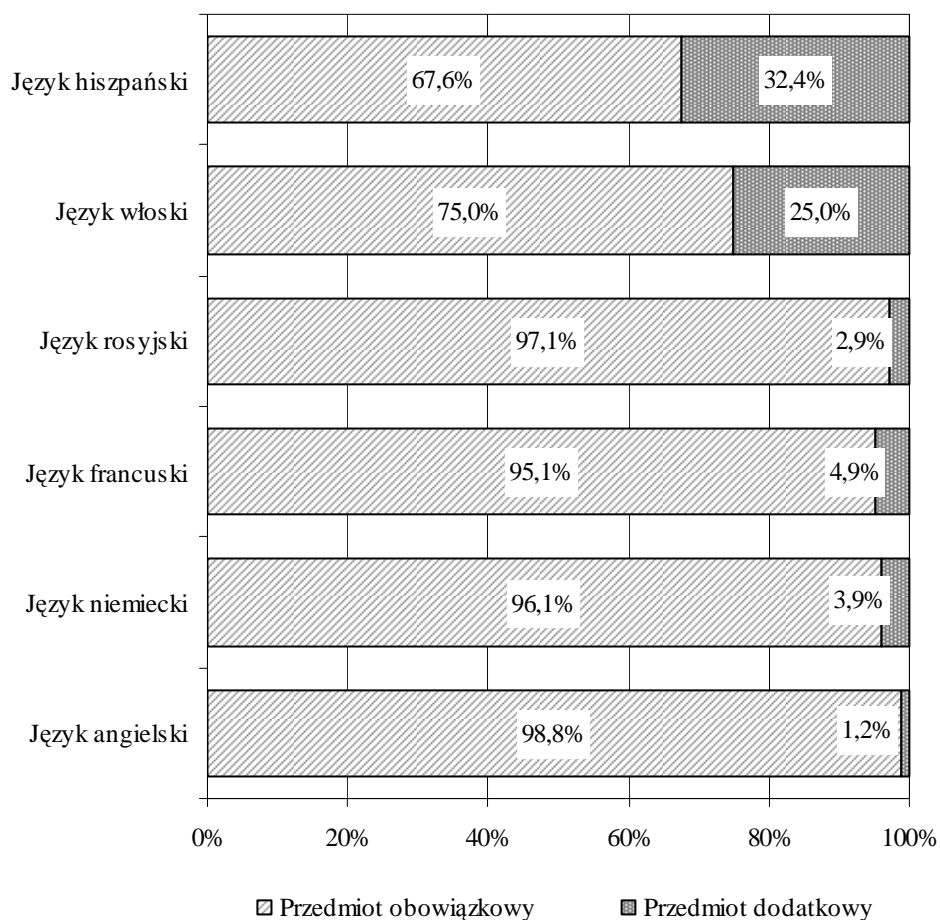
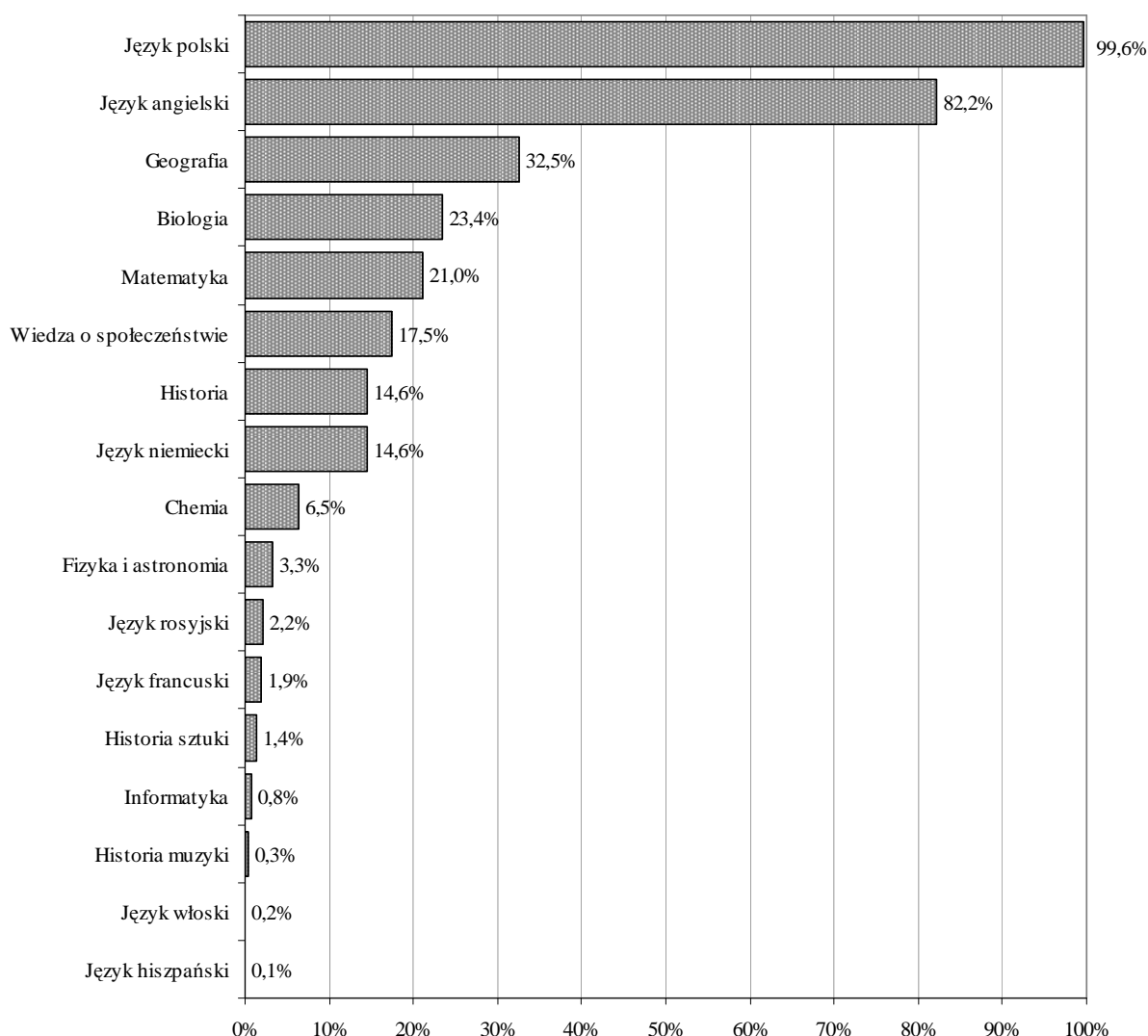

Tabela 7. Częstość przystępowania pozostałych maturzystów do części pisemnej egzaminu maturalnego z języków obcych nowożytnych

Przedmiot	Wybrało egzamin z przedmiotu obowiązkowego								Wybrało egzamin z przedmiotu dodatkowego		Razem
	na poziomie podstawowym		na poziomie podstawowym i rozszerzonym		na poziomie rozszerzonym		na poziomie dwujęzycznym				
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Język angielski	45	18,6	89	36,8	108	44,6	-	-	7	2,8	249
Język niemiecki	8	20	15	37,5	17	42,5	-	-	8	16,7	48
Język francuski	5	35,7	5	35,7	3	21,4	1	7,1	4	22,2	18
Język rosyjski	-	-	1	50	1	50	-	-	2	50	4
Język włoski	-	-	-	-	1	100	-	-	1	50	2
Język hiszpański	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100	1

Poszczególne przedmioty były częściej wybierane przez zdających jako obowiązkowe niż jako dodatkowe. Wyjątek stanowiły fizyka i astronomia oraz chemia.³

Wykres 10. Częstość wyboru poszczególnych przedmiotów na egzaminie maturalnym przez tegorocznych abiturientów

³ Informatyka oraz język łaciński i kultura antyczna mogły być zdawane wyłącznie jako przedmioty dodatkowe.

Formę i warunki przeprowadzania egzaminu maturalnego dostosowano, na podstawie opinii poradni pedagogiczno-psychologicznych, 93 osobom. Wśród nich były 53 osoby niesłyszące, 39 – słabo widzących i 1 – niewidoma. W części pisemnej egzaminu na poziomie podstawowym z języka polskiego, języka obcego nowożytnego oraz na egzaminie z historii i wiedzy o społeczeństwie osoby niesłyszące rozwiązywały zadania ze specjalnie dostosowanego arkusza egzaminacyjnego. Na poziomie rozszerzonym osoby niesłyszące otrzymały takie same arkusze, jak pozostali zdający, ale w arkuszu II z języka obcego nowożytnego pominięto zadania sprawdzające rozumienie tekstu słuchanego. W części ustnej egzaminu z języka polskiego osoby niesłyszące mogły zdawać egzamin, posługując się językiem migowym lub mogły przygotować prezentację na piśmie, natomiast z części ustnej egzaminu z języka obcego nowożytnego były zwolnione.

Tabela 8. Liczba tegorocznych zdających, którym dostosowano formę i warunki przeprowadzenia egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów

	Liczba rozwiązujących zadania zestawu dostosowanego dla osób niesłyszących		Liczba rozwiązujących zadania zestawu dostosowanego dla osób słabo widzących lub niewidomych	
	poziom podstawowy	poziom podstawowy i poziom rozszerzony	poziom podstawowy	poziom podstawowy i poziom rozszerzony
Język polski	49	4	27 ⁴	12
Język angielski	45	1	27	9
Język niemiecki	4	1	3 ⁵	2
Język rosyjski	2	-	-	-
Biologia	x	x	7 ⁶	7
Chemia	x	x	-	1
Geografia	x	x	5	3
Historia	17	3	4	6
Matematyka	x	x	1	6
Wiedza o społeczeństwie	16	1	3	2
Fizyka i astronomia	x	x	1	-

Tabela 9. informuje, ilu laureatów/ finalistów olimpiad przedmiotowych w województwie śląskim, zostało zwolnionych ze zdawania danego przedmiotu na egzaminie maturalnym. Zwolnienie dotyczyło przedmiotu wybieranego jako obowiązkowy lub dodatkowy. Zwolnionych z przedmiotu dodatkowego na egzaminie z: biologii było 2 laureatów/ finalistów, z fizyki i astronomii – 6, geografii – 6, chemii – 2, historii muzyki – 1, historii sztuki – 4⁷, wiedzy o społeczeństwie – 9, języka niemieckiego – 1, i języka rosyjskiego – 2.

⁴W tym 1 osoba niewidoma.

⁵W tym 1 osoba niewidoma.

⁶W tym 1 osoba niewidoma.

⁷ Oraz 1 maturzysta z poprzedniego roku.

Tabela 9. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych wśród tegorocznych abiturientów

Przedmiot	Liczba laureatów/ finalistów	Przedmiot	Liczba laureatów finalistów
Język polski	8	Fizyka i astronomia	7
Język angielski	3	Geografia	11
Język niemiecki	6	Historia	10
Język rosyjski	5	Historia muzyki	3
Język łaciński i kultura antyczna	7	Historia sztuki	5
Biologia	14	Matematyka	13
Chemia	4	Wiedza o społeczeństwie	14
Informatyka	3	Język francuski	1

Laureatom i finalistom olimpiad przedmiotowych na świadectwach dojrzałości w miejscu przeznaczonym na wynik z danego przedmiotu wpisano słowo *zwolniony* wraz z informacją, że otrzymali 100% punktów na poziomie podstawowym i na rozszerzonym z tego przedmiotu oraz nazwą olimpiady, w której brali udział.

II. Organizacja i przebieg egzaminu maturalnego

1. Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

Za organizację i przebieg egzaminu w każdej szkole odpowiadał przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego (SZE), którym był dyrektor szkoły.

W dniach od 18 listopada do 6 grudnia 2005 r. Kuratorium Oświaty przeprowadziło szkolenia w zakresie organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego w szkole dla przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych, ich zastępców i nauczycieli, którzy nie uczestniczyli w szkoleniach w listopadzie ubiegłego roku, a także dla przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych, ich zastępców i nauczycieli w technikach.

Ponowne szkolenie dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych do realizacji zadań przewodniczących SZE przeprowadzone zostało przez pracowników OKE w Jaworznie w okresie od 14 do 17 marca 2006 r. w 7 miejscach (w 10 grupach). Przeszkolono łącznie 725 dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. W trakcie spotkań przypomniano zadania przewodniczącego SZE, wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w *sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840) oraz omówiono procedury, zwłaszcza zmiany wynikające z obowiązującego rozporządzenia. Przekazano również informacje, dotyczące funkcjonowania na stronie internetowej OKE serwisu informacyjnego dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, dystrybucji materiałów egzaminacyjnych oraz przekazano przewodniczącym pakiety zawierające: *Procedury organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego od sesji wiosennej 2005/ 2006*, wzory niezbędnych dokumentów, listy imienne zdających oraz kody kreskowe identyfikatora szkoły/ szkół. Ponadto, w spotkaniach uczestniczyło także: 19 zastępców przewodniczących SZE, 25 dyrektorów poradni psychologiczno-pedagogicznych, 29 przedstawicieli organów nadzoru pedagogicznego, 18 przedstawicieli organów prowadzących szkoły oraz 1 przedstawiciel ośrodka doskonalenia nauczycieli.

2. Zgłoszenie zdających do egzaminu maturalnego oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych

Każda szkoła przekazywała do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (w formie elektronicznej) dane o przystępujących do egzaminu maturalnego. Zbiorcze zapotrzebowanie na materiały egzaminacyjne potwierdzone zostało podpisem dyrektora szkoły. Termin przekazywania danych upływał 30 października 2005 r., a ich aktualizacji – 4 marca 2006 roku. Zebrane informacje posłużyły do zbudowania bazy danych o zdających, z uwzględnieniem ich ewentualnych dysfunkcji, oraz do przygotowania zapotrzebowania na materiały egzaminacyjne.

Szkoły ponadgimnazjalne przeprowadzające egzamin maturalny, otrzymały wszystkie materiały egzaminacyjne przesyłką kurierską. Materiały były właściwie zabezpieczone; nie było przypadków naruszenia przesyłek.

3. Przebieg egzaminu maturalnego

Część ustną egzaminu maturalnego przeprowadzono w terminie od 5 do 31 maja 2006 r. według harmonogramów opracowanych przez przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych (SZE). Terminy pisemnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Harmonogram części pisemnej egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 r.

Przedmiot	Termin	Przedmiot	Termin
Język polski	4 maja	Język rosyjski	22 maja
Język angielski	5 maja	Informatyka	23 maja
Wiedza o społeczeństwie	8 maja	Język łaciński i kultura antyczna	24 maja
Geografia	9 maja	Język grecki i kultura antyczna	
Biologia	10 maja	Język szwedzki	
Matematyka	11 maja	Język portugalski	
Język niemiecki	12 maja	Język słowacki	
Chemia	15 maja	Język hiszpański	25 maja
Historia	16 maja	Historia muzyki	26 maja
Fizyka i astronomia	17 maja	Język włoski	29 maja
Język francuski	18 maja	Wiedza o tańcu	30 maja
Historia sztuki	19 maja	Kultura Hiszpanii	31 maja

Przebieg matury obserwowano, zarówno w części ustnej, jak i pisemnej. W 29 szkołach (22 wizytatorów KO) obserwowano egzamin ustny z języka polskiego 60 abiturientów, w 18 szkołach (12 wizytatorów KO i 5 pracowników wyższych uczelni) – egzamin z języka angielskiego 30 abiturientów, w 3 szkołach (1 pracownik OKE i 3 pracowników wyższych uczelni) – egzamin z języka niemieckiego 17 abiturientów, w 1 szkole (1 wizytator KO) – egzamin z języka francuskiego 1 abiturienta i w 2 szkołach (1 wizytator KO) – egzamin z języka rosyjskiego 2 abiturientów. Łącznie w części ustnej obserwowano egzamin 110 abiturientów z 48 szkół.

Prawidłowość przebiegu części pisemnej egzaminu maturalnego sprawdzana była przez 177 obserwatorów w 153 szkołach⁸.

⁸ W 131 szkołach obserwowany był egzamin z jednego przedmiotu przez 1 obserwatora, w 20 – z dwóch przedmiotów (każdy przez 1 obserwatora) i w 2 szkołach – z trzech przedmiotów (każdy przez 1 obserwatora).

Tabela 11. Liczba obserwatorów obecnych na egzaminie maturalnym w części pisemnej

Przedmiot	Obserwatorzy					Liczba szkół
	Kuratorium Oświaty	Organów prowadzących szkoły	OKE w Jaworznie	Ośrodków doskonalenia nauczycieli	Uczelni wyższych	
Język polski	25	7	-	4	-	36
Język angielski	18	2	-	1	2	23
Język niemiecki	2	2	-	1	-	5
Język francuski	3	1	-	-	-	4
Język rosyjski	2	-	2	-	-	4
Język włoski	-	-	-	-	-	-
Język hiszpański	-	-	-	-	-	-
Język słowacki	-	-	-	-	-	-
Język portugalski	-	-	-	-	-	-
Biologia	5	5	-	3	-	13
Chemia	-	2	1	1	3	7
Fizyka i astronomia	4	2	-	1	3	10
Geografia	10	6	2	3	-	21
Historia	7	3	1	4	-	15
Historia muzyki	-	-	-	1	-	1
Historia sztuki	1	-	-	-	-	1
Matematyka	13	8	3	1	-	24
Wiedza o społeczeństwie	2	3	2	3	-	10
Informatyka	-	1	-	1	-	2
Wiedza o tańcu	-	-	-	-	-	-
Język łaciński i kultura antyczna	-	-	-	-	-	-
Język grecki i kultura antyczna	-	-	-	-	-	-

W zdecydowanej większości szkół egzamin maturalny przebiegał prawidłowo.

W części pisemnej egzaminu maturalnego przypadki naruszenia procedur jego przebiegu dotyczyły głównie niesamodzielności w rozwiązywaniu zadań. Z tego powodu dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie unieważnił egzamin 16 abiturientom, w tym 14 – z języka polskiego i 2 – z języka angielskiego. Innym powodem unieważnienia 7 osobom (5 – z języka angielskiego, 1 – z biologii, 1 – z informatyki) egzaminu maturalnego w części pisemnej było wystąpienie zakłóceń jego organizacji i przebiegu. Dla tych osób dyrektor OKE w Jaworznie zarządził ponowne jego przeprowadzenie.

W terminie dodatkowym do części pisemnej matury zostało dopuszczonych łącznie 107 osób, w tym 100, które w sesji wiosennej z powodów losowych lub zdrowotnych były nieobecne na egzaminie z danego przedmiotu lub przedmiotów oraz 6, które wnioskowały o unieważnienie egzaminu i 1 – na wniosek przewodniczącego zespołu egzaminatorów.

Egzamin maturalny w części pisemnej w terminie dodatkowym został przeprowadzony w siedzibie OKE w Jaworznie, z wyjątkiem egzaminu z informatyki –zdanego w VIII LO w Katowicach. Na część pisemną matury w terminie dodatkowym nie zgłosiło się 14 osób (2 osoby zrezygnowały z egzaminu z języka polskiego, 3 – z języka angielskiego, 2 – z wiedzy o społeczeństwie, 1 – z biologii, 1 – z geografii, 1 – z chemii, 1 – z egzaminu z historii sztuki, 3 – z matematyki).

Tabela 12. Liczba piszących egzamin maturalny w terminie dodatkowym

Przedmiot	Termin	Pisało tylko poziom podstawowy	Pisało poziom podstawowy i rozszerzony	Pisało tylko poziom rozszerzony	Razem
Język polski	7.06.	15 ⁹	5	-	20
Język angielski	8.06.	14 ¹⁰	4 ¹¹	2 ¹²	20
Język francuski		2	1	-	3
Język niemiecki	9.06.	1	-	-	1
Język rosyjski		1	1	2	4
Wiedza o społeczeństwie	12.06.	2	6	-	8
Chemia		-	4	-	4
Matematyka	13.06.	2	4	1 ¹³	7
Geografia		8	2	-	10
Informatyka		-	-	1	1
Historia	14.06.	1	3	-	4
Biologia	19.06.	2	4	2 ¹⁴	8
Fizyka i astronomia	20.06.	-	3	-	3
Razem		48	37	8	93

Część ustną egzaminu maturalnego unieważniono 2 osobom z języka polskiego, 7 – z języka angielskiego i 1 – z języka niemieckiego. Dla 6 osób spośród nich nie zarządzono ponownego przeprowadzenia egzaminu, w tym dla 5 osób z języka angielskiego (3 nie miały prawa przystąpić do egzaminu w celu podniesienia wyniku, a 2 – korzystały z dostosowania formy i warunków egzaminu do potrzeb osoby niesłyszącej) i 1 – z języka niemieckiego (korzystała z dostosowania formy i warunków egzaminu do potrzeb osoby niesłyszącej).

W rezultacie, w terminie dodatkowym część ustną zdawały tylko 2 osoby z języka polskiego i 2 z języka angielskiego.

4. Sprawdzanie prac maturalnych

Sprawdzanie prac maturalnych z poszczególnych przedmiotów przebiegało w okresie od 13 maja do 4 czerwca, według harmonogramów opracowanych przez koordynatorów przedmiotowych. Zespołowe sprawdzanie w ośrodkach poprzedzone było szkoleniami przewodniczących zespołów egzaminatorów: organizacyjnym i merytorycznym w zakresie stosowania modelu odpowiedzi i schematu punktowania.

Prace maturalne sprawdzane były przez 3 090 egzaminatorów w 200 zespołach (pracą zespołów kierowali przewodniczący) zlokalizowanych w 68 ośrodkach sprawdzania. Każda sprawdzona praca egzaminacyjna została zweryfikowana. Zadanie to w zespole powierzone zostało weryfikatorom merytorycznym. W każdym zespole najczęściej zatrudnionych było 2 weryfikatorów merytorycznych, ale były również zespoły, w których pracował 1 weryfikator lub rolę weryfikatora pełnił przewodniczący zespołu.

⁹ W tym 1 absolwent z 2005 r.

¹⁰ W tym 3 osoby, którym unieważniono egzamin na ich wniosek i zarządzono ponowne jego przeprowadzenie.

¹¹ W tym 1 osoba, której unieważniono egzamin na jej wniosek i zarządzono ponowne jego przeprowadzenie.

¹² W tym 1 osoba, której unieważniono egzamin na jej wniosek i zarządzono ponowne jego przeprowadzenie.

¹³ Absolwent z 2005 r.

¹⁴ W tym 1 osoba, której unieważniono egzamin na jej wniosek i zarządzono ponowne jego przeprowadzenie.

Łącznie do weryfikacji merytorycznej powołano 389 egzaminatorów. Część prac weryfikowali również przewodniczący zespołów egzaminatorów oraz koordynatorzy przedmiotowi już w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie.

W każdym zespole było po jednym asystencie technicznym (z wyjątkiem zespołu sprawdzającego prace z języka włoskiego i języka hiszpańskiego, gdzie nie zatrudniono asystenta technicznego). Łącznie asystentów technicznych było 197.

Tabela 13. Dane dotyczące sprawdzania prac maturalnych

Przedmiot	Liczba przewodniczących zespołów egzaminatorów	Liczba weryfikatorów	Liczba egzaminatorów	Liczba asystentów technicznych	Liczba ośrodków sprawdzania	Liczba dni sprawdzania prac
Język polski	60	119	891	60	27	8 – 28
Język angielski	45	87	680	45	23	4 – 9
Język niemiecki	10	18	165	9	8	4 – 6
Język francuski	1	2	19	1	1	4
Język rosyjski	1	2	17	1	1	4
Język włoski	1	-	2	-	1	2
Język hiszpański	1	-	2	-	1	4
Biologia	14	28	233	14	9	8
Chemia	7	14	128	7	7	5 – 6
Fizyka i astronomia	3	6	52	3	2	4 – 5
Geografia	15	30	257	15	10	6 – 9
Historia	11	22	189	11	8	6 – 11
Historia muzyki	1	1	5	1	1	4
Historia sztuki	1	2	12	1	1	7
Matematyka	17	34	297	17	9	4 – 6
Wiedza o społeczeństwie	11	22	124	11	6	7 – 12
Informatyka	1	2	17	1	1	5
Razem	200	389	3 090	197		2 – 28

Podczas sprawdzania w 2 pracach egzaminacyjnych z języka angielskiego i 14 – z języka polskiego stwierdzono niesamodzielność w rozwiązywaniu zadań. Zespół ekspertów, powołany przez dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, potwierdził zgłoszone nieprawidłowości.

Prace egzaminacyjne z wiedzy o tańcu, z języków: angielskiego i francuskiego, będących drugim językiem nauczania w oddziałach/ szkołach dwujęzycznych (zdawane jako obowiązkowe na jednym poziomie), prace osób niesłyszących oraz arkusze zdawane w drugim języku nauczania (część trzecia z poziomu rozszerzonego) z biologii, geografii, historii i matematyki sprawdzane były w zespołach egzaminatorów wskazanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną w Warszawie.

5. Komunikowanie wyników

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna przekazała dyrektorom szkół za pośrednictwem firmy kurierskiej – świadectwa dojrzałości, ich odpisy i aneksy oraz drogą elektroniczną poprzez *Serwis Dyrektorów Szkół Ponadgimnazjalnych* wyniki zdających z części pisemnej egzaminu.

Na świadectwie dojrzałości zamieszczono wyniki z części ustnej oraz z części pisemnej egzaminu (z każdego przedmiotu za każdy poziom egzaminu oddzielnie, a także wyniki z przedmiotów zadeklarowanych jako dodatkowe). Świadectwa dojrzałości wydawane były w macierzystej szkole zdającego od 11 lipca. Odbiór świadectwa dojrzałości był potwierdzony przez maturzystę podpisem.

Tabela 14. Świadectwa dojrzałości wydane tegorocznym abiturientom

Rodzaj szkoły	Liczba abiturientów	Liczba wydanych świadectw dojrzałości	Procent wydanych świadectw dojrzałości
Liceum ogólnokształcące (LO)	26960	24458	90,7
Liceum profilowane (LP)	7849	4835	61,6
Liceum uzupełniające (LU)	517	214	41,4
Technikum (T)	12230	8779	71,8
Ogółem	47556	38286	80,5

Łącznie w sesji wiosennej 2006 r. wydano 38 711 świadectw dojrzałości oraz 1222 aneksy¹⁵ do świadectw dojrzałości.

Spośród tegorocznych abiturientów świadectwo dojrzałości uzyskało 38 286 osób (80,5%) z 47 556 zdających (liczba ta uwzględnia 93 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).

Spośród osób, które zdawały egzamin maturalny w poprzednich sesjach egzaminacyjnych (i nie otrzymały świadectw dojrzałości), 425 otrzymało świadectwa dojrzałości – na 793 piszących egzamin w tej sesji.

Tabela 15. Świadectwa dojrzałości wydane pozostałym abiturientom

Rodzaj szkoły	Liczba zdających	Liczba wydanych świadectw dojrzałości	Procent wydanych świadectw dojrzałości
Liceum ogólnokształcące (LO)	287	165	57,5
Liceum profilowane (LP)	506	260	51,4
Ogółem	793	425	53,6

¹⁵ O aneksy do świadectw dojrzałości ubiegało się 1 459 osób, chcących poprawić swój wynik z poprzednich sesji lub zdać dodatkowy przedmiot.

III. Wyniki egzaminu

Na świadectwach dojrzałości wyniki egzaminu maturalnego podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego – w niniejszym raporcie zbiorcze wyniki uzyskane przez maturzystów przedstawiamy również w tej postaci.

Maturzysta zdał egzamin maturalny w części ustnej, jeśli z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania. W części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego musiał otrzymać co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

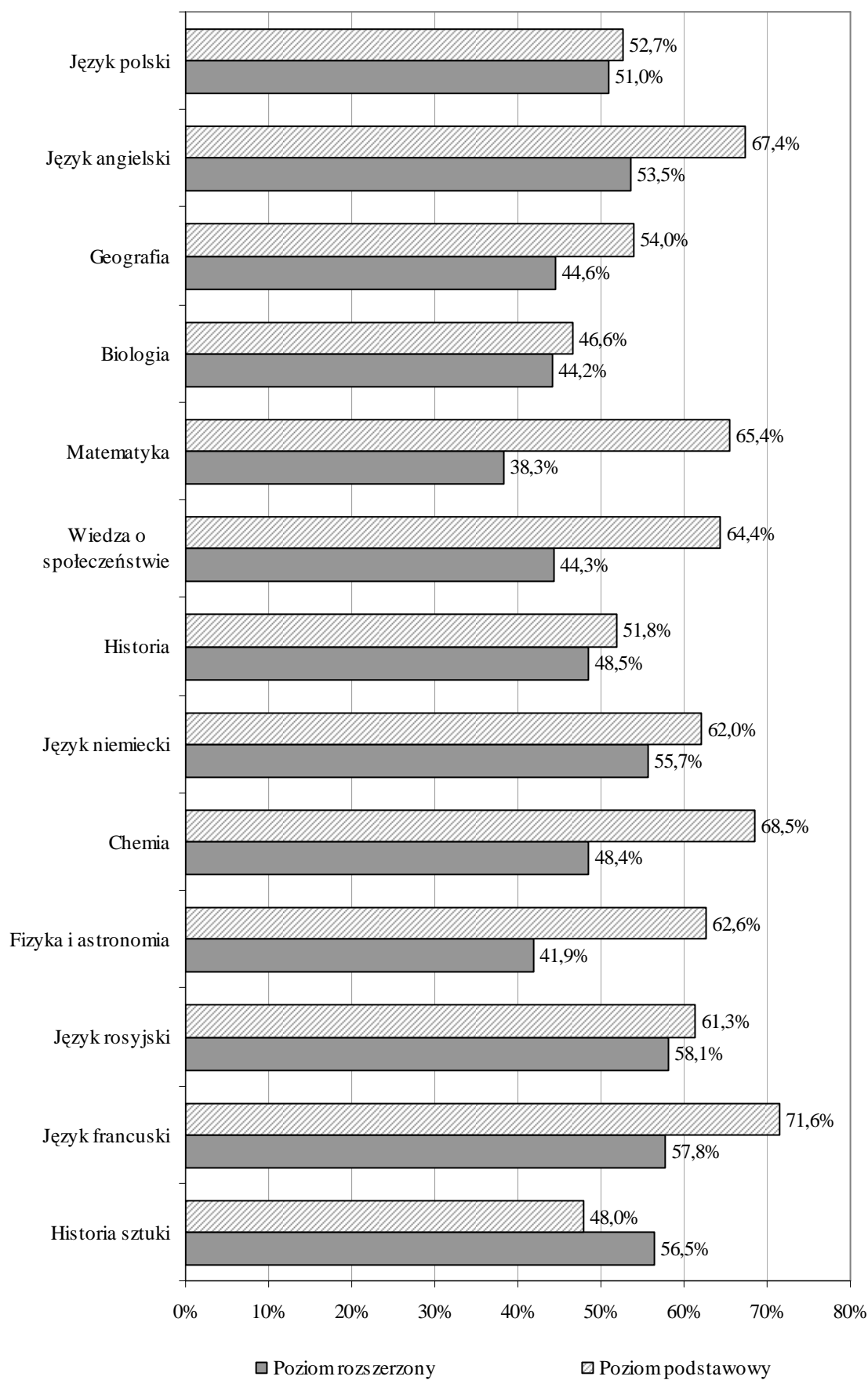
Tabela 16. Skuteczność zdawania przez tegorocznych absolwentów egzaminów: z języka polskiego i z języków obcych nowożytnych w części ustnej

Przedmiot	Liczba zdających	Liczba tych, którzy zdali	% tych, którzy zdali
Język polski	46248	45067	97,4
Język angielski	38061	36294	95,4
Język niemiecki	6516	6089	93,4
Język francuski	854	830	97,2
Język rosyjski	989	923	93,3
Język włoski	63	62	98,4
Język hiszpański	48	46	95,8

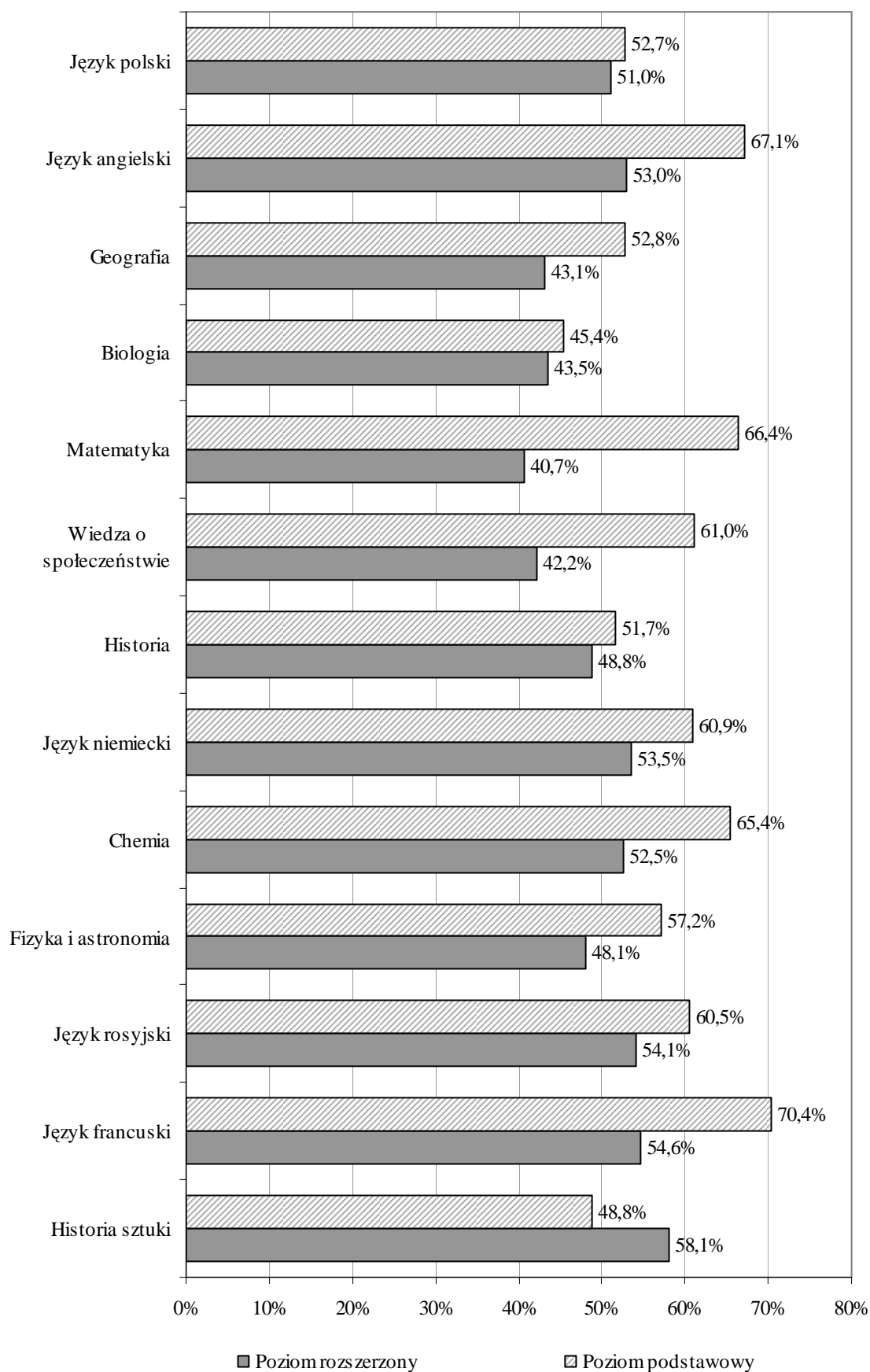
Tabela 17. Skuteczność zdawania przez tegorocznych absolwentów egzaminów z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot	Liczba piszących	Liczba tych, którzy zdali	% tych, którzy zdali
Język polski	47346	44452	93,9
Język angielski	38629	36618	94,8
Matematyka	8902	8290	93,1
Geografia	14455	13688	94,7
Biologia	10188	8038	78,9
Historia	6035	5506	91,2
Język niemiecki	6652	6426	96,6
Wiedza o społeczeństwie	5783	5730	99,1
Chemia	1093	990	90,6
Język francuski	871	868	99,7
Język rosyjski	998	962	96,4
Historia sztuki	496	423	85,3
Fizyka i astronomia	154	137	89,0
Historia muzyki	139	133	95,7
Język włoski	63	63	100
Język hiszpański	48	48	100
Wiedza o tańcu	6	6	100

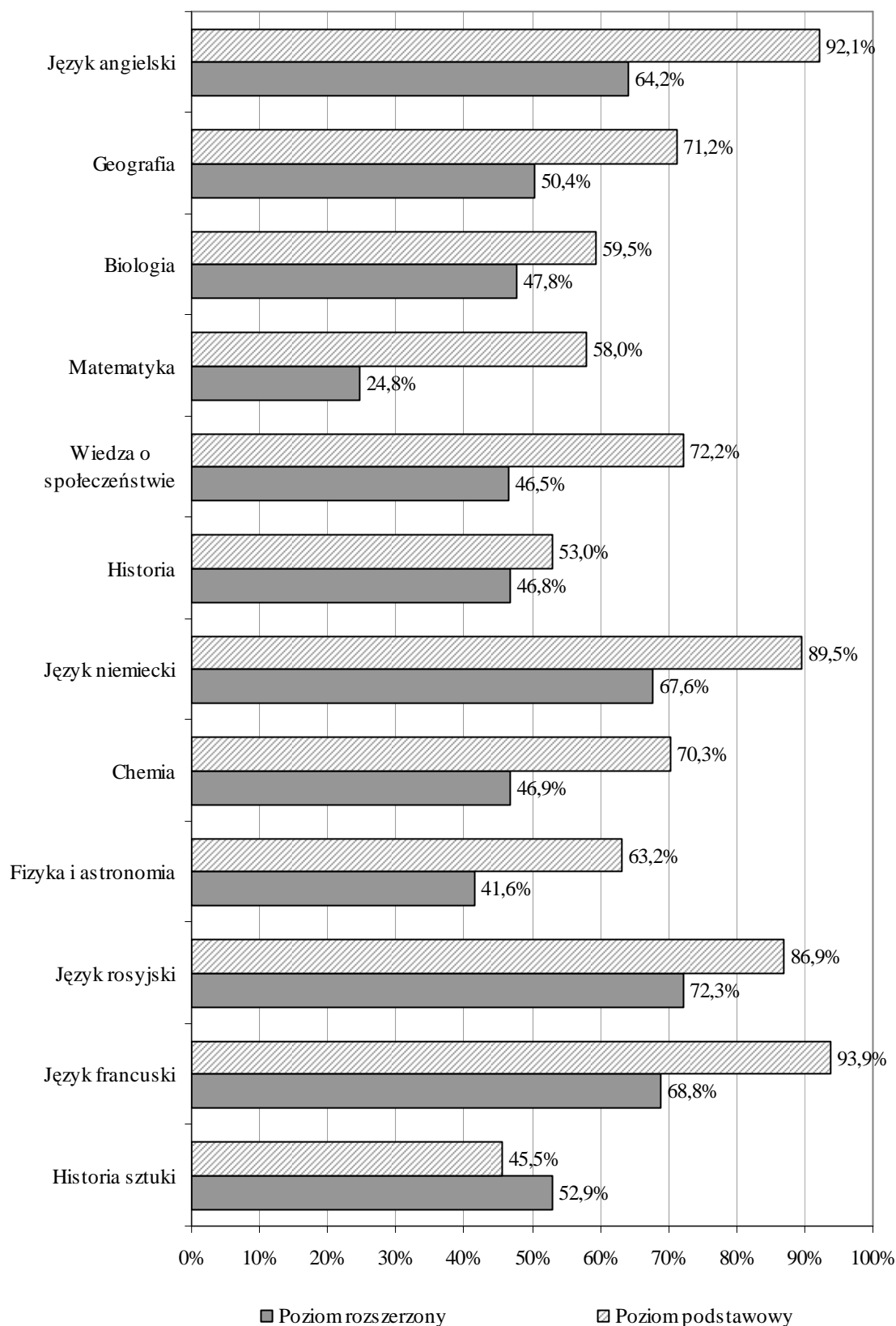
Wykres 11. Średnie arytmetyczne wyników uzyskanych przez ogół tegorocznych maturzystów w części pisemnej egzaminu

Wykres 12. Średnie arytmetyczne wyników uzyskanych przez tegorocznych maturzystów z przedmiotów zdawanych jako obowiązkowe w części pisemnej egzaminu

Wykres 13. Średnie arytmetyczne wyników uzyskanych przez tegorocznych maturzystów z przedmiotów zdawanych jako dodatkowe w części pisemnej egzaminu

Spośród maturzystów, którzy wybierali dodatkowe przedmioty na egzaminie maturalnym, 8 526¹⁶ wybrało jeden przedmiot dodatkowy, 1 321 – dwa przedmioty, a 61 – trzy przedmioty dodatkowe.

¹⁶ W tym 4 abiturientów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

IV. Język polski

IV.1.Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego przystąpiło 46 349 absolwentów¹⁷, w tym 46 248¹⁸ zdających po raz pierwszy. Za egzamin można było uzyskać maksymalnie 20 punktów. Warunkiem zdania tego egzaminu było uzyskanie co najmniej 6 punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 45 067 tegorocznych abiturientów, co stanowi 97,4%.

Tabela 18. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Wyniki (0 -20 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	16
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	14,72
Odchylenie standardowe	4,77
Wynik najczęściej powtarzający się (modalna)	20
Wynik najwyższy	20
Wynik najniższy	0

Statystyczny zdający otrzymał 14,72 punktu (73,6% punktów możliwych do uzyskania). Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających uzyskała 16 punktów (80%) lub więcej. Najwyższym wynikiem było 20 punktów (100%), najniższym – 0 (0%). Przedstawione wskaźniki statystyczne obliczono dla maturzystów zdających maturę w wersji standardowej.

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

Tabela 19. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 20%
2	7	bardzo niska	25% - 30%
3	12	niska	35% - 50%
4	17	poniżej średniej	55% - 70%
5	20	średnia	75% - 80%
6	17	powyżej średniej	85% - 90%
7	12	wysoka	95%
8	7	bardzo wysoka	100%
9	4	najwyższa	

¹⁷ Na egzamin nie stawilo się 92 abiturientów zdających egzamin po raz kolejny oraz 2 361 zdających po raz pierwszy.

¹⁸ Dotyczy abiturientów, którzy w części pisemnej przystąpili do egzaminu zarówno w wersji standardowej, jak i w wersjach dostosowanych. Piszących w wersjach dostosowanych było łącznie 92.

IV.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających część pisemną egzaminu

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka polskiego zadeklarowały 49 269 osób, w tym 48 612¹⁹ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 47 346 tegorocznych abiturientów, co stanowi 97,4% deklarujących przystąpienie do egzaminu. Do egzaminu nie przystąpiło 1 266 osób, co stanowi 2,6% zadeklarowanych. Egzamin w wersji standardowej pisało 47 254 osób.

Piszący egzamin maturalny z języka polskiego stanowili 99,6%²⁰ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

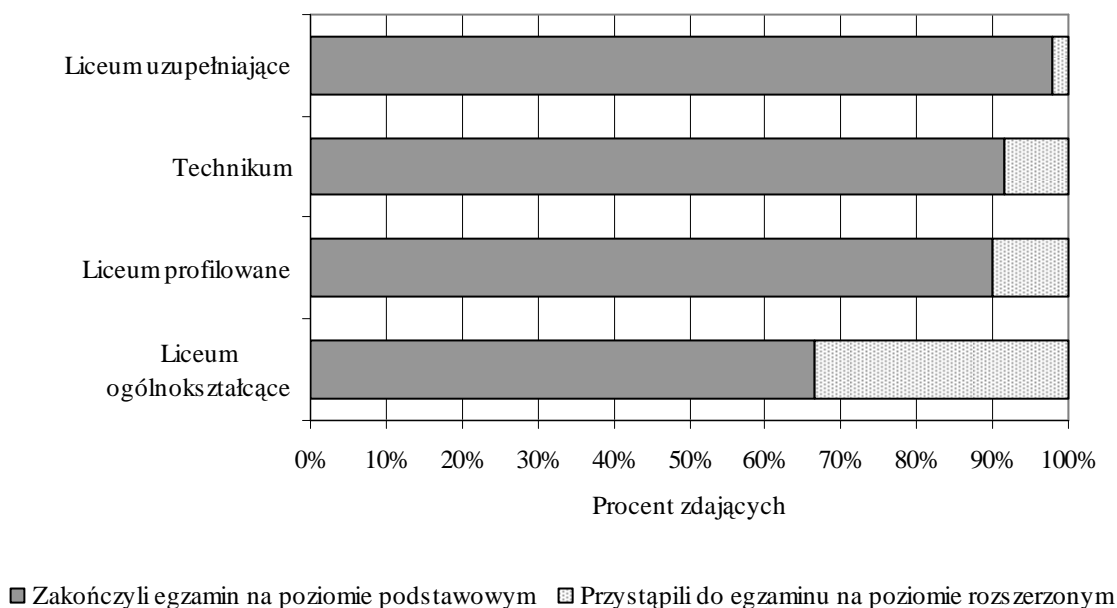
Tabela 20. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Ogółem piszący egzamin	Piszący egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	27 246	381	26 865	26 819
Liceum profilowane	8 154	358	7 796	7 757
Liceum uzupełniające	759	267	492	492
Technikum	12 453	260	12 193	12 186
RAZEM	48 612	1 266	47 346	47 254

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy²¹ w wersji standardowej.

Wszyscy maturzyści zdawali egzamin jako obowiązkowy.

Wykres 14. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

¹⁹ 26 578 kobiet i 22 034 mężczyzn.

²⁰ Liczba tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego wyniosła 47 556.

²¹ 38 osób pisało arkusz dostosowany dla osób słabo widzących, 1 - arkusz dostosowany dla osoby niewidomej i 53 - arkusz dostosowany dla osób niesłyszących.

Egzamin maturalny z języka polskiego w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 26 819 maturzystów liceów ogólnokształcących, 7 757 – liceów profilowanych, 12 186 – techników i 492 liceów uzupełniających. Na poziomie rozszerzony egzamin pisało 8964 maturzystów liceów ogólnokształcących, 770 – liceów profilowanych, 1 009 – techników i 8 – liceów uzupełniających.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (33,4%). W liceach profilowanych kontynuowało egzamin – 9,9% abiturientów, w technikach – 8,3% i w liceach uzupełniających 1,6%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka polskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

podstawowym – *Arkusz I* (MPO-P1A1P-062, MPO-P1A7P-062),
rozszerzonym – *Arkusz II* (MPO-R1A1P-062).

Arkusz I zawierał dwie części; pierwsza sprawdzała umiejętność rozumienia czytanego tekstu publicystycznego, druga – umiejętność pisanie tekstu własnego. Zadaniem zdającego w części pierwszej było uważne przeczytanie udostępnionego materiału i udzielenie odpowiedzi na 15 pytań (z poleceniami w formie zadań otwartych i zamkniętych).

Zadaniem ucznia w części drugiej było napisanie własnego tekstu, powiązanego z zamieszczonym w arkuszu tekstem literackim. Praca zdającego musiała liczyć co najmniej dwie strony, tj. około 250 słów. Maturzysty miał napisać wypracowanie, wybierając jeden temat spośród dwóch podanych. Zdający w ciągu 170 minut miał rozwiązać wszystkie zadania *Arkusza I*. Za ich poprawne rozwiązanie maksymalnie mógł uzyskać 20 punktów za test i 50 punktów za wypracowanie.

Arkusz II sprawdzał umiejętność pisanie własnego tekstu. Zadaniem maturzysty było napisanie wypracowania, nie krótszego niż dwie strony, tj. około 250 słów, na jeden z podanych tematów. Czas przeznaczony na wykonanie zadania to 130 minut.

Zdający mógł uzyskać maksymalnie: z poziomu podstawowego – 70 punktów, z poziomu rozszerzonego – 40 punktów. Obydwa wyniki były przeliczane na procent uzyskanych punktów.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Poniżej (podobnie jak w części ustnej) zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

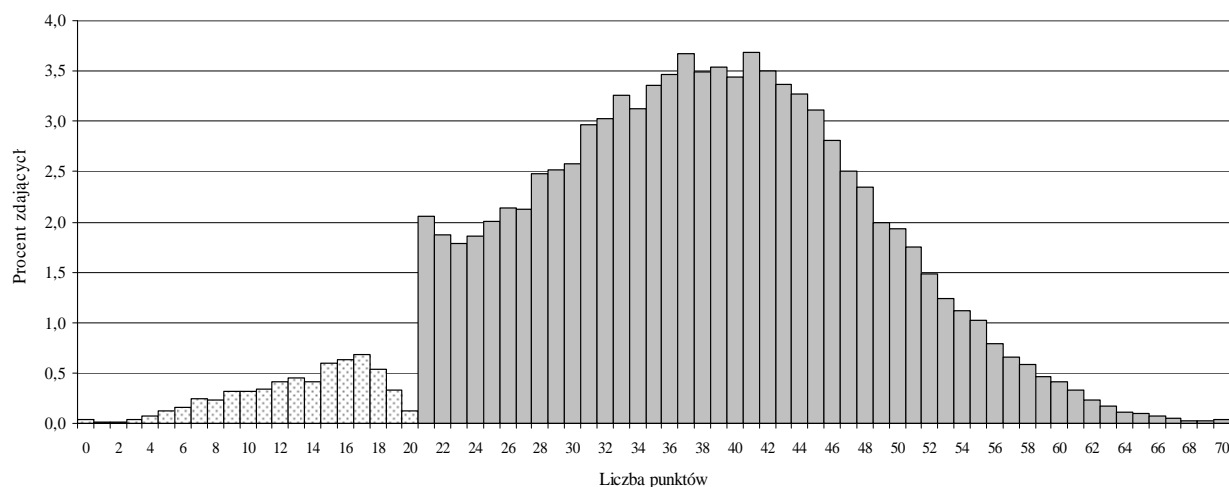
Tabela 21. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 20%	0% - 18%
2	7	bardzo niska	21% - 30%	20% - 25%
3	12	niska	31% - 37%	28% - 33%
4	17	poniżej średniej	39% - 46%	35% - 40%
5	20	średnia	47% - 54%	43% - 48%
6	17	powyżej średniej	56% - 61%	50% - 55%
7	12	wysoka	63% - 69%	58% - 65%
8	7	bardzo wysoka	70% - 77%	68% - 75%
9	4	najwyższa	79% - 100%	78% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język polski w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym i rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 15. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 16. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

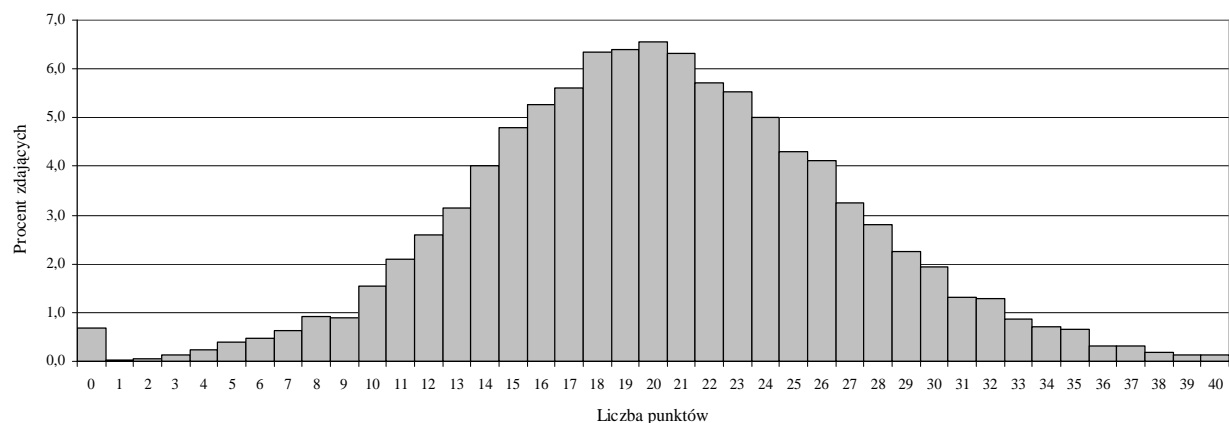

Tabela 22. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-70 punktów)	Poziom rozszerzony (0-40 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	37	20
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	36,92	20,28
Odchylenie standardowe	11,13	6,51

Tabela 23. Wynik średni uzyskany na egzaminie w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	52,7	51,0

Zdający najczęściej uzyskiwali 41 punktów na poziomie podstawowym oraz 20 punktów na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 70 punktów (100%), najniższy 0 (0%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 40 punktów (100%), najniższy – 0 punktów (0%).

Tabela 24. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-70 punktów)				Poziom rozszerzony (0-40 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	41	31	27	33	21	16	8	16
Wynik najczęstszy (modalna)	41	21	21	37	20	14	0	15
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	40,79	30,58	26,26	32,86	21,24	16,08	11,12	16,56
Odchylenie standardowe	10,15	10,22	11,05	10,13	6,29	5,86	7,43	5,93

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 25. Wynik średni uzyskany na egzaminie w % punktów wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	58,3	43,7	37,5	46,9	53,1	40,2	27,8	41,4

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Poziom podstawowy i rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i *trudny* dla abiturientów techników, liceów profilowanych i uzupełniających.

Najwyższym poziomem osiągnąć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Zadania od 1. do 15. sprawdzały jak maturzyści radzą sobie z rozumieniem czytanego tekstu.

W przypadku wypracowań (pisanie własnego tekstu) zarówno z poziomu podstawowego, jak i rozszerzonego podano kolejno łatwość kryteriów dotyczących przedstawionej *treści* i *kompozycji*, zastosowanego *stylu* i *języka*, a także *zapisu*.

Tabela 26. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań na poziomie podstawowym i rozszerzonym

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu		Wskaźnik łatwości wg typu szkoły							
			LO		LP		LU		T	
1.	0,54	0,71	0,58	0,77	0,49	0,63	0,34	0,53	0,48	0,66
2.	0,56		0,62		0,43		0,42		0,51	
3.	0,97		0,97		0,96		0,88		0,96	
4.	0,90		0,93		0,86		0,85		0,88	
5.	0,82		0,87		0,76		0,68		0,78	
6.	0,86		0,92		0,76		0,65		0,81	
7.	0,60		0,70		0,44		0,37		0,49	
8.	0,53		0,62		0,40		0,22		0,43	
9.	0,87		0,90		0,83		0,78		0,85	
10.	0,85		0,90		0,77		0,65		0,81	
11.	0,79		0,82		0,72		0,61		0,76	
12.	0,65		0,69		0,58		0,58		0,63	
13.	0,68		0,71		0,63		0,49		0,64	
14.	0,65		0,74		0,54		0,41		0,55	
15.	0,69		0,75		0,60		0,51		0,62	
Wypracowanie z poziomu podstawowego	0,44	0,45	0,49	0,51	0,36	0,36	0,32	0,31	0,39	0,39
	0,46		0,52		0,36		0,27		0,40	
	0,49		0,55		0,40		0,33		0,44	
	0,46		0,52		0,35		0,31		0,39	
	0,46		0,52		0,37		0,29		0,37	
Wypracowanie z poziomu rozszerzonego	0,49	0,51	0,51	0,53	0,39	0,40	0,24	0,28	0,40	0,41
	0,58		0,59		0,50		0,38		0,50	
	0,53		0,55		0,43		0,56		0,44	
	0,51		0,53		0,39		0,30		0,42	
	0,54		0,56		0,42		0,25		0,42	

4. Zdawalność egzaminu

Aby zdać pisemny egzamin maturalny z języka polskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 93,9%, tj. 44 452²² osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 2 894 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z języka polskiego, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (1 266 osób).

Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 4 160 osób, co stanowiło 8,6% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy.

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (47 254) ilustruje tabela 27.

²² Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy oraz dostosowany dla osób słabo widzących i osoby niewidomej uwzględniono tu także abiturientów piszących zestaw dostosowany dla osób niesłyszących.

Tabela 27. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	2 6168	97,6
Liceum profilowane	6744	86,9
Liceum uzupełniające	366	74,4
Technikum	11 104	91,1
Ogółem	44 382	93,9

5. Analiza jakościowa zadań

Na egzamin maturalny w maju 2006 roku w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przygotowane zostały dwa arkusze egzaminacyjne, w skład których weszły zadania zredagowane w okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Oba arkusze zredagowane były zgodnie z formułą opisaną w *Informatorze maturalnym*, zasadami ustalonymi w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2004 roku, zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* oraz wymaganiami egzaminacyjnymi wskazanymi w standardach wymagań egzaminacyjnych.

Arkusz I

1. Część 1 arkusza zawierała zadania sprawdzające rozumienie **artykułu Jana Nowaka-Jeziorańskiego *O patriotyzmie i nacjonalizmie***. Zdający był zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na 15 pytań, sprawdzających rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, funkcjonalności języka, stylu, kompozycji oraz komunikacji.
2. Część 2 arkusza zawierała teksty literackie i zredagowane do nich dwa tematy (do wyboru). Oba tematy dotyczyły tekstów klasycznych w literaturze polskiej i obcej oraz zakorzenionych w dydaktyce szkolnej, które uczniowie powinni znać z lekcji. Zdający mogli wybierać między dramatem i prozą.

Temat pierwszy: ***Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego*** zobowiązywał do zanalizowania dwóch fragmentów z dramatu Szekspira na poziomie idei i potraktowania ich jako klucza do odczytania utworu z punktu widzenia problemu wskazanego w temacie (scharakteryzowania głównego bohatera). Ponadto, zgodnie z poleceniem, zdający powinien przywołać z pamięci znanego tragicznego bohatera dramatu antycznego i wskazać podobieństwa oraz różnice dotyczące tragizmu obu postaci.

Temat drugi: ***Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny*** zobowiązywał zdającego do przeanalizowania fragmentu powieści, scharakteryzowania bohaterów oraz do określenia (również na podstawie znajomości całego I tomu), co było przyczyną rodzinnej kłótni i jakie były – w związku z tym – źródła dramatycznej sytuacji w domu Borynów.

Arkusz II

1. Arkusz II zawierał teksty literackie i dwa tematy (do wyboru) zredagowane w odniesieniu do tych tekstów.

Podstawą obu zadań były utwory literackie napisane w znanej uczniom konwencji i podejmowały problemy omawiane w toku nauki szkolnej.

Temat pierwszy: *Analizując i interpretując wiersz Anny Świrszczyńskiej „Budując barykadę” oraz fragment „Pamiętnika z powstania warszawskiego” Mirona Białoszewskiego, przedstaw i porównaj dwa sposoby prezentacji dramatu zwykłych ludzi uwikłanych w historię* zobowiązywał zdającego do wykonania analizy i interpretacji porównawczej dwóch tekstów (wiersza i fragmentu prozy) z drugiej połowy XX wieku.

Temat drugi: *Analizując i interpretując utwór Jarosława Iwaszkiewicza „Wiewiórka”, przedstaw wzajemne relacje między narratorem a światem przedstawionym* wymagał natomiast od zdającego napisania analizy i interpretacji jednego tekstu prozatorskiego.

Arkusz I (z poziomu podstawowego) sprawdzał wiedzę z zakresu określonego w pierwszym obszarze standardów wymagań egzaminacyjnych (*Wiadomości i rozumienie*) oraz umiejętności wskazane w drugim i trzecim obszarze (*Korzystanie z informacji, Tworzenie informacji*).

Arkusz II (z poziomu rozszerzonego) sprawdzał umiejętności wskazane w drugim i trzecim obszarze (*Korzystanie z informacji, Tworzenie informacji*).

Powyższy zakres sprawdzanych wiadomości i umiejętności jest zgodny z zapisem wymagań egzaminacyjnych, określonym dla zdających w *Informatorze maturalnym od 2005 roku. Język polski*. Warszawa 2003.

ARKUSZ I

Zadanie 1. (1 pkt)

Zdanie z 1. akapitu: *Na jednym ze spotkań zadano mi niedawno pytanie, czy patriotyzm i nacjonalizm są pojęciami przeciwstawnymi* zawiera

- A. argument
- B. kontrargument.
- C. tezę, którą potwierdza autor w artykule.
- D. hipotezę, którą rozważa autor w artykule.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Rozpoznawanie zasady kompozycji tekstu argumentacyjnego; rozróżnianie kompozycyjnych elementów tekstu: tezy, hipotezy, argumentu, kontrargumentu.

Standard II 18

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0, 58	0, 49	0, 34	0, 48

Poprawna odpowiedź: D

Komentarz

Zadanie zamknięte znalazło się w grupie *umiarkowanie trudnych*. Wśród błędnych odpowiedzi najczęściej pojawiał się dystraktor C (*teza, którą potwierdza autor w artykule*). Niepoprawna odpowiedź świadczyła o niezrozumieniu pojęć: *teza, hipoteza*.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający potrafi rozpoznać hipotezę.

Uwagi:

Podczas analizy tekstów argumentacyjnych należy wprowadzić ćwiczenia polegające na wyodrębnianiu głównych elementów kompozycji tekstu, takich jak teza, hipoteza, argument, kontrargument, dowód, wniosek.

Zadanie 2. (1 pkt)

W podanym zdaniu: (...) *patriotyzm, jak i nacjonalizm stały się generatorami olbrzymich zasobów zbiorowej energii i woli działania...* podkreślony zwrot zastąp bliskoznacznym, tak by nie zmienić znaczenia zdania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Zastąpienie wyrazów zapożyczonych polskimi odpowiednikami.

Standard II 16

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,56 – umiarkowanie trudne	0, 62	0, 43	0, 42	0, 51

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

wyzwoliły, wytworzyły, uwolniły;
stały się źródłem, przyczyną, bodźcem.

Komentarz

Zadanie okazało się *umiarkowanie trudne*. Najczęstsze błędy polegały na dosłownym odczytaniu słowa *generator* (jako urządzenia technicznego) i zastąpieniu tego terminu innym technicznym określeniem. Jeśli zdający udzielił odpowiedzi w oderwaniu od kontekstu, to zmienił znaczenie zdania i wykazał, że nie posiada umiejętności poprawnego odczytania tekstu na poziomie semantycznym (w zakresie synonimii kontekstowej). Słowo *generator* w kontekście rozważań o zjawiskach społecznych oznacza siłę pobudzającą, przyczynę, źródło.

Najczęściej powtarzające się błędy:

Baterie, zapalniki, jądro, silosy, maszyny, narzędzia, prądnica, akumulator, zasilacz, elektrownia, kondensator, podstawa.

Dodatkowo błędny termin mógł być wyeksponowany przez zastosowanie niepoprawnej konstrukcji składniowej:

(...) patriotyzm, jak i nacjonalizm spowodował argumenty olbrzymich zasobów zbiorowej energii i woli działania...

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający potrafi zastąpić obcy wyraz polskim odpowiednikiem, tak aby nie zmienić sensu zdania. Podaje prawidłowy zwrot bliskoznaczny.

Uwagi:

Należy wprowadzać ćwiczenia kształcące w zakresie synonimii kontekstowej, zadania badające rozumienie tekstu poprzez odczytanie metafory (zastąpienie tej metafory innym sformułowaniem) w wypowiedzi publicystycznej.

Zadanie 3. (1 pkt)

Z akapitów 2. i 8. wypisz po dwie nazwy użyte przez autora dla określenia istoty patriotyzmu i nacjonalizmu.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Odtwarzanie informacji sformułowanej wprost.

Standard II 24

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,97 – bardzo łatwe	0,97	0,96	0,88	0,96

Poprawny zapis rozwiązania:

patriotyzm – uczucie, cnota
nacjonalizm- światopogląd, grzech

Komentarz

Zadanie *bardzo łatwe*. Błędy wynikały z niezrozumienia polecenia, czyli podawania własnych błędnych określeń (mimo że polecenie brzmiało: *wypisz*), lub z zastąpienia określeń ich wartościowaniem (np. patriotyzm – dobry, nacjonalizm – zły).

Przykłady innych błędów:

patriotyzm – *wspólnota ludzi osiadłych na tej samej ziemi*,
nacjonalizm – *niska wartość moralna*.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający rozumie informacje podane wprost, potrafi zgodnie z poleceniem zacytować sformułowanie z tekstu.

Uwagi:

Nie należy rezygnować z zadań sprawdzających odtwarzanie informacji sformułowanych wprost, mimo że zdający nie mają większych problemów z ich rozwiązaniem. Należy sprawdzać, czy uczniowie uważnie czytają polecenia.

Zadanie 4. (1 pkt)

Czego – zdaniem autora – najbardziej brakuje emigrantom na obczyźnie?

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Odczytanie sensu fragmentu tekstu.

Standard II 17

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,90 – bardzo łatwe	0,93	0,86	0,85	0,88

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Emigrantom brakuje poczucia swojskości; swojskiej atmosfery.

Komentarz

Zadanie okazało się *bardzo łatwe*. Błędy wynikały z braku umiejętności hierarchizacji informacji, pobieżnego odczytania akapitu (zdający zwracał uwagę tylko na jego początek, podczas gdy poprawnej odpowiedzi mógł udzielić po przeczytaniu całego akapitu). Ponadto błędy powstawały, gdy zdający nie docenił w tekście sformułowania *przede wszystkim*, a w poleceniu zlekceważył słowo *najbardziej*. Najczęściej powtarzające się błędy dotyczyły użycia zbyt ogólnikowych sformułowań, np. *Emigrantom brakuje: ojczyzny, kraju, powrotu do kraju, rodziny, miejsca*.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający potrafi poprawnie odczytać sens fragmentu tekstu, dokonać hierarchizacji informacji.

Uwagi:

Należy dalej stosować ćwiczenia rozwijające umiejętności odczytywania, porządkowania, hierarchizowania informacji, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odróżnianie informacji ogólnych od szczegółowych.

Zadanie 5. (1 pkt)

Podaj dwa sformułowane przez autora uzasadnienia tezy, że nacjonalizm to grzech przeciwko przykazaniu miłości bliźniego (akapit 11.).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Odczytanie sensu akapitu.

Standard II 17

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,82 – łatwe	0,87	0,76	0,68	0,78

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Nacjonalizm jest grzechem, ponieważ usprawiedliwia niszczenie słabszych przez silniejszych, prowadzi do tragedii i wojen, usprawiedliwia łamanie norm moralnych.

Komentarz

Zadanie *łatwe*. Błędy zdarzały się wówczas, gdy zdający zamiast podać sformułowania uzasadniające tezę, podejmował próbę zdefiniowania terminów (np. *nacjonalizm to bezkrytyczna miłość do własnego narodu*), cytował określenia nacjonalizmu (np. *nacjonalizm jest matką nieszczęść, jest ideologią, jest celem nadrzędnym*), podawał przykłady nacjonalizmu (np. *hitleryzm, faszyzm*). Zero punktów otrzymywał zdający również wtedy, gdy podał jedno sformułowanie zamiast wymaganych dwóch.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający, rozumiejąc zasadę kompozycyjną akapitu, odczytuje jego sens.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia sprawdzające rozumienie polecenia; sprawdzające odróżnianie argumentowania od definiowania.

Zadanie 6. (1 pkt)

Podaj numer akapitu, w którym autor przedstawia rodowód tytułowych pojęć.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Selekcjonowanie informacji.

Standard II 24

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,86 – łatwe	0,92	0,76	0,65	0,81

Poprawny zapis rozwiązania: 9**Komentarz**

Zadanie okazało się *łatwe*. Błędy wynikały z nieumiejętności wykorzystania tekstu jako źródła informacji (zdający niepoprawnie rozpoznawał akapit lub wskazywał kilka akapitów).

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający wykorzystuje umiejętności selekcjonowania danych do wskazania numeru akapitu, zawierającego wymienioną w poleceniu informację.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia dotyczące dekompozycji artykułu, rozwijania sprawności precyzyjnego wyszukiwania fragmentów tekstu, które zawierają wskazane informacje.

Zadanie 7. (2 pkt)

Wymień pięć przykładów nacjonalizmu, do których w toku argumentacyjnym odwołuje się Jan Nowak – Jeziorański.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Odczytanie sensu całego akapitu.

Standard II 17

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 60 – umiarkowanie trudne	0, 70	0, 44	0, 37	0, 49

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

nacjonalizm ukraiński, faszyzm, hitleryzm, nacjonalizm serbski, nacjonalizm polski; konkretne przykłady nacjonalizmu, np. losy Miłoszewicia.

Komentarz

Zadanie *umiarkowanie trudne*. Zdający popełniali błędy wówczas, gdy zamiast przykładów nacjonalizmu przytaczali związane z nim określenia (np. *nacjonalizm jest konfliktogenny, zmusza do pogardy okazywanej innym*), podejmowali próbę zdefiniowania tego terminu (np. *nacjonalizm jest światopoglądem, ideologią uwalniającą od norm etycznych*), określali czas powstania pojęcia (np. *pojęcie „nacjonalizm” powstało w czasie Wiosny Ludów*), wskazywali skutki zjawiska (np. *nacjonalizm prowadzi do wojen*).

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający wykorzystuje umiejętności poprawnego odczytania sensu fragmentu tekstu do wymienienia przykładów określonych w poleceniu.

Uwagi:

Błędy popełnione podczas udzielania odpowiedzi dowodzą nieprecyzyjnego rozumienia i stosowania pojęć, takich jak *przykład, cecha przykładu, przyczyna zjawiska, skutek zjawiska*. W związku z tym należy kontynuować ćwiczenia sprawdzające poprawne rozumienie i stosowanie pojęć, wymagających od ucznia wykonania ściśle określonych czynności.

Zadanie 8. (2 pkt)

Jakie dwie funkcje w artykule spełniają przykłady zawierające odwołania do życiorysu autora.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Rozpoznanie zasady kompozycyjnej tekstu i rozumienie funkcji informacji podanych w tekście.

Standard II 19

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 53 – umiarkowanie trudne	0, 62	0, 40	0, 22	0, 43

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Przykłady zawierające odwołania do życiorysu autora czynią tekst wiarygodnym, unaoczniają rozważane w tekście problemy, nadają wypowiedzi osobisty charakter, informują o kontekście historycznym.

Komentarz

Zadanie znalazło się w grupie *umiarkowanie trudnych*. Najczęstsze błędy wynikały z braku świadomości funkcji wykorzystanego w tekście materiału egzemplifikacyjnego. Zdający cytowali przypadkowe fragmenty tekstu, udzielali odpowiedzi nielogicznych (np. *funkcja podkreślenia, funkcja przykładu, funkcja doświadczenia, funkcja podsumowania, funkcja skutkowa, funkcja badawcza, przykłady podkreślają bliskość autora z tekstem*). Ponadto wiele wypowiedzi dowodziło nieporadności językowej, ujawniało brak precyzji językowej (np. *przykłady mają funkcję przedstawiania poglądów, ujawniają chęć wprowadzenia w temat; funkcja ukazująca, że Jeziorański przyglądał się postawom nacjonalizmu*). Zdający często zamiast określić funkcję przykładów, starali się podać, czego one dotyczą (np. *przykłady pokazują, do jakich zniszczeń doprowadził nacjonalizm; pokazują, dlaczego autor twierdzi, że nacjonalizm jest zły*).

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający rozumie funkcję przykładu, przytoczonego za uogólnioną informacją.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia wymagające określania funkcji poszczególnych elementów kompozycyjnych artykułu publicystycznego.

Zadanie 9. (1 pkt)

Zacytuj fragment zdania, wyrażający główną myśl akapitu 9.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Odtwarzanie informacji sformułowanej wprost; rozumienie sensu akapitu.

Standard II 24

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 87 – łatwe	0, 90	0, 83	0, 78	0, 85

Poprawny zapis rozwiązania:

„nacjonalizm jest matką nieszczęść”

Komentarz

Zadanie okazało się *łatwe*. Błędy, polegające na zacytowaniu przypadkowego fragmentu innego zdania, zdarzały się rzadko, częściej zdający w ogóle nie udzielali odpowiedzi.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający przytacza fragment zdania wyrażający główną myśl.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia sprawdzające umiejętność hierarchizowania informacji, w tym wyszukiwania fragmentów tekstu zawierających główną myśl wskazanego akapitu bądź całego artykułu.

Zadanie 10. (1 pkt)

W akapicie 10. – w stosunku do akapitu 9. – autor

- A. podał przykład.
- B. podjął nową myśl.
- C. wprowadził kontrargument.
- D. powtórzył myśl wyrażoną wcześniej.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Rozpoznanie zasady kompozycji tekstu.

Standard II 19

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 85 – łatwe	0, 90	0, 77	0, 65	0, 81

Poprawny zapis rozwiązania: A

Komentarz

Zadanie *łatwe*. Pojawiające się błędy były wynikiem nieprecyzyjnego rozumienia terminów: *przykład, argument, kontrargument, główna myśl akapitu*.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający rozumie sens dwóch akapitów i relację zachodzącą między ich treścią.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia sprawdzające zarówno rozumienie sensu czytanego tekstu, jak również rozumienie terminologii dotyczącej poszczególnych elementów kompozycyjnych artykułu publicystycznego.

Zadanie 11. (2 pkt)				
Wypisz cztery przykłady szkód, jakie wyrządził Polsce nacjonalizm (akapity: 10., 12., 13.).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: Odczytanie sensu fragmentu tekstu. Standard II 17				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 79 – łatwe	0, 82	0, 72	0, 61	0, 76
Przykładowy poprawny zapis rozwiązania: Uznanie Polaków za najbardziej antysemicki naród Europy; oskarżenie Polaków o udział w zagładzie Żydów; stawianie znaku równości między antysemityzmem polskim i hitlerowskim; utrata sympatii (poparcia) Zachodu dla polskich aspiracji, dążeń.; rzeź Polaków na Wołyniu.				
Komentarz Zadanie okazało się <i>łatwe</i> . <u>Błędy</u> wynikały z nieumiejętności selekcjonowania przykładów (podawania szkód jako takich, a nie szkód dla Polaków, np. <i>hitleryzm w Niemczech</i>) i nieprecyzyjnego formułowania odpowiedzi (<i>Polacy byli antysemitami</i> zamiast: Polacy byli uznani za najbardziej antysemicki naród w Europie). Zdarzało się, że zdający przytaczali przykłady nacjonalizmu (np. <i>faszyzm, hitleryzm</i>), a nie szkody.				
Czynności sprawdzane zadaniem Zdający rozumie sens akapitu, zgodnie z poleceniem selekcjonuje przykłady, udziela precyzyjnych odpowiedzi.				
Uwagi: Należy kontynuować ćwiczenia sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji.				

Zadanie 12. (2 pkt)				
Jaką funkcję w tekście pełni cudzysłów w wyrażeniu „getto ławkowe”? A. Akcentuje ironię. B. Wyodrębnia cytat. C. Wyodrębnia nazwę własną. D. Oddaje przenośne znaczenie.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: Rozumienie dosłownego i przenośnego znaczenia wyrazu. Standard II 5				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 65 – umiarkowanie trudne	0, 69	0, 58	0, 58	0, 63
Poprawny zapis rozwiązania: D				

Komentarz

Zadanie okazało się *umiarkowanie trudne*. Wśród błędnych odpowiedzi najczęściej pojawiał się dystraktor A (*akcentuje ironię*).

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający określa funkcję znaków interpunkcyjnych, wynikającą z rozumienia dosłownego i przenośnego znaczenia sformułowania.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia badające umiejętność sfunkcjonalizowania zastosowanych w tekście publicystycznym środków interpunkcyjnych, które mają wpływ na podkreślenie różnicy między dosłownym a przenośnym znaczeniem określeń; ćwiczenia, które pozwalają sprawdzać rozumienie znaczenia wyrazów w zależności od kontekstu, w którym występują.

Zadanie 13. (2 pkt)

Jakie funkcje pełnią akapity 8. i 15. w stosunku do wszystkich akapitów poprzedzających je?

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Wyodrębnienie sformułowanych w tekście wniosków.

Standard II 18

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 68 – umiarkowanie trudne	0, 71	0, 63	0, 49	0, 64

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Akapit 8. – skrótowe podsumowanie wcześniejszych akapitów; krótkie podsumowanie tego, o czy była mowa w akapitach 1 – 7.

Akapit 15. – puenta artykułu; podsumowanie całego artykułu.

Komentarz

Zadanie zaliczono do *umiarkowanie trudnych*. Najczęstsze błędy wynikały z braku umiejętności sfunkcjonalizowania kompozycji tekstu. Zdający określał treść akapitu (bardzo często streszczał jego główne myśli), odwoływał się do treści całego artykułu, a nie funkcji, jaką pełnią poszczególne jego segmenty. Błędy były spowodowane również wartościowaniem, ocenianiem treści akapitów/artykułu.

Przykładowe błędne odpowiedzi:

ukazanie wyższości patriotyzmu nad nacjonalizmem; wychwalanie patriotyzmu; uświadomienie, jaką moc ma dzisiaj polski patriotyzm; wyraża, że w dzisiejszych czasach patriotyzm doprowadził do wolności słowa; pokazuje, co dał Polsce patriotyzm; ogłasza zwycięstwo patriotyzmu nad nacjonalizmem; pełni funkcję potwierdzającą, że w słusznej sprawie należy zawsze walczyć; funkcja wyrazu zadowolenia z polskiego patriotyzmu; funkcja skutkowa.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający rozumie kompozycje artykułu i w związku z tym potrafi określić funkcje poszczególnych jego segmentów i całości tekstu.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia sprawdzające umiejętność określania funkcji poszczególnych części artykułu publicystycznego.

Zadanie 14. (1 pkt)

Jak na pytanie przywołane w akapicie 1. odpowiada Jan Nowak-Jeziorański?

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Rozumienie głównej myśli autora tekstu; odczytanie i rozumienie intencji autora.

Standard II 18

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 65 – umiarkowanie trudne	0, 74	0, 54	0, 41	0, 55

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Patriotyzm i nacjonalizm są pojęciami przeciwstawnymi.

Jan Nowak – Jeziorański odpowiada twierdząco.

Komentarz

Zadanie okazało się *umiarkowanie trudne*. Zdający mieli problem ze sformułowaniem poprawnej odpowiedzi. Najczęściej jako odpowiedź powtarzali pytanie zawarte w tekście (*czy patriotyzm i nacjonalizm są pojęciami przeciwstawnymi*) lub formułowali pytanie o treści synonimicznej. Sytuacja ta dowodzi, iż błędne odpowiedzi są wynikiem niezrozumienia treści artykułu, niezrozumienia przesłania tekstu, nieumiejętności wnioskowania. Można przypuszczać, że niepoprawne odpowiedzi były spowodowane również niedostrzeżeniem przez zdających pytania, ponieważ miało ono charakter logiczny i nie posiadało znaku interpunkcyjnego.

Przykładowe błędne odpowiedzi:

Jan Nowak – Jeziorański nie daje konkretnej odpowiedzi, tylko podaje cechy wspólne; Autor mówi pozytywnie o patriotyzmie; Patriotyzm i nacjonalizm stały się generatorami olbrzymich zasobów zbiorowej energii; Jan Nowak – Jeziorański odpowiada po zastanowieniu się; Pokazuje, że oba pojęcia miały wpływ na historię świata; W odpowiedzi widać, że Jan Nowak – Jeziorański wie coś na ten temat, bo coś takiego przeżył.

Czynności sprawdzane zadaniem

Zdający rozumie główną myśl tekstu, zna zasady kompozycyjne tekstu argumentacyjnego.

Uwagi:

Należy stosować ćwiczenia sprawdzające umiejętność wnioskowania na podstawie podanych w tekście argumentów, sprawdzające umiejętność odczytania głównej myśli artykułu (odczytania na poziomie idei).

Zadanie 15. (2 pkt)				
Ułóż notatkę biograficzną (w dowolnej formie) o Janie Nowaku-Jeziorańskim, zawierającą cztery informacje podane w tekście.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: Przetwarzanie i porządkowanie informacji. Standard II 24				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0, 69 – umiarkowanie trudne	0, 75	0, 60	0, 51	0, 62
Przykładowy poprawny zapis rozwiązania: - odbył służbę wojskową na Wołyniu, - emigrował (z powodów politycznych), - przebywał w Londynie jako emisariusz, - był dziennikarzem i autorem artykułów prasowych, - uczestniczył w spotkaniach poświęconych polityce i historii, - żył nas przełomie XX i XXI wieku, ale większa część jego życia przypada na wiek XX.				
Komentarz Zadanie znalazło się w grupie <i>umiarkowanie trudnych</i> . Najczęstsze <u>błędy</u> wynikały z nieumiejętności odróżniania faktów od opinii (np. <i>odważnie walczył o niepodległość, brakowało mu atmosfery swojskości</i>), przytaczania faktów spoza artykułu, podawania mniejszej liczby faktów niż wymaga polecenie.				
Czynności sprawdzane zadaniem Zdający umie odróżniać fakty od opinii.				
Uwagi: Należy systematycznie stosować ćwiczenia kształcące umiejętność odróżniania faktów od opinii, selekcjonowania informacji.				

Test nie sprawił zdającym większych problemów ($p = 0,71$). Z podobnymi zadaniami spotykają się, rozwiązując arkusz podczas egzaminu gimnazjalnego. Praktyka szkolna – kształcenia umiejętności czytania ze zrozumieniem od wczesnego etapu nauczania – daje pozytywne rezultaty. Popracować należałoby jeszcze nad precyzją wyrażania myśli i poprawnością językową. Często bowiem zdarzało się, że błędy językowe tak bardzo zakłócały komunikatywność wypowiedzi, że uniemożliwiały egzaminatorowi ocenę poprawności merytorycznej. Należy bowiem pamiętać, że test sprawdzający umiejętność rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego ujawnia – poza rozumieniem tego tekstu – także umiejętność formułowania i zapisywania krótkich odpowiedzi.

Najczęstsze przyczyny błędów to brak umiejętności:

- zrozumienia polecenia, wynikający z niezrozumienia użytej terminologii,
- rozumienia słów, związków frazeologicznych na poziomie dosłownym bądź metaforycznym,
- wyszukiwania, selekcjonowania, hierarchizowania argumentów zgodnie z poleceniem,
- wnioskowania,
- rozumienia kompozycji tekstu, określania funkcji, jakie pełnią poszczególne jego części,
- uogólniania bądź konkretyzacji (koncentrowanie się na szczególe wtedy, gdy należało dokonać uogólnienia i odwoływanie się do uogólnień, gdy zadaniem było wskazanie konkretnego, jednostkowego przykładu),
- precyzyjnego, zwięzłego wyrażania myśli (uciekanie się do streszczania akapitu/fragmentu akapitu zamiast wskazania istoty zagadnienia),
- poprawnego pod względem językowym formułowania odpowiedzi,

Rozwinięcie tematu

W arkuszu na poziomie podstawowym zostały zestawione teksty reprezentujące różne rodzaje literackie, gatunki i epoki. Wybór obu tematów był równomierny, co świadczy o tym, że zdający w podobnym stopniu opanowali wiadomości i umiejętności potrzebne do analizy i interpretacji dramatu i prozy na poziomie idei.

Numer tematu	Liczba zdających, wybierających dany temat	% zdających, wybierających dany temat
1	20135	44,1
2	25552	55,9

Uwaga:

Zdający, którzy nie zaznaczyli wyboru tematu: 2017

Zdający, którzy nie rozpoczęli pisania wypracowania: 1564

Temat 1

Tekstem, który zdający musiał zanalizować, wybierając temat pierwszy, były fragmenty *Makbeta* Williama Szekspira. Na ich podstawie zdający miał scharakteryzować głównego bohatera, dostrzec zmiany, jakie w nim zaszły (stąd zestawienie fragmentów pochodzących z początkowej i końcowej części utworu) i na tej podstawie określić tragizm postaci. Tragizm ten miał skonfrontować z tragizmem wybranego przez siebie bohatera dramatu antycznego i, wysnuwając wnioski, podkreślić podobieństwa i różnice tragizmu obu bohaterów literackich.

Zadanie to sprawiło zdającym dużą trudność, co może być spowodowane nieznaną postacią tekstu. *Makbet* jest lekturą obowiązkową, jednak zdający popełnili wiele błędów rzeczowych. (Najczęściej mylili losy Makbeta i Hamleta). Błędy pojawiły się również, kiedy wybierali i przedstawiali bohatera dramatu antycznego, mylili wtedy gatunki (np. przedstawiali herosów mitologii), epoki (np. omawiali jako dramat antyczny *Odprawę posłów greckich* Jana Kochanowskiego). Zdarzało się, że omawiali (jako antyczny) inny dramat Szekspira – *Romeo i Julia*. Pomyłki dotyczyły też losów poprawnie wskazanych bohaterów.

Temat 2

Zadaniem zdającego było poddanie analizie fragmentu powieści Reymonta w celu scharakteryzowania postaw głównych bohaterów i określenie, co jest przyczyną dramatyczności przytoczonej sceny i jakie, w związku z tym, są powody rodzinnej kłótni. Prawidłowa realizacja tematu wymagała umiejętności odczytania I tomu *Chłopów* poprzez zamieszczony fragment. Pojawiające się błędy rzeczowe dotyczyły nieznamomości treści lektury. Zdający mylili występujące we fragmencie postacie i relacje między nimi (pokrewieństwo), źle odczytywali powód kłótni. Najczęściej interpretowali dramatyzm sceny jako pochodną relacji społecznych a nie rodzinnych (w takim ujęciu Maciej Boryna stawał się szlachcicem, inteligentem, nawet arystokratą, do którego przychodzili biedni chłopci, domagając się należnego im przydziału ziemi). Eksponowanie treści społecznych w utworach, których bohaterami są chłopci, spowodowało, że zdający niejako mechanicznie odczytywali tekst, nie biorąc pod uwagę analizy, która uniemożliwiałaby taką bezkrytyczną interpretację.

Podobnie jak w realizacji pierwszego tematu mamy tu również do czynienia z ujawnieniem problemu, jaki stwarza dla zdających umiejętność wnioskowania.

Popołnione przez zdających błędy (w obu tematach) ujawniały zarówno brak świadomości historycznoliterackiej, jak też brak orientacji, że utwory z różnych epok dowodzą historycznej zmienności kategorii estetycznej.

W ocenianiu wypracowania maturalnego stosowano kryteria opublikowane w informatorze maturalnym.

Dyrektor CKE przedstawił wykładnię obowiązującego od 2004 roku rozporządzenia. Jego decyzja dotyczy postępowania w przypadku wypracowania maturalnego z języka polskiego zawierającego kardynalne błędy rzeczowe:

Na podstawie:

- art. 9a Ustawy o systemie oświaty;

– § 82. ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU z 2004 r. nr 199, poz. 2046 oraz z 2005 r. nr 74, poz. 649, nr 108, poz. 905 i nr 218, poz. 1840), podejmując decyzję o sposobie postępowania w przypadku wypracowania maturalnego z języka polskiego zawierającego kardynalne błędy rzeczowe:

- a. jeżeli egzaminator stwierdzi, że wypracowanie maturzysty zawiera błędy rzeczowe, które ewidentnie dowodzą, że autor wypracowania nie zna tekstu literackiego, o którym pisze, powinien pracę skierować do Przewodniczącego Zespołu Egzaminatorów jako niezgodną z definicją przedstawioną w rozporządzeniu ministra.
- b. Przewodniczący Zespołu Egzaminatorów kieruje pracę do koordynatora OKE, który – po konsultacji z ekspertem z CKE - podejmuje decyzję o ocenie wypracowania.

Wyjaśnienie

§ 82. pkt 3 i 4 mówi, że egzamin pisemny z języka polskiego w części drugiej poziomu podstawowego i na poziomie rozszerzonym polega na „napisaniu tekstu własnego związanego z tekstem literackim, zawartym w arkuszu egzaminacyjnym”. Jeżeli maturzysta pisze o „tej Kordianie, która nie mogła się porozumieć z mężem”, to zapewne jest to inny, być może dopiero powstający utwór, ale na pewno nie ten, którego fragmenty zamieszczono w arkuszu, co jest warunkiem określonym w rozporządzeniu.

Na 0 pkt oceniane są wypracowania na dowolny temat, np. w ubiegłym roku uczeń pisał o *Legendzie o świętym Aleksym*.

ARKUSZ II (poziom rozszerzony)

W arkuszu na poziomie rozszerzonym zostały zestawione teksty reprezentujące współczesną lirykę i epikę. Wybór obu tematów był równomierny, podobnie jak na poziomie podstawowym.

Numer tematu	Liczba zdających, wybierających dany temat	% zdających, wybierających dany temat
1	5922	55,0
2	4854	45,0

Temat 1

Temat wymagał dokonania analizy i interpretacji porównawczej powojennych utworów, poetyckiego i prozatorskiego, na poziomie idei i ukształtowania językowego, formalnego. Zadaniem zdającego było przedstawienie – jako wyniku analizy – dramatu zwykłych ludzi uwikłanych w historię. Aby wywiązać się z tego zadania, maturzysta musiał wykazać się umiejętnością odnajdywania, rozumienia, interpretowania funkcji środków artystycznego wyrazu. (Np. zdający wykazał brak umiejętności odczytania treści metaforycznych, jeśli obraz upadku ludzi podczas wznoszenia barykady odczytał tylko dosłownie.) Z kolei analiza powinna go doprowadzić do wskazania podobieństw i różnic w poetyce obu utworów (analiza porównawcza). Ponadto zdający na poziomie rozszerzonym powinni wykazać się znajomością i funkcjonalnym posługiwaniem się terminologią teoretycznoliteracką. Te sprawności nie są jednak opanowane w dobrym stopniu. (Np. zdający mylili *narratora* z *podmiotem*, operowali terminem *wers*, przy analizie *Pamiętnika...*)

Temat 2

Zadanie wymagało dokonania analizy i interpretacji współczesnego tekstu epickiego. Umiejętność określenia problematyki analizowanego tekstu oraz przedstawienia sposobu kreacji bohatera nie stwarzała zdającym trudności. O wiele gorzej radzili sobie oni z analizą konstrukcji czasu i przestrzeni oraz z ustaleniem ich funkcji. Również niezbyt zadawalające określenie relacji między narratorem a światem przedstawionym wskazywałoby na niewystarczającą znajomość reguł analizy tekstu epickiego. Ponieważ zdający najczęściej traktowali streszczenie opowiadania jako jego analizę, w pracach stosunkowo rzadko pojawiały się merytorycznie poprawne uwagi na temat poetyki utworu. Podobnie jak w realizacji tematu 1. (z tego poziomu) nie wykazali się dostateczną znajomością i umiejętnością posługiwania się terminologią teoretycznoliteracką. Można było zauważyć brak umiejętności odczytania treści symbolicznych (Np. Wiewiórka traktowana jako symbol: *pomordowanych ludzi, transportu jeńców wojennych, zabijanych w czasie wojny jeńców, niskiej samooceny podmiotu*; Sosna, na której była wiewiórka jako symbol „rozdarłej sosny” z *Ludzi bezdomnych* Stefana Żeromskiego.)

Wskaźnik łatwości dla kategorii **rozwiniecie tematu** na poziomie podstawowym i rozszerzonym:

Numer arkusza	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
I	0,44	0,49	0,36	0,32	0,39
II	0,49	0,51	0,39	0,24	0,40

Wnioski z analizy błędów popełnianych w realizacji rozwinienia tematu

Kryterium „rozwiniecie tematu” budzi szczególnie dużo emocji, podsycanych zwłaszcza przez osoby głoszące, iż zdający musi „wstrzelić się w model odpowiedzi”. Uczniowie, którzy nie zostali usatysfakcjonowani otrzymaną liczbą punktów za to kryterium, utrzymują, że „przerośli” model. Należałoby w tym miejscu sprostować tę obiegową opinię. Uczeń, aby poprawnie rozwinąć temat, zobowiązany jest znać tekst literacki, który ma analizować, i zasady jego analizy. Nie może bazować na streszczeniach, „ściągach dla maturzysty” i innych „pomocach” dla uczniów, które masowo pojawiają się na rynku wydawniczym czy w Internecie. Nie może też zastępować rzetelnej analizy tekstu literackiego luźnymi skojarzeniami, dygresjami.

Model odpowiedzi i schemat punktowania zawiera przykłady argumentów połączonych tematycznie, czyli główne punkty rozwinienia tematu. Dlatego przy zapisie głównych punktów pojawia się skrót „np.”, co oznacza, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź zdającego zostanie pozytywnie oceniona.

Warunkiem koniecznym napisania pracy „na temat” jest zrozumienie podanego tematu poprzedzone jego analizą. Z kolei dokonanie analizy tematu (czyli spełnienie warunku jego zrozumienia) powinno sugerować zdającemu, wokół jakich zagadnień ma zbudować plan wypracowania, czyli wokół jakich zagadnień będą zbudowane wiązki w tzw. „modelu odpowiedzi”.

Dla zobrazowania zagadnienia posłużmy się przykładami tematów z poziomu podstawowego:

Temat 1:

Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.

Główne punkty rozwinienia tematu:

1. Określenie sytuacji (I fragment, II fragment),
2. Kreacja Makbeta,
3. Tragizm Makbeta,
4. Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu całego utworu,
5. Zaprezentowanie postaci z dramatu antycznego,
6. Tragizm bohatera antycznego (na przykładzie wybranej postaci),
7. Podsumowanie – porównanie tragizmu Makbeta i bohatera antycznego.

Temat	Główne punkty rozwinięcia tematu
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	1. Określenie sytuacji
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	2. Kreacja Makbeta
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	3. Tragizm Makbeta
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	4. Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu całego utworu
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	5. Zaprezentowanie postaci z dramatu antycznego
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	6. Tragizm bohatera antycznego (na przykładzie wybranej postaci)
Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego.	7. Podsumowanie – porównanie tragizmu Makbeta z bohatera antycznego

Temat 2:

Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.

Główne punkty rozwinięcia tematu:

1. Umieszczenie sceny w powieści,
2. Kreacja bohaterów – Maciej Boryna,
3. Kreacja bohatera – Antek Boryna,
4. Kreacja bohatera – Hanka Borynowa,
5. Kreacja bohaterów – Kowalowa,
6. Przedstawienie przyczyn kłótni (na podstawie fragmentu i I tomu powieści),
7. Źródła dramatyczności sceny (na podstawie fragmentu i I tomu powieści),
8. Podsumowanie – związane z tematem, wynikające z analizy tekstu.

Temat	Główne punkty rozwinięcia tematu
Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.	1. Umieszczenie sceny w powieści
Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.	Kreacje bohaterów: 2. Maciej Boryna, 3. Antek Boryna, 4. Hanka Borynowa, 5. Kowalowa
Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.	6. Przedstawienie przyczyn kłótni (na podstawie fragmentu i I tomu powieści)
Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.	7. Źródła dramatyczności sceny (na podstawie fragmentu i I tomu powieści)
Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny.	8. Podsumowanie – związane z tematem, wynikające z analizy tekstu

Najczęstszym błędem, popełnianym przez zdających, którzy uzyskali niesatysfakcjonującą ich liczbę punktów, było niezrozumienie tematu bądź zlekceważenie konieczności dokonania jego analizy. Wniosek nasuwa się jednoznacznie: na lekcjach języka polskiego należy zwiększyć liczbę ćwiczeń polegających na analizie tematów wypracowań.

Kompozycja

(dotyczy prac na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Kompozycja wypowiedzi to jej struktura językowa i treściowa, podporządkowana realizacji tematu, funkcjonalna. Zdający najczęściej przestrzegali zasad trójdzielności pracy, graficznie wyodrębniali jej główne części. Jednak zastosowanie funkcjonalnej kompozycji wiąże się także (i jest konieczne na poziomie rozszerzonym) z logiczną, uzasadnioną segmentacją tekstu w obrębie poszczególnych części, z czym zdający nie zawsze sobie radzili.

Najczęstszym błędem było zachwianie proporcji pomiędzy poszczególnymi składnikami pracy oraz brak funkcjonalności wstępu i zakończenia. Piszący bardzo często redagowali tzw. „uniwersalne” wstępy, czyli nie mające bezpośredniego związku z tematem pracy, na ogół długie. Z kolei zakończenia często były jednozdaniowe, ponadto nie stanowiły podsumowania rozważań. Wnioski były zastępowane ogólnikowymi dywagacjami, np. na temat aktualności omawianego problemu. Trudności w redagowaniu funkcjonalnych zakończeń pracy są konsekwencją stosunkowo słabo opanowanej umiejętności wnioskowania.

Piszący mieli też kłopot z redagowaniem wypowiedzi wewnętrznie spójnej, z poprawnym stosowaniem wskaźników zespolenia. Zdarzały się wypowiedzi mało przejrzyste, z licznymi błędami logicznymi.

Wskaźnik łatwości dla kategorii **kompozycja** na poziomie podstawowym i rozszerzonym:

Numer arkusza	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
I	0,46	0,52	0,36	0,27	0,40
II	0,58	0,59	0,50	0,38	0,50

Styl

(dotyczy prac na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Stylistyczną ocenę wypowiedzi, w tym maturalnej, opiera się na stwierdzeniu stopnia celowości dokonanego w niej doboru materiału językowego (wyrazów, związków wyrazowych, środków stylistycznych) i sposobu jego ukształtowania. Ogólne cechy dobrego stylu to jasność, prostota i zwięzłość. Bardzo często te wyznaczniki dobrego stylu nie były respektowane, zdający naruszali normę stylistyczną, np. stosując konstrukcje zawiłe, nazbyt ozdobne, pretensjonalne lub też sięgając po analityczne struktury językowe i określenia puste znaczeniowo.

Piękny styl jest pochodną poprawnego myślenia. Niedoskonałość stylistyczna testu może być zatem spowodowana brakiem właściwych, logicznych relacji między jego częściami, poszczególnymi wyrażeniami, słowami. Dlatego zastrzeżenia budzić może występujący często brak umiejętności jasnego formułowania myśli i ubogie słownictwo. Zdający muszą pamiętać, że nie mogą, jeśli nie zezwala na to zastosowana forma wypowiedzi, wykorzystywać stylu potocznego, prozaizmów. W pracach na poziomie rozszerzonym należy oczekiwać posługiwania się przez zdających terminologią teoretycznoliteracką, jednak świadomość tego wymagania jest wśród zdających bardzo niska.

Najczęściej pojawiające się błędy:

- powtórzenia wyrazów (w tym maniera polegająca na kończeniu jednego zdania i rozpoczynaniu następnego tym samym wyrazem),
- nieuzasadnione poetyzacje, nieuzasadniony patos wypowiedzi, nadmierna kwiecistość,
- nieuzasadniona stylizacja gwarowa (temat 2 z poziomu podstawowego, kiedy zdający streszczał przytoczone fragmenty *Chłopów*, mimowolnie naśladowując styl autora),
- wielosłowie (określanie tej samej sytuacji, cechy nadmierną liczbą synonimicznych wyrażen),
- kolokwializmy,
- niezamierzona wieloznaczność,
- tautologie,
- mieszanie wyrazów i konstrukcji o różnej wartości stylistycznej, brak jednorodności stylistycznej.

Najczęstsze przyczyny błędów to brak umiejętności:

- dostosowania środków językowych do charakteru wypowiedzi,
- precyzyjnego i zwięzłego formułowania wypowiedzi,
- przezwyciężenia schematów myślowych, które powodują mechaniczne wykorzystanie schematów językowych (sytuacje, kiedy ubogi styl jest spowodowany odtwórczym formułowaniem myśli).

Przykłady błędów stylistycznych:

- *Makbet jest postacią rozdartą w sobie.*
- *I mogli czuć się kimś ważnym.*
- *Hance puściły nerwy.*
- *We fragmencie pojawia się jeszcze Jagna jako jeden z elementów kłótni o z zapis.*
- *Jagna była niejako piętą Achillesową Boryny.*
- *Jagna (...) dama lekkich obyczajów*
- *Antek tak miał wyczerpany organizm, tak krwawił, że już brakowało mu krwi.*
- *W podanych fragmentach można zaobserwować, jak zmienia się psychika Makbeta, jakie toczą się myśli w jego głowie, jakie są jego emocje.*
- *W dalszej części rozmowy, już wyglądającej jak kłótnia, wszyscy są już zdenerwowani, już skorzy do bicia.*
- *I w ten sposób życie chłopów lipeckich z wymiaru zwierzęcego rośnie do wymiaru ludzkiego.*
- *Maciej jest ślepo zakochany w Jagnie i nie chce dopuścić do siebie myśli.*
- *We wsi miano grubej ryby należy do Boryny.*
- *Narrator opisuje wszystko bardzo opisowo.*

Wskaźnik łatwości dla kategorii **styl** na poziomie podstawowym i rozszerzonym:

Numer arkusza	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
I	0,49	0,55	0,40	0,33	0,44
II	0,53	0,55	0,43	0,56	0,44

Język

(dotyczy prac na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Dobór środków językowych nie zakłócał komunikatywności wypowiedzi, mimo występujących błędów. Sporadycznie pojawiały się błędy fleksyjne, częste natomiast były błędy wyrazowe i składniowe. Zdający mieli problemy z poprawną segmentacją zdań. Jeśli posługiwali się zdaniami bardzo długimi, nie potrafili zapanować nad ich wewnętrzną spójnością, powtarzali te same struktury. Analiza prac wykazała, że istnieje ścisła zależność między merytorycznym i językowym poziomem pracy; najczęściej: im wyższy poziom merytorycznych rozważań, tym poprawniejszy język, jakim posługuje się autor tych rozważań.

Poprawność językowa jest oceniana tylko w wypracowaniach, natomiast wiele zastrzeżeń budzi również poziom tej poprawności (mający wpływ na komunikatywność) w zadaniach sprawdzających umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstu nieliterackiego (część 1 w arkuszu na poziomie podstawowym). Ponadto należy pamiętać, że jeśli zdający nie dyscyplinuje się w czasie formułowania myśli w zadaniach KO, to oczywiście nie potrafi tego robić także w zadaniach RO.

Najczęściej pojawiające się błędy:

a) składniowe

- niepoprawny szyk wyrazów w zdaniu,
- naruszenie związków zgody i rzędu,
- błędne stosowanie wskaźników zespolenia,
- niepoprawne konstrukcje zdań, zawierające imiesłowowe równoważniki zdań,
- potoki składniowe (obejmujące kilka/kilkanaście linijek pracy) świadczące o nieumiejętności wyznaczania granicy zdań,
- niepoprawne wplatanie cytatu we własną wypowiedź. Wykorzystanie cytatu we własnej wypowiedzi naraża zdającego na szczególne trudności. Można je rozpatrywać na dwóch zasadniczych poziomach:
 - nieporadności językowej, kiedy zdający, wplatając cytat, narusza zasady poprawności gramatycznej,
 - wykorzystania cytatu tylko w funkcji zdobniczej, bez funkcjonalnego komentarza, co może ujawniać brak umiejętności doboru potrzebnego słownictwa do wyrażenia własnej myśli.

Przykłady błędów składniowych:

- *Dzieci domagają się swojego zapisu, aby mogli ...*
- *... rozwiązać konflikt spokojem.*
- *W tamtych czasach, gdzie ojciec zmuszony był ...*
- *Boryna bardzo zdenerwowany wykrzykując pyta czego chce Kowalowa, że chodzi o zapis w testamencie, w którym Antek nie jest spadkobiercą.*
- *Czytając tą historię ...*
- *Interesowały ją mężczyźni.*
- *Skutkiem ów przepowiedni było...*
- *Boryn, ta Boryna.*

b) frazeologiczne

- naruszenie stałych związków frazeologicznych,
- łączenie elementów pochodzących z różnych stałych związków frazeologicznych,
- zmiany form frazeologizmów wskutek zmiany jednego z komponentów oraz rozszerzenia składu związku.

Przykłady błędów frazeologicznych:

- *Boryna nie przyjmuje do świadomości.*
- *Wyrzucali na siebie wzajemnie obelgi.*
- *Posiadają słabość na punkcie opinii o własnej osobie.*
- *Zbrodnia musi zająć.*
- *Antek wygraża sądem.*

c) leksykalne

- używanie wyrazów w niewłaściwym znaczeniu,
- nadużywanie lub niewłaściwe użycie zaimków (głównie wskazujących, osobowych, względnych),
- mylenie wyrazów synonimicznych, ale o różnej łączliwości semantycznej,
- posługiwanie się pleonazmami, tautologiami,
- niefunkcjonalne stosowanie wyrazów zapożyczonych, często bez znajomości ich znaczenia.

Przykłady błędów leksykalnych:

- *Darzyła sztuki Szekspira wielkim zafascynowaniem.*
- *Po bóje Maciej Boryna był cały podarty.*
- *Zostają też inni ludzie spełniający różne zawody.*
- *Życie na wsi płynie w pełnym standardzie.*
- *Te słowa sprawiają, że Makbet się przełamuje.*

d) słotwórcze

- zastosowanie niewłaściwego formantu,
- posługiwanie się nienormatywnym neologizmem.

Przykłady błędów słotwórczych:

- *Makbet zezwierzęcił się.*
- *Narrator zazdrościł wiewiórce jej beztroskości.*
- *Antek startnął do Macieja z pięściami.*
- *... i doprawdnie poniósł straty, ale ...*
- *monotoniczna praca,*
- *... wyszydza z ludzi,*
- *Maciej był porywisty,*
- *trzymie się...*
- *ludzie na barykadzie byli obstrzeleni,*
- *zwierzątkowi,*
- *aktywizm powstańców ...*
- *zaplanowywuje,*
- *zatuszowywuje.*

e) fleksyjne

- wybór niewłaściwej końcówki,
- niepoprawna odmiana obcego nazwiska.

Przykłady błędów fleksyjnych:

- *ojcowi,*
- *chłopy dali radę ich rozłączyć,*
- *lipcowa awantura* (od nazwy wsi: Lipce)

Przykłady zdań zawierających różne typy błędów:

- *Kłótnia przerodziła się w bójkę i była troszkę śmieszna, ale doskonale idzie przyznać racje Antkowi i Hance, ale czy było potrzebne przy tym obrażanie innych.*
- *Literatura polska, doświadczona, kierowana przez historię ukazuje nam wiele przeciwności losu, bólu, niezgody, konfliktów czy wojen narodowych.*
- *Szekspir w dramacie „Makbet” ukazuje postać Makbeta, która jest zakłócona przez jego żonę Lady Makbet.*
- *Najważniejszym celem była Jagna, która była kolejnym trofeum, jednak potomstwo Boryny sprzeciwiło się temu.*
- *Szargany nerwami zmienia się w zwierzę.*
- *Kłótnia u Borynów, jak każdy konflikt, zaczęła się na ziemi, a skończyła na kobiecie.*
- *Stopień gniewu starego Boryny podwyższył się bardzo znacznie, co niekorzystnie wpłynęło na kondycję zdrowotną Antka.*
- *Makbetowi po popełnieniu zbrodni włos się jeżył i przeżył na głowie pod wpływem wrażeń.*
- *Bardzo charakterystyczny język Białoszewskiego daje piorunujące wrażenie.*
- *„aforyzm”: Jagna była jak ziemia. Miała wielu dzierżawców, a żadnego właściciela.*
- *„Minimum słów, maksimum treści”: Fragment pochodzi z „Dziadów” Reymonta. Bohaterem jest Andrzej Boryna, właściciel największego majątku w Bronowicach.*

Wskaźnik łatwości dla kategorii **język** na poziomie podstawowym i rozszerzonym:

Numer arkusza	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
I	0,46	0,52	0,35	0,31	0,39
II	0,51	0,53	0,39	0,30	0,42

Zapis

(dotyczy prac na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Przy ocenie *zapisu* egzaminator bierze pod uwagę poprawność ortograficzną i interpunkcyjną. Należy zauważyć, że zdający w większym zakresie przestrzegają zasad poprawności ortograficznej niż interpunkcyjnej.

Do rażących błędów ortograficznych, najczęściej występujących w pracach można zaliczyć:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u (np. *kłutnia, bujka*), *ch-h* (np. *chamował*)
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en (np. *testamęt, wziół, wzięła, ludzi*),
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy,
- błędy w zakresie pisowni cząstki *-by* z osobowymi formami czasownika,
- błędy pisowni zakończeń *-ji, -ii, -i* (np. *Angli, ziemi*).

Do rażących błędów interpunkcyjnych, najczęściej występujących w pracach można zaliczyć:

- pomijanie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną,
- pomijanie przecinka przed imiesłowem zakończonym na *-ąc, -szy*,
- pomijanie pierwszego przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (tzn. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym),
- wstawianie przecinka pomiędzy orzeczeniem a podmiotem,

- pomijanie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym,
- stawianie znaku interpunkcyjnego na początku wiersza.

Duże zastrzeżenia budzi poziom estetyki pracy (czasami fragmenty pracy stają się nieczytelne i uniemożliwiają egzaminatorowi pełną ocenę merytoryczną).

Wskaźnik łatwości dla kategorii **zapis** na poziomie podstawowym i rozszerzonym:

Numer arkusza	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
I	0,46	0,52	0,37	0,29	0,37
II	0,54	0,56	0,42	0,25	0,42

Szczegółne walory pracy

(dotyczy prac na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Punkty z tego kryterium były przyznawane najczęściej za funkcjonalne przywoływanie różnych kontekstów. Podkreślić należy ową funkcjonalność doboru nawiązań intertekstualnych. Nie można bowiem premiować nieuzasadnionych, przywołanych na zasadzie luźnych skojarzeń, odwołań do innych tekstów kultury.

Wnioski końcowe

Obecna koncepcja egzaminu wynika z doświadczeń stosowania pomiaru dydaktycznego. Pozwala on dokonywać porównania osiągnięć uczniów w zakresie wiedzy i umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych.

Forma egzaminu maturalnego stała się na tyle trafna i rzetelna, że może posłużyć do weryfikacji kandydatów na studia.

W pracy z uczniami należy doskonalić sprawności, które zostały wskazane w raporcie, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń pozwalających jeszcze lepiej opanować umiejętności:

- analizy tematu wypracowań,
- analizy tekstów literackich (ich fragmentów) z zastosowaniem właściwych, dostosowanych do rodzaju, gatunku, konwencji itp. narzędzi analitycznych,
- funkcjonalnego stosowania terminologii właściwej analizie i interpretacji,
- intertekstualnego odczytywania tekstów literackich,
- poprawnego doboru, selekcjonowania argumentów oraz wnioskowania,
- redagowania poprawnych pod względem językowym i stylistycznym własnych tekstów, aby kultura języka zdających świadczyła o wysokiej randze egzaminu maturalnego.

V. Język angielski

V.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka angielskiego przystąpiło 38 525 absolwentów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów.²³

Spośród wszystkich zdających język angielski w części ustnej, 38 061²⁴ osób zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy i 465 – jako przedmiot dodatkowy (na poziomie rozszerzonym). Spośród zdających język angielski jako przedmiot obowiązkowy 32 891 osób zdawało go na poziomie podstawowym i 5 142 – na poziomie rozszerzonym.

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 36 294 zdających (95,4%).

Tabela 28. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język angielski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	0	0
Wynik środkowy (mediana)	70	14
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	67,1	13,42
Odchylenie standardowe	x	4,8

Tabela 29. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język angielski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	0	0
Wynik środkowy (mediana)	85	17
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	78,6	15,71
Odchylenie standardowe	x	3,82

Egzamin ustny z języka angielskiego zdawany jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym okazał się dla zdających *umiarkowanie trudny*, a na poziomie rozszerzonym – *łatwy*. Egzamin ustny z języka angielskiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 80,5% punktów).

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

²³ Wskaźniki statystyczne obliczono dla maturzystów, którzy do matury przystąpili w wersji standardowej.

²⁴ W tym 28 osób z klas dwujęzycznych oraz 35 – osób słabo widzących.

Tabela 30. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 15%	0% - 30%
2	7	bardzo niska	20% - 30%	35% - 45%
3	12	niska	35% - 45%	50% - 60%
4	17	poniżej średniej	50% - 60%	65% - 75%
5	20	średnia	65% - 75%	80% - 85%
6	17	powyżej średniej	80% - 85%	90%
7	12	wysoka	90%	95%
8	7	bardzo wysoka	95%	100%
9	4	najwyższa	100%	

V.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka angielskiego zadeklarowały 40 546 osoby, w tym 39 982²⁵ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 39 096 tegorocznych abiturientów, co stanowi 97,8% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy. Do egzaminu nie przystąpiło 886 osób, co stanowi 2,2% zadeklarowanych. Egzamin w wersji standardowej pisało 38 986²⁶ abiturientów.

Piszący egzamin maturalny z języka angielskiego stanowili 82,2%²⁷ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 31. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

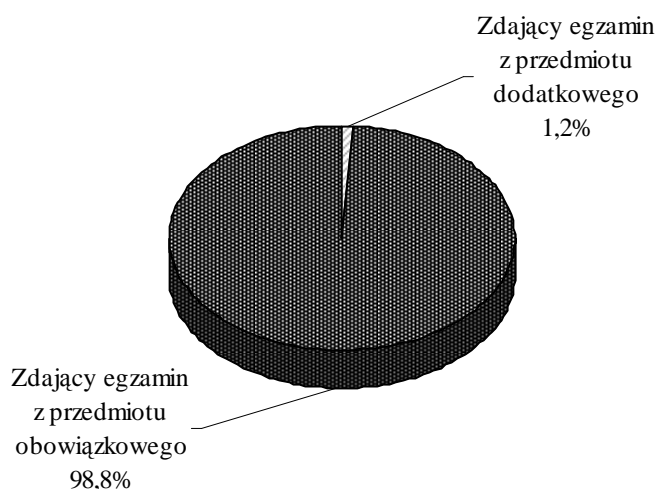
Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	23 235	269	22 966	22 900
Liceum profilowane	6 500	277	6 223	6 184
Liceum uzupełniające	376	145	231	231
Technikum	9 871	195	9 676	9 671
RAZEM	39 982	886	39 096	38 986

²⁵ 21 164 kobiet i 18 818 mężczyzn.

²⁶ Liczba ta nie uwzględnia 27 maturzystów piszących egzamin na poziomie dwujęzycznym w wersji standardowej.

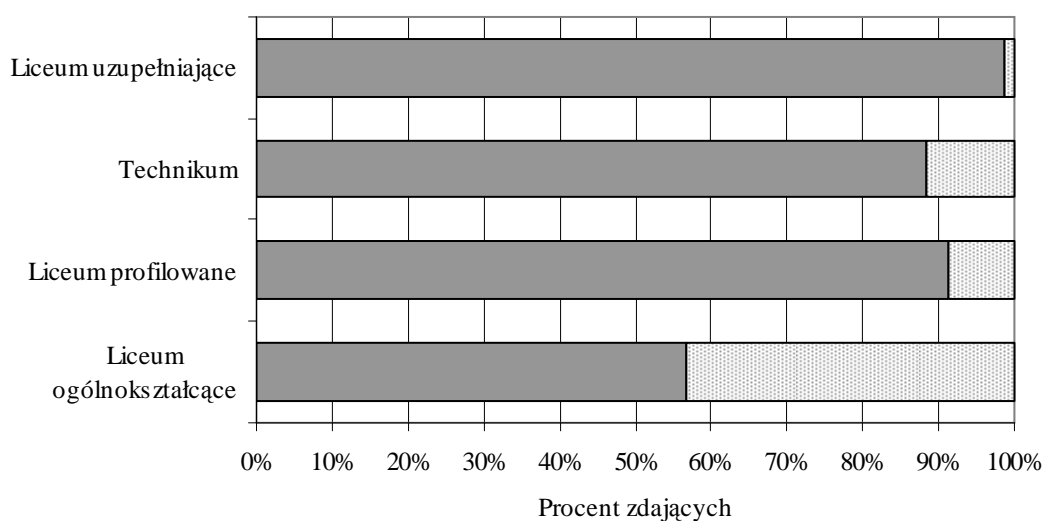
²⁷ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wykres 17. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy²⁸ w wersji standardowej.

Wykres 18. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

■ Zakończyli egzamin na poziomie podstawowym ▨ Przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym

Egzamin maturalny z języka angielskiego w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 22 900²⁹ maturzystów liceów ogólnokształcących, 6 184 – liceów profilowanych, 231 liceów uzupełniających i 9 671 – techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 9 889 maturzystów liceów ogólnokształcących, 545 – liceów profilowanych, 3 – liceów uzupełniających i 1 134 – techników³⁰.

²⁸ 36 osób pisało arkusz dostosowany dla osób słabo widzących i 46 - arkusz dostosowany dla osób niedosłyszących oraz 28 – na poziomie dwujęzycznym.

²⁹ Liczba ta nie uwzględnia 28 abiturientów klas dwujęzycznych (wszyscy byli z liceów ogólnokształcących, jeden z nich pisał arkusz dostosowany).

³⁰ Do poziomu rozszerzonego nie przystąpiło 49 abiturientów, którzy zdawali egzamin na poziomie podstawowym, a którzy wcześniej deklarowali również przystąpienie do poziomu rozszerzonego.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (43,2%). W liceach profilowanych 8,8% abiturientów kontynuowało egzamin na poziomie rozszerzonym, w liceach uzupełniających 1,3%, a w technikach – 11,7%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka angielskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJA-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJA-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJA-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających nich mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej (bez abiturientów klas dwujęzycznych) przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy (podobnie jak w części ustnej) zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

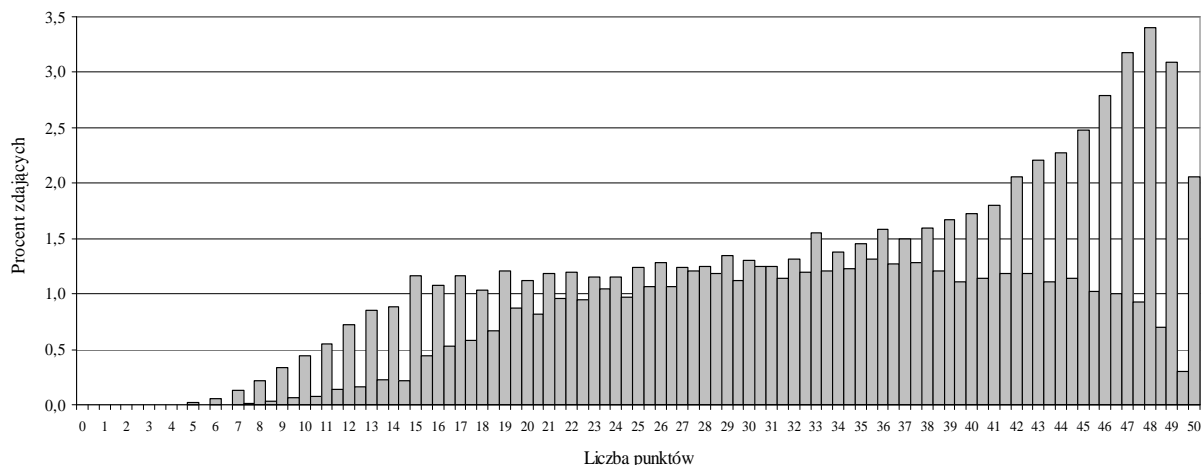
Tabela 32. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 24%	0% - 18%
2	7	bardzo niska	25% - 33%	19% - 26%
3	12	niska	34% - 46%	27% - 34%
4	17	poniżej średniej	47% - 61%	35% - 43%
5	20	średnia	62% - 77%	44% - 55%
6	17	powyżej średniej	78% - 88%	56% - 66%
7	12	wysoka	89% - 94%	67% - 76%
8	7	bardzo wysoka	95% - 97%	77% - 85%
9	4	najwyższa	98% - 100%	86% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język angielski w sesji wiosennej, egzamin zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 19. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 20. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

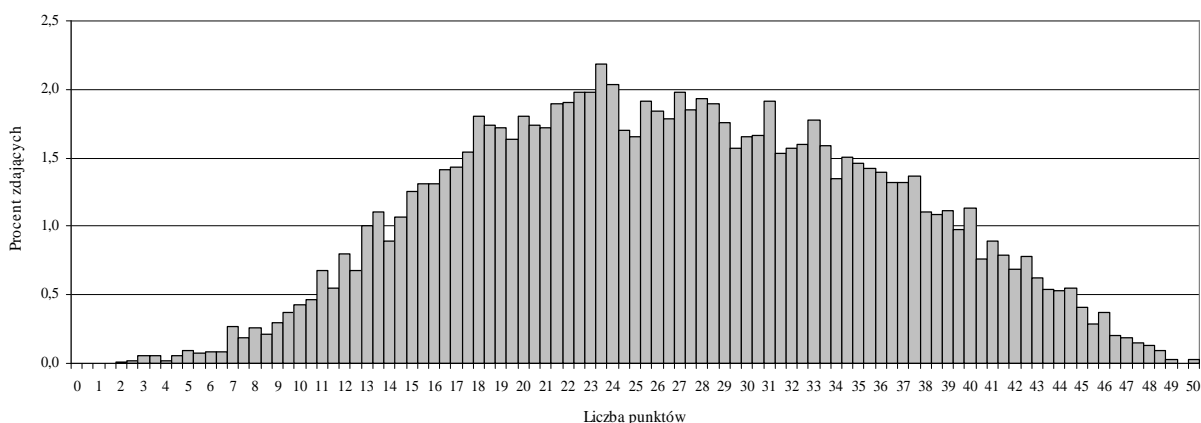

Tabela 33. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	35	26,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	33,69	26,73
Odchylenie standardowe	11,06	9,19

Tabela 34. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	70	53
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	67,4	53,5

Zdający najczęściej uzyskiwali 48 punktów (96%) na poziomie podstawowym oraz 23,5 punktów (47%) na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0. Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0.

Tabela 35. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	41	26	18	28	27,5	19	9	20,5
Wynik najczęstszy (modalna)	48	17	15	19	23,5	13,5	5,5	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	37,91	26,85	19,51	28,42	27,75	20,29	10,00	21,02
Odchylenie standardowe	9,66	9,80	7,61	10,24	8,99	7,82	5,07	8,08

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, LU – liceum uzupełniające, T - technikum

Tabela 36. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100 % punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	82	52	36	56	55	38	18	41
Wynik najczęstszy (modalna)	96	34	30	38	47	27	11	36
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	75,8	53,7	39,0	56,8	55,5	40,6	20,0	42,0

Poziom podstawowy okazał się *łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, *umiarkowanie trudny* dla abiturientów techników i liceów profilowanych oraz *trudny* dla maturzystów, którzy kończyli licea uzupełniające.

Poziom rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i *trudny* dla abiturientów techników oraz liceów profilowanych i uzupełniających. Najwyższym poziomem osiągnąć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 37. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,73	0,79	0,62	0,47	0,66
2.	0,67	0,71	0,59	0,54	0,62
3.	0,54	0,63	0,40	0,31	0,42
4.	0,75	0,82	0,65	0,52	0,67
5.	0,75	0,81	0,64	0,59	0,67
6.	0,60	0,70	0,44	0,34	0,49
7.	0,74	0,85	0,58	0,32	0,62
8.	0,63	0,76	0,44	0,17	0,47

Tabela 38. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
9.	0,46	0,49	0,28	0,05	0,29
10.	0,63	0,63	0,58	0,30	0,60
11.	0,54	0,56	0,40	0,16	0,42
12.	0,66	0,69	0,48	0,20	0,53
13.	0,50	0,52	0,36	0,10	0,40
14.	0,31	0,32	0,22	0,10	0,25
15.	0,28	0,30	0,16	0,03	0,19
16.	0,20	0,22	0,04	0,00	0,05
17.	0,60	0,63	0,44	0,08	0,46

Tabela 39. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	-	2, 3, 6, 8	1, 4, 5, 7	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerы zadań	-	-	3	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerы zadań	-	3, 6, 8	1, 2, 4, 5, 7	-	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerы zadań	8	1, 3, 6, 7	2, 4, 5	-	-
	Technikum (T)				
Numerы zadań	-	3, 6, 8	1, 2, 4, 5, 7	-	-

Tabela 40. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	-	9, 14,15, 16	10, 11, 12, 13, 17	-	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numery zadań	-	9, 14, 15, 16	10, 11, 12, 13, 17	-	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numery zadań	15, 16	9, 11, 12, 13, 14, 17	10	-	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numery zadań	9, 11, 13, 14, 15, 16, 17	10, 12	-	-	-
	Technikum (T)				
Numery zadań	15, 16	9, 11, 13, 14, 17	10, 12	-	-

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 41. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,65	0,71	0,54	0,44	0,57
Rozumienie tekstu czytanego	0,70	0,77	0,58	0,48	0,61
Wypowiedź pisemna	0,67	0,79	0,49	0,22	0,52

Tabela 42. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,55	0,57	0,44	0,19	0,46
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,52	0,54	0,37	0,14	0,42
Stosownie struktur leksykalno-gramatycznych	0,25	0,27	0,11	0,02	0,14
Wypowiedź pisemna	0,60	0,63	0,44	0,08	0,46

4. Język angielski zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka angielskiego 38 601 osoby wybrały ten przedmiot jako obowiązkowy, tym 38 520 osób w wersji standardowej. Powyższe liczby nie uwzględniają maturzystów piszących egzamin w wersji dwujęzycznej.

Wykres 21. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

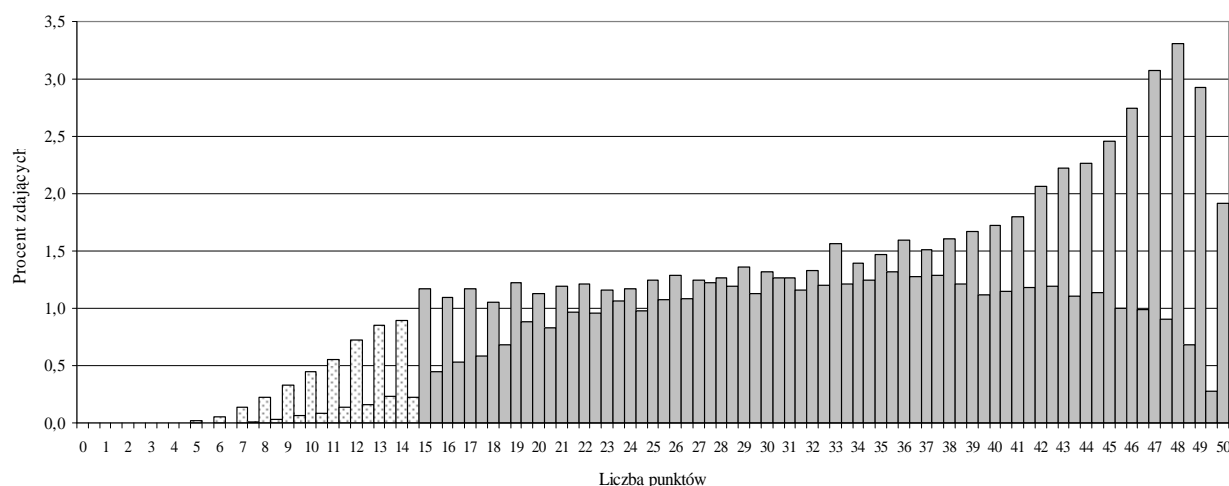

Tabela 43. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	35	26
Wynik najczęstszy (modalna)	48	23,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	33,54	26,51
Odchylenie standardowe	11,03	9,13

Tabela 44. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	70	52
Wynik najczęstszy (modalna)	96	47
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	67,1	53,0

Tabela 45. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	40	26	18	28	27,5	19	9	20
Wynik najczęstszy (modalna)	48	17	15	19	23,5	13,5	5,5	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	37,74	26,83	19,51	28,40	27,53	20,25	10,00	20,97
Odchylenie standardowe	9,67	9,79	7,61	10,23	8,93	7,82	5,07	8,07

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 46. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	80	52	36	56	55	38	18	40
Wynik najczęstszy (modalna)	96	34	30	38	47	27	11	36
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	75,5	53,7	39,0	56,8	55,1	40,5	20,0	41,9

5. Język angielski zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka angielskiego 467 wybrało ten przedmiot jako dodatkowy, w tym w wersji standardowej 466. Najczęściej język angielski jako przedmiot dodatkowy wybierali abiturienti liceów ogólnokształcących.

Tabela 47. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	47	33,5
Wynik najczęstszy (modalna)	49	37,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	46,04	32,08
Odchylenie standardowe	4,40	9,10

Tabela 48. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	94	67
Wynik najczęstszy (modalna)	98	75
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	92,1	64,2

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 92,1% punktów a na poziomie rozszerzonym – 64,2% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *bardzo łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Tabela 49. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	47,5	42,5	-	44,5	34	21,5	-	25,5
Wynik najczęstszy (modalna)	49	27	-	47	37,5	11	-	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	46,27	40,50	-	41,71	32,46	22,56	-	25,13
Odchylenie standardowe	4,13	6,40	-	7,39	8,98	7,81	-	8,22

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 50. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg rodzaju szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	95	85	-	89	68	43	-	51
Wynik najczęstszy (modalna)	98	54	-	94	75	22	-	48
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	92,5	81,0	-	83,4	64,9	45,1	-	50,3

Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *bardzo łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, a *łatwy* dla abiturientów liceów profilowanych i techników.

Zestaw egzaminacyjny na poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny* dla maturzystów liceów ogólnokształcących i techników, a *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych.

6. Zdawalność egzaminu³¹

Aby zdać egzamin maturalny z języka angielskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 94,8%, tj. 36 618 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 2 011 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z języka angielskiego, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (886 osoby³²).

Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 2 894 osób, co stanowiło 7,3% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy. Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (38 520) ilustruje tabela 51.

Tabela 51. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	22 005	98,0
Liceum profilowane	5 560	90,0
Liceum uzupełniające	165	71,4
Technikum	8 787	91,0
Ogółem	36 517	94,8

³¹ Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy oraz dostosowany dla osób słabo widzących uwzględniono tu także abiturientów piszących zestaw dostosowany dla osób niesłyszących i abiturientów z klas dwujęzycznych.

³² 883 z nich zdawało egzamin jako obowiązkowy, 3 – jako dodatkowy.

7. Analiza jakościowa zadań**Poziom podstawowy – arkusz I**

Zadanie 1. (5 pkt)							
Zadanie dotyczyło tematów „Podróżowanie i turystyka” oraz „Zdrowie” i polegało na wysłuchaniu 5 krótkich dialogów i wybraniu miejsca, w którym te rozmowy się odbywały. Zastosowaną techniką było „dobieranie”, przy czym jedno miejsce zostało podane dodatkowo i nie pasowało do żadnego dialogu.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
- określenie kontekstu sytuacyjnego (miejsca) - standard II-1g.							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,73 – łatwe		0,79	0,62	0,47	0,66		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
1.1.	- określa kontekst sytuacyjny (miejsce).	1	0,60	0,66	0,50	0,42	0,53
1.2.		1	0,72	0,79	0,58	0,42	0,64
1.3.		1	0,64	0,72	0,49	0,34	0,55
1.4.		1	0,79	0,85	0,69	0,44	0,72
1.5.		1	0,91	0,94	0,86	0,72	0,86
Komentarz:							
Najtrudniejsze okazało się zadanie 1.1. – dialog, odbywający się w autobusie. Kluczowym fragmentem nagrania było tutaj zdanie: <i>Pay the fare and take your seat</i> , chociaż na ten kontekst sytuacyjny wskazywały także inne elementy dialogu, np. <i>you’ll have to jump out at the park and get a 12 there</i> .							

Zadanie 2. (5 pkt)				
Zadanie było zgodne z tematem „Szkoła” i polegało na wysłuchaniu komunikatu, dotyczącego konkursu językowego oraz stwierdzeniu na podstawie wysłuchanego tekstu, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie (technika „prawda-fałsz”).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II-1c).				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,67 – umiarkowanie trudne		0,71	0,59	0,62

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
2.1.	- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.	1	0,72	0,77	0,64	0,58	0,67
2.2.		1	0,50	0,58	0,35	0,25	0,41
2.3.		1	0,88	0,90	0,85	0,78	0,86
2.4.		1	0,74	0,77	0,69	0,68	0,71
2.5.		1	0,49	0,53	0,41	0,40	0,43

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **2.5**. Zdający musiał stwierdzić, w którym miesiącu opublikowane zostaną prawidłowe odpowiedzi do pytań konkursowych. Prawidłowa odpowiedź oparta była na fragmencie nagrania, w którym pojawiały się nazwy dwóch miesięcy, co prawdopodobnie było przyczyną niższej łatwości tego zadania.

Zadanie 3. (3 pkt)							
Zadanie dotyczyło tematów „Dom” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. W zadaniu wykorzystano wypowiedź nastolatki, która opisuje wędrowny tryb życia swojej rodziny. Zastosowana technika to „wielokrotny wybór”, przy czym na poziomie podstawowym przyjęto zasadę, że w każdym podpunkcie zadania podaje się 3 możliwości do wyboru.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
<div>- określenie głównej myśli wysłuchanego tekstu (standard II-1a),</div> <div>- stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II-1c),</div> <div>- selekcjonowanie informacji w wysłuchanym tekście (standard II-1d).</div>							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,54 – umiarkowanie trudne		0,63	0,40	0,31	0,42		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
3.1.	<div>- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje,</div> <div>- selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście;</div>	1	0,30	0,39	0,15	0,11	0,18
3.2.		1	0,64	0,74	0,50	0,45	0,53
3.3.		1	0,51	0,61	0,35	0,24	0,37
3.4.		1	0,56	0,64	0,42	0,30	0,45
3.5.	<div>- określa główną myśl wysłuchanego tekstu,</div> <div>- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje,</div> <div>- selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście.</div>	1	0,69	0,77	0,57	0,46	0,59

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **3.1.** (współczynnik łatwości – 0,30), w którym zdający mieli określić powód, dla którego opisywana rodzina podróżuje. Uzasadnienie tego stylu życia podane było w zdaniu: *We think the world's too big to stay in just one place*, a nie było zależne od posiadania środka transportu bądź poszukiwania domu, jak sugerowały dystraktory podane w zadaniu.

Zadanie 4. (6 pkt)

W zadaniu zdający miał dopasować (zastosowana technika: „dobieranie”) jedną z czterech propozycji spędzenia czasu wolnego do z podanych zdań. Zadanie to było zgodne z tematami: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Świat przyrody”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (**standard II-2c**),
- selekcjonowanie informacji w przeczytanej treści (**standard II-2d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,75 – łatwe		0,82	0,65	0,52	0,67

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
4.1.	<ul style="list-style-type: none"> - stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje, - selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście. 	1	0,87	0,93	0,78	0,57	0,79
4.2.		1	0,88	0,94	0,79	0,57	0,80
4.3.		1	0,75	0,82	0,65	0,59	0,67
4.4.		1	0,87	0,93	0,78	0,64	0,80
4.5.		1	0,83	0,89	0,74	0,66	0,76
4.6.		1	0,30	0,39	0,17	0,09	0,19

Komentarz:

Zadaniem, które sprawiło problem zdającym było zadanie **4.6.** Użycie w zadaniu słów “jedzenie i picie” sprawiło, że zdający szukali w tekście konkretnych przykładów. Również pojawiające się słowo *refreshments*, którego część uczniów nie skojarzyła z jedzeniem i piciem utrudniło zdającym udzielenie prawidłowej odpowiedzi.

Zadanie 5. (7 pkt)							
Zadanie zawierało tekst, dotyczący kariery amerykańskich bliźniaczek w przemyśle rozrywkowym i zgodne było z tematami: „Kultura” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. W zadaniu tym zdający musiał zdecydować czy podane zdania są zgodne z treścią tekstu, czy nie (technika „prawda/fałsz”).							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
- określenie głównej myśli przeczytanego tekstu (standard II-2a), stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard II-2c).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,75 – łatwe		0,81	0,64	0,59	0,67		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
5.1.	- stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje;	1	0,77	0,82	0,69	0,65	0,70
5.2.		1	0,69	0,76	0,57	0,54	0,60
5.3.		1	0,77	0,82	0,67	0,52	0,69
5.4.		1	0,78	0,85	0,66	0,63	0,70
5.5.		1	0,74	0,79	0,64	0,61	0,68
5.6.		1	0,76	0,82	0,68	0,65	0,70
5.7.	- określa główną myśl przeczytanego tekstu.	1	0,71	0,80	0,57	0,50	0,60
Komentarz:							
Zadaniem cząstkowym, które sprawiło zdającym więcej problemów niż pozostałe (współczynnik łatwości – 0,69), było określenie prawdziwości zdania: <i>It is unusual for film studios to employ twins for the same role</i> jest zgodne z treścią tekstu. Część zdających prawdopodobnie nie zwróciła uwagi na przeczące znaczenie słowa <i>unusual</i> .							

Zadanie 6. (7 pkt)							
Tekst w zadaniu dotyczył tematów „Szkoła” oraz „Nauka i technika” i pokazywał szkołę przyszłości. Wybrany typem zadania był „wielokrotny wybór”, w którym zdający miał wybrać właściwą odpowiedź spośród podanych czterech możliwości.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem: <ul style="list-style-type: none">- stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard II-2c),- selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście (standard II-2d),- określa intencję autora w przeczytanym tekście (standard II-2e),- określa kontekst komunikacyjny (formę wypowiedzi) (standard II-2g).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,60 – umiarkowanie trudne		0,70	0,44	0,34	0,49		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
6.1.	<ul style="list-style-type: none">- stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje,- selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście;	1	0,72	0,79	0,61	0,57	0,64
6.2.		1	0,53	0,65	0,32	0,16	0,38
6.3.		1	0,70	0,79	0,54	0,39	0,59
6.4.		1	0,68	0,79	0,51	0,34	0,55
6.5.		1	0,56	0,68	0,37	0,26	0,41
6.6.	<ul style="list-style-type: none">- określa intencję autora w przeczytanym tekście;	1	0,64	0,74	0,47	0,38	0,51
6.7.	<ul style="list-style-type: none">- określa kontekst komunikacyjny (formę wypowiedzi).	1	0,41	0,46	0,29	0,31	0,34
Komentarz: Najtrudniejsze okazało się zadanie 6.7. , wymagające określenia rodzaju tekstu literackiego, na którym oparte było zadanie. Zdający miał wybrać formę wypowiedzi spośród czterech propozycji (<i>a fairy tale, a fantasy book, a science fiction story, a historical novel</i>). Prawdopodobnie popularność określenia <i>a fantasy book</i> sprawiła, że zdający częściej ją wybierali, niż właściwą odpowiedź (<i>a science fiction story</i>).							

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadanie polegało na napisaniu pocztówki i związane było z tematami: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Sport”.

Treść pocztówki:

Przebywasz na obozie sportowym. Napisz pocztówkę do znajomego w Anglii.

- *Poinformuj go (kolegę), gdzie spędzasz wakacje.*
- *Podaj powód, dla którego zdecydowałeś/aś się wziąć udział w tym obozie.*
- *Napisz, w jakich zajęciach sportowych bierzesz udział.*
- *Wspomnij o planowanym spotkaniu ze znanym sportowcem.*

Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 5 punktów: 4 punkty za informacje i 1 punkt za poprawność językową.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na tematy „Życie rodzinne i towarzyskie (formy spędzania wolnego czasu)” oraz „Sport (popularne dyscypliny sportowe)” (**standard I-1ej**),
- opisywanie miejsc i czynności, ludzi (**standard III-2a**),
- relacjonowanie wydarzeń (**standard III-2b**),
- przedstawienie i uzasadnienie własnych opinii (**standard III-2d**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (**standard III-2e**),
- udzielanie informacji (**standard IV-2b**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (**standard IV-2c**),
- przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim (**standard V-2**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,74 – łatwe		0,85	0,58	0,32	0,62		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
7.I.1	- zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na temat „Życie rodzinne i towarzyskie (formy spędzania wolnego czasu)”, - opisuje miejsca i czynności, - udziela informacji, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim;	1	0,69	0,79	0,52	0,32	0,57

7.I.2	<ul style="list-style-type: none"> - zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na temat „Życie rodzinne i towarzyskie (formy spędzania wolnego czasu)”, - przedstawia i uzasadnia własne opinie, - udziela wyjaśnień, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim; 	1	0,77	0,86	0,60	0,33	0,65
7.I.3	<ul style="list-style-type: none"> - zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na temat „Sport (popularne dyscypliny sportowe)”, - opisuje czynności, - relacjonuje wydarzenia, - udziela informacji, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim; 	1	0,89	0,94	0,80	0,49	0,83
7.I.4	<ul style="list-style-type: none"> - zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na tematy „Życie rodzinne i towarzyskie (formy spędzania wolnego czasu)” oraz „Sport (popularne dyscypliny sportowe)”, - opisuje ludzi, - udziela informacji, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim. 	1	0,73	0,85	0,55	0,31	0,59
7.P.	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji, - poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej. 	1	0,64	0,79	0,40	0,13	0,46

Przykładowe poprawne rozwiązania zadań	Najczęściej powtarzające się błędy
<p>(i) <i>Inf. 1.</i></p> <p>(ii) I'm spending my holidays at a sports camp in Italy./ I'm at a sports camp in Namestovo.</p>	<p>Słaba znajomość słownictwa umożliwiającego komunikatywne przekazanie informacji: np. <i>sport campus/camping/cup/obóz/</i> Użycie czasu przeszłego do określenia teraźniejszości: <i>I spent my holiday in the mountains.</i> Podanie miejsca spędzania wakacji, które nie jest związane z obozem sportowym: <i>I'm at my aunt on the sea.</i></p>
<p>Inf. 2.</p> <p><i>I am here because I have to lose my weight /because I want to get fit /because I am interested in water sports /because my best friend is here.</i></p> <p><i>I chose this camp because I can take part in many interesting activities.</i></p> <p><i>They have good equipment so I decided to come here.</i></p>	<p>Opisanie wrażeń bez podania powodu wzięcia udziału w obozie: <i>It's great/ fantastic!</i> <i>I like this place/sport.</i></p>
<p>Inf. 3.</p> <p><i>I attend tennis lessons./ I spend my time swimming in a fantastic swimming pool./ We play basketball and football here./Every morning I run in the park.</i></p>	<p>Opis bez uwzględnienia czynnego udziału w zajęciach sportowych: <i>We watch football matches on TV.</i> <i>We sunbathe and rest all the time.</i></p>
<p>Inf. 4.</p> <p><i>Tomorrow I will go to a meeting with Lidia Chojecka./ There is a meeting with Michael Jordan next week./ Today we are going to meet a famous sportsman./ A great Polish footballer is coming to our camp next Friday.</i></p>	<p>Wyrażanie życzeń: <i>I would like to see Otylia Jędrzejczak.</i> Stosowanie czasu przeszłego w odniesieniu do planowanej przyszłości: <i>We met David Beckham.</i> <i>This morning came a sports star.</i></p>
<p>Komentarz:</p> <p>Zadanie to okazało się łatwe. Zdający na ogół nie mieli problemu z przekazaniem wymaganych informacji. Biorąc pod uwagę poszczególne punkty polecenia, trzy z nich (Informacje 2., 3. i 4.), były dla zdających łatwe do zrealizowania (łatwość 0,73-0,89). Jedynie informacja 1. znalazła się w obrębie zadań umiarkowanie trudnych (łatwość - 0,69), podobnie jak poprawność językowa (0,64). Najtrudniejsza do przekazania okazała się informacja 1. (<i>Poinformuj go, gdzie spędzasz wakacje</i>). Część zdających traciła punkt, realizując informację bez odniesienia do obozu sportowego, co było przedmiotem tego zadania. Często też przekaz zakłócony był przez błędy językowe, zaburzające rozumienie tekstu, co uniemożliwiało przyznawanie punktów przez egzaminatora.</p>	

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do kolegi mieszkającego w Londynie. Zadanie to opierało się na zakresach tematycznych: „Człowiek”, „Szkoła”/„Praca” oraz „Podróżowanie i turystyka”.

Treść listu:

Po maturze postanowiłeś wyjechać na rok do Anglii. Zredaguj list do kolegi mieszkającego w Londynie.

- *Poinformuj go (kolegę) o Twojej decyzji i podaj jej przyczynę.*
- *Opisz negatywną reakcję Twoich rodziców i napisz, jak Ci się udało ich przekonać do tego pomysłu.*
- *Poinformuj, kiedy masz zamiar wyjechać z Polski i poproś o pomoc w znalezieniu mieszkania.*
- *Zapytaj o koszty utrzymania w Londynie oraz sposób dojazdu z lotniska do centrum miasta.*

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt), poprawność językową (2 pkt) oraz bogactwo językowe (2 pkt). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120-150 słów).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na tematy „Człowiek (uczucia i emocje)”, „Szkoła (kształcenie pozaszkolne)”, „Praca (praca dorywcza)”, „Podróżowanie i turystyka” (**standard I-1a, c/d, h**),
- opisywanie zjawisk i czynności (**standard III-2a**),
- relacjonowanie wydarzeń (**standard III-2b**),
- wyrażanie stanów emocjonalnych (**standard III-2c**),
- przedstawienie i uzasadnienie własnych opinii (**standard III-2d**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (**standard III-2e**),
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (**standard III-2f**),
- udzielanie i uzyskiwanie informacji (**standard IV-2b**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (**standard IV-2c**),
- przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim (**standard V-2**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,63 – umiarkowanie trudne	0,76	0,44	0,17	0,47

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
8.II	- opisuje zjawiska i czynności, - przedstawia i uzasadnia własne opinie, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim;	1	0,76	0,85	0,63	0,37	0,64
8.I2	- relacjonuje wydarzenia, - wyraża stany emocjonalne, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim;	1	0,72	0,84	0,55	0,21	0,57
8.I3	- opisuje czynności, - udziela i uzyskuje informacje, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim;	1	0,72	0,83	0,56	0,28	0,58
8.I4	- udziela i uzyskuje informacje, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim;	1	0,59	0,72	0,39	0,15	0,43
8.F	- zna formy konstruowania wypowiedzi pisemnych w określonej formie, - wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów;	2	0,67	0,78	0,49	0,15	0,52
8.B	- zna proste struktury leksykalno- gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na tematy „Człowiek (uczucia i emocje)”, „Szkoła (kształcenie pozaszkolne)”, „Praca (praca dorywcza)”, „Podróżowanie i turystyka”;	2	0,56	0,69	0,36	0,13	0,39
8.P.	- poprawnie stosuje struktury leksykalno- gramatyczne adekwatnie do ich funkcji, - poprawnie stosuje struktury leksykalno- gramatyczne adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej;	2	0,54	0,70	0,30	0,08	0,34

Przykładowe poprawne rozwiązania zadań	Najczęściej powtarzające się błędy
<p>Inf. 1. <i>After my matura exams I decided to go to England to find a job.</i> <i>I will go to England for a year after my exams to earn money for my studies.</i> <i>I'm planning to go to London and to stay there for about a year because I want to see that beautiful city./ because I don't know what to do with myself./ to improve my English.</i></p>	<p>Brak informacji o podjętej decyzji: <i>I wonder if I should go to England.</i></p> <p>Brak wyjaśnienia powodu swojej decyzji: <i>I think the best idea for me is to go to England.</i></p> <p>Użycie czasu przeszłego: <i>I left Poland.</i></p>
<p>Inf. 2. <i>My parents weren't happy about my decision but I told them I would go there with my close friends.</i> <i>My parents were against it but I explained that I will phone every week.</i> <i>My parents didn't want to agree but I promised to come back as soon as possible and they agreed.</i></p>	<p>Niekomunikatywna informacja o reakcji rodziców: <i>My parents are/were bad.</i> <i>My parents don't hear me.</i> <i>My parents are afraid of me.</i></p>
<p>Inf. 3. <i>I would like to go to London on April 25th and would like you to help me find some flat.</i> <i>I'm planning to leave Poland in July and would appreciate if you could help me find cheap accommodation.</i> <i>I have a flight next week and have no place to stay. So could you help me find a flat?</i></p>	<p>Zakłócenie komunikacji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • użycie czasu przeszłego do określenia przyszłości <i>I left Poland on 23rd June.</i> • użycie złego czasownika: <i>I won't leave to London</i> <i>My journey will belong in July.</i> <i>I leave London in July.</i> • użycie niewłaściwego przyimka: <i>I will come to London <u>for</u> two months.</i> • niekomunikatywne sformułowanie prośby (zmieniające treść informacji): <i>Can I stay with you during my visit?</i> <i>You help me search a flat?</i> <i>I please you to find a flat.</i> <i>I don't need any accommodation.</i>

Inf. 4. <i>How much do you pay for your rent and food in the shops?</i> <i>How about the cost of living in London?</i> <i>How much money will I need in order to live in London?</i> <i>Can you tell me how I can get from the airport to the city center?</i>	Brak formy pytającej: <i>London is expensive.</i> Niekomunikatywne zadanie pytania: <i>London expensive?</i> <i>I need money to live in London?</i> <i>How much house in London?</i> <i>How I get with the flystation (airplace, airstation, aeroplance)?</i> Pytanie o odległość, czas podróży, możliwość odebrania z lotniska, a nie sposób dojazdu: <i>How long does the journey from the airport take?</i> <i>How far is the centre of the city from airport?</i> Can you pick me up?
Komentarz: List okazał się dla zdających zadaniem <i>umiarkowanie trudnym</i> . Podobnie jak w zadaniu krótkiej formy użytkowej, można zauważyć wyraźną różnicę między umiejętnością przekazania informacji (średnia łatwość 0,70), a zachowaniem wymaganej formy (0,67) oraz umiejętnościami językowymi (bogactwo językowe – 0,56, poprawność językowa – 0,54). Język jest tym elementem, który wymaga długofalowej pracy i wielu ćwiczeń praktycznych. Najwięcej problemu sprawiła zdającym informacja czwarta (łatwość - 0,59), którą było pytanie o koszty utrzymania oraz sposób dojazdu z lotniska do centrum miasta. W zakresie formy listu podstawowym błędem popełnianym przez zdających była realizacja poszczególnych informacji określonych w poleceniu, bez napisania wstępu i/lub zakończenia listu, stosowanie formalnego zwrotu na zakończenie listu (typu: <i>Yours faithfully</i>) oraz przekraczanie podanego limitu słów (np. 227 słów). Największym problemem były umiejętności językowe zdających, zarówno w zakresie bogactwa, jak i poprawności językowej. Duża liczba błędów leksykalno-gramatycznych sprawiła, że prace były często zupełnie niekomunikatywne dla odbiorcy, co wpływało na przyznawanie przez egzaminatora punktów za przekazanie informacji.	

Podsumowanie:

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,65	0,71	0,54	0,44	0,57
Rozumienie tekstu czytanego	0,70	0,77	0,58	0,48	0,61
Wypowiedź pisemna	0,67	0,79	0,49	0,22	0,52

Ogólna analiza poziomu podstawowego wskazuje, że nadal najlepiej opanowaną sprawnością językową jest rozumienie tekstu czytanego, słabiej natomiast - sprawność związana z koniecznością napisania własnego tekstu przez zdającego. Najslabiej opanowaną sprawnością jest rozumienie ze słuchu. To może stanowić podstawę do wyciągnięcia wniosku, że należy poświęcić w trakcie kształcenia więcej czasu na słuchanie nagrań rodzimych użytkowników języka angielskiego i rozwiązywanie zadań do tekstu oraz pisanie form użytkowych (takich jak: pocztówka, ogłoszenie, list prywatny, list urzędowy), których znajomość wymagana jest na egzaminie.

Poziom rozszerzony - arkusze II i III

Zadanie 9. (4 pkt)								
Zadanie oparte było na czterech zapowiedziach programów telewizyjnych i obejmowało następujące tematy: „Kultura” oraz „Elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego”. Zdający miał dopasować podane zdania do czterech nagranych wypowiedzi (typ zadania – „dobieranie”). W zadaniu podano trzy zadania dodatkowe, nie pasujące do żadnego programu.								
Umiejętności sprawdzane zadaniem:								
<div>- określenie głównej myśli wysłuchanego tekstu (standard II-1a),</div> <div>- stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II-1c).</div>								
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
			LO	LP	LU	T		
0,46 – trudne			0,49	0,28	0,05	0,29		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:		Liczba pkt	Łatwość czynności				
				Ogółem	LO	LP	LU	T
9.1.	<div>- określa główną myśl wysłuchanego tekstu,</div> <div>- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.</div>		1	0,61	0,64	0,44	0,20	0,45
9.2.			1	0,51	0,54	0,29	0,00	0,33
9.3.			1	0,35	0,38	0,20	0,00	0,20
9.4.			1	0,36	0,38	0,21	0,00	0,19
Komentarz:								
Najtrudniejszymi zadaniami były 9.3. oraz 9.4. W zdaniach podanych dodatkowo, które miały być dystraktorami, użyto wyrażenia z tekstu nagrania (np.: <i>work of art</i> oraz <i>Middle Ages</i>), co spowodowało, że zdający sugerowali się nimi i nie zwracali uwagi na zgodność tych zdań z ogólnym sensem tekstu.								

Zadanie 10. (6 pkt)				
Drugie zadanie w tej części testu dotyczyło problemu autostrad w Wielkiej Brytanii (temat: „Podróżowanie i turystyka”). Zdający miał ocenić na podstawie wysłuchanego tekstu, czy podane zdania były zgodne z treścią tekstu, czy nie (typ zadania – „prawda/fałsz”).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: <ul style="list-style-type: none"> - stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II-1c). 				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,63 – umiarkowanie trudne		0,63	0,58	0,60

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
10.1	- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.	1	0,87	0,88	0,82	0,00	0,85
10.2		1	0,78	0,79	0,73	0,40	0,74
10.3		1	0,57	0,58	0,46	0,40	0,47
10.4		1	0,59	0,60	0,56	0,40	0,55
10.5		1	0,66	0,66	0,64	0,40	0,66
10.6		1	0,29	0,29	0,29	0,20	0,33

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **10.6.**, w którym zdający miał zdecydować, czy przepisy w Wielkiej Brytanii dopuszczają poruszanie się po autostradach samochodów ciężarowych w dni świąteczne. Elementem kluczowym było wyrażenie *Unlike in Britain*, które podkreślało kontrast pomiędzy regulacjami istniejącymi w Anglii i w innych krajach europejskich.

Zadanie 11. (5 pkt)				
Zadanie zostało oparte o nagranie dotyczące dwóch zakresów tematycznych: „Praca” i „Człowiek”. W nagraniu prezenter telewizyjny opowiadał o swojej pracy zawodowej. Wybrany typem zadania był „wielokrotny wybór”, a zdający miał wybrać właściwą odpowiedź spośród czterech podanych możliwości.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: <ul style="list-style-type: none"> - stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II-1c), - selekcjonowanie informacji (standard II-1d), - określenie intencji autora tekstu (standard II-1e). 				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,56	0,40	0,16	0,42

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
11.1	<ul style="list-style-type: none"> - stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje, - selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście; 	1	0,35	0,37	0,23	0,20	0,22
11.2		1	0,59	0,61	0,45	0,20	0,60
11.3		1	0,74	0,77	0,55	0,20	0,60
11.4		1	0,57	0,58	0,45	0,20	0,52
11.5	<ul style="list-style-type: none"> - stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje, - selekcjonuje informacje, - określa intencje autora tekstu. 	1	0,45	0,48	0,29	0,00	0,31

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **11.1.**, ponieważ w prawidłowej odpowiedzi do tego zadania wykorzystano wyrażenie synonimiczne nie pojawiające się w tekście.

Zadanie 12. (5 pkt)							
Zadanie to dotyczyło tematów „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz ”Sport”, i oparte było na tekście literackim opisującym zabawną historię z życia tenisisty. Wybrany typem zadania był „wielokrotny wybór”, a zdający miał wybrać właściwe zakończenie podanych zdań spośród czterech podanych możliwości.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
<div>- stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard II-2c),</div> <div>- selekcjonowanie informacji w przeczytanym tekście (standard II-2d).</div>							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,66 – umiarkowanie trudne		0,69	0,48	0,20	0,53		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
12.1	<div>- stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje,</div> <div>- selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście.</div>	1	0,61	0,63	0,42	0,00	0,51
12.2		1	0,65	0,68	0,45	0,20	0,46
12.3		1	0,60	0,62	0,43	0,20	0,44
12.4		1	0,75	0,78	0,58	0,40	0,64
12.5		1	0,71	0,73	0,51	0,20	0,60

Komentarz:

W przypadku rozumienia tekstu czytanego na poziomie rozszerzonym umiejętności zdających są testowane w sposób bardziej zaawansowany niż na poziomie podstawowym. Nie wystarczy zrozumieć tekst w sensie dosłownym, wyszukując kluczowe słowa, czy też wyrażenia. Należy zrozumieć sens ogólny tekstu łącznie z intencjami autora, na przykład ukrytymi w postaci aluzji czy też w postaci wyrażen synonimicznych. To właśnie sprawia największy problem zdającym. W najtrudniejszym podpunkcie tego zadania, **12.3.**, zdający mieli zrozumieć znaczenie zdania *It was impossible to deny that it was thrilling*, aby wybrać prawidłową odpowiedź: *found the game too exciting to resist*. Dla zdających atrakcyjne natomiast okazały się dystraktory, w których użyto słowo *silly*, pojawiające się bezpośrednio w tekście.

Zadanie 13. (4 pkt)

Zadanie było oparte na tekście publicystycznym na temat: „Nauka i technika” i dotyczyło znanych portali internetowych. Zdający miał za zadanie uzupełnić tekst usuniętymi z niego zdaniami (typ zadania – „dobieranie”). Dodatkowo podano dwa zdania nie pasujące do tekstu.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- rozpoznanie związków między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu (standard II-2f).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,50 – umiarkowanie trudne		0,52	0,36	0,10	0,40

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
13.1	- rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu.	1	0,53	0,55	0,37	0,40	0,42
13.2		1	0,50	0,53	0,30	0,00	0,46
13.3		1	0,57	0,59	0,43	0,00	0,37
13.4		1	0,13	0,14	0,07	0,00	0,08

Komentarz:

Najtrudniejsza okazała się luka **13.4.** – ze względu na nieznaną wyrażen idiomatycznych *to tackle the problem* czy też *to take first baby steps*, które były kluczowe dla prawidłowego uzupełnienia zdania.

Zadanie 14. (3 pkt)

Tekst w zadaniu dotyczył tematu: „Elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego” i opisywał walkę pomiędzy Indianami a kowbojami na „Dzikim Zachodzie”. Zadaniem zdającego było uzupełnienie luk w tekście poprzez wybranie właściwych konstrukcji leksykalno-gramatycznych spośród podanych możliwości (zadanie typu „wielokrotny wybór”). Do wykonania tego zadania konieczna była znajomość struktur leksykalno-gramatycznych na poziomie rozszerzonym. Zdający otrzymywał 0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- rozpoznanie związków między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu (standard II-2f),
- rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych (standard II-2j).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,31 – trudne		0,32	0,22	0,10	0,25

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
14.1	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu, - rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne. 	0,5	0,13	0,14	0,07	0,00	0,08
14.2		0,5	0,38	0,39	0,29	0,20	0,33
14.3		0,5	0,57	0,58	0,47	0,40	0,49
14.4		0,5	0,28	0,31	0,13	0,00	0,18
14.5		0,5	0,37	0,39	0,28	0,00	0,28
14.6		0,5	0,12	0,12	0,11	0,00	0,11

Komentarz:

Całe zadanie okazało się *trudne*, jednakże największy problem zdający mieli z zadaniem **14.6.** sprawdzającym znajomość wyrażenia *stir up troubles*.

Zadanie 15. (3 pkt)

Zadanie oparte było na tekście informacyjnym dotyczącym tematu: „Świat przyrody”. Wykorzystano w nim technikę uzupełniania luk przez przekształcenie wyrazów podanych w nawiasie. Wymagało to zrozumienia tekstu oraz związków pomiędzy poszczególnymi jego częściami. Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź), a zdający mógł uzyskać 3 punkty za prawidłowe odpowiedzi.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na temat: „Świat przyrody” (**standard I-1m**),
- stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych (**standard V-2b**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,28 – trudne	0,30	0,16	0,03	0,19

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
15.1	<ul style="list-style-type: none"> - zna struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na temat: „Świat przyrody”, - stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatyczne. 	0,5	0,41	0,40	0,39	0,20	0,42
15.2		0,5	0,23	0,25	0,08	0,00	0,11
15.3		0,5	0,08	0,08	0,02	0,00	0,03
15.4		0,5	0,36	0,38	0,23	0,00	0,28
15.5		0,5	0,49	0,53	0,20	0,00	0,25
15.6		0,5	0,14	0,15	0,06	0,00	0,05

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **15.3.**, w którym od podanego w nawiasie słowa *drew* należało utworzyć słowo *withdraw*, jak również zadanie **15.6.**, w którym od słowa *break* należało utworzyć słowo *unbroken*. Zadania te można było rozwiązać prawidłowo pod warunkiem zrozumienia kontekstu, w którym wystąpiły podane słowa. Rozwiązania typu *drew* czy też *unbreakable* dowodziły, że zdający szukali słowa, pochodzącego od tego samego rdzenia, a nie kierowali się kontekstem, w którym ono występowało.

Zadanie 16. (2 pkt)

Zadanie polegało na transformacji czterech podanych zdań. Przekształcenie musiało być dokonane w taki sposób, aby nie zmieniać podanych elementów i zachować znaczenie jak najbardziej zbliżone do zdania wyjściowego.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych (standard V-2b).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,20 – bardzo trudne		0,22	0,04	0,00	0,05

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
16.1	- stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatyczne.	0,5	0,17	0,20	0,03	0,00	0,05
16.2		0,5	0,18	0,20	0,04	0,00	0,05
16.3		0,5	0,08	0,09	0,03	0,00	0,02
16.4		0,5	0,36	0,40	0,07	0,00	0,11

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie **16.3.**, w którym zdający mieli wykorzystać wyrażenie *(to) have (any) objection to my/me doing sth.* Zdający często pomijali słowo *my/me*, co zmieniało znaczenie zdania wyjściowego i nie mogło być uznane za poprawne rozwiązanie. Zdający często nie znali również konstrukcji *(to) have something done*, która była wymagana w zdaniu **16.1.**

Zadanie 17. (18 pkt)

W zadaniu tym zdający miał sformułować wypowiedź pisemną na jeden wybrany z trzech tematów, mieszczącą się w określonym limicie słów (od 200-250). Tematy wypracowania były zgodne z następującymi zakresami tematycznymi: „Kultura”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Sport”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na tematy: „Kultura”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Sport” (standard I-1e,i,j),
- znajomość zasad konstruowania różnych form wypowiedzi pisemnych (recenzji, rozprawki, opisu) (standard I-2b),
- umiejętność opisywania ludzi, przedmiotów, miejsc (standard III-2a),
- umiejętność relacjonowania wydarzeń (standard III-2b),
- umiejętność wyrażania różnych intencji, stanów emocjonalnych (standard III-2c),
- umiejętność przedstawiania i uzasadniania opinii (standard III-2d),
- umiejętność poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (standard III-2e),
- umiejętność wypowiadania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (standard III-2f),
- umiejętność relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku angielski lub polskim (standard V-2a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,60 – umiarkowanie trudne		0,63	0,44	0,08	0,46		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
17.1	<ul style="list-style-type: none">- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca,- relacjonuje wydarzenia,- wyraża różne intencje, stany emocjonalne,- przedstawia i uzasadnia opinie,- relacjonuje, przetwarza i przekazuje teksty przeczytane w języku angielski lub polskim,	5	0,64	0,66	0,50	0,12	0,53
17.2	<ul style="list-style-type: none">- zna zasady konstruowania różnych form wypowiedzi pisemnych (recenzji, rozprawki, opisu),- wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów;	4	0,73	0,75	0,59	0,15	0,61
17.3	<ul style="list-style-type: none">- zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na temat „Kultura”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Sport”;	5	0,57	0,60	0,40	0,04	0,43
17.4	<ul style="list-style-type: none">- poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji.	4	0,47	0,50	0,27	0,00	0,27

Komentarz:

Realizacja tematu:

Recenzja:

- napisane recenzje często nie odnosiły się do przydatności czasopism w nauce języka angielskiego,
- w pracach często brakowało informacji o recenzowanym czasopiśmie (typu: miejsce publikacji, częstotliwości ukazywania się na rynku, odbiorcy),
- zdający zapominali o zamieszczeniu rekomendacji czasopisma z uwzględnieniem jego przydatności w nauczaniu języka obcego.

Rozprawka:

- rozprawka często była typu *opinion essay* (np.: na temat przyczyn zakładaniu rodziny, zalet życia w wolnym związku), a nie *argumentative*,
- w rozprawce brakowało tezy lub teza była nieadekwatna do tematu (np.: *There are advantages and disadvantages in family, What makes this tendency so popular?*),
- zdający podawali nietrafne argumenty (np.: długie procedury adopcyjne jako wada zakładania rodziny w późnym wieku, większość kryminalistów to dzieci starszych rodziców),
- podsumowanie pracy nie wynikało z przeprowadzonego rozumowania.

Opis:

- zdający często pisali opowiadanie o incydencie w czasie wydarzenia sportowego,
- opis wydarzeń marginalnie związanych ze sportem (opis koncertu w czasie otwarcia olimpiady sportowej),
- zdający pomijali element przygotowań do imprezy sportowej lub panującej atmosfery.

Kompozycja:

- brak logicznego uporządkowania treści pracy,
- w argumentacji brak było równowagi i spójności,
- zdający nie zachowywali proporcji między częściami pracy (nadmiernie rozbudowany wstęp i nieproporcjonalnie krótkie zakończenie),
- przekraczanie limitu o ponad 20% słów.

Bogactwo językowe:

- w recenzji czasopisma rzadko stosowano typowe słownictwo związane z prasą,
- błędne stosowanie wyrażen spajających wypowiedź, wprowadzających kontrast, podsumowujących (zamiast *moreover* lub *although* – używano *however*),
- stosowanie stylu nieformalnego w rozprawce (skrót, zwroty kolokwialne),
- stosowanie podstawowego słownictwa do opisywania złożonych problemów,
- rzadko lub nietrafnie stosowane struktury gramatyczne z zakresu poziomu rozszerzonego.

Poprawność językowa:

- błędy językowe (np.: *get marriage, on the second hand, organizers, relationships suffer on this*),
- błędy ortograficzne (np.: *adventages, english, beeing, itp.*),
- błędy interpunkcyjne, wynikające z zastosowania polskich zasad w języku angielskim (np.: *I think, that...*).

Podsumowanie:

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,55	0,57	0,44	0,19	0,46
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,52	0,54	0,37	0,14	0,42
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,25	0,27	0,11	0,02	0,14
Wypowiedź pisemna	0,60	0,63	0,44	0,08	0,46

W wielu przypadkach wybór poziomu rozszerzonego przez zdających był przypadkowy, nieuzasadniony odpowiednimi umiejętnościami językowymi. Prawdopodobnie, zdający liczyli na przypadkowe zdobycie punktów. Z przedstawionych danych wynika, że największy wysiłek włożyli w napisanie *Wypowiedzi pisemnej*, która okazała się najłatwiejszym zadaniem, spośród wszystkich części egzaminu na poziomie rozszerzonym. Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych natomiast sprawiło zdającym najwięcej problemów.

VI. Wiedza o społeczeństwie

1. Ogólna informacja o zdających

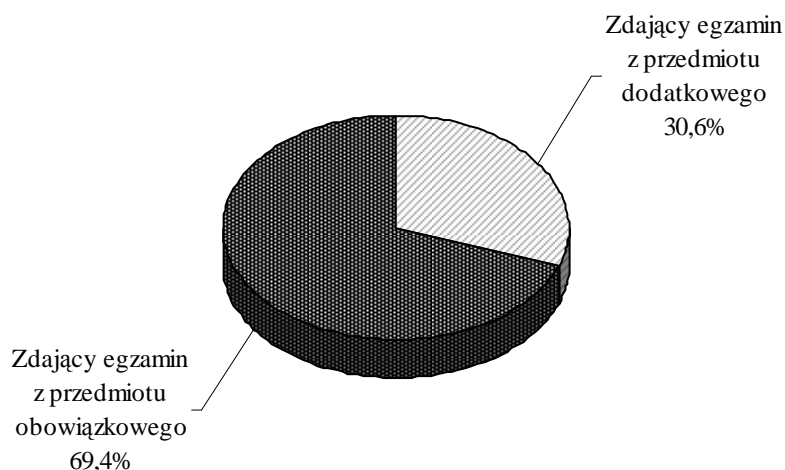
Przystąpienie do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie zadeklarowały 8 889 osoby, w tym 8 572³³ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 8 328 tegorocznych abiturientów, co stanowi 97,2% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu. Do egzaminu nie przystąpiło 244 osób, co stanowi 2,8% zadeklarowanych. Egzamin w wersji standardowej pisało 8 306 osób.

Piszący egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie stanowili 17,5%³⁴ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 52. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	5 448	79	5 369	5 364
Liceum profilowane	1 256	57	1 199	1 184
Liceum uzupełniające	160	66	94	94
Technikum	1 708	42	1 666	1 664
RAZEM	8 572	244	8 328	8 306

Wykres 22. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

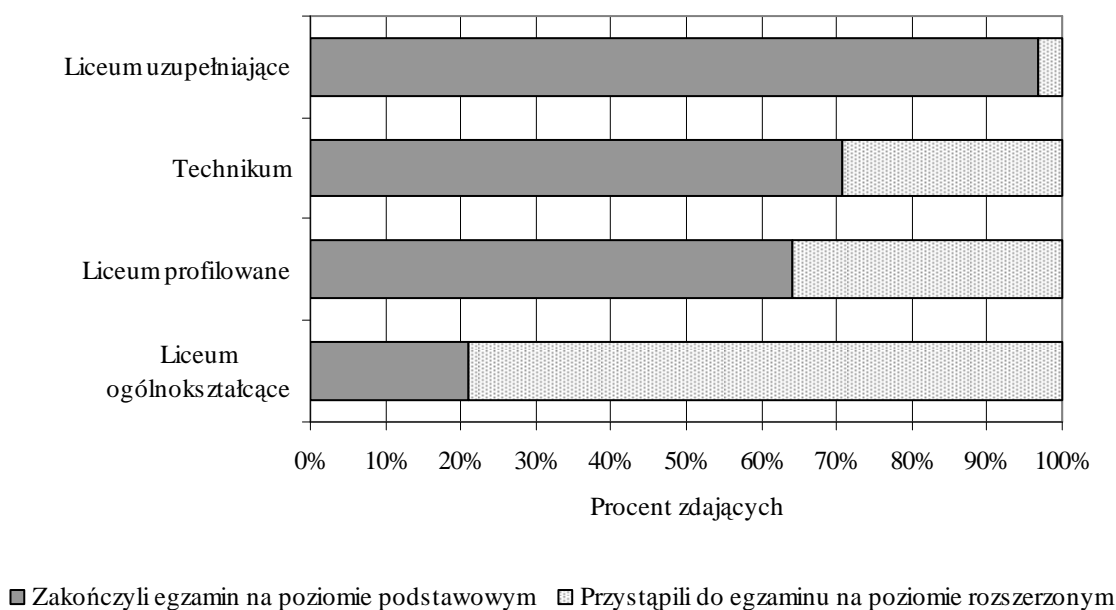
Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy w wersji standardowej³⁵.

³³ 4 975 kobiet i 3 597 mężczyzn.

³⁴ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

³⁵ 5 osób pisało arkusz dostosowany dla osób słabo widzących i 17 - arkusz dostosowany dla osób niesłyszących.

Wykres 23. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

Egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 5 364 maturzystów liceów ogólnokształcących, 1 184 – liceów profilowanych, 1 664 – techników i 94 liceów uzupełniających. Na poziomie rozszerzonym egzamin pisało 4 239 maturzystów liceów ogólnokształcących, 422 – liceów profilowanych, 478 – techników i 3 – liceów uzupełniających³⁶.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących. Stanowili 79,0%. W liceach profilowanych kontynuowało egzamin – 35,6% abiturientów, w technikach – 28,7%, a w liceach uzupełniających 3,2%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z wiedzy o społeczeństwie zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MWO-P1A1P-062, MWO-P1A7P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MWO-R1A1P-062).

Arkusz I zawierał 25 zadań. Ta część egzaminu trwała 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętność analizowania różnego rodzaju źródeł oraz umiejętności porównywania tych źródeł i wnioskowania na ich podstawie. Arkusz ten zawierał 8 zadań. Ostatnie zadanie w *Arkuszu II* sprawdzało umiejętność pisania wypracowania na jeden z dwóch tematów. Przy ocenie wypracowania punkty przyznawano za treść pracy (cechy merytoryczne), kompozycję, język i estetykę. Maturzysta na wykonanie zadań tego arkusza miał do dyspozycji 150 minut.

Zdający mógł uzyskać maksymalnie: z poziomu podstawowego – 100 punktów, z poziomu rozszerzonego – 50 punktów. Wyniki na świadectwie dojrzałości są podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

³⁶ Do poziomu rozszerzonego nie przystąpiło 18 abiturientów, którzy zdawali egzamin na poziomie podstawowym, a którzy wcześniej deklarowali również przystąpienie do poziomu rozszerzonego. Spośród nich 5 osób zdawały egzamin jako dodatkowy.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

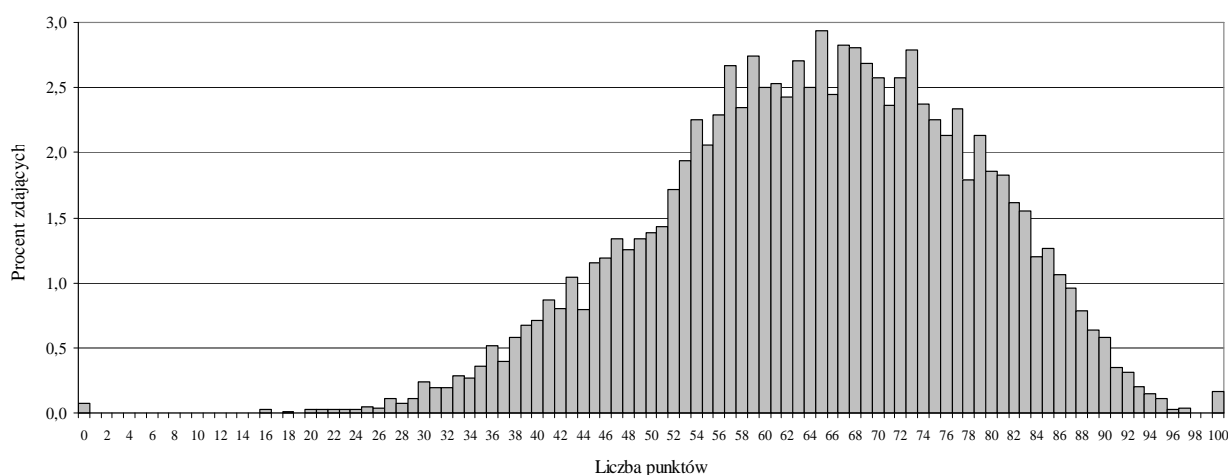
Tabela 53. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 37%	0% - 10%
2	7	bardzo niska	38% - 44%	12% - 18%
3	12	niska	45% - 51%	20% - 28%
4	17	poniżej średniej	52% - 58%	30% - 36%
5	20	średnia	59% - 66%	38% - 46%
6	17	powyżej średniej	67% - 73%	48% - 56%
7	12	wysoka	74% - 79%	58% - 64%
8	7	bardzo wysoka	80% - 85%	66% - 74%
9	4	najwyższa	86% - 100%	76% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających wiedzę o społeczeństwie w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 24. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 25. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

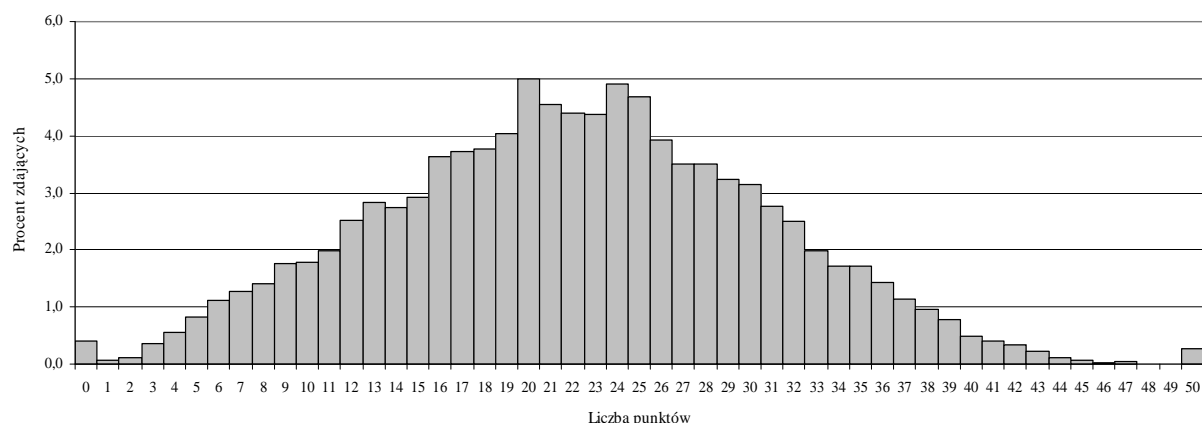

Tabela 54. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	65	22
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	64,42	22,16
Odchylenie standardowe	13,85	8,63

Tabela 55. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	65	44
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	64,4	44,3

Zdający najczęściej uzyskiwali 65 punktów (65%) na poziomie podstawowym oraz 20 punktów (40%) na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 100 punktów (100%), najniższy 0 (0%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0 punktów (0%).

Tabela 56. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	70	55	48	57	23	17	21	16
Wynik najczęstszy (modalna)	73	54	52	57	24	12	20	13
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	69,33	54,12	47,44	56,99	23,31	16,85	22,67	16,66
Odchylenie standardowe	12,30	11,78	12,04	11,87	8,29	7,77	3,79	8,10

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 57. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	70	55	48	57	46	34	42	32
Wynik najczęstszy (modalna)	73	54	52	57	48	24	40	26
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	69,3	54,1	47,4	57,0	46,6	33,7	45,3	33,3

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Poziom podstawowy okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i techników oraz *trudny* dla maturzystów, którzy ukończyli licea uzupełniające.

Poziom rozszerzony okazał się *trudny* dla abiturientów wszystkich typów szkół.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 58. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,91	0,92	0,88	0,82	0,89
2.	0,64	0,67	0,54	0,63	0,59
3.	0,85	0,89	0,78	0,77	0,80
4.	0,43	0,46	0,38	0,35	0,36
5.	0,89	0,91	0,83	0,81	0,86
6.	0,39	0,46	0,23	0,15	0,27
7.	0,82	0,88	0,69	0,54	0,73
8.	0,82	0,83	0,79	0,79	0,80
9.	0,54	0,58	0,45	0,46	0,47
10.	0,56	0,61	0,43	0,56	0,49
11.	0,65	0,71	0,54	0,49	0,58
12.	0,41	0,51	0,21	0,12	0,24
13.	0,59	0,67	0,42	0,34	0,48
14.	0,84	0,90	0,71	0,63	0,75
15.	0,15	0,21	0,03	0,02	0,05
16.	0,36	0,46	0,16	0,11	0,19
17.	0,51	0,58	0,35	0,25	0,40
18.	0,62	0,66	0,54	0,48	0,57
19.	0,78	0,82	0,68	0,58	0,73
20.	0,89	0,92	0,82	0,77	0,82
21.	0,67	0,72	0,55	0,45	0,58
22.	0,90	0,92	0,85	0,77	0,86
23.	0,41	0,46	0,32	0,29	0,34
24.	0,47	0,52	0,36	0,27	0,37
25.	0,56	0,62	0,43	0,28	0,46

Tabela 59. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
26.	0,64	0,67	0,48	0,33	0,57
27.	0,67	0,69	0,60	0,56	0,57
28.	0,37	0,39	0,31	0,33	0,29
29.	0,30	0,31	0,26	0,33	0,26
30.	0,53	0,55	0,43	0,42	0,42
31.	0,60	0,63	0,43	0,83	0,46
32.	0,63	0,66	0,47	0,67	0,53
33.	0,40	0,42	0,29	0,42	0,27

Tabela 60. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerzy zadań	15	4, 6, 12, 16, 23, 24	2, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 21, 25	3, 5, 7, 8, 14, 19, 20	1, 22
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerzy zadań	-	4, 6, 15, 16, 23	2, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 24, 25	3, 7, 8, 11, 19, 21	1, 5, 14, 20, 22
	Liceum profilowane (LP)				
Numerzy zadań	15, 16	4, 6, 9, 10, 12, 13, 17, 23, 24, 25	2, 7, 11, 18, 19, 21	1, 3, 5, 8, 14, 20, 22	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerzy zadań	6, 12, 15, 16	4, 9, 11, 13, 17, 18, 21, 23, 24, 25	2, 7, 10, 14, 19	1, 3, 5, 8, 20, 22	-
	Technikum (T)				
Numerzy zadań	15, 16	4, 6, 9, 10, 12, 13, 17, 23, 24, 25	2, 11, 18, 21	1, 3, 5, 7, 8, 14, 19, 20, 22	-

Tabela 61. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	28, 29, 33	26, 27, 30, 31, 32	-	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerы zadań	-	28, 29, 33	26, 27, 30, 31, 32	-	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerы zadań	-	26, 28, 29, 30, 31, 32, 33	27	-	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerы zadań	-	26, 28, 29, 30, 33	27, 32	31	-
	Technikum (T)T				
Numerы zadań	-	28, 29, 30, 31, 33	26, 27, 32	-	-

Egzamin sprawdzał także opanowanie umiejętności z zakresu standardów dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

Tabela 62. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie podstawowym

Czynności	Ogółem	LO	LP	LU	T
Wiadomości i rozumienie (I)	0,62	0,68	0,49	0,46	0,53
Korzystanie z informacji (II)	0,69	0,73	0,61	0,54	0,63
Tworzenie informacji (III)	0,54	0,60	0,42	0,30	0,45

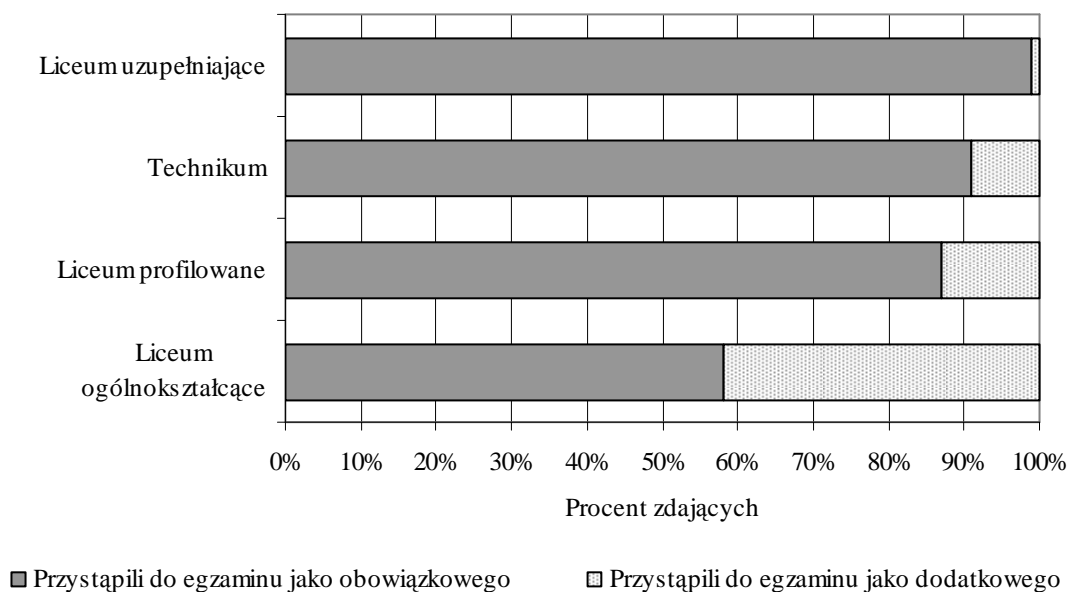
Tabela 63. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie rozszerzonym

Czynności	Ogółem	LO	LP	LU	T
Wiadomości i rozumienie (I)	x	x	x	x	x
Korzystanie z informacji (II)	0,54	0,56	0,44	0,54	0,45
Tworzenie informacji (III)	0,40	0,42	0,29	0,41	0,28

4. Wiedza o społeczeństwie zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z wiedzy o społeczeństwie 5 783 osoby wybrały ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym w wersji standardowej 5 762.

Wykres 26. Egzamin zdawany jako obowiązkowy i dodatkowy ze względu na typ szkoły

Wykres 27. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

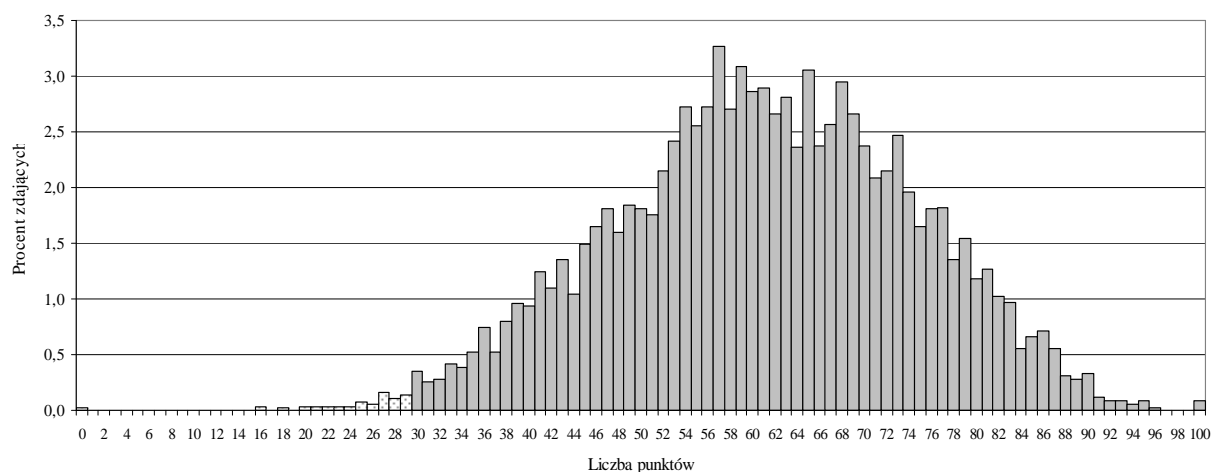

Tabela 64. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	61	21
Wynik najczęstszy (modalna)	57	20
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	61,04	21,12
Odchylenie standardowe	13,37	8,64

Tabela 65. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	61	42
Wynik najczęstszy (modalna)	57	40
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	61,0	42,2

Tabela 66. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	67	54	48	57	23	17	20,5	16
Wynik najczęstszy (modalna)	68	54	52	57	24	12	20	16
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	66,33	53,32	47,26	56,17	22,53	16,51	20,50	15,99
Odchylenie standardowe	12,47	11,36	11,98	11,39	8,28	7,45	0,71	8,16

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 67. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 %punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	67	54	48	57	46	34	41	32
Wynik najczęstszy (modalna)	68	54	52	57	48	24	40	32
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	66,3	53,3	47,3	56,2	45,1	33,0	41,0	32,0

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

5. Wiedza o społeczeństwie zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie 2 545 osoby³⁷ wybrało ten przedmiot jako dodatkowy. W wersji standardowej egzamin pisało 2 544 Najczęściej wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot dodatkowy wybierali abiturienti liceów ogólnokształcących (wykres 5.).

Tabela 68. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	73	23
Wynik najczęstszy (modalna)	75	20
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	72,17	23,24
Odchylenie standardowe	11,65	8,47

Tabela 69. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	73	46
Wynik najczęstszy (modalna)	75	40
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	72,2	46,5

³⁷ W tym 1 osoba słabo widząca, która ukończyła liceum ogólnokształcące.

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 72,2% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 46,5% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Tabela 70. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU ³⁸	T	LO	LP	LU ³⁹	T
Wynik środkowy (mediana)	74	61,5	-	66,5	24	17	-	18
Wynik najczęstszy (modalna)	75	72	-	66	25	9	-	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	73,42	59,21	-	64,70	24,00	17,39	-	18,11
Odchylenie standardowe	10,75	12,72	-	13,74	8,24	8,27	-	7,78

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 71. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	74	61,5	-	66,5	48	34	-	36
Wynik najczęstszy (modalna)	75	72	-	66	50	18	-	36
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	73,4	59,2	-	64,7	48,0	34,8	-	36,2

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów profilowanych i techników.

Zestaw egzaminacyjny na poziomie rozszerzonym okazał się *trudny* dla maturzystów liceów ogólnokształcących liceów profilowanych i techników.

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 99,1%, tj. 5 730⁴⁰ osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 53 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do niego nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (244 osoby⁴¹).

Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 276 osób, co stanowiło 4,6% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy.

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (5 762) ilustruje tabela 72.

³⁸ Egzamin jako dodatkowy na poziomie podstawowym pisała 1 osoba, wskaźnik łatwości dla niej wyniósł 0,64.

³⁹ Egzamin jako dodatkowy na poziomie rozszerzonym pisała 1 osoba wskaźnik łatwości dla niej wyniósł 0,54.

⁴⁰ Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy oraz dostosowany dla osób słabo widzących (4) uwzględniono tu także abiturientów piszących zestaw dostosowany dla osób niesłyszących (8).

⁴¹ Spośród nich 223 osoby zadeklarowały przystąpienie do egzaminu z przedmiotu obowiązkowego, 21 – z dodatkowego.

Tabela 72. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	3 115	99,7
Liceum profilowane	1 015	98,6
Liceum uzupełniające	85	91,4
Technikum	1 503	99,1
Ogółem	5 718	99,2

7. Analiza jakościowa zadań

ARKUSZ I

Zadanie 1. (2 pkt)				
Zdający miał wybrać, spośród podanych cech, dwie cechy współczesnego państwa.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech współczesnego państwa (standard I).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,91 – bardzo łatwe	0,92	0,88	0,82	0,89
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A – organizacja polityczna, C – organizacja terytorialna				
Komentarz Zdający nie mieli problemów z rozwiązaniem zadania. Dla zdających z liceów ogólnokształcących okazało się bardzo łatwe, dla zdających z pozostałych typów szkół było zadaniem łatwym. Jedynie dla liceów uzupełniających zadanie okazało się trudniejsze niż dla pozostałych typów szkół ale też łatwe. Najczęściej powtarzanym błędem było wskazywanie odpowiedzi D – <i>organizacja eksterytorialna</i> . Błędne wskazywanie tego punktu przez maturzystów wynikało prawdopodobnie z niezrozumienia pojęcia użytego w dystraktorze.				

Zadanie 2. (1 pkt)				
Podstawą zadania był fragment Kodeksu karnego (art. 278 §. 2), na podstawie którego zdający miał wybrać stwierdzenie odpowiadające prawnej ocenie opisanej sytuacji.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozumienia przepisu prawnego i jego zastosowania w określonej sytuacji (standard II).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A) - Janek zdobył program i kod umożliwiający jego instalację bez kupna licencji od autora, w związku z czym odniósł konkretną korzyść majątkową. B)				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,64 – umiarkowanie trudne	0,67	0,54	0,63	0,59
Komentarz Dla wszystkich typów szkół zadanie okazało się umiarkowanie trudne, najwięcej trudności sprawiło zadanie zdającym z liceów profilowanych. Najczęstsze nieprawidłowe odpowiedzi, to wskazywanie podpunktu B (<i>Janek uzyskał program, który nie był cudzy, skoro można go było bez problemu zdobyć w Internecie.</i>) i C (<i>Janek zdobył program i kod umożliwiający jego instalację bez kupna licencji od autora, ale ponieważ program i kod był powszechnie dostępny do ściągnięcia w Internecie nie odniósł on specjalnej korzyści majątkowej.</i>) Powszechność opisywanego w zadaniu zjawiska powoduje, że jego ocena prawna i moralna nie jest w społeczeństwie jednoznaczna, stąd błędne rozumienie artykułu z Kodeksu Karnego i nieprawidłowa ocena prawna zaistniałej sytuacji.				

Zadanie 3. (4 pkt)				
Zdający miał wybrać spośród podanych, cztery organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Polska.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość organizacji międzynarodowych do których należy Polska (standard I).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: C) NATO; G) OBWE; H) UE; [B] CEFTA				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,85 – łatwe	0,89	0,78	0,77	0,80
Komentarz Zadanie nie sprawiło trudności zdającym, dla wszystkich piszących zadanie było łatwe. Odpowiedź w nawiasie kwadratowym była uznawana, ze względu na błąd w konstrukcji zadania.				

Zadanie 4. (1 pkt)				
Zdający miał wybrać nazwę dokumentu, stanowiącego podstawę prawną powołania i funkcjonowanie Organizacji Narodów Zjednoczonych.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: zadanie sprawdza wiedzę dotyczącą struktury i funkcjonowania organizacji międzynarodowych (standard I).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: C – Karta Narodów Zjednoczonych				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,43 – trudne	0,46	0,38	0,35	0,36
Komentarz Zadanie okazało się trudne dla wszystkich typów szkół, najtrudniejsze dla liceów uzupełniających. Najczęściej powtarzanym błędem, było wskazywanie Deklaracji Narodów Zjednoczonych jako dokumentu, który został błędnie zidentyfikowany jako podstawa prawną powołania i funkcjonowania ONZ. Błędna odpowiedź mogła wynikać z nieuważnego przeczytania treści zadania lub z niezrozumienia, jakie dokumenty są dokumentami o znaczeniu międzynarodowym, powołującymi do istnienia w sensie prawnym, organizacje międzynarodowe, w tym wypadku ONZ. Powodem błędnego wskazywania Deklaracji zamiast Karty może być fakt, że zdający nie znali tekstów źródłowych obydwu dokumentów, co utrudniało prawidłową odpowiedź na pytanie.				

Zadanie 5. (1 pkt)				
Zadanie polegało na uporządkowaniu hierarchicznie podanych źródeł prawa powszechnego Rzeczypospolitej Polskiej.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność hierarchizowania dokumentów prawnych.(standard I)				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 1–C (Konstytucja RP), 2–B (Ustawy), 3–A (Rozporządzenia).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,89 – łatwe	0,91	0,83	0,81	0,86
Komentarz Zadanie dla wszystkich typów szkół okazało się łatwe. Większość maturzystów dobrze rozwiązała to zadanie. Zdający w nielicznych wypadkach mieli problemy z hierarchizacją. Hierarchizowanie źródeł prawa w RP nie sprawiało zdającym trudności.				

Zadanie 6.(1 pkt)				
Zadanie polegało na uporządkowaniu chronologicznym podanych Prezesów Rady Ministrów RP.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: lokalizowanie w czasie i przestrzeni wydarzeń i postaci z życia publicznego (II standard).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 1 – B (T. Mazowiecki), 2 – D (Jan Krzysztof Bielecki), 3 – C (Jan Olszewski), 4 – A (Waldemar Pawlak).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,39 – trudne	0,46	0,23	0,15	0,27
Komentarz Zadanie okazało się trudne. Najtrudniejsze dla liceów uzupełniających i liceów profilowanych. Najmniej problemów zadanie sprawiło zdającym z Liceów Ogólnokształcących. Zdający najczęściej popełniali błąd, ustalając kolejność objęcia funkcji premiera przez J. Olszewskiego i W. Pawłaka, a także J. Olszewskiego i J. Bieleckiego. Należy jednak zaznaczyć, że zdający nie mieli problemów z określeniem pierwszego premiera, czyli T. Mazowieckiego i dość często wskazywali jako ostatniego premiera W. Pawłaka. Warto przypomnieć, że standardy wymagań egzaminacyjnych, wskazują na umiejętność lokalizowania ważnych wydarzeń i postaci życia publicznego w czasie i przestrzeni. Przystępujący do matury z wiedzy o społeczeństwie powinni znać najważniejsze postacie z życia politycznego z historii współczesnej.				

Zadanie 7. (4 pkt)				
Zadanie polegało na przyporządkowaniu podanym zasadom państwa demokratycznego odpowiednich zapisów z Konstytucji RP.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozumienie aktów prawnych określających zasady funkcjonowania państwa demokratycznego (standard I)				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 1 – D, 2 – E, 3 – A, 4 – C				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,82 – łatwe	0,88	0,69	0,54	0,73
Komentarz: Zdający nie mieli większych trudności z rozwiązaniem zadania, dla liceów ogólnokształcących oraz szkół technicznych zadanie okazało się łatwe. Natomiast dla pozostałych typów szkół zadanie było umiarkowanie trudne. Najczęściej powtarzanym błędem było identyfikowanie zasady suwerenności narodu jako zapisu „Rzeczpospolita jest państwem jednolitym” (1 – B). Stąd wniosek, że uczniowie nie zawsze prawidłowo odczytywali znaczenie zasady suwerenności narodu.				

Zadanie 8. (7 pkt)

Zadanie polegało na zaznaczeniu tych zdań, które są zgodne z zasadami wprowadzonymi przez Konstytucję RP oraz tych które są niezgodne, przez wpisanie odpowiednio do tabeli TAK lub NIE.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

czytanie ze zrozumieniem aktów normatywnych. Zadaniem maturzystów było zidentyfikowanie zasad zapisanych w Konstytucji RP z 1997 r. (standard II).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

1 – TAK, 2 – TAK, 3 – NIE, 4 – TAK, 5 – NIE, 6 – TAK, 7 – NIE

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,82 – łatwe	0,83	0,79	0,79	0,80

Komentarz

Zadanie dla wszystkich typów szkół okazało się łatwe.

W zadaniu zdający mieli określić, które zdania są prawdziwe a które fałszywe. Najczęściej powtarzanym błędem było wpisywanie przez zdających w podpunkcie 7 – (*odpowiedzialności karnej podlega ten, kto dopuścił się czynu zabronionego przez ustawę obowiązującą w chwili aresztowania.*) – określenia: TAK, co było błędem. Błąd jaki popełniali zdający w podpunkcie 7, wynikał prawdopodobnie ze zbyt pobieżnego czytania zapisu. Zdający nie skojarzyli opisu z zasadą iż „prawo nie działa wstecz”, stąd wniosek iż maturzyści nie wszyscy rozumieją istotę tej zasady.

W większości przypadków zadanie rozwiązywano poprawnie. Można więc wnioskować, że tegorocznym maturzyści znają Konstytucję RP.

Zadanie 9. (4 pkt)

W zadaniu należało do podanych zadań lub uprawnień instytucji UE przyporządkować nazwy podanych instytucji UE.

Umiejętności sprawdzane zadaniem

rozpoznawania uprawnień instytucji Unii Europejskiej (standard I).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

A – 5, B – 1, C – 3, D – 2

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,58	0,45	0,46	0,47

Komentarz

Dla zdających z liceum ogólnokształcących zadanie okazało się umiarkowanie trudne, natomiast dla pozostałych typów szkół trudne.

Zadanie sprawdzało wiadomości z I obszaru standardów na poziomie podstawowym i polegało na określeniu uprawnień poszczególnych instytucji europejskich.

Zdający nie mieli problemów z przyporządkowaniem uprawnień w przypadku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (D – 2). Najczęstszy błąd jaki popełniano, to przypisywanie uprawnień Parlamentu Europejskiego do Trybunału Rewidentów Księgowych (Obrachunkowy) (C – 4). Mylono także uprawnienia Parlamentu Europejskiego z Radą Unii Europejskiej, przypisując je zamiennie (A – 3 i C – 5).

Maturzyści mieli duże problemy aby zidentyfikować poprawnie uprawnienia poszczególnych instytucji, stąd wniosek, że wiadomości z tego zakresu nie przekładają się na wiedzę praktyczną.

Zadanie 10. (3 pkt)				
W zadaniu należało rozwinąć skróty nazw partii politycznych.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość nazw partii i ugrupowań politycznych (standard I).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: AWS – Akcja Wyborcza Solidarność SDPi – Socjaldemokracja Polska UPR – Unia Polityki Realnej				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,56 – umiarkowanie trudne	0,61	0,43	0,56	0,49
Komentarz Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceów ogólnokształcących i liceów uzupełniających oraz trudne dla liceów profilowanych i techników. Zadanie sprawdza wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego dotyczącą partii politycznych (nazw tych partii), działających we współczesnej Polsce. Zdający najczęściej pozostawiali niewypełnione miejsce przy skrócie AWS, natomiast najwięcej błędnych odpowiedzi było przy skrócie UPR – zdający pisali: Ugrupowanie Polskich Rodzin lub Unia Pracy Robotników lub Unia Pracy. Zdający nie znają partii mniej aktywnych w życiu politycznym oraz tych, które nie istnieją już na scenie politycznej. Zadanie łatwiejsze dla LU niż dla LP wynikać mogło z faktu, że uczniowie LU, jako starsi, mogli jeszcze pamiętać nazwy AWS oraz UPR.				

Zadanie 11. (5 pkt)
W zadaniu należało zidentyfikować problem społeczny współczesnej Polski, jakim jest brak wystarczającej liczby miejsc pracy. Podać jego przyczyny kulturowo – społeczne, ekonomiczno – gospodarcze, prawne i polityczne.
Umiejętności sprawdzane zadaniem: analiza problemów społecznych współczesnej Polski, określić przyczyny, według kategorii (III standard).
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Zjawisko to nazywane jest bezrobociem. Z powodów politycznych jest to związane z transformacją ustrojową. Z przyczyn prawnych – skomplikowana procedura związana z założeniem własnej spółki, a skomplikowane umowy o pracę są często nieopłacalne dla pracodawców. Przemiany gospodarcze, czyli przejście od przemysłu ciężkiego do lekkiego wiąże się ze zwolnieniem wielu osób z poprzednich stanowisk. Jest to przyczyna gospodarczo-ekonomiczna, a jednocześnie społeczna. Inną przyczyną społeczno-kulturową jest brak odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji oraz wyż demograficzny, co powoduje brak miejsc pracy. Dodatkowy problem sprawia to, że pracodawcy nie chcą zatrudniać osób młodych, preferując starsze i doświadczone.

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,65 – umiarkowanie trudne	0,71	0,54	0,49	0,58

Komentarz

Zadanie było łatwe dla zdających z liceów ogólnokształcących, natomiast dla liceów profilowanych oraz techników okazało się umiarkowanie trudne, dla liceów uzupełniających trudne.

Zadanie sprawdza umiejętności analizy problemu współczesnej Polski jakim jest bezrobocie, obejmuje obszar III standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Najczęściej powtarzanym błędem było, określenie problemu jako *przeludnienia* lub brak dokładnego określenia (nazwania) problemu słowem: *bezrobocie*, zamiast tego opisywanie zjawiska i przechodzenie od razu do przyczyn. Błędem było także wymienianie kilku przyczyn z jednej kategorii np. tylko gospodarczych, jak również trudności z określeniem przyczyn politycznych i prawnych. Zdarzało się także, że zdający mylili przyczyny ze skutkami. Maturzyści, zamiast podać przyczyny, rozpisywali się na temat skutków bezrobocia, rozmiarów tego zjawiska oraz następstw bezrobocia w życiu codziennym.

Uczniowie Liceów Ogólnokształcących rzadko popełniali błędy w tym zadaniu. Natomiast dla uczniów Liceów Uzupełniających, trudne okazało się podanie nazwy zjawiska oraz podanie prawidłowych przyczyn z poszczególnych kategorii. Uczniowie Liceów Uzupełniających i Liceów Profilowanych nie potrafili podać adekwatnych przykładów do konkretnej przyczyny.

Zadanie 12. (2 pkt)

W zadaniu należało wymienić dwa sposoby bezpośredniego udziału w sprawowaniu władzy przez obywateli we współczesnym państwie demokratycznym.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozdzielenie uczestnictwa obywateli w życiu politycznym (I standard).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

udział w referendum

podpisanie się pod projektem ustawy, która będzie rozpatrywana przez sejm, jeżeli podpisze się pod nią przynajmniej 100 tys. obywateli

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,41 – trudne	0,51	0,21	0,12	0,24

Komentarz:

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla LO, natomiast dla LU bardzo trudne, dla LP oraz Technikum trudne.

Zadanie sprawdza wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego dotyczącą uczestnictwa obywateli w życiu politycznym.

Najczęstszymi błędami było wpisywanie nieprecyzyjnych określeń dotyczących obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej bez podania określenia „ludowa” lub bez wskazania na poparcie inicjatywy przez 100 tys obywateli. Zdający bardzo często wpisywali także głosowanie lub kandydowanie na posła, wybieranie prezydenta jako sposób bezpośredniego udziału w sprawowaniu władzy przez obywateli.

Maturzyści popełnili wiele błędów, w wielu przypadkach nie odróżniali demokracji bezpośredniej od demokracji pośredniej, częstym błędem było także nieprecyzyjne określanie podmiotu mającego prawo inicjatywy ustawodawczej.

Zadanie 13. (2 pkt)				
W zadaniu należało podać pełne nazwy dwóch organizacji pozarządowych działających w Polsce.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość organizacji (nazw) pozarządowych działających w Polsce (standard I).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Polski Czerwony Krzyż Polska Akcja Humanitarna Caritas Polska				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,59 – umiarkowanie trudne	0,67	0,42	0,34	0,48
Komentarz: Zadanie okazało się umiarkowanie trudne tylko dla zdających w liceach ogólnokształcących, natomiast dla pozostałych typów szkół okazało się trudne, najtrudniejsze dla liceów uzupełniających. Zadanie sprawdza wiedzę na temat uczestnictwa obywateli w różnych formach działalności publicznej – obszar I standardów dla poziomu podstawowego. Najczęstszym błędem popełnianym przez zdających było niewłaściwe zrozumienie pojęcia organizacja pozarządowa, którą mylono z organizacjami i instytucjami np: Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka, Najwyższą Izbą Kontroli. Kolejnym, częstym błędem popełnianym przez zdających było podawanie niepełnych nazw organizacji pozarządowych: Caritas, Akcja Humanitarna, Czerwony Krzyż, lub podawanie skrótów zamiast nazw np. PCK. Błędy maturzystów świadczą o braku umiejętności odróżniania organizacji pozarządowych od instytucji państwowych, w tym instytucji międzynarodowych zajmujących się ochroną prawną obywateli. Być może zdający nieuważnie czytali polecenie z czego mógł wynikać fakt, że podawali zamiast pełnej nazwy, skrót lub częściową nazwę, używaną potocznie.				

Zadanie 14. (1 pkt)				
W zadaniu należało uzupełnić schemat, wpisując w odpowiednie miejsca diagramu litery przypisane poszczególnym jego elementom.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność porządkowania elementów struktury społecznej – (II standard).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 1 – E (człowiek), 2 – A (rodzina), 3 – C (grupa towarzyska), 4 – B (społeczność lokalna), 5 – D (społeczeństwo).				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,84 – łatwe	0,90	0,71	0,63	0,75
Komentarz Dla ogółu zdających zadanie okazało się łatwe, dla zdających z liceów ogólnokształcących zadanie okazało się bardzo łatwe. Zadanie sprawdzało umiejętność porządkowania elementów struktury społecznej obejmującej obszar II standardów dla poziomu podstawowego. Najczęstszym błędem popełnianym przez zdających było mylenie znaczeń następujących określeń: społeczność lokalna i grupa towarzyska, jednak ten błąd popełniło niewielu zdających. Zadanie nie sprawiało trudności.				

Zadanie 15. (2 pkt)				
W zadaniu należało wyjaśnić zalety ordynacji proporcjonalnej na podstawie wiedzy własnej.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: konstruowanie samodzielnej odpowiedzi oraz uzasadniania przyjętego stanowiska (III standard).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Ordynacja proporcjonalna lepiej odzwierciedla zróżnicowanie polityczne społeczeństwa. Do sejmu dostają się nie tylko największe ugrupowania, ale i te, popierane przez mniejszą liczbę obywateli.				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,15 – bardzo trudne	0,21	0,03	0,02	0,05
Komentarz Zadanie okazało się bardzo trudne dla LP, LU oraz techników, natomiast dla zdających z LO – trudne. Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru III standardów wymagań egzaminacyjnych Najczęściej powtarzanymi błędami było opisywanie na czym polega system ordynacji proporcjonalnej, przy czym opisy ordynacji proporcjonalnej zawierały także błędy. Bardzo liczne były prace, w których zdający przypisywali ordynacji proporcjonalnej zalety ordynacji większościowej, np. <i>ordynacja ta zapobiega rozdrobnieniu w Sejmie</i> . Maturzyści nie rozumieją zasad ordynacji proporcjonalnej, często nie odróżniają ordynacji proporcjonalnej od większościowej, jeśli znają zasady ordynacji wyborczej, nie potrafią podać najważniejszych zalet.				

Zadanie 16. (1 pkt)				
Na podstawie wiedzy własnej należało napisać, co jest podstawowa jednostką terytorialną we współczesnej Polsce.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość struktury terytorialnej Polski (I standard).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Gmina				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,36 – trudne	0,46	0,16	0,11	0,19
Komentarz: Zadanie okazało się trudne dla ogółu zdających. Zdający z LO mieli mniej problemów z zadaniem, dla nich zadanie okazało się trudne, natomiast dla zdających z LU, LP, T zadanie okazało się bardzo trudne. Zadanie sprawdza wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, która dotyczy struktury terytorialnej państwa polskiego. Często powtarzanymi błędami było określanie podstawowej jednostki terytorialnej Polski jako: <i>wieś, województwo, kilometr lub trójpodział władzy, samorząd terytorialny, prezydent, wójt</i> . Uczniowie nie znają podziału terytorialnego we współczesnej Polsce. Niektóre odpowiedzi błędne świadczą o tym, że maturzyści nie znają pojęcia struktura terytorialna.				

Zadanie 17. (4 pkt)

Zadanie polegało na uzupełnieniu schematu struktury organów wymiaru sprawiedliwości w Polsce.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

zadanie sprawdza znajomość struktury organów państwa (I standard).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Trybunał Konstytucyjny, sądy wojskowe, Naczelny Sąd Administracyjny, Sąd Apelacyjny, Sąd Rejonowy

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,51 – umiarkowanie trudne	0,58	0,35	0,25	0,40

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z LO, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół zadanie było trudne.

Najczęściej powtarzającymi się błędami było wpisywanie sądu grodzkiego zamiast rejonowego, wpisywanie: Najwyższy Sąd Administracyjny zamiast Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Sprawiedliwości zamiast Konstytucyjny, Sąd Wojskowy zamiast Sądy wojskowe

Obok wypisanych powyżej błędów zauważono również liczne pomyłki popełniane przez zdających, które polegały, na niewłaściwym przytaczaniu pełnych nazw organów sądowych (brak precyzji).

Zadanie 18. (4 pkt)

Na podstawie rysunków Szymona Kobylińskiego i Plantu, zdający miał nazwać problemy współczesnego świata przedstawione na karykaturach.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

korzystanie z różnych źródeł informacji oraz znajomość problemów i zagrożeń współczesnego świata (standard II).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

A.- terroryzm, B - ubóstwo, C - konflikty zbrojne, D - zanieczyszczenie środowiska.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,62 – umiarkowanie trudne	0,66	0,54	0,48	0,57

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne, jedynie dla zdających z liceów uzupełniających zadanie okazało się trudne.

Zadanie sprawdza umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu podstawowego, interpretacja źródeł ikonograficznych oraz znajomość problemów i zagrożeń współczesnego świata.

Najczęściej powtarzanymi błędami było identyfikowanie problemu ubóstwa jako bezrobocia lub żebractwa, terroryzmu jako anarchizmu lub wojen w kosmosie, konfliktów zbrojnych jako samowolki, zemsty czy problemów etnicznych oraz zanieczyszczenia środowiska jako biurokracji.

Nie zawsze zdający potrafili zinterpretować rysunek pod kątem problemów współczesnego świata. Można więc sądzić, że nie potrafią na podstawie rysunku uogólniać problemów współczesnego świata.

Zadanie 19. (6 pkt)

Zadanie polegało na analizie danych statystycznych, (tabela i wykres), dotyczących poszczególnych rodzajów przestępstw Polsce w latach 2000 – 2004 oraz wykrywalności przestępstw. W zadaniu należało odczytać dane z wykresu, wyciągnąć wnioski (zadania: 19.1. – 19.4.) oraz na podstawie danych i wiedzy własnej sformułować krótką odpowiedź (zadanie 19.5.).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

korzystanie z różnorodnych źródeł informacji i formułowanie wniosków na ich podstawie (II, III standard).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

19.1. zmniejsza się liczba przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu człowieka

19.2. 2004 rok – kradzież

19.3. 2004 rok – zabójstwo

19.4. uszkodzenie ciała

19.5. Kradzieży jest znacznie więcej niż przestępstw przeciwko zdrowiu. Brakuje funkcjonariuszy, aby się nimi zajmować. Poza tym zabójstwa i uszkodzenia ciała mają większą szkodliwość społeczną niż kradzieże.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,78 – łatwe	0,82	0,68	0,58	0,73

Komentarz

Zadanie sprawdza umiejętności z II i III obszaru standardów na poziomie podstawowym, korzystania ze źródeł statystycznych (wykres, tabela) oraz formułowanie wniosków na podstawie danych i wiedzy własnej.

Zadanie okazało się łatwe dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla maturzystów z liceum profilowanego i z liceum uzupełniającego zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Najczęściej powtarzanymi błędami było w podpunkcie 19.5 Podawanie błędnych przyczyn różnic w wykrywalności między przestępstwami przeciwko zdrowiu i życiu a kradzieżami, np. słabo opłaceni policjanci. W zadaniu 19.2 i 3 wpisywanie błędnej daty rocznej np. 2003, lub wypisywanie wszystkich lat lub przestępstw. Zdający mieli problemy z odczytywaniem i zrozumieniem źródeł statystycznych. W zadaniu 19.3. niektórzy zdający analizowali wykrywalność przestępstw w każdym roku oddzielnie w przedziale lat 2000-2004.

Zdający nie mieli raczej problemów z odczytywaniem danych z wykresów, natomiast większą trudność sprawiało pisanym interpretacja danych, czyli zad. 19.1 i 19.5, w których to zadaniach należało na podstawie źródła sformułować poprawny merytorycznie wniosek.

Zadanie 20. (4 pkt)				
Podstawą zadania były opisy przedstawionych sytuacji prawnych w tekście źródłowym (L.L. Fuller, <i>Moralność prawa</i>) i wskazane przez autora przyczyny niepowodzeń funkcjonowania prawa. Zadaniem zdających było prawidłowe przyporządkowanie przyczyn do opisów.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: identyfikowanie przyczyn i skutków różnych wydarzeń i procesów (standard II).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 1 – B, 2 – D, 3 – A, 4 – C				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadani wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,89 – łatwe	0,92	0,82	0,77	0,82
Komentarz Zadanie okazało się bardzo łatwe dla zdających z LO, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół zadanie było łatwe. Zadanie sprawdza umiejętności z II obszaru standardów: zdający powinni wykazać się umiejętnością identyfikowania przyczyn i skutków nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu prawnego. Najczęściej powtarzanym błędem było wpisywanie w punkcie 4 odpowiedzi E – <i>Zbyt częste modyfikowanie przepisów prawnych</i> , zamiast C – <i>Stanowienie praw sprzecznych</i> . Maturzyści nie mieli większych problemów z rozwiązaniem tego zadania, a sporadyczne błędy wynikały, być może, z nieumiejętności czytania ze zrozumieniem i z braku rozumienia funkcji prawa.				

Zadanie 21. (4 pkt)				
Polecenie w zadaniu zostało sformułowane do tekstu źródłowego, na podstawie którego zdający mieli odpowiedzieć na pytania. Zdający mieli wymienić kategorie przestępstw (21.1), napisać jakimi zasadami powinny kierować się osoby stosujące karę (21.2) oraz wymienić kary i środki karne polegające na bezpośrednim obciążeniu majątku (21.3). Podstawą zadania był fragment tekstu ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. nr 88, poz. 553).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: analiza źródła normatywnego (II standard).				
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: 21.1. zbrodnia, występki 21.2. humanitaryzm, poszanowanie godności człowieka 21.3. kara – grzywna, środki karne – przepadek przedmiotów, nawiązka, świadczenie pieniężne				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,67 – umiarkowanie trudne	0,72	0,55	0,45	0,58

Komentarz

Zadanie było łatwe dla zdających z LO oraz umiarkowanie trudne dla zdających z pozostałych typów szkół.

Sprawdzało umiejętność analizy przepisu prawnego, fragmentów ustawy Kodeksu karnego.

Zadanie sprawdza umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu podstawowego.

Najczęściej powtarzającymi się błędami było w podpunkcie 21.3 wypisywanie wszystkich środków karnych wymienionych w ustawie (Art. 39), bez rozgraniczenia na te, które wymagano w poleceniu (bezpośrednio obciążające majątek). Częstym błędem było kwalifikowanie obowiązku naprawienia szkody jako środka karnego polegającego na bezpośrednim obciążeniu majątku.

Egzaminatorzy stwierdzali, że wielu maturzystów nie czyta ze zrozumieniem aktów prawnych.

Błędy wynikają również z niezrozumienia pojęć prawnych oraz z przepisywania, często bez zastanowienia, tekstu źródłowego.

Zadanie 22. (8 pkt)

Podstawą zadania był tekst publicystyczny Igora Miecika: *Nie kupuj kradzionego*. Zdający mieli po przeczytaniu tekstu wypisać numery zdań, w których przedstawiono fakty oraz numery zdań zawierające opinie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

odróżnia fakty od opinii (II standard)

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Fakty – 1, 2, 5, 8; Opinie – 3, 4, 6, 7.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,90 – łatwe	0,92	0,85	0,77	0,86

Komentarz

Zadanie dla LO było bardzo łatwe, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół okazało się łatwe.

Zadanie sprawdzało umiejętność z II obszaru standardów, odróżniania zdań zawierających informacje o faktach od zdań zawierających opinie.

Zdający wykazali się dość dobrą umiejętnością rozpoznawania zdań zawierających fakty i zdań zawierających opinie.

Zadanie 23. (4 pkt)

Podstawą zadania był tekst źródłowy normatywny – protokół nr 6 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dotyczący zniesienia kary śmierci. Zdający po przeanalizowaniu fragmentu tekstu odpowiadał na pytania: dlaczego w Polsce nie stosuje się kary śmierci (23.1.), w jakich okolicznościach przytoczony artykuł dopuszcza stosowanie kary śmierci (23.2), napisanie jakie konsekwencje prawne powstają w wyniku ratyfikacji umowy międzynarodowej (23.3)., natomiast zadanie 23.4. wymagało wykazania się wiedzą i podania nazwy organu państwa, który ratyfikował Protokół nr 6 do Konwencji.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozumienie przepisów prawnych oraz wiedza na temat funkcji i hierarchii norm prawnych. (standard II i I).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

23.1. W Polsce nie stosuje się kary śmierci, ponieważ Polska ratyfikowała Protokół nr 6 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

23.2. Protokół dopuszcza stosowanie kary śmierci za czyny popełnione w czasie wojny lub gdy istnieje zagrożenie wojną.

23.3. Staje się ona obowiązującym prawem wewnętrznym w danym państwie.

23.4. Prezydent RP.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,41 – trudne	0,46	0,32	0,29	0,34

Komentarz

Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne.

W zadaniu zdający powinni odczytywać ze zrozumieniem przepisy prawne ilustrujące przedstawiony problem (zadania: 23.1. – 23.3.- standard II dla poziomu podstawowego), natomiast rozwiązanie zadania 23.4. wymagało wykazania się wiedzą na temat funkcji i hierarchii norm prawnych. (standard I dla poziomu podstawowego).

Najczęściej powtarzającymi się błędami było brak odwoływania się do Protokołu nr 6 Konwencji lub pomijanie nr protokołu. Najwięcej problemów zdający mieli z prawidłową odpowiedzią na punkt 23.3 z określeniem skutków prawnych dla państwa po ratyfikacji umowy międzynarodowej. Zdający najczęściej pisali: Po ratyfikacji umowy międzynarodowej państwo zobowiązuje się do jej przestrzegania. Wskazuje to na brak wiedzy na temat skutków prawnych ratyfikowanych umów. Podobne trudności mieli zdający z odpowiedzią na zadanie 23.4, bardzo często wpisując organ, który ratyfikuje umowę międzynarodową, identyfikowali go błędnie z Parlamentem, Marszałkiem Sejmu, Rządem. Częstym przypadkiem było wpisywanie organu państwa tylko określenia Prezydent bez RP, być może u części zdających można to tłumaczyć niedbalstwem lub używaniem potocznej nazwy – jednak nieprawidłowej merytorycznie.

Popelniane błędy przez zdających świadczą o nieznajomości procedur ratyfikacyjnych w RP.

Zadanie 24. (10 pkt)

Przeczytaj zamieszczony poniżej tekst i wykonaj polecenia (24.1.–24.3.).

Podstawą zadania był tekst publicystyczny M. Safjana, *O jakości prawa*. Na podstawie tekstu zdający odpowiadali na pytania dotyczące zasad i warunków funkcjonowania prawa w Polsce. W zadaniu 24.1 zdający mieli napisać jakimi trzema zasadami wg autora powinni kierować się funkcjonariusze publiczni, zarówno adresaci, jak i wykonawcy prawa. W podpunkcie 24.2 zdający mieli wymienić trzy zdania prawników w państwie prawa. W zadaniu 24.3 wyjaśnić jak autor rozumie zdanie, że w państwie prawa prawo przez duże „P” wyznacza rolę i status prawa pisanego przez małe „p”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozumienie czytanego tekstu, korzystanie z różnych źródeł informacji oraz interpretowanie tekstu źródłowego (II standard).

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

24.1. Funkcjonariusze publiczni powinni przejawiać wolę akceptowania prawa, stosować je z przekonaniem służenia innym, a także stosować prawo w dobrej wierze.

24.2. Prawnicy w państwie prawa muszą starać się rozumieć istotę państwa prawa, powinni spoglądać na prawo z perspektywy norm ponadustawowych, ogólnych zasad i wartości systemu. Każdy z nich powinien też oceniać konstytucyjność prawa.

24.3. Prawo przez duże „P” jest to prawo etyczne, moralne, tradycyjne, zgodne z poczuciem prawa każdego obywatela. Jeśli prawo przez małe „p” (prawo zapisane w ustawach) będzie zgodne z prawem przez duże „P”, dana społeczność będzie je akceptować i chętniej będzie przestrzegać tego prawa. Tak więc prawo moralne i tradycyjne powinno być wyznacznikiem do tworzenia prawa pisanego, na którym opiera się państwo prawa.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,47 – trudne	0,52	0,36	0,27	0,37

Komentarz

Zadanie było trudne, jedynie dla zdających z LO zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Zadanie sprawdza rozumienie czytanego tekstu oraz interpretowanie stanowiska autora tekstu dotyczące roli i znaczenia prawa w Polsce. Są to umiejętności z obszaru II standardów dla poziomu podstawowego.

Najczęściej powtarzanymi błędami było mylenie zasad z zadaniami, zdający często nie zwracali uwagi na dalszą część polecenia, sugerującą że zasady odnosiły się do funkcjonariuszy publicznych, adresatów i wykonawców prawa a zadania do prawników w państwie prawa. Najwięcej problemów zdającym przysporzyło odczytanie metaforycznego znaczenia sformułowań: prawo przez małe „p”, prawo przez duże „P”. Prawo przez duże „P” najczęściej było identyfikowane błędnie jako konstytucja a prawo przez małe „p” jako pozostałe akty prawne. Zadanie rozumiano jako hierarchizację aktów prawnych.

Zadanie 25. (15 pkt)				
<p>Napisz list otwarty do redakcji, w którym przedstawisz i uzasadnisz swoje stanowisko w sprawie toczącej się dyskusji na temat zaostrenia kar jako sposobu walki z przestępczością. W liście zwróć szczególną uwagę na aspekty prawne, polityczne, społeczne i ekonomiczne. Wykorzystaj materiały źródłowe (co najmniej trzy), które zostały zamieszczone w teście.</p>				
<p>Umiejętności sprawdzane zadaniem: pisanie dłuższego tekstu własnego, wypowiadania się w formach przyjętych w życiu publicznym (III standard).</p>				
<p>Przykładowy zapis rozwiązania: Zdający, którzy otrzymali wysoką liczbę punktów, w swoich wypowiedziach zajmowali stanowisko w dyskusji na temat zaostrenia kar jako sposobu walki z przestępczością. Wypowiedzi miały formę listu do redakcji, w którym uzasadniali zajęte stanowisko, posługując się argumentami prawnymi, politycznymi, społecznymi i ekonomicznymi. W liście wykorzystywali trzy materiały źródłowe zawarte w arkuszu egzaminacyjnym. Prace te charakteryzowały się jasnym sformułowaniem stanowiska, poprawnym doбором argumentów i przykładów oraz poprawnym odwołaniem się do źródeł.</p>				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,56 – umiarkowanie trudne	0,62	0,43	0,28	0,46
<p>Komentarz Zadanie dla zdających z LO było umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających w pozostałych typach szkoły okazało się trudne. Zadanie sprawdza umiejętność pisania dłuższego tekstu własnego, czyli wypowiadania się w formach przyjętych w życiu publicznym oraz umiejętność argumentowania swego stanowiska i korzystania ze źródeł informacji – obszar III standardów dla poziomu podstawowego. Najczęściej powtarzanymi błędami było pomijanie daty listu, podpisu lub nagłówka. Zdający często nie wykorzystywali w odpowiedni sposób źródeł z arkusza, brak było zapisów wskazujących wykorzystanie konkretnego źródła. Błędy popełniano także w przedstawianiu własnego stanowiska, nie podając uzasadnienia i od razu przechodząc do argumentacji. Często zdający argumentowali tylko jeden z aspektów, pomijając kolejne. Błędem było także podawanie aspektów w oderwaniu od własnego stanowiska lub zaprzeczające podanej tezie listu. Maturzyści nieuważnie przeczytali polecenie. Niektórzy nie zrozumieli zadania. Zdający komentowali bieżącą sytuację polityczną, a nie odnosili się do polecenia. Błędy świadczą o braku umiejętności zajęcia stanowiska. Liczne są prace, w których jest argumentowanie zajętego stanowiska tylko w aspekcie społecznym. Należy podkreślić również, że argumentacja maturzystów często jest bardzo nieporadna językowo. Bardzo często w pracach zdający pomijali niektóre elementy charakterystyczne dla formy listu oficjalnego.</p>				

ARKUSZ II– poziom rozszerzony

Zadanie 26. (1 pkt)				
Podstawą zadania był fragment Konstytucji RP (art. 11 i 13). Napisz, w jakich wypadkach można zakazać działalności partii politycznej.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozumienie i interpretowanie aktów normatywnych (standard II).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU⁴²	T
0,64 - umiarkowanie trudne	0,67	0,48	0,33	0,57
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Jeżeli stosują się do totalitarnych metod, jeżeli praktykują nazizm, faszyzm i komunizm, jeżeli stwierdzono, że w swym programie lub działalności dopuszczają nienawiść rasową i narodowościową, jeżeli stosują przemoc w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa, jeżeli ich członkostwo lub struktura ma być utajniona.				
Komentarz Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających w liceum ogólnokształcącym, natomiast trudne dla zdających z liceum profilowanego i szkół technicznych. Zadanie sprawdza umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu rozszerzonego – Odczytywanie przepisów prawnych z Konstytucji RP, dotyczących działalności partii politycznych. Najczęściej powtarzanym błędem było pomijanie niektórych warunków, które uniemożliwiają działalność partii politycznej. Najczęściej jeśli pisano o stosowaniu metod totalitarnych, pomijano praktyki, co było niepoprawne. Często nie pisano o utajnieniu struktur lub członkostwa, lub o zdobyciu władzy. Zadanie było stosunkowo proste i polegało na wypisaniu wszystkich powodów, które skutkowały zakazem działalności partii politycznej, jednak okazało się umiarkowanie trudne. Przyczyną tego może być fakt, że zdający w wielu wypadkach starali się nie przepisywać tekstu źródłowego, co było pozytywne. Jednak starając się parafrazować przepis prawny, zdający jednocześnie pomijali istotne jego elementy, powodując tym samym, że udzielona odpowiedź stała się niepoprawna merytorycznie, gdyż nie uwzględniała wszystkich warunków, które powodują zakazanie działalności partii politycznej. Należało by zwrócić uwagę, że parafrazując przepis prawny należy odnieść się do wszystkich warunków w nim wyszczególnionych.				

⁴² Uwaga! Ze względu na małą liczbę zdających, wskaźników łatwości Liceum Uzupełniającego nie należy porównywać z pozostałymi danymi. Poziom rozszerzony w LU pisało trzech abiturientów.

Zadanie 27. (3 pkt)**Przeczytaj zamieszczony poniżej tekst i wykonaj polecenia (27.1. – 27.2.).**

Podstawą zadania był fragment tekstu publicystycznego K. Minogue, *Polityka*. Zdający mieli wyjaśnić zależność pomiędzy doktryną a programem (27.1) oraz wyjaśnić, dlaczego zdaniem autora, programy partii politycznych powinny być budowane na podstawie doktryn (27.2).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

korzystanie z różnych źródeł informacji i wnioskowania na ich podstawie (II standard).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogólnie dla zadania: 0,67 – umiarkowanie trudne	0,69	0,60	0,56	0,57
27.1 – 0,53 – umiarkowanie trudne	0,56	0,38	0,33	0,39
27.2 – 0,74 – łatwe	0,75	0,71	0,67	0,67

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

27.1. Zależność między doktryną i programem politycznym polega na tym, że program jest wyprowadzony z doktryny. Jest ona bardziej ogólna i dlatego przedstawia szersze założenia polityczne. Program jest praktyczną realizacją teoretycznej wizji zawartej w doktrynie politycznej.

27.2. Ponieważ doktryny mają jakąś intelektualną spójność, często są wskazówką pozwalającą ocenić zmiany polityczne.

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla wszystkich typów szkół.

Najtrudniejszy okazał się w zadaniu podpunkt 27.1, który był dla uczniów z liceum profilowanego i techników trudny. Część zadania 27.2 dla zdających z liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych okazała się łatwa natomiast dla zdających ze szkół technicznych umiarkowanie trudna.

Zadanie sprawdza umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji (tekstu źródłowego) i wnioskowania na ich podstawie – II obszar standardów dla poziomu rozszerzonego. W tym wypadku chodziło o fragment tekstu, na podstawie którego zdający miał zinterpretować zależność pomiędzy doktryną a programem politycznym.

Najczęściej powtarzanym błędem było przepisywanie tekstu źródłowego. Zdający wpisywali zamiast zależności, przyczyny dla których programy powinny być budowane na podstawie doktryn. Podpunkt 27.1 wymagał od zdającego wyciągnięcia wniosku z przeczytanego tekstu, zinterpretowania go, co okazało się dla wielu maturzystów trudne. Maturzyści popełniali także błędy, które świadczyły o braku zrozumienia pojęć doktryna i program polityczny. Zdający mieli również problemy ze zrozumieniem zależności między doktryną a programem politycznym. W zadaniu 27.2. maturzyści najczęściej podawali prawidłowe odpowiedzi.

Zadanie 28. (4 pkt)**Przeczytaj tekst i na jego podstawie wykonaj polecenie.**

Podaj dwie cechy programów politycznych, które byłyby zgodne z zaproponowaną w tekście wizją porządku społecznego. Uzasadnij wybór. Podstawą zadania był fragment tekstu Encykliki Jana Pawła II *Dives in misericordia*.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

analiza materiału źródłowego, formułowanie i uzasadnianie przyjętego stanowisko z zakresu problemów społecznych (standard II i III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:**Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:**

LO	LP	LU	T
0,39	0,31	0,33	0,29

0,37 – trudne

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Wizję porządku społecznego proponowanego przez Jana Pawła II charakteryzują dwie podstawowe cechy – sprawiedliwość, podparta jednak „głębszą mocą”, to jest miłością. Program polityczny pozbawiony miłości, a odwołujący się do samej sprawiedliwości może bowiem zostać wypaczony i przekształcić się w antysprawiedliwość. Ta oparta jest na nienawiści i okrucieństwie oraz nietolerancji. Z kolei miłość pozwala na wykształcenie się w człowieku miłosierdzia wobec bliźniego. Suma tych cech w pełni oddaje koncepcję głoszoną w encyklice *Dives in misericordia*.

Komentarz

Zadanie dla wszystkich okazało się trudne, najtrudniejsze dla zdających ze szkół technicznych. Zadanie sprawdza umiejętności z II i III obszaru standardów dla poziomu rozszerzonego. Wymaga od zdającego wybrania cech programów politycznych zgodnych z wizją porządku społecznego autora tekstu oraz uzasadnienia przyjętego stanowiska. Maturzyści najczęściej wymieniali tylko sprawiedliwość bez określania dodatkowych wartości. Zdarzało się, że przepisywali tekst źródłowy. W wielu pracach uzasadnienie wyboru cech programów politycznych nie odnosiło się do programów i wizji porządku społecznego, a do postaw i zachowań społecznych.

Zadanie 29. (3 pkt)**Na podstawie zamieszczonego tekstu wykonaj polecenie.**

Napisz, jakie założenia leżą u podstaw zasady pomocniczości i zasady proporcjonalności działania Unii Europejskiej w odniesieniu do Państw Członkowskich.

Podstawą zadania był tekst *Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy*.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozumienie i interpretowanie aktów normatywnych (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:**Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:**

LO	LP	LU	T
0,31	0,26	0,33	0,26

0,30 – trudne

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Wszystkie państwa UE są równe wobec Konstytucji Unijnej z równoczesnym poszanowaniem tożsamości narodowej, konstytucji poszczególnych krajów, funkcji państwa, terytorium, porządku publicznego i bezpieczeństwa narodowego. W sprawy, które nie należą do jej kompetencji, ingeruje w takim zakresie, w jakim nie może to być wykonane przez państwo członkowskie i jeżeli możliwe jest lepsze osiągnięcie celu na poziomie UE. Podstawą zasady proporcjonalności jest założenie, że zakres oraz forma działań Unii nie wykracza poza zakres, który jest konieczny do osiągnięcia celów Konstytucji.

Komentarz

Dla wszystkich zdających zadanie okazało się trudne.

Zadanie sprawdza umiejętność czytania tekstu źródłowego i przedstawienia założeń zasady pomocniczości i proporcjonalności w odniesieniu do członków UE.

Najczęściej powtarzanym błędem było cytowanie wprost art. 11 z tekstu źródłowego. Zdający wyjaśniali na czym polega zasada proporcjonalności, natomiast pytani byli o założenia, jakie leżały u podstaw zasady proporcjonalności i pomocniczości. Błędy popełnione przez maturzystów w części wynikały z niezrozumienia polecenia zawartego w zadaniu.

Zadanie 30. (4 pkt)

Zdający analizowali teksty publicystyczne M. Królikowskiego: *Czyje cele, które wartości* i na jego podstawie rozwiązywali zadanie. Maturzyści mieli wyjaśnić trzy zasady ograniczania wolności jednostki w społeczeństwie (30.1), a także podać interpretację dobra wspólnego według jednej z zasad ograniczania wolności jednostki w społeczeństwie (30.2).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

analiza i interpretacja źródła (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogólnie dla zadania: 0,53 – umiarkowanie trudne	0,55	0,43	0,42	0,42
30.1 – 0,56 – umiarkowanie trudne	0,58	0,46	0,44	0,47
30.2 – 0,43 – trudne	0,45	0,37	0,33	0,31

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

30.1. Zasada krzywdy – polega na ograniczeniu wolności jednostki w ramach wyrządzonej przez nią krzywdy innej jednostce. Zasada prawnego moralizmu – mówi o możliwości narzucenia przez społeczeństwo jednostce pewnych ograniczeń dotyczących poglądów moralnych czy ogólnym ustalaniu pewnych aksjomatów (np. wolność i ochrona własności). Zasada paternalizmu – głosi, iż społeczeństwo ma prawo ograniczyć jednostkę w ramach wolności w celu urzeczywistnienia dobra tej jednostki.

30.2. Gdy ograniczy się wolność człowiekowi, który krzywdzi innych ludzi, uwolni się ich od grożącego niebezpieczeństwa, zatem dla dobra wspólnego wszystkich ludzi pozbawia się wolności człowieka, który naraża to dobro.

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających w LO natomiast dla pozostałych typów szkół zadanie okazało się trudne. Najtrudniejszy okazał się podpunkt 30.2, który najwięcej trudności przysporzył zdającym ze szkół technicznych.

Zadanie sprawdza umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu rozszerzonego. Na podstawie analizy źródła zdający wyjaśniają i interpretują zasady normujące życie społeczne.

Zdający bardzo często przepisywali, prawie dosłownie, tekst źródłowy, co powodowało, że w podpunkcie 30.1 otrzymywali małą ilość punktów. Najmniej problemów zdający mieli z określeniem zasady krzywdy, najwięcej z zasadą prawnego moralizmu, gdzie często przypisywano państwu możliwość kształtowania przekonań religijnych. Błąd wynikał z niedokładnego przeczytania tekstu źródłowego i przepisywania tekstu bez zastanowienia. Częstymi błędami było także łączenie zasad moralizmu i paternalizmu lub stosowanie negacji zamiast wyjaśnienia zasady. Najwięcej trudności zdającym przysporzyło zadanie 30.2, piszący mieli duże problemy aby podać interpretację pojęcia dobra wspólnego wg jednej z zasad. Nagminnym błędem było opisywanie wybranej zasady lub podawanie przykładów zamiast interpretacji.

Zadanie 31. (4 pkt)

Zdający analizują trzy teksty publicystyczne i na ich podstawie oraz wiedzy własnej oceniają sytuację polityczną i społeczną w kraju. W podpunkcie 31.1 wskazują przedstawione przez autorów dwie przyczyny ewolucji poglądów politycznych Polaków po 1989 roku. Przedstawiają dwie wymienione przez autorów przyczyny kryzysu polskiego systemu partyjnego (31.2). Przedstawiają dwa skutki kryzysu systemu partyjnego w Polsce, odwołując się także do własnej wiedzy.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

wykorzystanie tekstów publicystycznych oraz ocena wydarzeń z punktu widzenia etyki życia publicznego (standard II i III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogólnie dla zadania: 0,60 – umiarkowanie trudne	0,63	0,43	0,83	0,46
31.1 – 0,56 – umiarkowanie trudne	0,58	0,42	1,00	0,41
31.2 – 0,55 – umiarkowanie trudne	0,58	0,43	0,67	0,44
31.3 – 0,64 – umiarkowanie trudne	0,67	0,44	0,83	0,52

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

31.1 Bardzo długie oczekiwanie Polaków na poprawne efekty transformacji, niezgoda obywateli na strofowanie ich przez polityków.

31.2. Skupienie się partii na rywalizacji, brak etosu partii politycznych.

31.3 Niska frekwencja w wyborach parlamentarnych, wzrost poparcia Polaków dla wartości tradycyjnych i konserwatywnych.

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Najtrudniejsze dla zdających z liceów profilowanych, gdzie zadanie okazało się trudne, zarówno jako całość, jak w poszczególnych podpunktach. Najlepiej z zadaniem poradzili sobie uczniowie liceów ogólnokształcących.

Zadanie sprawdza umiejętności z obszaru II i III standardów dla poziomu rozszerzonego. Maturzysta powinien wykorzystać informacje o życiu społecznym i politycznym ze źródeł oraz ocenić współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego.

Najczęściej popełnianymi błędami było w podpunkcie 31.1 podawanie zamiast przyczyn ewolucji poglądów politycznych po 1989 roku, podawanie wszystkich przyczyn kryzysu państwa. Zdający często posługiwali się wiedzą potoczną, nie związaną ze źródłem. W zadaniach 31.2 i 31.3 maturzyści często mylili przyczyny ze skutkami wpisując je zamiennie lub wpisując te same przyczyny i skutki. Często popełnianym błędem było także przepisywanie fragmentów tekstu źródłowego bez związku z pytaniem, jak i wpisywanie skutków kryzysu systemu partyjnego niepoprawnych merytorycznie (*np. brak wzorców politycznych, ich poprawności*).

Zadanie 32. (1 pkt)

Napisz, jaki problem ilustruje przedstawiony rysunek satyryczny Henryka Sawki. Podstawą zadania było źródło ikonograficzne.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

zdający dokonuje krytycznej analizy materiałów źródłowych (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,63 – umiarkowanie trudne	0,66	0,47	0,67	0,53

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

niska frekwencja w wyborach.

Komentarz

Zadanie było umiarkowanie trudne dla wszystkich zdających.

Zadanie sprawdza umiejętność interpretacji rysunku satyrycznego i zidentyfikowanie problemu społecznego jakim była jest niska frekwencja wyborcza do parlamentu i postawa roszczeniowa społeczeństwa nie biorącego udziału w wyborach (II obszar standardów dla poziomu rozszerzonego).

Problemem dla zdających okazała się interpretacja treści zawartych w karykaturze. Najczęściej powtarzanym błędem było opisywanie rysunku, nie nazywanie problemu.

Zadanie 33. (30 pkt)**Temat 1.**

Skonfrontuj koncepcję programową Unii Europejskiej (wartości i relacje między UE a Państwami Członkowskimi) i zasady jej pomocniczego działania z pojęciem ojczyzny, dobra wspólnego i patriotyzmu. Czy dostrzegasz w niej zagrożenie dla tożsamości narodu politycznego, czy szansę dla jego promocji? Omów dwa przykłady.

Temat 2.

Powołując się na zaprezentowane teksty źródłowe, przedstaw, jakie są cechy jawnego życia publicznego we współczesnej demokracji (omów trzy cechy). W jaki sposób mogą one pozwolić na rozwój „prywaty i tradycyjnego polskiego indywidualizmu”, a w jaki sposób w realizacji dobra wspólnego? Wymień dwa przykłady rozwiązań mogących zagwarantować to ostatnie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

tworzenia i formułowania własnego stanowiska w sprawach publicznych, ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego (standard III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogółem dla zadania: 0,40 – trudne	0,42	0,29	0,42	0,27
33.1 – 0,37 – trudne	0,39	0,26	0,42	0,24
33.2 – 0,85 – łatwe	0,88	0,71	0,33	0,71
33.3 – 0,84 – łatwe	0,87	0,71	0,67	0,69

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:**Temat 1.**

Zdający, którzy otrzymali najwyższe wyniki, porównywali koncepcję programową Unii Europejskiej i zasady jej pomocniczego działania odpowiednio z pojęciami: ojczyzna, dobro wspólne i patriotyzm. Podawali dwa przykłady, które ilustrowały problem i odpowiadali na pytanie, czy koncepcja programowa Unii jest zagrożeniem dla tożsamości narodu politycznego, czy też szansą dla jego promocji. W większości prac zdający zajmowali stanowisko, w którym przedstawiali korzyści płynące z naszego przystąpienia do Unii, wymieniali tu większą możliwość podróżowania, studiowania, otwarcie rynków pracy, a także dopłaty dla rolników. W pracy wykorzystywano co najmniej trzy materiały źródłowe zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym. Konstrukcja pracy charakteryzowała się spójnością (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), poprawnością językową oraz właściwym doбором argumentów, przykładów i właściwym wykorzystaniem materiałów źródłowych.

Temat 2.

Zdający, którzy otrzymali najwyższe wyniki, omawiali trzy cechy jawnego życia publicznego; tu najczęściej wskazywano rolę mediów jako „czwartej władzy”, publikowanie dochodów polityków, jawność działania partii, dostępność elektoratu do swoich przedstawicieli oraz do organów pochodzących z wyboru. Następnie określali wpływ każdej z nich na rozwój prywaty i tradycyjnego polskiego indywidualizmu oraz realizację dobra wspólnego. Na dwóch przykładach maturzyści przedstawiali takie rozwiązania, które mogą zagwarantować realizację dobra wspólnego. Najczęściej wskazywali konieczność nowych uregulowań prawnych. W pracy wykorzystywali co najmniej trzy materiały źródłowe zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym. Prace były spójne kompozycyjnie (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) oraz poprawne językowo. Wartość pracy oceniano ze względu na właściwy dobór argumentów i przykładów oraz materiałów źródłowych.

Komentarz

Zadanie okazało się trudne dla zdających z wszystkich typów szkół. Największą trudność zdający mieli z częścią merytoryczną pracy (33.1). Natomiast kompozycja i poprawność językowa (33.2 i 33.3) nie sprawiały zdającym większych trudności. W tym wypadku zadanie okazało się łatwe. Jedynie dla szkół technicznych poprawność pod względem językowym okazała się umiarkowanie trudna.

Zadanie sprawdza umiejętności zapisane w obszarze III standardów dla poziomu rozszerzonego. Należą do nich: pisanie tekstu własnego, formułowanie i uzasadnianie ocen współczesnych wydarzeń z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego, dobieranie argumentów i przykładów, sprawne posługiwanie się poprawną polszczyzną.

Najczęściej powtarzającymi się błędami w temacie 1, był niezrozumienie tematu. Temat wymagał od zdających konfrontacji koncepcji programowej UE z pojęciami patriotyzmu, dobra wspólnego i ojczyzny. Najczęściej popełnianym błędem było rozszerzanie tematu do Unii Europejskiej, pomijając koncepcję programową. Zdający często pisali ogólniki na temat UE, jej genezie, strukturach i korzyściach wynikających z wstąpienia Polski do UE. Pomijali zupełnie odniesienia do związków między koncepcją programową a pojęciami ojczyzny, patriotyzmu, dobra wspólnego.

W jednostronny sposób dokonywano doboru źródeł (przepisywanie, parafrazowanie źródeł bez interpretowania, wnioskowania, uogólniania).

W temacie 2 najczęściej powtarzanym błędem było mylenie cech jawności życia publicznego z cechami demokracji. Jeśli prawidłowo określano cechy życia publicznego, to w dalszej części pracy brakowało argumentacji. Taka praca wówczas była traktowana jako niezgodna z tematem. Zdający często posługiwali się w wypracowaniu sloganami, stawiano nielogiczne tezy, omawiano zbędne zagadnienia dotyczące wyborów parlamentarnych, pisano o patriotyzmie, o wadach i zaletach narodowych. Zdający mieli duże kłopoty aby prawidłowo posłużyć się w tym temacie tekstami źródłowymi zamieszczonymi w arkuszu. Zdecydowana większość jeśli prawidłowo zidentyfikowała cechy życia publicznego, w dalszej części pracy nie wykazywała związków wymienionych cech z rozwojem prywaty i tradycyjnego polskiego indywidualizmu lub dobra wspólnego.

W obydwu tematach największą trudność sprawiało zdającym właściwe zrozumienie tematu, właściwe argumentowanie zajętogo stanowiska, przedstawiania własnych opinii.

Czytając prace zdających, można odnieść wrażenie, że ich autorzy nie potrafili wykorzystać zamieszczonych w arkuszu tekstów. Egzaminatorzy zwracają uwagę, że maturzyści nie mają świadomości, na czym polega wykorzystanie załączonych materiałów źródłowych. W wielu pracach maturalnych zdający przepisywali duże fragmenty tekstów lub je streszczali. Natomiast materiał źródłowy powinien potwierdzać przyjętą argumentację, zajęte stanowisko, wyrażoną opinię lub służyć polemice. Materiał źródłowy może być też punktem wyjścia samodzielnych rozważań autora.

VII. Historia

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z historii zadeklarowały 7 517 osoby, w tym 7 071⁴³ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 6 937 tegorocznych abiturientów, co stanowi 97,7% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu. Do egzaminu nie przystąpiło 134 osoby, co stanowi 1,9 % zadeklarowanych. Do egzaminu w wersji standardowej przystąpiło 6 907 osób.

Piszący egzamin maturalny z historii stanowili 14,6%⁴⁴ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 73. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	5 620	46	5 574	5 559
Liceum profilowane	620	35	585	571
Liceum uzupełniające	85	34	51	51
Technikum	746	19	727	726
RAZEM	7 071	134	6 937	6 907

Wykres 28. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

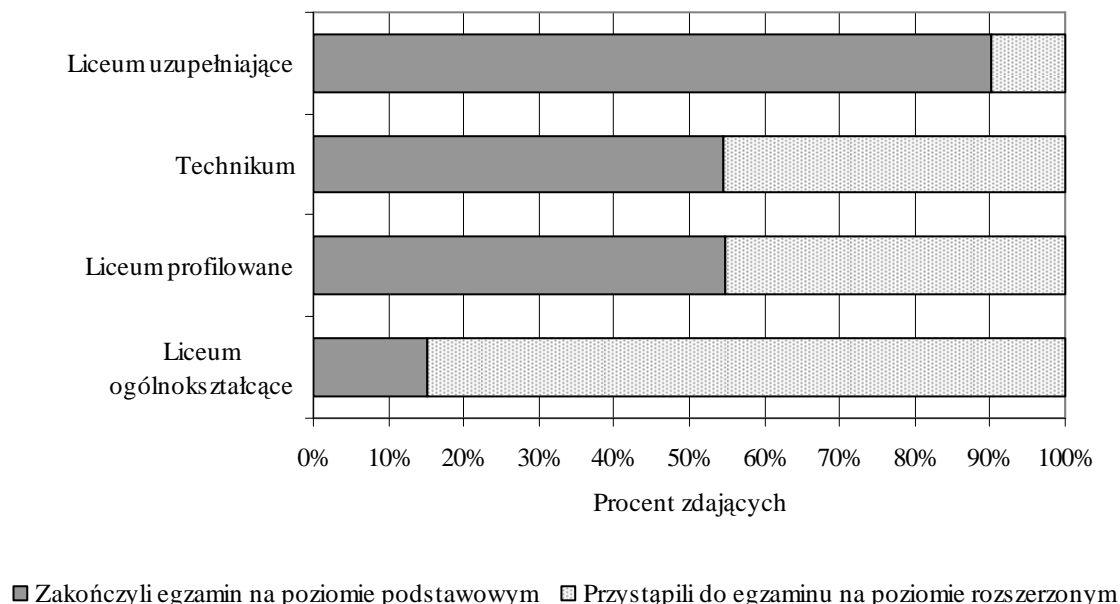

⁴³ 4 170 kobiet i 2 901 mężczyzn.

⁴⁴ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy⁴⁵ i rozwiązujących zadania arkusza standardowego.

Wykres 29. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

Egzamin maturalny z historii w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 5 559 maturzystów liceów ogólnokształcących, 571 – liceów profilowanych, 726 – techników i 51 – liceów uzupełniających. Na poziomie rozszerzonym egzamin pisało 4 705 maturzystów liceów ogólnokształcących, 248 – liceów profilowanych, 323 – techników i 4 – liceów uzupełniających⁴⁶.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących. Stanowili 84,6%. W liceach profilowanych kontynuowało egzamin – 43,4% abiturientów, w technikach – 44,5%, a w liceach uzupełniających 7,8%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z historii zostały opracowane na dwóch poziomach:

podstawowym – *Arkusz I* (MHI-P1A1P-062, MHI-P1A7P-062),
rozszerzonym – *Arkusz II* (MHI-R1A1P-062).

Arkusz I zawierał zadania sprawdzające znajomość podstawowych pojęć, postaci, wydarzeń i faktów z całego zakresu chronologicznego historii. W teście znajdowały się 34 zadania. Ta część egzaminu trwała 120 minut.

⁴⁵ 10 osób pisało arkusz dostosowany dla osób słabo widzących i 20 – pisało arkusz dostosowany dla osób niesłyszących. 18 osób pisało dodatkowy arkusz w języku francuskim, 9 – w języku niemieckim, 2 – w języku angielskim.

⁴⁶ Do poziomu rozszerzonego nie przystąpiło 30 abiturientów, którzy zdawali egzamin na poziomie podstawowym, a którzy wcześniej deklarowali również przystąpienie do poziomu rozszerzonego. Spośród nich 3 osoby zdawały egzamin jako dodatkowy.

Arkusz II, złożony z 19 zadań, sprawdzał umiejętność analizowania różnego rodzaju źródeł historycznych: pisanych, statystycznych i ikonograficznych oraz umiejętność wnioskowania na podstawie dostępnych materiałów. Ostatnie zadanie wybranych przez maturzystę, tematów. Oceniana w nim była wartość merytoryczna pracy (treść), kompozycyjna, językowa i stylistyczna. Maturzysta wypełniając *Arkusz II*, miał do dyspozycji 150 minut.

Zdający mógł uzyskać maksymalnie: z poziomu podstawowego – 100 punktów, z poziomu rozszerzonego – 50 punktów. Wyniki na świadectwie dojrzałości są podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

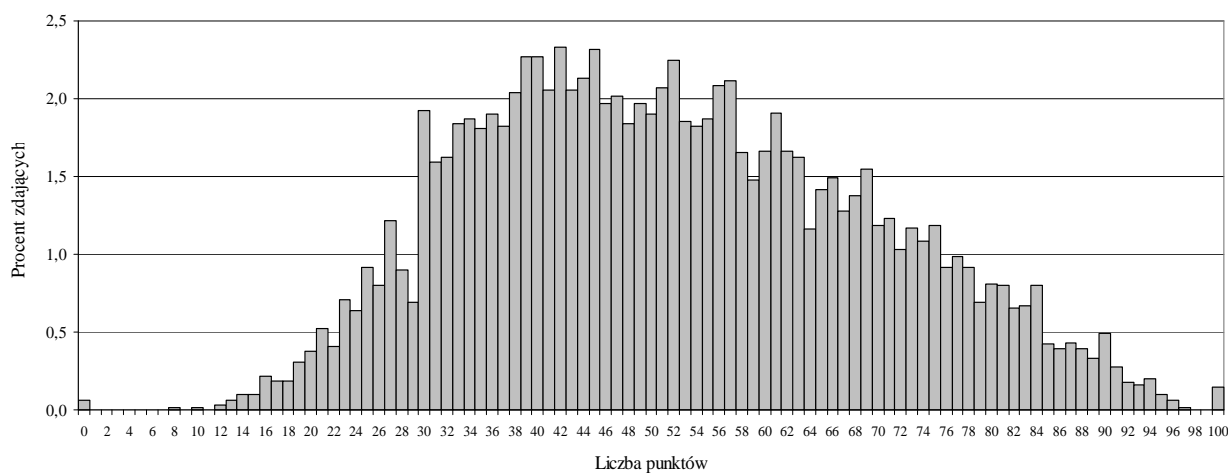
Tabela 74. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 23%	0% - 24%
2	7	bardzo niska	24% - 29%	26% - 30%
3	12	niska	30% - 35%	32% - 36%
4	17	poniżej średniej	36% - 43%	38% - 42%
5	20	średnia	44% - 53%	44% - 48%
6	17	powyżej średniej	54% - 63%	50% - 56%
7	12	wysoka	64% - 73%	58% - 64%
8	7	bardzo wysoka	74% - 83%	66% - 74%
9	4	najwyższa	84% - 100%	76% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających historię w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 30. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 31. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

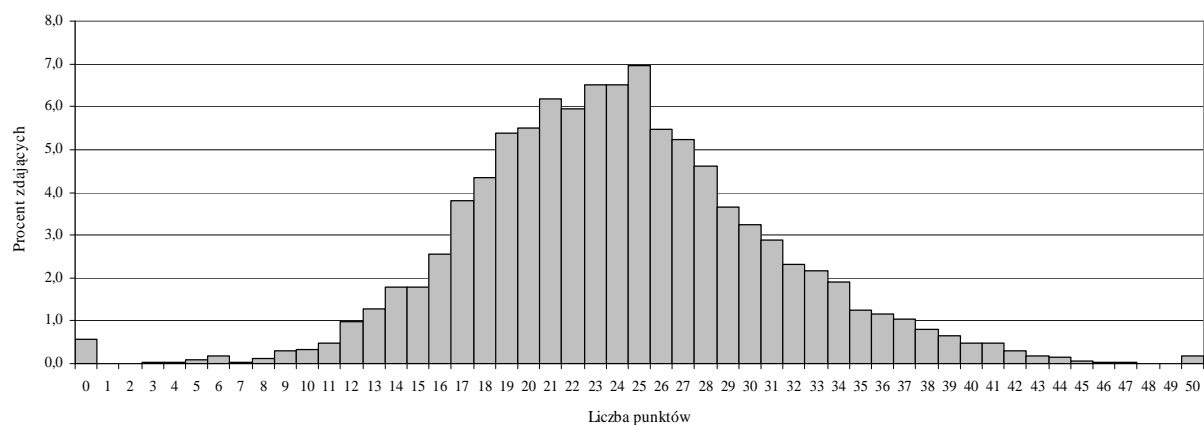

Tabela 75. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	51	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	51,84	24,26
Odchylenie standardowe	17,41	6,80

Tabela 76. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	51	48
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	51,8	48,5

Zdający najczęściej uzyskiwali 42 punkty (42%) na poziomie podstawowym oraz 25 punktów (50%) na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 100 punktów (100%), najniższy 0 (0%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0 (0%).

Tabela 77. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	54	34	31	38	24	18	18	21
Wynik najczęstszy (modalna)	52	30	16	34	25	14	0	21
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	55,20	36,20	33,80	39,81	24,77	18,22	19,27	21,05
Odchylenie standardowe	16,65	12,38	14,19	13,44	6,56	6,61	10,53	6,18

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 78. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	54	34	31	38	48	36	36	42
Wynik najczęstszy (modalna)	52	30	16	34	50	28	0	42
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	55,2	36,2	33,8	39,8	49,5	36,4	38,5	42,1

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Poziom podstawowy okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, a *trudny* dla abiturientów techników, liceów profilowanych i uzupełniających. Poziom rozszerzony okazał się *trudny* dla abiturientów wszystkich typów szkół.

Najwyższym poziomem osiągnięć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 79. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,95	0,96	0,90	0,87	0,92
2.	0,61	0,64	0,45	0,50	0,50
3.	0,50	0,58	0,19	0,14	0,21
4.	0,54	0,57	0,44	0,39	0,43
5.	0,71	0,74	0,56	0,52	0,61
6.	0,56	0,58	0,43	0,43	0,48
7.	0,15	0,17	0,05	0,18	0,07
8.	0,59	0,63	0,37	0,43	0,46
9.	0,59	0,63	0,39	0,33	0,44
10.	0,80	0,84	0,63	0,66	0,70
11.	0,55	0,61	0,28	0,23	0,32
12.	0,36	0,41	0,13	0,13	0,18
13.	0,24	0,28	0,07	0,04	0,11
14.	0,53	0,56	0,39	0,36	0,41
15.	0,63	0,68	0,40	0,32	0,44
16.	0,32	0,37	0,14	0,03	0,17
17.	0,18	0,21	0,03	0,04	0,04
18.	0,80	0,83	0,66	0,53	0,72
19.	0,52	0,55	0,37	0,33	0,41
20.	0,48	0,54	0,22	0,19	0,25
21.	0,57	0,59	0,46	0,30	0,48
22.	0,51	0,56	0,28	0,39	0,31
23.	0,04	0,05	0,02	0,02	0,02
24.	0,40	0,44	0,18	0,20	0,27
25.	0,61	0,64	0,50	0,53	0,53
26.	0,60	0,59	0,59	0,62	0,61
27.	0,16	0,18	0,06	0,11	0,07
28.	0,77	0,78	0,70	0,52	0,72
29.	0,17	0,20	0,03	0,06	0,05
30.	0,45	0,48	0,33	0,21	0,35
31.	0,85	0,87	0,74	0,68	0,79
32.	0,20	0,21	0,15	0,11	0,16
33.	0,38	0,42	0,17	0,22	0,28
34.	0,43	0,46	0,32	0,40	0,36

Tabela 80. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
35.	0,86	0,87	0,72	0,40	0,86
36.	0,43	0,45	0,26	0,30	0,36
37.	0,86	0,87	0,70	0,70	0,81
38.	0,82	0,84	0,63	0,40	0,72
39.	0,28	0,30	0,13	0,10	0,19
40.	0,77	0,79	0,59	0,60	0,70
41.	0,65	0,66	0,53	0,20	0,64
42.	0,80	0,81	0,67	0,60	0,79
43.	0,74	0,75	0,65	0,10	0,68
44.	0,96	0,97	0,90	0,80	0,95
45.	0,89	0,90	0,75	0,80	0,86
46.	0,66	0,67	0,51	0,60	0,62
47.	0,93	0,93	0,86	0,60	0,88
48.	0,58	0,60	0,46	0,60	0,49
49.	0,68	0,69	0,51	0,40	0,58
50.	0,78	0,80	0,64	0,70	0,70
51.	0,04	0,04	0,02	0,00	0,01
52.	0,66	0,68	0,53	0,40	0,57
53.	0,20	0,21	0,07	0,08	0,12

Tabela 81. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerzy zadań	7, 17, 23, 27, 29	12, 13, 16, 20, 24, 30, 32, 33, 34	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 19, 21, 22, 25, 26	5, 10, 18, 28, 31	1
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerzy zadań	7, 23, 27	12, 13, 16, 17, 24, 29, 30, 32, 33, 34	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 25, 26	5, 10, 18, 28, 31	1
	Liceum profilowane (LP)				
Numerzy zadań	3, 7, 12, 13, 16, 17, 23, 24, 27, 29, 32, 33	2, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 30, 34	5, 10, 18, 25, 26	28, 31	1
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerzy zadań	3, 7, 12, 13, 16, 17, 20, 23, 27, 29, 32	4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 19, 21, 22, 24, 30, 33, 34	2, 5, 10, 18, 25, 26, 28, 31	1	-
	Technikum (T)				
Numerzy zadań	7, 12, 13, 16, 17, 23, 27, 29, 32	3, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 30, 33, 34	2, 5, 25, 26	10, 18, 31, 28	1

Tabela 82. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	51	36, 39, 53	41, 46, 48, 49, 52	35, 37, 38, 40, 42, 43, 45, 50	44, 47
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numery zadań	51	36, 39, 53	41, 46, 48, 49, 52	35, 37, 38, 40, 42, 43, 50	44, 45, 47
	Liceum profilowane (LP)				
Numery zadań	39, 51, 53	36, 48	38, 40, 41, 42, 43, 46, 49, 50, 52	35, 37, 45, 47	44
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numery zadań	39, 43, 51, 53	35, 36, 41, 49, 52	38, 40, 42, 46, 47, 48	37, 44, 45, 50	-
	Technikum (T)				
Numery zadań	39, 51, 53	36, 48	41, 43, 46, 49, 52	35, 37, 38, 40, 42, 45, 47, 50	44

Egzamin sprawdzał także opanowanie umiejętności z zakresu standardów dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

Tabela 83. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie podstawowym

Czynności	Ogółem	LO	LP	LU	T
Wiadomości i rozumienie (I)	0,51	0,55	0,32	0,33	0,35
Korzystanie z informacji (II)	0,52	0,55	0,37	0,34	0,41
Tworzenie informacji (III)	0,54	0,57	0,39	0,35	0,44

Tabela 84. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie rozszerzonym

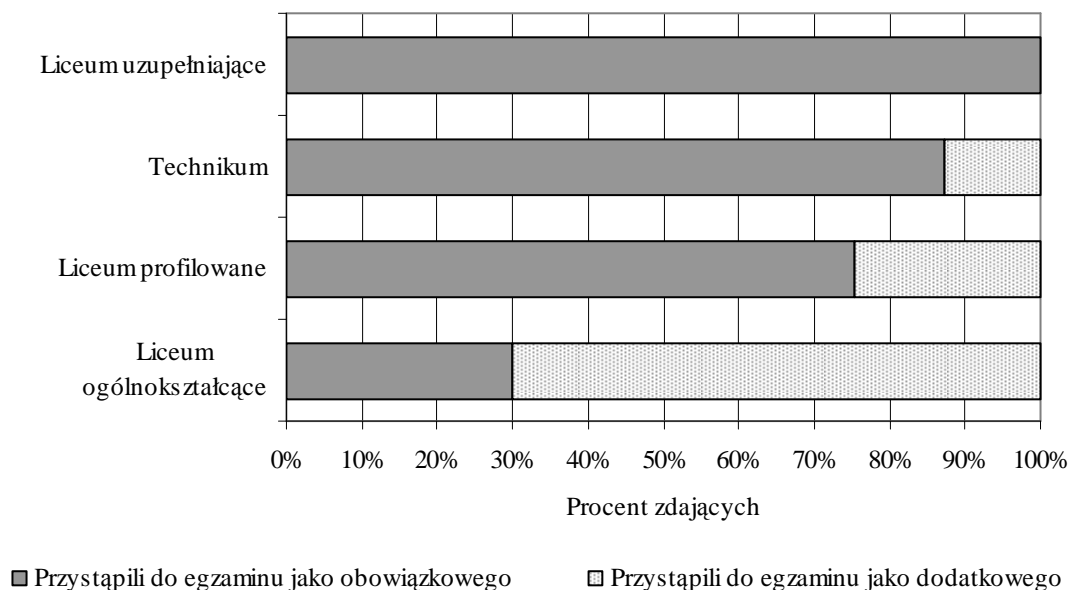
Czynności	Ogółem	LO	LP	LU	T
Wiadomości i rozumienie (I)	x	x	x	x	x
Korzystanie z informacji (P: II)	0,50	0,51	0,37	0,27	0,42
Korzystanie z informacji (R: II)	0,67	0,68	0,55	0,46	0,61
Tworzenie informacji (III)	0,34	0,35	0,20	0,20	0,27

4. Historia zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z historii 6 035⁴⁷ osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym 6 006 w wersji standardowej.

⁴⁷ W tym 20 osób (5 z liceum ogólnokształcącego, 14 z liceum profilowanego i 1 z technikum) piszących arkusz dla niesłyszących i 9 osób z liceum ogólnokształcącego piszących arkusz dla słabo widzących.

Wykres 32. Egzamin zdawany jako obowiązkowy i dodatkowy ze względu na typ szkoły

Wykres 33. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

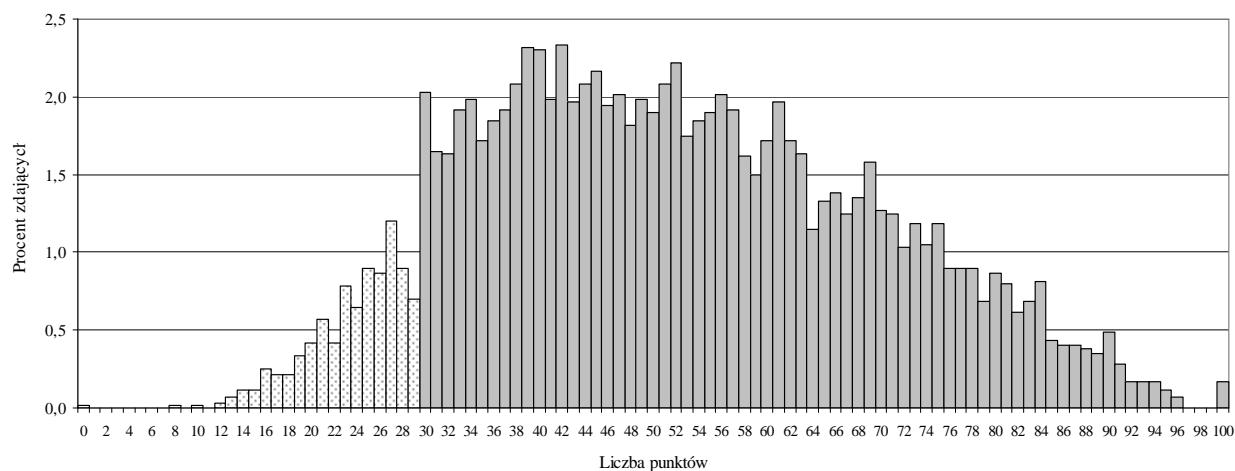

Tabela 85. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	50	24
Wynik najczęstszy (modalna)	42	25
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	51,67	24,42
Odchylenie standardowe	17,52	6,90

Tabela 86. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	50	48
Wynik najczęstszy (modalna)	42	50
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	51,7	48,8

Tabela 87. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	54	34	31	38	25	18	14	21
Wynik najczęstszy (modalna)	52	30	16	34	25	14	0	21
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	55,35	36,09	33,62	39,23	25,01	18,16	18,02	21,11
Odchylenie standardowe	16,72	12,15	14,28	12,96	6,65	6,52	11,12	6,26

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 88. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	54	34	31	38	50	36	28	42
Wynik najczęstszy (modalna)	52	30	16	34	50	28	0	42
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	55,4	36,1	33,6	39,2	50,0	36,3	36,0	42,2

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

5. Historia zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z historii 902⁴⁸ osoby wybrały ten przedmiot jako dodatkowy⁴⁹. Egzamin w wersji standardowej pisało 901 osób. Najczęściej historię jako przedmiot dodatkowy wybierali abiturienti liceów ogólnokształcących (wykres 5.).

Tabela 89. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	52	23
Wynik najczęstszy (modalna)	57	25
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	53,05	23,42
Odchylenie standardowe	16,66	6,22

Tabela 90. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	52	46
Wynik najczęstszy (modalna)	57	50
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	53,0	46,8

⁴⁸ W tym 1 osoba z liceum ogólnokształcącego pisząca arkusz dla słabo widzących.

⁴⁹ Wśród osób, które zadeklarowały przystąpienie do egzaminu jako przedmiotu dodatkowego były 3, które pisały poziom podstawowy a nie przystąpiły do poziomu rozszerzonego.

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 53,0% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 46,8% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *umiarkowanie trudny*, a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Tabela 91. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU ⁵⁰	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	53	36	-	44	24	18	-	21
Wynik najczęstszy (modalna)	57	0	-	45	25	19	-	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	54,34	38,00	-	45,26	23,79	18,46	-	21,02
Odchylenie standardowe	16,24	15,95	-	16,54	6,03	7,34	-	5,90

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 92. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	53	36	-	44	48	36	-	42
Wynik najczęstszy (modalna)	57	0	-	45	50	38	-	36
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	54,3	38,0	-	45,3	47,6	36,9	-	42,0

LO - liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, a *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych i techników.

Zestaw egzaminacyjny na poziomie rozszerzonym okazał się *trudny* dla maturzystów wszystkich typów szkół.

Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym abiturienti liceów ogólnokształcących radzili sobie najlepiej.

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z historii, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 91,2%, tj. 5 506⁵¹ osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 529⁵² piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z historii, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do niego nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (134 osoby⁵³).

Łącznie wymaganej liczby punktów nie uzyskało 651, co stanowiło 10,6% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy.

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (6 006) ilustruje tabela 93.

⁵⁰ Historię jako przedmiot dodatkowy pisała 1 osoba z liceum uzupełniającego. Łatwość egzaminu dla niej na poziomie podstawowym wyniosła 0,43, a na poziomie rozszerzonym 0,46.

⁵¹ W tym 20 osób piszących arkusz dla niesłyszących i 8 osób piszących arkusz dla słabo widzących.

⁵² W tym 1 osoba pisząca arkusz dla słabo widzących.

⁵³ Spośród nich 122 osoby zadeklarowały przystąpienie do egzaminu z przedmiotu obowiązkowego, 12 – z dodatkowego.

Tabela 93. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	4 556	95,8
Liceum profilowane	380	70,2
Liceum uzupełniające	30	60,0
Technikum	512	77,8
Ogółem	5478	91,2

7. Analiza jakościowa zadań

Opis zadań egzaminacyjnych. Sprawdzane umiejętności, typowe odpowiedzi i uwagi do rozwiązań maturzystów

Zadanie 1. (4 pkt)				
<p>Podanym poniżej tekstom (pismom) przyporządkuj właściwe podpisy, wstawiając w miejsca wy kropkowane odpowiadające im liczby 1 – 5.</p> <p>1. Pismo hieroglificzne 2. Pismo klinowe 3. Pismo greckie 4. Pismo arabskie 5. Pismo chińskie</p> <p>Podstawą zadania były ilustracje przedstawiające pismo z czterech kręgów kulturowych, które oznaczono literami od A do D: cywilizacji chińskiej (A), cywilizacji arabskiej (B), cywilizacji obszaru Mezopotamii (C) i cywilizacji egipskiej (D).</p>				
<p>Sprawdzane umiejętności</p> <p>Zadanie sprawdzało umiejętność z obszaru II standardów egzaminacyjnych z historii. Zdający powinni zidentyfikować pisma z różnych kręgów kulturowych, rozpoznać dorobek czterech cywilizacji: chińskiej, arabskiej, terenu Mezopotamii oraz egipskiej.</p>				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,95 – bardzo łatwe	0,96	0,90	0,87	0,92
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – 5, B – 4, C – 2, D – 1</p>				
<p>Komentarz</p> <p>Większość zdających poprawnie rozwiązało zadanie. Błędy najczęściej dotyczyły punktów B i C, zdający w B wpisywali pismo klinowe, a w C – pismo arabskie. Maturzyści często wpisywali nazwy pism zamiast liczby, co świadczy o pobieżnym czytaniu poleceń. Poprawne odpowiedzi bez względu na formę graficzną były zaliczane.</p>				

Zadanie 2. (2 pkt)					
Wśród wymienionych postaci Starego i Nowego Testamentu wskaż tę, która jest chronologicznie pierwsza i oznacz ją literą A (w rubryce „odpowiedzi”), a tę postać, która jest chronologicznie ostatnia, oznacz literą B.					
	Postacie Starego i Nowego Testamentu		Odpowiedzi		
	1. Mojżesz – prorok i prawodawca				
	2. Dawid – król Izraela				
	3. Paweł z Tarsu – apostoł i misjonarz				
	4. Abraham – patriarcha narodu Izraela				
	5. Herod Wielki – król Judei				
	6. Salomon – król Izraela				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdzało wiadomości i umiejętności maturzystów z zakresu biblijnej chronologii. Zdający powinni wykazać się umiejętnością z obszaru II standardów - umieszczania postaci biblijnych w czasie.					
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,61 – umiarkowanie trudne		0,64	0,45	0,50	0,50
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – Abraham, B – Paweł z Tarsu					
Komentarz Brak precyzyjnej wiedzy z zakresu dziejów chrześcijaństwa, uniemożliwił wykazanie się umiejętnością porządkowania chronologicznego wskazanych faktów. Dość częstym błędem było wskazywanie Mojżesza, jako postaci chronologicznie najstarszej, a Heroda lub Salomona jako postaci chronologicznie ostatniej.					

Zadanie 3. (4 pkt)

W tabeli podano znaczenie czterech pojęć (terminów) dotyczących życia politycznego starożytnej Grecji. Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednie pojęcia (terminy) w rubryki oznaczone A, B, C, D.

Znaczenie przyjęte przez historiografię	Pojęcie (termin)
W starożytnej Grecji forma rządów powstałych w wyniku obalenia istniejącego porządku politycznego i przejścia władzy przez jednostkę.	A.
Procedura polityczna skazywania na wygnanie obywatela Aten wprowadzona na początku V w. p.n.e.	B.
W starożytnej Grecji przywódca ludu, mówca, zawodowy polityk, zawdzięczający swoje wpływy umiejętności przemawiania na zgromadzeniu.	C.
W starożytnej Grecji rządy polegające na sprawowaniu władzy przez niewielką grupę, wywodzącą się najczęściej spośród arystokracji lub ludzi bogatych.	D.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdzało umiejętność z obszaru II standardów egzaminacyjnych, wymagało od zdających rozpoznania cech charakterystycznych ustroju cywilizacji greckiej. Maturzyści powinni na podstawie podanych definicji rozpoznać pojęcia, które charakteryzują życie polityczne antycznej Grecji.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,50 – umiarkowanie trudne	0,58	0,19	0,14	0,21

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A – tyrania, B – ostracyzm (lub sąd skorupkowy), C – demagog, D – oligarchia

Komentarz

Błędne odpowiedzi wskazują na brak umiejętności wykorzystania podanych elementów charakteryzujących pojęcie lub ich nieznajomość. Zwraca uwagę fakt, że wymagane terminy z zakresu historii starożytnej wprowadza się już na etapie szkoły gimnazjalnej. Widoczne duże zróżnicowanie wskaźnika łatwości zależne od typu szkoły. Dla zdających z LP i LU zadanie okazało się bardzo trudne, natomiast w LO umiarkowanie trudne.

Wśród najczęściej powtarzających błędów zdający w punkcie A wpisywali – monarchia lub dyktatura oraz despocja, absolutyzm i monarchia absolutna, w B – banicja, w C – orator, retor lub trybun ludowy, natomiast w D – oligarchia magnacka.

Zadanie 4. (3 pkt)					
Rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji prawda lub fałsz.					
	A. Proskrypcje – to w starożytnym Rzymie listy osób wyjętych spod prawa z powodów politycznych.				
	B. Epoka hellenistyczna – to okres w dziejach starożytnej Grecji, po wojnach Greków z Persją, kiedy hegemonię nad państwami greckim przejęły Ateny.				
	C. Limes – to w cesarstwie rzymskim obronny system graniczny.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdzało znajomość terminologii historycznej – rozumienie pojęć związanych z epoką starożytną. Maturzyści powinni rozpoznać poprawność użycia pojęć i terminów w podanych zdaniach.					
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne		0,57	0,44	0,39	0,43
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – prawda, B – fałsz, C – prawda					
Komentarz Trudność zadania wynikała z konieczności wykorzystania posiadanej wiedzy w nietypowej sytuacji. Zdający miał wykazać się umiejętnością rozumienia pojęć, w oparciu o otrzymane informacje określić, czy są one prawdziwe czy fałszywe. Wśród błędnych odpowiedzi zdający często w punkcie B wpisywali – <i>prawda</i> . Błąd może wynikać z przeczytania przez zdających jedynie pierwszej części definicji (Epoka hellenistyczna - to okres w dziejach starożytnej Grecji ...). Jest to kolejne zadanie z arkusza egzaminacyjnego, które wskazuje na to, że opanowanie pojęć charakterystycznych dla starożytności budzi zastrzeżenia.					

Zadanie 5. (3 pkt)

Poniżej zamieszczono fragmenty biografii wielkich postaci starożytności. Przyporządkuj tym fragmentom odpowiednie osoby z podanej listy, wpisując imię pod cytowanym fragmentem.

Aleksander Wielki, Hannibal, Marek Antoniusz, Justynian Wielki, Konstantyn Wielki, Juliusz Cezar

Podstawą zadania są trzy teksty źródłowe. Literę A umieszczono przy fragmencie tekstu autorstwa historyka rzymskiego Liwiusza, żyjącego na przełomie I w. p.n.e. i I w. n.e., literę B przy tekście kronikarza z IV w., a literę C przy cytacie z *Żywotów sławnych mężów* historyka greckiego Plutarcha z Cheronei z przełomu I i II wieku. Załączone teksty zawierają fragmenty biografii kolejno: Hannibala, cesarza Konstantyna Wielkiego i Marka Antoniusza.

Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność rozpoznania osób związanych z dziejami starożytnego Rzymu. Maturzyści powinni zidentyfikować postaci historyczne na podstawie podanych cytatów ze źródeł.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,71 – łatwe	0,74	0,58	0,52	0,61

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A – Hannibal, B – Konstantyn Wielki, C – Marek Antoniusz

Komentarz

Zadanie na ogół było rozwiązywane poprawnie. Najlepiej rozpoznawany był Hannibal i Konstantyn Wielki. Można sądzić, że zdarzające się błędne odpowiedzi wynikały ze zbyt pobieżnej analizy załączonych tekstów źródłowych. Najczęściej pojawiającym się błędem było wpisywanie w podpunkcie C Juliusza Cezara zamiast Marka Antoniusza.

Zadanie 6. (4 pkt)

Poniżej zamieszczono cztery mapy, przedstawiające państwa (imperia) starożytne i wczesnośredniowieczne. Przyporządkuj tym mapom odpowiednie tytuły, wstawiając w miejsca wykropkowane odpowiadające im liczby 1 – 5.

1. Imperium Aleksandra Wielkiego w roku jego śmierci
2. Państwo rzymskie w roku śmierci Juliusza Cezara
3. Państwo Justyniana Wielkiego w roku jego śmierci
4. Imperium perskie w połowie VI w. p.n.e.
5. Państwo Karola Wielkiego w roku jego śmierci

Podstawą zadania są cztery mapy konturowe oznaczone literami od A do D, na których zaznaczono obszary trzech imperiów starożytnych (mapa B, C, D) i jednego imperium z przełomu epoki starożytnej i średniowiecza (mapa A).

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów – umieszczania wydarzeń w przestrzeni. Od zdających oczekiwano zidentyfikowania obszarów wskazanych na mapach.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,56 – umiarkowanie trudne	0,58	0,43	0,43	0,48
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – 3, B – 1, C – 2, D – 4				
Komentarz Najczęstsze błędy to wpisywanie w punkcie A – 2 (Państwo rzymskie w roku śmierci Juliusza Cezara), w B – 4 (Imperium perskie w połowie VI w. p. n. e.), w C – 5 (Państwo Karola Wielkiego w roku jego śmierci) i w D – 1 (Imperium Aleksandra Wielkiego w roku jego śmierci). Zdarzało się, że wskazywano w punkcie A – 1 (Imperium Aleksandra Wielkiego w roku jego śmierci), a w B – 5 (Państwo Karola Wielkiego w roku jego śmierci). Przyczyną błędnych odpowiedzi był brak umiejętności zidentyfikowania wskazanych na mapach obszarów. Błędy mogły wynikać z braków w wiedzy historycznej dotyczącej rozwoju terytorialnego wymienionych państw. Innym powodem może być zbyt słaba znajomość map historycznych. Można przypuszczać, że nie są one stałym źródłem wiedzy historycznej wykorzystywanym przez młodzież w codziennej pracy.				

Zadanie 7. (1 pkt)				
Przeanalizuj treść zamieszczonej poniżej mapy (łącznie z legendą – objaśnieniami) i zaproponuj dla niej tytuł. Uwaga: tytuł powinien zawierać określenie tematu i czasu.				
Mapa będąca podstawą zadania została zaczerpnięta z fundamentalnego dla dziejów wypraw krzyżowych dzieła S. Runcimana. Mapa została przez Runcimana zatytułowana <i>Pierwsza wyprawa krzyżowa</i> , chociaż na mapie nie zaznaczono dotarcia krzyżowców do Jerozolimy.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych – uogólniania informacji zdobytych w trakcie analizy treści i legendy mapy. Zdający powinni określić tematykę i czas zamieszczonej mapy.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,15 – bardzo trudne	0,17	0,05	0,18	0,07
Typowe poprawne odpowiedzi zdających Wyprawy krzyżowe (ludowa i rycerska) w końcu XI w.				

Komentarz

Określenie tematu mapy nie sprawiło większych trudności, problematyczna okazała się poprawna datacja wydarzenia. Najczęściej pojawiały się odpowiedzi zbyt ogólne zawierające wskazanie czasu, odnoszącego się do wszystkich wypraw krzyżowych. Przyczyną błędnych odpowiedzi była zbyt pobieżna analiza mapy lub formułowanie tytułu mapy jedynie na podstawie części objaśnień zawartych w legendzie, np. dostrzeżenie tylko wyprawy rycerskiej. Zdarzały się prace z odpowiedziami świadczącymi o zupełnym braku wiedzy o krucjatach do Ziemi Świętej, np. Najazdy Normanów w XII wieku, czy Wędrówka ludów w IX wieku. Wśród najczęściej powtarzających się błędnych odpowiedzi znalazły się: Europa w okresie wypraw krzyżowych XI – XIII w., Wyprawy krzyżowe w XII wieku, Wyprawa ludowa do Ziemi Świętej w XI wieku.

Zadanie 8. (1 pkt)

Poniższa mapa przedstawia rozmieszczenie budowli romańskich na ziemiach polskich. Przeanalizuj jej treść i spośród zdań komentujących tę mapę (zdania oznaczone A, B, C, D) wybierz fałszywe i zdanie to podkreśl.

- A.** Linia Wisły stanowi wschodnią granicę zasięgu romańszczyzny na ziemiach polskich.
- B.** Największe skupiska obiektów romańskich na ziemiach polskich znajdują się w Małopolsce, na Śląsku i w Wielkopolsce.
- C.** Na mapie nie zaznaczono Warszawy, ponieważ ośrodek ten jeszcze nie istniał w okresie rozwoju romańszczyzny.
- D.** Na obszarze północno-wschodniej Polski nie występują obiekty romańskie, gdyż od X do XIII wieku były to ziemie zajęte przez Zakon Krzyżacki.

Podstawą zadania jest mapa z opracowania Zygmunta Świechowskiego *Sztuka romańska w Polsce*. Mapa przedstawia rozlokowanie zabytków wzniesionych w stylu romańskim na terenie Polski.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru III standardów – sformułowania wniosków po analizie zamieszczonej mapy. Od maturzystów oczekiwano wnikliwej analizy mapy i sformułowania własnych wniosków, dotyczących oceny poprawności komentarza do zamieszczonej mapy.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,59 – średnio trudne	0,63	0,37	0,43	0,46

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

D

Komentarz

Błędne odpowiedzi zdających wskazują na problemy wynikające z nieznamomości pojęć geograficzno-historycznych (np. Małopolska, Wielkopolska). Ponadto często pojawiająca się odpowiedź C dowodzi, że zdającym brak wiedzy historycznej, szczególnie tej, która odnosi się do dziejów stolicy. Mógł też być spowodowany niedokładnym przeczytaniem polecenia.

Zadanie 9. (6 pkt)

Przeczytaj zamieszczony fragment *Kroniki* Jana z Czarnkowa i zapoznaj się z tablicą genealogiczną Andegawenów, a następnie odpowiedz na pytania A, B, C.

A. Odpowiedz, kim był dla Ludwika Węgierskiego Władysław Łokietek, a kim Kazimierz Wielki (określ pokrewieństwo).

B. Czy losy synów króla Karola Roberta Andegaweńskiego (Ludwika i Stefana) przebiegły zgodnie z przedstawionymi w *Kronice* planami ich ojca? Odpowiedz poprzyj informacjami uzyskanymi z tablicy genealogicznej.

C. Określ, jaki był stosunek kronikarza do zawartej umowy między królem Polski a królem Węgier. Odpowiedz poprzyj odpowiednim cytatem (wpisz go poniżej).

Podstawą zadania są dwa różnorodne źródła wiedzy historycznej: fragment *Kroniki* Jana z Czarnkowa i tablica genealogiczna Andegawenów węgierskich.

Sprawdzane umiejętności

A. Zadanie sprawdza umiejętność odczytywania tablicy genealogicznej i określenia pokrewieństwa między polskimi i węgierskimi panującymi. Zdający powinni znać podstawowe związki rodzinne Piastów i Andegawenów w XIV wieku.

B. Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru III standardów. Zdający powinni porównać informacje zawarte w dwóch źródłach i wyciągnąć wnioski wynikające z zestawienia informacji.

C. Zadanie sprawdza umiejętności z obszaru III standardów: odczytywania intencji kronikarza – określenia stosunku Jana z Czarnkowa do zawartej umowy między królem Polski a królem Węgier i uzasadnienia oceny właściwym cytatem.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,52 – umiarkowanie trudne	0,57	0,33	0,34	0,36
0,75 – łatwe	0,78	0,60	0,48	0,63
0,50 – umiarkowanie trudne	0,55	0,25	0,18	0,32

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. Władysław Łokietek – dziad lub Władysław Łokietek ojciec matki, Kazimierz Wielki – wuj lub Kazimierz Wielki – brat matki.

B. Ludwik Andegaweński został królem Polski w 1370 roku, Ludwik Węgierski zrealizował plany ojca; objął tron w Polsce w 1370 roku Stefan Andegaweński nie został królem Węgier; królem Węgier został w 1342 roku Ludwik Andegaweński, Stefan Andegaweński nie zrealizował planów ojca; został księciem Sławonii i Dalmacji.

C. Kronikarz wyraża się krytycznie o zawartej umowie; potwierdza to zdanie: „*Król Kazimierz, zwiedziony radą swoich, jak mniemał, wiernych doradców*” kronikarz jest powściągliwy; widać ten stosunek w zadaniu: „*Król Kazimierz, zwiedziony radą swoich, jak mniemał, wiernych doradców*”.

Komentarz

A. Widoczne trudności z określeniem stopnia pokrewieństwa. Po analizie wielu prac można stwierdzić, że maturzyści nie znają terminów określających koligacje rodzinne. Zdający odpowiadali, że Władysław Łokietek dla Ludwika Węgierskiego był: ojcem, wujem, czy kuzynem. Natomiast Kazimierz Wielki: stryjem, siostrzeńcem lub szwagrem.

B. Bywały prace, w których maturzyści pisali, że Ludwik Andegaweński został królem Polski i podawali informację, że to Ludwik, a nie Stefan, został królem Węgier. Taka odpowiedź była poprawna i przyznawano punkt. Podobnie w przypadku Stefana Andegaweńskiego zdający otrzymywał punkt za informację, że Stefan nie został królem Węgier, a został księciem Sławonii i Dalmacji. Błąd natomiast popełnił ten maturzysta, który napisał o Stefanie Andegaweńskim, że został królem Sławonii i Dalmacji (w rzeczywistości był tylko księciem). Powodem błędnych odpowiedzi był brak umiejętności korzystania z tablicy genealogicznej, np. Ludwik Andegaweński był królem Polski w l. 1342 – 1382; zdający odczytał z tablicy lata panowania władcy na Węgrzech, a nie w Polsce.

C. Zdarzały się prace, w których zdający mieli trudności z właściwym odczytaniem stosunku kronikarza do umowy między królem Polski a królem Węgier. Warto podkreślić, że przydzielenie punktu za dobrze dobrany cytat było uwarunkowane poprawnym określeniem stosunku kronikarza do zawartej umowy. Najczęstszym błędem w tej części zadania było podanie złego cytatu np., „*Gdy to uczynił [...] rzeczony król z pochodzenia Francuz, człowiek bardzo mądry, [...] pierwszej nim obiecał dać mu pomoc orężną, rozważył, jakich by się mógł spodziewać zysków lub korzyści.*” Cytat ten ukazuje stosunek kronikarza do Karola Andegaweńskiego, a nie do umowy zawartej między nim i królem Polski.

Zadanie 10. (2 pkt)

Zapoznaj się z danymi zawartymi w poniższej tabeli, a następnie wykonaj polecenia A i B.

Tabela. Liczba studentów pochodzenia mieszczańskiego na uniwersytecie krakowskim w XV w. (według dzielnic)

Lata	Małopolska	Śląsk	Wielkopolska	Pozostałe dzielnice (Mazowsze, Prusy, Ruś)
1400-1424	345	224	314	108
1425-1449	415	178	308	185
1450-1474	519	491	291	288
1475-1499	682	647	370	504
Razem	1961	1540	1283	1085

Na podstawie: J. Kłoczowski, *Europa słowiańska w XIV-XV wieku*, Warszawa 1984, s. 218

A. Spośród podanych zdań, odnoszących się do tabeli, wskaż informację nieprawdziwą i zdanie to podkreśl.

1. Przez cały XV wiek na uniwersytecie krakowskim najliczniejszą grupę stanowili studenci pochodzący z miast małopolskich.
2. Miasta wielkopolskie, jeszcze w pierwszej połowie XV w. – stanowiące obok małopolskich, główną bazę rekrutacyjną – tracą wyraźnie swą pozycję w drugiej połowie stulecia na rzecz przede wszystkim Ślązaków, ale częściowo także i studentów pochodzących z pozostałych dzielnic (Mazowsza, Prus, Rusi).
3. W ostatnich dziesięcioleciach XV w. nastąpił wzrost liczby studentów z miast pozostałych dzielnic: Mazowsza, Prus, Rusi.
4. W stosunku do okresu wyjściowego – rekrutacji w początkach XV w. (1400-1424) – największe tempo wzrostu nastąpiło w grupie studentów pochodzących z miast wielkopolskich.

B. U schyłku XIV w. i w początkach XV Ślązacy byli licznie reprezentowani na uniwersytecie praskim – to oni stanowili tam trzon nacji polskiej. W XV w. liczba studentów uniwersytetu praskiego pochodzących z miast śląskich znacząco zmalała, młodzież ze Śląska wybierała studia w Krakowie. Wskaż przyczynę tego zjawiska.

Wybraną przyczynę podkreśl.

1. husytyzm w Czechach
2. unia personalna polsko-czeska
3. schizma wschodnia
4. zagrożenie tureckie

Sprawdzane umiejętności

A. Zadanie sprawdza umiejętność z III obszaru standardów – sformułowania wniosków po analizie zamieszczonych w tabeli danych statystycznych. Od maturzystów oczekiwano wnikliwej analizy danych, sformułowania własnych wniosków, dotyczących oceny poprawności komentarza do zamieszczonej tabeli z danymi.

B. Zadanie sprawdza umiejętność z II obszaru standardów – wskazania przyczyny zjawiska opisanego w poleceniu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
A. 0,94 – bardzo łatwe	0,95	0,85	0,79	0,90
B. 0,63 – umiarkowanie trudne	0,73	0,47	0,52	0,50

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. 4 B. 1

Komentarz

Zadanie wymagało umiejętności interpretacji danych statystycznych. Większość zdających rozwiązała dobrze tę część zadania. Błędy były sporadyczne. Prawdopodobnie przyczyną błędów w części A była pobieżna analiza danych statystycznych. Zadanie wymagało odniesienia się do kilku danych statystycznych zawartych w kolumnach tabeli; tylko uwzględnienie wszystkich danych umożliwiło ocenę prawdziwości zdań. Wyższy poziom trudności części B wynika z odwołania do wiedzy maturzysty. Zdający musiał powiązać wiedzę o wydarzeniach z dziejów Europy Środkowej w pierwszej połowie XV wieku z przemianami w stanach osobowych uniwersytetu praskiego. Można sądzić, że brak wiedzy o husytyzmie był przyczyną błędów w części B.

Zadanie 11 (5 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok nazwy dynastii władcę, który z niej pochodził.

Uwaga: każdą z wymienionych dynastii reprezentuje tylko jeden władca, którego należy wybrać z listy podanej pod tabelą.

	Dynastia	Władca
A.	Rurykowicze	
B.	Przemyslidzi	
C.	Merowingowie	
D.	Plantageneci	
E.	Hohenstaufowie	

Wilhelm Zdobywca, Jarosław Mądry, Wacław II Czeski, Fryderyk I Barbarossa, Hugo Kapet, Władysław Herman, Jan Luksemburczyk, Chłodwig (Kłodwig), Jan bez Ziemi, Karol Wielki

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza znajomość faktów, zgodnie ze standardami obszaru I. Maturzyści powinni przyporządkować władców ze średniowiecza wymienionym dynastiom.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,55 – umiarkowanie trudne	0,61	0,28	0,23	0,32
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. Jarosław Mądry B. Wacław II Czeski C. Chłodwig D. Jan bez Ziemi E. Fryderyk I Barbarossa				
Komentarz Odpowiedzi zdających wskazują na brak znajomości dynastii i ich przedstawicieli. Tylko, co drugi maturzysta poprawnie rozwiązał to zadanie. Można przypuszczać, że zdający, dokonując przyporządkowania władcy do podanej dynastii, często kierowali się jedynie kryterium geograficznym np., jeśli wiedzieli, że Plantageneci panowali w Anglii, to obok dopisywali znanego im władcę tego państwa – Wilhelma Zdobywcę. Często jednak wybór był przypadkowy. Zdarzało się, że do podanych dynastii maturzyści dopisywali dwóch władców, wówczas odpowiedź nie mogła być zaliczona.				

Zadanie 12. (4 pkt)				
Uzupełnij tabelę, wpisując brakujące informacje w miejsca oznaczone literami A, B, C, D.				
Lp.	Rok wydania	Miejsce	Wystawca	Treść przywileju/konstytucji sejmowej
1.	1430	Jedlnia	A.	„...przysięgamy też [...], że żadnego ziemianina osiadłego za żaden występki czy winę nie uwięzimy [...], o ile nie zostanie przez sąd słusznie skazany...”
2.	1454	B.	Kazimierz Jagiellończyk	„...przysięgamy również, że ani żadnych nowych ustaw nie wydamy, nie polecimy wzywać ziemian na wojnę bez zgody sejmiku ziemskiego...”
3.	1501	C.	Aleksander Jagiellończyk	„...całą władzę wykonawczą w Polsce oddano w ręce senatu [...] król, zwany princepssem sprowadzony został do roli bezsilnego przewodniczącego w radzie koronnej (senacie)....”
4.	D.	Radom	Aleksander Jagiellończyk	„...by nic nowego przez nas i następców naszych nie mogło być ustanowione bez wspólnego przyzwolenia panów rady i postów ziemskich...”

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza znajomość faktów historycznych. Od maturzystów oczekiwano podania imienia władcy (punkt A), który obdarzył szlachtę przywilejem jednolitej, miejsca nadania przywileju w 1454 roku i w 1501 roku (punkty B i C) oraz daty uchwalenia konstytucji *nihil novi* (punkt D).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,36 – trudne	0,41	0,12	0,13	0,18

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. Władysław Jagiełło
 B. Nieszawa lub Nieszawa i Cerekwica lub Cerekwica
 C. Mielnik
 D. 1505

Komentarz

Błędy maturzystów były różnorodne. W punktach B i C często wpisywano zamiast miejsca wydania przywileju jego nazwę. Zdający zignorowali tytuł rubryki tabeli, który wyraźnie precyzował, że należy uzupełnić zapis, wpisując miejsce nadania przywileju. Trudność sprawiały również nazwy miejscowości. Główne błędy wynikały z nieznaności prawidłowej nazwy miejscowości. Wielu maturzystów nie potrafiło utworzyć nazwy miejscowości od nazwy przywileju.

Zadanie 13. (1 pkt)

Przeczytaj fragment pracy niemieckiego socjologa Maxa Webera i odpowiedz, na jaką zależność wskazuje autor.

[...] asceza protestancka przeciwstawiała się z całą mocą dowolnemu korzystaniu z posiadania, krępując konsumpcję, szczególnie przedmiotów zbytku. [...] Uważano dążenie do bogactwa jako celu za coś godnego w największym stopniu nagany, natomiast zdobycie bogactwa będącego owocem pracy zawodowej – za błogosławieństwo boże. Natomiast, co najważniejsze, religijna ocena nieustannej, ciągłej i systematycznej doczesnej pracy zawodowej jako najlepszego środka ascezy, a zarazem najpewniejszego i najbardziej oczywistego dowodu ponownych narodzin człowieka i szczerości jego wiary, musiała być najpotężniejszą [...] dźwignią ekspansji takiego pojmowania życia, które nazywaliśmy „duchem” kapitalizmu. [...] Gdziekolwiek sięgała władza purytańskiego pojmowania życia, sprzyjała ona w każdym wypadku [...] tendencji do mieszczańskiego, ekonomicznego racjonalnego sposobu życia. [...] Stała u kolebki nowoczesnego „człowieka ekonomicznego”.

Źródło: M. Weber, *Szkice z socjologii religii*, Warszawa 1984, s.101-103

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów. Maturzyści powinni wyszukać informacje w załączonym tekście i wskazać współzależność zjawisk opisanych w źródle.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,24 – trudne	0,28	0,07	0,04	0,11
<p>Typowe poprawne odpowiedzi zdających</p> <p>Zależność między religią protestancką a narodzinami kapitalizmu zależność między protestancką etyką pracy a narodzinami kapitalizmu autor wskazuje na zależność między reformacją a kapitalizmem Max Weber wskazuje na zależność między zasadami religii i rozwojem ekonomicznym. Przedstawia tezę, iż protestantyzm stawiający pracę jako środek ascezy wpływał korzystnie na rozwój nowego systemu ekonomicznego oraz dał podstawy kapitalizmu.</p>				
<p>Komentarz</p> <p>Odpowiedzi zdających były zbyt ogólne. Maturzyści nie zwrócili uwagi na konieczność podkreślenia, że zależność dotyczy religii protestanckiej (wyznania kalwińskiego, purytanów) i kapitalizmu. Przykładową, zbyt ogólną odpowiedzią jest np. „<i>Religia wpłynęła na rozwój ekonomii.</i>” W niektórych odpowiedziach można dostrzec niewłaściwą interpretację tekstu źródłowego; zdający nie potrafili wskazać zależności między religią protestancką a narodzinami kapitalizmu. Odpowiedzi błędne koncentrowały się na wskazywaniu związku religii, ascezy i bogactwa. Maturzyści pisali, że: „religijność i asceza były środkiem do bogactwa” bez dostrzeżenia kształtowania się kapitalizmu. W niektórych odpowiedziach dominuje gloryfikacja ascezy. Wśród odpowiedzi poprawnych zdarzały się i nietypowe. Oto przykład takiej odpowiedzi: „<i>Autor wskazuje na zależność między protestantyzmem a rozwojem nowoczesnej postawy „człowieka ekonomicznego”, stwierdzając, że tam, gdzie panowała religia protestancka ze swoim etosem pracy jako elementem ascezy i wiary, tam rozwijały się kategorie ekonomicznego myślenia.</i>”</p>				

Zadanie 14. (4 pkt)
<p>Poniższa mapa przedstawia podział jednego z państw europejskich. Uzupełnij cztery zdania (A, B, C, D) odnoszące się do treści tej mapy.</p> <p>A. Na mapie przedstawiono podział (podaj nazwę państwa)</p> <p>B. Podziału tego państwa dokonano w stuleciu.</p> <p>C. Część tego państwa pozostała królestwem i znalazła się pod panowaniem dynastii</p> <p>D. Inna część tego państwa, nosząca nazwę Siedmiogród, stała się w tym stuleciu lennem (podaj nazwę państwa)</p> <p>Podstawą zadania była mapa z pracy Krzysztofa Baczkowskiego <i>Projekty rozbiorów państw suwerennych w późnym średniowieczu i u początku doby nowożytnej</i>, na której zaznaczono podział Węgier w XVI wieku.</p>

Sprawdzane umiejętności

Wszystkie części zadania sprawdzają umiejętności z obszaru II standardów.

A. Zadanie sprawdza umiejętność analizy treści mapy i identyfikacji obszaru zaznaczonego na mapie.

B. Od maturzystów oczekiwano umieszczenia w czasie wydarzenia przedstawionego na mapie.

C. Zdający powinni po przeanalizowaniu treści mapy podać nazwę dynastii, która przejęła część zaznaczonego na mapie obszaru.

D. Zdający powinni po przeanalizowaniu treści mapy podać nazwę państwa, którego lennem był Siedmiogród.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,53 – umiarkowanie trudne	0,56	0,39	0,36	0,41

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. Węgier

B. XVI w.

C. Habsburgów

D. Turcji

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Tylko co drugi zdający otrzymał za nie maksymalną liczbę punktów. Mapa sprawiła młodzieży kłopoty, a wyniki wskazują, że maturzyści nie opanowali umiejętności „czytania mapy” i wnioskowania na jej podstawie z odwołaniem do wiedzy własnej. Należy pamiętać, że podstawą umiejętności jest wiedza. Dużo błędów stwierdzono w punktach A i D. W punkcie A zdający wpisywali błędnie Czechy – państwo, które współcześnie graniczy z Polską od południa. Pojawiały się również odpowiedzi świadczące o brakach w elementarnej wiedzy, np. Grecja, Prusy. W punkcie B obok Polski pojawiały się głównie państwa zaznaczone na mapie. W punkcie C przeważały dobre odpowiedzi.

Zadanie 15. (2 pkt)

W tabeli zestawiono informacje o polskich władcach w latach 1587-1673 oraz ich żonach. Wykonaj polecenia A i B.

Lp.	Władca	Lata panowania	Żona	Dynastia/rodzina kraj pochodzenia żony
1.	Zygmunt III Waza	1587-1632	Anna Austriaczka	Habsburg c. arcyksięcia Karola
			Konstancja Austriaczka	Habsburg c. arcyksięcia Karola
2.	Władysław IV Waza	1632-1648	Cecylia Renata	Habsburg c. cesarza Ferdynanda II
			Ludwika Maria	Gonzaga (Francja) c. księcia Nevers
3.	Jan II Kazimierz Waza	1648-1668	Ludwika Maria	Gonzaga (Francja) c. księcia Nevers
4.	Michał Korybut Wiśniowiecki	1669-1673	Maria Eleonora	Habsburg c. cesarza Ferdynanda III

A. Sformułuj wniosek dotyczący kierunków polskiej polityki zagranicznej we wskazanym okresie.

B. Tabela zawiera informacje o decyzjach matrymonialnych polskich władców w latach 1587-1673. Określ, co ze względu na polską politykę europejską tego okresu było najważniejszym uwarunkowaniem tych decyzji matrymonialnych.

Sprawdzane umiejętności

A. Zadanie sprawdza umiejętność z III obszaru standardów – sformułowania wniosku na podstawie dostarczonych danych.

B. Zadanie sprawdza umiejętność z II obszaru standardów. Maturzyści powinni przeprowadzić hierarchizację faktów, aby wskazać najważniejszą przyczynę zjawiska będącego przedmiotem zadania maturalnego.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,67 – umiarkowanie trudne	0,73	0,45	0,37	0,48
0,59 – umiarkowanie trudne	0,64	0,41	0,29	0,41

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. Małżeństwa te były wyrazem orientacji w polskiej polityce zagranicznej na Habsburgów. Małżeństwa te były wyrazem orientacji w polskiej polityce zagranicznej na Habsburgów i na Francję. We wskazanym okresie przeważały związki dynastyczne z Habsburgami, żony polskich panujących były Habsburżankami, tylko jedna pochodziła z Francji. Było to wyrazem orientacji prohabsburskiej w polskiej polityce.

B. Poszukiwanie sojuszników w polityce zagranicznej, szczególnie w związku z wojnami prowadzonymi przez Rzeczpospolitą w XVII w. Małżeństwa te miały na celu zbliżenie się albo do obozu habsburskiego, albo francuskiego. Polska poszukiwała silnego sojusznika, gdyż miała wielu wrogów: Turcję, Szwecję, Rosję.

Najczęściej powtarzające się błędy

- A. Polska w polityce zagranicznej ukierunkowuje się na zachód.
 B. Uwarunkowaniem decyzji matrymonialnych była chęć zapewnienia ciągłości dynastii słabość militarna Polski.

Komentarz

Maturzyści mieli problemy ze sformułowaniem wniosku i wskazaniem najważniejszej przyczyny polityki matrymonialnej. Częstym błędem były odpowiedzi zbyt ogólne. Maturzyści nie podawali we wnioskach konkretnych informacji, np. w punkcie B. pisząc: „uwarunkowaniem decyzji matrymonialnych była chęć zapewnienia ciągłości dynastii”, nie odnosili się do kierunków polityki zagranicznej. Taka odpowiedź zawiera wniosek, który w zasadzie dotyczy celu wszystkich małżeństw dynastycznych bez względu na państwo, z którego pochodziła przyszła małżonka władcy.

Zadanie 16. (3 pkt)

Przeczytaj napisy (teksty) umieszczone na obrazach namalowanych w XVII stuleciu dla rodziny Mniszchów. Wykonaj polecenia A i B.

Napis 1.

Zaślubiny Marianny Mniszchówny, córki Jerzego z Wielkich Kończyc Mniszcha, wojewody sandomierskiego, z Dymitrem Iwanowiczem, cesarzem Moskwy, w którego imieniu zaślubiny te przyjął wielki poseł moskiewski, znakomity mąż Ofanasius Ułasiewicz, w Krakowie za zgodą króla i Rzeczypospolitej, pobłogosławił i aktu ślubu dokonał prymas Królestwa kardynał Maciejowski.

Napis 2.

Koronacja Marianny Mniszchówny, Jerzego wojewody sandomierskiego z Tartłówną splotzonej córki, zaś żony Dymitra Iwanowicza cesarza Moskwy, na cesarzową cesarstwa moskiewskiego przez arcybiskupa obrządku greckiego w mieście stołecznym nazywającym się Moskwa, w obecności posła króla Polski Mikołaja Oleśnickiego i w asystencji rodziny samej cesarzowej [...] i pysznie dokonana w roku pańskim [...].

A. Napisz, jaką nazwę przyjęto w historiografii polskiej dla określenia wydarzeń w stosunkach polsko-moskiewskich, do których odnoszą się przytoczone teksty.

B. Wskaż dwa elementy typowe dla kultury szlacheckiej, które eksponują oba teksty.

Źródło: M. Gębarowicz, *Początki malarstwa historycznego w Polsce*, Wrocław 1981, s. 48, 56

Sprawdzane umiejętności

A. Zadanie sprawdza umiejętność wyszukiwania informacji w załączonych tekstach. Od maturzystów oczekiwano podania nazwy zjawiska opisanego w źródle informacji.

B. Zadanie sprawdza umiejętność uogólniania informacji podanych w źródłach i wskazania elementów charakterystycznych dla kultury szlacheckiej. Obie umiejętności zapisane są w II obszarze standardów.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,41 – trudne	0,47	0,14	0,06	0,14
0,29 - trudne	0,32	0,16	0,02	0,18

Typowe poprawne odpowiedzi zdających**A.** dymitriady**B.** podkreślanie pozycji społecznej, np. urząd – wojewoda sandomierski, eksponowanie urzędów i tytułów szlacheckich, zwracanie uwagi na wartości rodzinne, podkreślanie genealogii**Komentarz**

W części A w wielu pracach zauważono powtarzającą się odpowiedź błędną: „Wielka Smuta”. Zdający podawali termin dotyczący historii Rosji, nie wykorzystali natomiast podpowiedzi zawartej w tekstach źródłowych, w których jest wyraźne wskazanie na Dymitra Iwanowicza – cesarza Moskwy. W części B zdający mieli trudności ze wskazywaniem właściwych elementów. Podawali informacje zawarte w tekstach, które nie są elementem typowym tylko dla kultury szlacheckiej, np. „obecność przedstawicieli Kościoła w czasie ceremonii” lub często zwracali uwagę na obecność posłów carskich.

Zadanie 17. (4 pkt)**Napisz krótkie wyjaśnienie pojęcia „unia brzeska”.****Uwzględnij:**

datację tego wydarzenia,

wyjaśnienie, czym ona była,

dwa jej następstwa dla sytuacji w Rzeczypospolitej w pierwszej poł. XVII w.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętności z III obszaru standardów. Maturzyści powinni przedstawić wydarzenie. Poprawny opis powinien uwzględniać: umieszczenie wydarzenia w czasie i wyjaśnienie jego istoty oraz wskazanie następstw unii brzeskiej dla funkcjonowania Rzeczypospolitej szlacheckiej do połowy XVII wieku.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,18 – bardzo trudne	0,21	0,03	0,04	0,04

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

W odpowiedziach ocenionych na maksymalną ilość punktów pojawiły się następujące poprawne elementy:

- poprawna datacja (np. rok 1596, koniec XVI stulecia, początek panowania Zygmunta III Wazy),
- wyjaśnienie, czym była unia brzeska (unia wyznaniowa – porozumienie między Kościołami katolickim a prawosławnym w Rzeczypospolitej),
- wskazanie dwóch następstw dla pierwszej połowy XVII wieku (np. doprowadziła do rozłamu między unitami a dyzunitami, stała się zarzewiem konfliktów między unitami a prawosławnymi, antagonizowała stosunki wyznaniowe i społeczne na Kresach). Przykładowa poprawna odpowiedź: Unia brzeska – porozumienie zawarte w roku 1596, w wyniku, którego kościół prawosławny w Rzeczypospolitej Obojga Narodów uznał zwierzchnictwo papieża; w praktyce zaakceptowana tylko przez część duchowieństwa i wiernych prawosławnych. Doprowadziło to do powstania kościoła unickiego i spowodowało pogłębienie antagonizmów między szlachtą a prawosławnym chłopstwem. Unia wpłynęła też na umocnienie poczucia odrębności prawosławnej ludności Kresów, która się jej nie podporządkowała (m.in. Kozacy). Doprowadziło to do wybuchu powstań kozackich.

Komentarz

Zadanie okazało się bardzo trudne. Maturzyści w większości nie znają zagadnienia. Dostrzeżono liczne błędy w poszczególnych elementach zadania: • Zdający nagminnie mylili unię brzeską z unią lubelską. Często mylono prawosławie z protestantyzmem, ale zdarzały się również stwierdzenia, że unia brzeska to: „porozumienie między Polską a Rosją” albo „rokosz szlachty w 1606 roku przeciwko królowi w obronie katolicyzmu”. W pracach dominowała data unii lubelskiej, ale często podana datacja była bez związku z wydarzeniami epoki, np. rok 1820.

Zdający wskazywali skutki (następstwa), które najczęściej nie wiązały się z podaną epoką. Maturzyści dokonywali błędnych uogólnień, często przenosili następstwa z czasów dużo późniejszych, np. walkę unitów z naporem prawosławia w XIX wieku.

Warto zaznaczyć, że wśród zdających, którzy wiedzieli, kiedy unia miała miejsce i czego dotyczyła, było wielu, którzy nie potrafili czytelnie wyjaśnić następstw tego wydarzenia. Pojawiały się ogólnikowe sformułowania: „przyczyniła się do konfliktów religijnych”.

Zdarzały się również arkusze, w których maturzyści w ogóle nie podjęli tego zadania, co oznacza, że było dla nich zbyt trudne i nie mieli wiedzy na ten temat.

Zadanie 18. (2 pkt)

Poniższe mapy (A, B) przedstawiają stan posiadania (rozwój terytorialny) dwóch państw europejskich w basenie Morza Bałtyckiego. Zanalizuj treść zamieszczonych map i na podstawie uzyskanej wiedzy podaj nazwy tych państw, których stan posiadania (rozwój terytorialny) przedstawiają poniższe mapy.

Podstawą zadania są dwie mapy. Od zdającego oczekiwano wnikliwej analizy legendy i treści obu map. Zestawienie wyszukanych informacji, uporządkowanie ich i odniesienie do wiedzy własnej pozwala maturzyście wskazać państwa, których rozwój terytorialny został przedstawiony na mapach.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność uogólniania informacji podanych na mapie. Umiejętność ta zaliczona jest do II obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,80 – łatwe	0,83	0,66	0,53	0,72

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. Szwecji B. Rosji

Komentarz

Maturzyści nie mieli większych trudności z rozwiązaniem zadania. Zdający najczęściej prawidłowo podpisywali mapę A, natomiast w przypadku podpisu mapy B pojawiały się odpowiedzi wskazujące na stan posiadania Szwecji i Rosji. Pomyłki te wynikały z pobieżnej analizy treści objaśnień do mapy. Można przypuszczać, że część młodzieży sugerowała się przypisem pod mapą i, nie dokonawszy wnikliwej analizy elementów mapy, zdecydowała się na przypadkową i błędną odpowiedź: Finlandia.

Zadanie 19. (4 pkt)

Przyporządkuj rysunkom właściwe podpisy, umieszczając odpowiednie liczby w wykropkowanych miejscach.

1. budowla romańska
2. budowla gotycka
3. budowla barokowa
4. budowla klasycystyczna
5. budowla secesyjna

Podstawą zadania są źródła ikonograficzne. Do zadania dołączono cztery rysunki fragmentów budowli z różnych epok oznaczone od A do D: budowli gotyckiej (B), barokowej (A), klasycystycznej (C) i secesyjnej (D).

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność rozpoznania cech charakterystycznych stylów architektonicznych zapisaną w II obszarze standardów. Maturzyści powinni rozróżnić style w architekturze europejskiej i zakwalifikować budowle do jednego z pięciu podanych stylów.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,52 – umiarkowanie trudne	0,55	0,37	0,33	0,41

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A – 3, B – 2, C – 4, D – 5

Komentarz

Połowa zdających miała błędy w rozwiązaniu tego zadania. Rozpoznawanie stylów architektonicznych okazało się problemem dla maturzystów, szczególnie trudne było wskazanie budowli secesyjnej i barokowej. Warto natomiast zaznaczyć, że maturzyści nie mieli problemów ze wskazaniem budowli gotyckiej, co uprawnia do stwierdzenia, że znają cechy charakterystyczne tego stylu.

Zadanie 20. (2 pkt)

Wśród wymienionych wydarzeń we Francji w latach 1789-1799 wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze i to, które jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia pierwszego wpisz literę A, obok ostatniego – B.

Wydarzenia we Francji w latach 1789-1799		Odpowiedzi
1. Śmierć Dantona		
2. Likwidacja monarchii - ogłoszenie republiki		
3. Przewrót thermidoriański - obalenie Robespierre'a		
4. Śmierć Ludwika XVI		
5. Przekształcenie Stanów Generalnych w Zgromadzenie Narodowe		
6. Obalenie Dyktatoratu - przewrót 18 brumaire'a		

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z II obszaru standardów – uporządkowania chronologicznego wydarzeń historycznych z okresu rewolucji francuskiej.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,48 – trudne	0,54	0,22	0,19	0,25
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – 5, B – 6				
Komentarz Zadanie sprawiało wiele problemów maturzystom. Pomyłki wynikały z nieznamomości chronologii najważniejszych wydarzeń związanych z rewolucją francuską. Braki w wiedzy uniemożliwiły poprawne uporządkowanie chronologiczne wymienionych wydarzeń.				

Zadanie 21. (3 pkt)				
Przeczytaj tekst i uzupełnij zdania A, B oraz wykonaj polecenia C i D.				
<p>[...] Tron polski elekcyjnym przez familyje mieć na zawsze chcemy i stanowimy. Doznane klęski bezkrólewioń periodycznie rząd wywracających, powinność ubezpieczenia losu każdego mieszkańca ziemi polskiej i zamknięcia na zawsze drogi wpływów mocarstw zagranicznych, pamięć świetności i szczęścia ojczyzny naszej familyj ciągle panujących, potrzeba odwrócenia od ambicji tronu obcych i możnych Polaków zwrócenia do jednomyślnego wolności narodowej pielęgnowania, wskazały roztropności naszej oddanie tronu polskiego prawem następstwa. Stanowimy przeto, iż po życiu jakiego nam dobroć Boska pozwoli, elektor dzisiejszy saski w Polsce królować będzie. Dynastyja przyszłych królów polskich zacznie się na osobie Fryderyka Augusta, dzisiejszego elektora saskiego, którego sukcesorom de lumbis (z łędźwi, tzn. rodzonym) z płci męskiej tron polski przeznaczamy. Najstarszy syn króla panującego po ojcu na tron następować ma. Gdyby zaś dzisiejszy elektor saski nie miał potomstwa płci męskiej, tedy mąż przez elektora za zgodą stanów zgromadzonych córce jego dobrany zaczynać ma linię następstwa płci męskiej do tronu polskiego. (Dlatego) Maryję Augustę Nepomucenę córkę elektora, za infantkę polską deklarujemy, zachowując przy narodzie prawo, żadnej preskrypcji (przedawnieniu) podpadać nie mogące, wybrania do tronu drugiego domu po wygaśnięciu pierwszego. [...]</p>				
A. Powyższy akt prawny pochodzi z roku B. Podaj nazwę tego aktu prawnego C. Odpowiedz, czy powyższy akt prawny wprowadzał w Polsce monarchię dziedziczną. D. Podaj, w jakich okolicznościach powyższy akt prawny przewidywał elekcję.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność analizy tekstu źródłowego. Umiejętności sprawdzane we wszystkich częściach zadania mieszczą się w obszarze II standardów. A. B. Maturzyści powinni umieścić źródło w czasie i zidentyfikować dokument, podając jego nazwę. W C i D od zdających oczekiwano wyszukania informacji w tekście źródłowym oraz wykorzystania ich do wyjaśnienia zasad ustrojowych w Rzeczypospolitej wprowadzonych przez Konstytucję 3 maja				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
A i B. 0,15 – bardzo trudne	0,17	0,03	0,04	0,04
C. 0,82 – łatwe	0,84	0,77	0,58	0,76
D. 0,73 - łatwe	0,77	0,60	0,33	0,63

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. odpowiedź: z roku 1791 B. Konstytucja 3 maja (Ustawa Rządowa) C. tak, wprowadzał dziedziczną monarchię D. zachowywał elekcję dla wyłonienia nowej dynastii elekcja była przewidziana po wymarciu linii męskiej dynastii saskiej (na tronie polskim) dokument przewidywał elekcję, gdy panujący władca nie będzie posiadał męskiego potomka. Wtedy za zgodą stanów – a więc elekcji – mąż córki władcy może zostać królem.

Komentarz

Zdający mieli problemy z rozpoznaniem fragmentu Konstytucji 3 maja. Bardzo liczne błędy maturzystów dostrzeżono w punktach A i B. Błędne skojarzenia z Konstytucją Księstwa Warszawskiego i podanie roku 1807 mogły wywołać zawarte w tekście źródłowym informacje o dynastii saskiej. Natomiast większość zdających nie miała problemów z odpowiedziami na pytania C i D.

Zadanie 22. (4 pkt)

Połącz wymienione niżej postacie z nurtami ideologicznymi (lub kierunkami filozoficznymi). Uzupełnij tabelę, wpisując nazwisko w odpowiednie miejsce.

Adam Smith, August Comte, Fryderyk Nietzsche, Leon XIII, Fryderyk Engels, Michał Bakunin, Zygmunt Freud

	Nurt ideologiczny lub kierunek filozoficzny	Postać
A.	Anarchizm	
B.	Marksizm	
C.	Pozytywizm	
D.	Liberalizm	

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza znajomość faktów zapisaną w I obszarze standardów. Maturzysta powinien przyporządkować postaci podanym ideologiom.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,51 – umiarkowanie trudne	0,56	0,28	0,39	0,31

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. (Michał) Bakunin B. (Fryderyk) Engels C. (August) Comte D. (Adam) Smith

Najczęściej powtarzające się błędy

Zdający obok nurtów ideologicznych i kierunków filozoficznych wpisywali różne nazwiska, np. w punkcie A (Anarchizm) – Fryderyk Nietzsche, B (Marksizm) – Michał Bakunin, C (Pozytywizm) – Adam Smith, D (Liberalizm) – *Fryderyk Engels*

Komentarz

Zdający wykazali się przeciętną znajomością przedstawicieli nurtów ideologicznych i kierunków filozoficznych. Bardzo „swobodnie” uzupełniali tabelę; przypadkowo, bez zastanowienia się przyporządkowywali postaci do podanych ideologii, o czym świadczy chociażby przypisanie Leona XIII do marksizmu. Zdarzało się, że zdający wpisywali dwa nazwiska np. A (Anarchizm) – Fryderyk Nietzsche i Michał Bakunin.

Zadanie 23. (1 pkt)

Przeczytaj poniższy fragment pracy angielskiego historyka Arnolda J. Toynbee`ego, a następnie sformułuj tezę, którą w tym fragmencie stawia Toynbee.

W ciągu ostatnich dwu stuleci dały o sobie znać dwie nowe dynamiczne siły społeczne: industrializm i demokracja, a jedną ze starych instytucji, z którymi siły te się zderzyły, było niewolnictwo. [...] W chwili gdy pod koniec XVIII w. nowe siły demokracji i industrializmu zaczęły przenikać z Wielkiej Brytanii do reszty świata zachodniego, niewolnictwo wciąż ograniczało się praktycznie do kolonialnych obrzeży, a nawet tam jego obszar się kurczył. Mężowie stanu, którzy sami byli właścicielami niewolników, jak Washington i Jefferson, nie tylko boleli nad tą instytucją, ale i kreślili dość optymistyczne perspektywy jej pokojowego rozwiązania [...]. Możliwość tę jednak przekreślił wybuch rewolucji przemysłowej w Wielkiej Brytanii, co ogromnie spotęgowało popyt na surowce, wytwarzane nakładem pracy niewolniczej na plantacjach. Tak więc wpływ rewolucji przemysłowej przedłużał życie anachronicznej i obumierającej instytucji [...].

Źródło: A. J. Toynbee, *Studium historii*, Warszawa 2000, s. 253-254

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z II obszaru standardów – uogólniania informacji ze źródła i przedstawienia tezy przytoczonego tekstu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,04 – bardzo trudne	0,05	0,02	0,02	0,02

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Rewolucja przemysłowa w Anglii wytworzyła zapotrzebowanie na bawełnę potrzebną dla angielskiego przemysłu tekstylnego i utrwałała w Ameryce produkcję plantacyjno-niewolniczą. Rewolucja przemysłowa w Anglii utrwałała w Ameryce niewolnictwo bo wzrosło zapotrzebowanie na bawełnę.

Komentarz

Zdających, którzy podjęli się rozwiązania tego zadania można podzielić na dwie grupy. Jedną stanowią ci, którzy zupełnie nie zrozumieli myśli autora (co ilustruje pierwsza przykładowa odpowiedź błędna). Druga grupa, to maturzyści, którzy dostrzegali problem i zrozumieli go, lecz nie oddali w pełni myśli Tonbee’ego. W pracach tej grupy brakowało informacji dotyczącej lokalizacji obszaru, na którym umocniło się niewolnictwo pod wpływem rewolucji przemysłowej w Wielkiej Brytanii; nie wskazywano Ameryki (ilustrują to pozostałe przykłady błędnych odpowiedzi). Można przyjąć, że przyczyną błędu w odpowiedzi była nadmierna generalizacja (uogólnienie) wypowiedzi, przez co myśl Toynbee’go została wypaczona. Jeżeli zdający nie zwrócili uwagi na terytorialny zasięg opisywanej przez Arnolda J. Toynbee’ego zależności między rewolucją przemysłową i niewolnictwem, odpowiedzi nie można było uznać. Oto jeszcze jeden przykład typowej zbyt ogólnej odpowiedzi: „Demokracja i uprzemysłowienie umocniły niewolnictwo na świecie”. Bardzo dużo odpowiedzi zostało w związku z tym ocenionych na 0 punktów. Zadanie okazało się bardzo trudne.

Zadanie 24. (2 pkt)

Na podstawie informacji zawartych w tablicy genealogicznej szlacheckiej rodziny Krzyżanowskich herbu Dębno (potomkowie ziemianina Józefa Krzyżanowskiego) wykonaj polecenia A i B. Tablica genealogiczna znajduje się na następnej stronie.

A. Podaj jeden przykład obniżenia pozycji społecznej (deklasacji), która dokonała się w rodzinie Krzyżanowskich w połowie XIX w.

B. Odpowiedz, do której warstwy społecznej (grupy społecznej) przynależeli Krzyżanowscy urodzeni w drugiej połowie XIX w.

Podstawą zadania jest fragment tablicy genealogicznej rodziny Krzyżanowskich z okresu od drugiej połowy XVIII wieku do lat 70. XX wieku.

Sprawdzane umiejętności

Obie części zadania sprawdzają umiejętności z II obszaru standardów. A. Zadanie wymaga wyszukania informacji w tablicy genealogicznej i sprawdza umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej. B. Zadanie sprawdza umiejętność uogólniania wyszukanych ze źródła informacji.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,30 – trudne	0,34	0,13	0,10	0,19
0,50 – umiarkowanie trudne	0,55	0,27	0,31	0,35

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. Stanisław księgarz, B. inteligencja

Komentarz

W części A występuje bardzo dużo błędów. Maturzyści mają problemy z korzystaniem z tablicy genealogicznej. Błędne odpowiedzi sugerują, że zdający nie zwrócili uwagi na lata życia wybranej osoby. W części B jest mniej odpowiedzi błędnych; zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Większość poprawnych odpowiedzi uwzględniała informację o przynależności do inteligencji. Zdarzały się prace, w których młodzież wskazywała na wykonywanie przez przedstawicieli rodziny Krzyżanowskich wolnych zawodów: lekarza, prawnika, sędziego. Za takie odpowiedzi przyznawano 1 punkt. Wśród błędnych odpowiedzi dominują: w części A. Marian, księgarz krakowski; Franciszek – został nauczycielem w Warszawie, w B. Mieszczaństwo, burżuazja, szlachta.

Zadanie 25. (2 pkt)

Wśród wymienionych odkryć geograficznych, podróży i wypraw badawczych wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze i to, które jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia pierwszego wpisz literę A, obok ostatniego – B.

Wydarzenia - odkrycia, podróże i wyprawy badawcze	Odpowiedzi
1. Podróż z Europy do Chin (Marco Polo)	
2. Opłynięcie i odkrycie Przylądka Dobrej Nadziei (Bartolomeo Diaz)	
3. Odkrycie wschodnich wybrzeży Australii (James Cook)	
4. Pierwsze opłynięcie Ziemi (Ferdynand Magellan)	
5. Zdobycie bieguna południowego (Roald Amundsen)	
6. Odkrycie Ameryki – Bahamów, Kuby i Haiti (Krzysztof Kolumb)	

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność zapisaną w II obszarze standardów – uporządkowania chronologicznego wydarzeń historycznych związanych z wyprawami geograficznymi i badawczymi na przestrzeni epok od średniowiecza do początku XX wieku.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,61 – umiarkowanie trudne	0,64	0,50	0,53	0,53

Typowe poprawne odpowiedzi zdających zgodne z modelem:

A – 1, B – 5

Najczęściej powtarzające się błędy

A – 6, B – 3

Komentarz

Maturzyści najczęściej nie pamiętają, że podróż Marco Polo miała miejsce w średniowieczu. Pomijanie podróży Marco Polo jako pierwszego wydarzenia można określić typowym błędem. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Informacje dotyczące wypraw badawczych i odkryć geograficznych znajdują się zarówno w programie szkoły gimnazjalnej, jak i szkoły ponadgimnazjalnej. Błędne odpowiedzi mogą mieć związek ze zbyt pobieżnym przeczytaniem polecenia i w konsekwencji ograniczenia wyboru (przez zdających) do odkryć geograficznych przełomu XV i XVI w.

Zadanie 26. (3 pkt)				
Rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji prawda lub fałsz.				
A. Ustawy norymberskie pozbawiały praw obywatelskich Żydów w Niemczech.				
B. Polowanie na czarownice – to określenie akcji podjętej w Stanach Zjednoczonych w okresie zimnej wojny przez senatora McCarthy`ego, polegającej na ujawnianiu komunistycznych powiązań czołowych osobistości życia publicznego.				
C. Dysydenci – to potoczny termin dla określenia grup opozycyjnych w krajach bloku komunistycznego.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza znajomość oraz rozumienie faktografii i terminologii historycznej w odniesieniu do historii XX wieku zapisane w I obszarze standardów.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,60 – umiarkowanie trudne	0,59	0,59	0,62	0,61
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – prawda, B – prawda, C – prawda				
Najczęściej powtarzające się błędy B – fałsz, C – fałsz				
Komentarz Zadanie bada znajomość i rozumienie faktów, pojęć i terminów. Błędne odpowiedzi wynikają z braku wiedzy, bez której zdający nie może wykazać się rozumieniem pojęć. Przyczyną najczęściej występującego błędu w punkcie B może być kojarzenie sformułowania „polowanie na czarownice” z wydarzeniami dotyczącymi wcześniejszych epok. Trudno to zrozumieć, zwłaszcza, że amerykański film <i>Good Night and Good Luck</i> w reż. G. Clooney’a był faworytem tegorocznych Oscarów i został określony największym wydarzeniem filmowym 2006 roku; również w Polsce. Film ten przedstawia wydarzenia, których dotyczy punkt B. Zdający egzamin maturalny z historii powinni mieć świadomość, że mogą czerpać wiedzę z różnorodnych źródeł.				

Zadanie 27. (2 pkt)

Przeczytaj fragment wspomnień Stefana Żeromskiego i uzupełnij zdanie A oraz wykonaj polecenie B.

Wkrótce ukazał się Radzymin ze zgłiszczami w środku rynku jeszcze dymiącymi, z domami poprzewracanymi od pocisków i cmentarną pustką [...]. Z Radzymina posunęliśmy już żywiej do Wyszkowa. Zbliżając się do tego miasteczka, spostrzegliśmy most na Bugu w stanie opłakanego zniszczenia. Trzeba było przeprowić się za rzekę przez most kolejowy [...] gdy wreszcie dotarliśmy do środka miasta, objaśniono nas w wojskowej komendzie, iż generał Józef Haller bawi właśnie na probostwie. [...] (Na probostwie) zastaliśmy [...] generała Hallera i ambasadora francuskiego. Trafiliśmy właśnie na sam środek relacji kanonika o pobycie w jego domu w ciągu ubiegłego tygodnia „rządu polskiego” [...] złożonego z rodaków naszych – dra Juliana Marchlewskiego, Feliksa Dzierżyńskiego i Feliksa Kohna.

S. Żeromski, *Na probostwie w Wyszku*, [w:] *Pisma polityczne*, Londyn 1988, s. 45-46

A. Tekst opisuje wydarzenia, które rozegrały się w roku

B. wyjaśnij, o jakim „rządzie polskim” jest mowa w tym tekście.

Sprawdzane umiejętności

A. Zadanie sprawdza umiejętność umieszczenia w czasie wydarzenia opisanego w analizowanym tekście źródłowym. B. Maturzyści powinni zidentyfikować na podstawie tekstu „rząd”, o którym pisze Stefan Żeromski. Obie części zadania sprawdzały umiejętności zapisane w II obszarze standardów.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,14 – bardzo trudne	0,16	0,10	0,12	0,07
0,18 - bardzo trudne	0,20	0,07	0,10	0,08

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A. 1920 r. B. Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski; komitet białostocki rząd realizujący interesy Rosji Radzieckiej; w źródle jest mowa o marionetkowym, proradzieckim rządzie polskim utworzonym przez polskich komunistów podczas wojny polsko-bolszewickiej

Komentarz

Ze spostrzeżeń egzaminatorów wynika, że wielu maturzystów nie odpowiadało na to pytanie. Natomiast ci, którzy odpowiadali, nie potrafili dopasować opisywanego zdarzenia do kontekstu historycznego – niektórzy mylili je z II wojną światową. W części A pojawiły się bardzo różne błędne daty, od powstania styczniowego po rok 1988 (?). Zdający pobieżnie analizowali tekst źródłowy. Nie zwrócili uwagi na nazwiska polskich komunistów. Prawidłowe umieszczenie w czasie takich postaci jak Julian Marchlewski i Feliks Dzierżyński całkowicie eliminuje wskazanie dat – 1939, 1940, 1944 r.

Najczęściej powtarzające się błędy: A. 1863, 1918, 1922, 1939, 1940, 1945 B. Tymczasowy Rząd Polski; Tymczasowy Rząd w Lublinie; państwo podziemne; Rząd polski na emigracji, który nie był oficjalnie uznany; polski rząd emigracyjny we Francji; w źródle jest mowa o przedstawicielach Polski na konferencję pokojową w Wersalu.

Zadanie 28. (3 pkt)

Poniższe zdania odnoszą się do danych z tabeli. Rozstrzygnij, czy są to informacje prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji prawda lub fałsz.

Tabela. Struktura wielkościowa gospodarstw w Polsce w 1921 r.

Grupa gospodarstw (w hektarach)	Liczba gospodarstw		Powierzchnia gospodarstw	
	w tys.	% ogółu	w tys. ha	% ogółu
ogółem →	3 490,7	100,0	37 926,0	100,0
do 2	1 013,4	29,0	1 060,7	2,8
2 – 5	1 138,5	32,6	4 248,3	11,2
5 – 10	861,1	24,7	6 562,6	17,3
10 – 20	360,0	10,3	5 201,7	13,7
20 – 50	87,6	2,5	2 611,1	6,9
powyżej 50	30,1	0,9	18 241,6	48,1

Źródło: Z. Landau, J. Tomaszewski, *Gospodarka Polski międzywojennej 1918-1939, t. I*, Warszawa 1967, s. 144

A. Gospodarstwa o powierzchni do 5 ha skupiały ponad połowę powierzchni gospodarstw w Polsce.

B. Niecały 1% gospodarstw (tych największych) skupiał prawie połowę powierzchni gospodarstw w Polsce.

C. Ponad $\frac{3}{4}$ gospodarstw w Polsce posiadało powierzchnię do 10 ha.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z III obszaru standardów – analizy danych statystycznych i formułowania wniosków, dotyczących oceny poprawności komentarza do zamieszczonej tabeli z danymi.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,77 – łatwe	0,78	0,70	0,52	0,72

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A – fałsz, B – prawda, C – prawda

Komentarz

Maturzyści na ogół dobrze rozwiązywali to zadanie. Błędy były sporadyczne.

Zadanie 29. (1 pkt)

Uzupełnij komentarz do poniższej satyry politycznej.

Satyra polityczna pochodzi z 1928 r. Postaci stojące to Józef Piłsudski i Walery Sławek. Umieszczony w tle most Poniatowskiego w Warszawie jest aluzją do przewrotu majowego (na tym moście w dniach przewrotu Piłsudski spotkał się z prezydentem Wojciechowskim). Pływające dziecko i podpis pod tym rysunkiem to aluzja do Podstawą zadania jest źródło ikonograficzne – karykatura Antoniego Wasilewskiego z 1928 roku.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej zapisaną w II obszarze standardów. Od maturzystów oczekiwano rozpoznania ugrupowania politycznego. Maturzyści powinni przeanalizować nie tylko źródło ikonograficzne, ale i – zgodnie z uwagami w poleceniu – zamieszczony pod rysunkiem satyrycznym podpis.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,17 – bardzo trudne	0,20	0,03	0,06	0,05

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

BBWR lub Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem

Komentarz

Zadanie okazało się bardzo trudne. Częste błędne odpowiedzi zawierają informację, że rysunek jest aluzją do osób (Józefa Piłsudskiego, Stanisława Wojciechowskiego). Świadczy to o tym, że zdający nie zwracali uwagi na podpis pod satyrą (*Be, be uczy się pływać*) lub nie potrafili go wykorzystać. Ponadto nawet jeśli rozpoznali postacie, to nie rozumieli kontekstu. Wskaźnik łatwości zadania mówi o braku umiejętności czytania informacji podanych w źródle ikonograficznym w powiązaniu z brakiem wiedzy o ugrupowaniach politycznych sanacji. Może też świadczyć o nieuważnym czytaniu polecenia przez maturzystów.

Zadanie 30 (4 pkt)

Poniżej zamieszczono mapę przedstawiającą podział ziem II Rzeczypospolitej w okresie od września 1939 do czerwca 1941 r.

Uzupełnij legendę (objaśnienia) do powyższej mapy:

.....

 w okresie od X 1939 do VI 1940.....

Podstawą zadania jest mapa II Rzeczypospolitej, na której zaznaczono podział Polski dokonany po wrześniu 1939 roku i obowiązujący do ataku Hitlera na ZSRR w VI 1941 roku.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność czytania mapy i umieszczania wydarzeń w czasie i przestrzeni z II obszaru standardów. Maturzyści powinni określić status polityczny wskazanych ziem polskich w podanym okresie.

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. ziemie wcielone do Trzeciej Rzeszy lub ziemie wcielone do Rzeszy
- B. Generalne Gubernatorstwo lub Generalna Gubernia
- C. ziemie wcielone do ZSRR lub ziemie wcielone do Białoruskiej SRR i Ukraińskiej SRR
- D. ziemie wcielone do Litwy lub ziemie wcielone do Republiki Litewskiej

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,45 – trudne	0,48	0,33	0,21	0,35

Komentarz

To zadanie wskazuje na brak umiejętności analizy mapy i nieznajomość sytuacji geopolitycznej Polski w 1939 r. Część odpowiedzi maturzystów odnosiła się do rozbiorów, podawali wówczas trzech zaborców. Pomimo że wyraźnie określono w tytule mapy i w treści zadania czas zmian terytorialnych ukazanych na mapie, zdający mylili podział ziem II Rzeczypospolitej po wrześniu 1939 roku z zaborami. Najczęściej powtarzające się błędy: A. okupacja niemiecka ziem pod wpływami Niemców ziemie pod zaborem pruskim Niemcy lub III Rzesza B. okupacja niemiecka wspólna strefa wpływów Rosji i Niemiec zabór pruski zabór austriacki C. zabór rosyjski gubernie rosyjskie ZSRR D. ziemie wcielone do Ukrainy ziemie wcielone do Słowacji Inflanty Polskie ziemie wcielone do ZSRR

Zadanie 31. (3 pkt)

Poniższe zdania odnoszą się do danych z tabeli. Rozstrzygnij, czy są to informacje prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji prawda lub fałsz.

Tabela zawiera dane szacunkowe salda i składników migracji zewnętrznych ludności ziem polskich w latach 1870 – 1958 (w tys. osób). Została opracowana na podstawie: J. Michalewicz, *Elementy demografii historycznej*, Warszawa 1979.

A. Największa repatriacja z Polski nastąpiła po zakończeniu II wojny światowej.	
B. Zjawisko reemigracji w dobie obu wojen światowych nie zostało statystycznie stwierdzone.	
C. Na najwyższe dodatnie saldo migracji zewnętrznych złożyła się duża liczebnie grupa osób emigrujących i repatriowanych z Polski.	

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z III obszaru standardów. Od maturzystów oczekiwano przeanalizowania danych statystycznych zamieszczonych w tabeli i sformułowania wniosków, dotyczących oceny poprawności komentarza do zamieszczonej tabeli z danymi.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,85 – łatwe	0,87	0,74	0,68	0,79
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A – prawda, B – prawda, C – fałsz				
Komentarz Młodzież nie miała problemów z analizą danych statystycznych. Błędy pojawiały się w podpunkcie C. Aby prawidłowo ocenić prawdziwość tej informacji, należało wykorzystać dane zawarte w dwóch kolumnach tabeli. Nie wszyscy maturzyści pokonali tę trudność.				

Zadanie 32. (2 pkt)				
Przyjrzyj się poniższej mapie i wykonaj polecenia A i B. A. Podkreśl właściwą odpowiedź. Mapa przedstawia terytorium podległe III Rzeszy i jej europejskim sojusznikom: <ol style="list-style-type: none"> 1. w maju 1940 r. 2. w czerwcu 1941 r. 3. w lutym 1943 r. 4. w czerwcu 1944 r. 				
B. Uzasadnij swoją odpowiedź, podając jeden argument. Podstawą zadania jest mapa Europy, na której zaznaczono linię frontu latem 1944 roku.				
Sprawdzane umiejętności A. Od zdających oczekiwano umieszczenia w czasie przedstawionej na mapie sytuacji (identyfikacji zjawiska w czasie), czyli wykazania się umiejętnością wpisaną w II obszar standardów. Zadanie sprawdza nie tylko umiejętność analizy mapy, ale i znajomość faktografii z okresu II wojny światowej. B. Zadanie sprawdza umiejętność z III obszaru standardów – uzasadniania, czyli formułowania argumentów na poparcie swojego stanowiska				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
A. 0,23 – trudne	0,24	0,20	0,12	0,21
B. 0,16 – bardzo trudne	0,18	0,11	0,10	0,12
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. odpowiedź nr 4 (w czerwcu 1944 r.) B. argumenty: Normandia w rękach aliantów, widoczny jest obszar podporządkowany aliantom we francuskiej Normandii – to efekt operacji „Overlord”, która miała miejsce w czerwcu 1944 r. charakterystycznym szczegółem jest wyzwolona część Normandii z Cherbourgiem Rzym w rękach aliantów przebieg linii frontu wschodniego				

Komentarz

Zadanie sprawdzało umiejętność umieszczenia w czasie prezentowanego na mapie zjawiska. Błędy mogą wynikać z nieznajomości chronologii II wojny światowej, a także z braku umiejętności zastosowania wiedzy w praktyce i argumentowania. Przyczyną błędu może być więc zbyt pobieżna analiza mapy oraz nieznajomość przełomowych wydarzeń II wojny światowej. Zgodnie z przyjętą punktacją egzaminatorzy przyznawali punkt w części B pod warunkiem udzielenia poprawnej odpowiedzi w części A. Ta zasada mogła mieć wpływ na obniżenie wskaźnika łatwości zadania.

Najczęściej powtarzające się błędy: A. odpowiedź nr 3 (w lutym 1943 r.) B. argumenty: na mapie widać działania („drugi front”) we Włoszech i Francji lub A. odpowiedź nr 2 (w czerwcu 1941 r.) B. argumenty: do Niemiec należały tereny Francji i już został zdobyty Paryż, przed agresją na ZSRR III Rzesza pozyskała obszary na wschodzie – kraje nadbałtyckie w 1941 r. III Rzesza zaatakowała ZSRR przejmując tym samym całość ziem polskich i część ZSRR

Zadanie 33. (4 pkt)

Poniżej zamieszczono plakat propagandowy z 1953 r.

Wyjaśnij treść tego przekazu propagandowego, uwzględniając wszystkie jego elementy.

Odpowiedz, w kogo był on wymierzony.

Podstawą zadania jest źródło ikonograficzne – plakat z 1953 roku autorstwa karykaturzysty, rysownika i ilustratora książek Stanisława Jerzego Gratkowskiego „Ibisa” zatytułowany *Szczekaczki*.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza zrozumienie przekazu propagandowego i wyjaśnienie, na czym polega istota tego przekazu. Maturzyści powinni uwzględnić wszystkie elementy źródła i odczytać ich metaforyczne znaczenie. Umiejętności te zapisane są w III obszarze standardów.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,38 – trudne	0,42	0,17	0,22	0,28

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

W odpowiedziach ocenionych najwyższej pojawiły się następujące poprawne elementy: - informacja, że załączony plakat propagandowy jest to atak na stacje radiowe nadające swe programy do Polski z terenu państw zachodnich (Radio Wolna Europa, Głos Ameryki, Radio Madryt) - wyjaśnienie treści tego przekazu propagandowego z uwzględnieniem trzech informacji: - stacje radiowe porównane są do stada szczekających zwierząt oczerniających („oszczekujących”) system polityczny, - mocodawcą tych stacji radiowych są Stany Zjednoczone (znaki dolara amerykańskiego, zwierzęta trzymane na smyczy przez amerykańską rękę), -stacje radiowe uprawiają propagandę porównaną do hitlerowskiej [nazistowskiej, goebbelsowskiej] (portret Goebbelsa, swastyki na tapecie i meblach, szczekaczki – skojarzenie okupacyjne). Przykładowa poprawna odpowiedź: „Plakat operuje wieloma symbolami, które mają skojarzyć przedstawione rozgłośnie radiowe (Radio Madryt, Głos Ameryki, Radio Wolna Europa) z wrogami narodowymi i klasowymi. Na pierwszy rzut oka widać spikerów przedstawionych jako ujadające psy trzymane na smyczy przez rękę z dolarem – symbolem kapitalistów. Ten sam symbol przewija się na wzorze tapety. Jest to symbol uzależnienia wymienionych rozgłośni od wrogiej klasie robotniczej propagandy kapitalistycznej. Do uczuć narodowych nawiązuje widoczna na tej samej tapecie, a także na obiciu fotela swastyka. Na ścianie pokoju wisi obraz uśmiechniętego Goebbelsa – szefa propagandy hitlerowskiej. Symbole te – swastyka i Goebbels – mają skojarzyć radia z siłami nazistowskimi wrogami narodowi polskiemu. Treść przekazu jest jasna: „szczekaczki”, czyli niezależne rozgłośnie nadające programy dla Polaków są tak naprawdę na usługach wrogich i potężnych sił, czyhających na Polaków i ich ludową Ojczyznę. Jest to świetny przykład propagandowej walki PRL z zachodnimi rozgłościami odsłaniającymi prawdziwą twarz systemu socjalistycznego.”

Komentarz

Z zadaniem nie mieli problemu maturzyści, którzy posiadali wiedzę o sytuacji politycznej w Europie w okresie stalinizmu. Pomocna w rozwiązaniu zadania była także orientacja zdającego w symbolice nazistowskiej. Brak podstawowej wiedzy, pozwalającej wyjaśnić kontekst historyczny epoki, w której powstał plakat oraz nieznamość typowych elementów propagandy stalinowskiej spowodowały błędne odczytywanie przesłania plakatu. Zdający w bardzo różny sposób rozumieli treść przekazu propagandowego. Pojawiały się błędne odpowiedzi, w których maturzyści w wyjaśnieniu odnosili się do wydarzeń i zjawisk współczesnych. Nie zawsze też w wyjaśnieniu wykorzystywali wszystkie elementy plakatu. Często brakowało odniesienia do podpisu pod plakatem. Niekiedy maturzyści poprawnie rozpoznawali znaczenie poszczególnych elementów, ale nie potrafili odczytać przesłania całości. Zdający mieli trudności z podaniem poprawnego wyjaśnienia. Zdarzały się odpowiedzi nietypowe, które charakteryzują się nie tylko brakiem jakiegokolwiek wiedzy, ale również logicznego myślenia, np. „Karykaturalny obraz Goebbelsa świadczy o powodzeniu NRD. Ta postać ma uśmiech na twarzy, poprawia pas, który prawdopodobnie go uciska. Chce on przekonać, że w NRD jest dobrze. NRD jest wolne i jest niezależne, przy czym dobrze się rozwija.” Warto zwrócić uwagę i podkreślić fakt, że to zadanie uwidoczniło niską sprawność językową niektórych tegorocznych maturzystów. Wśród najczęściej popełnianych błędów podawano następujące odpowiedzi: plakat wymierzony w komunistów lub plakat wymierzony w ZSRR; propaganda ta była wymierzona w Polaków, by nie słuchali radia zachodniego, gdyż kłamie i chce źle dla Polski; nawiązuje do II wojny światowej, jest krytyką Niemców; plakat skierowany przeciwko III Rzeszy; plakat propagandowy z 1953 roku został wymierzony w Adolfa Hitlera, kanclerza i dyktatora III Rzeszy; *Szczekaczki* jest to obraz skorumpowanych, sprzedanych, zdemoralizowanych spikerów radiowych na smyczach.

Zadanie 34. (5 pkt)

Przeczytaj fragmenty polskich pieśni pochodzących z XX stulecia, a następnie przy kolejnych zdaniach (A, B, C, D, E) podaj właściwy numer tekstu.

A. O czynie legionowym mówi tekst oznaczony

B. Z pieśni okresu socrealizmu pochodzi tekst oznaczony

C. Z tradycji bojowej Drugiego Korpusu Polskiego (pod dowództwem gen. W. Andersa) wywodzi się tekst oznaczony

D. Z tradycji dywizji kościuszkowskiej (w ZSRR) wywodzi się tekst oznaczony

E. Z pieśni powstańczej Warszawy (1944) pochodzi tekst oznaczony

Podstawą zadania są krótkie fragmenty polskich pieśni, związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi i okresami w dziejach Polski w XX wieku, które nazwano tekstami, oznaczając je od 1. do 5. Załączone pieśni uwzględniają ważne i przełomowe, niekiedy trudne i tragiczne momenty w historii minionego wieku: walkę Polaków o odzyskanie niepodległości w okresie I wojny światowej (Tekst 4.), zmagania Polaków na frontach II wojny światowej, pod Monte Cassino (Tekst 1.) i w ZSRR (Tekst 5.) oraz powstanie warszawskie (Tekst 2.), a także początki PRL (Tekst 3.).

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z II obszaru standardów – rozpoznania cech charakterystycznych wydarzeń historycznych i okresów w dziejach Polski w XX wieku przedstawionych w pieśniach. Maturzyści powinni zidentyfikować teksty i powiązać je z wydarzeniami/okresami historycznymi.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,43 – trudne	0,46	0,32	0,40	0,36

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. Tekst 4.
- B. Tekst 3.
- C. Tekst 1.
- D. Tekst 5.
- E. Tekst 2.

Komentarz

Zadanie sprawiało sporo trudności maturzystom. Niektórzy zdający niezbyt wnikliwie przeanalizowali teksty pieśni i mieli trudności z wyszukaniem elementów charakteryzujących wydarzenia i okresy historyczne. Wpływ na to mogły mieć dwa czynniki: nieznajomość pieśni, których fragmenty należało rozpoznać i pobieżna znajomość wydarzeń i zjawisk opisanych w tekstach. Warto zaznaczyć, że podstawą zadań egzaminacyjnych z historii mogą być różnorodne źródła wiedzy historycznej, różne teksty kultury, w tym i pieśni patriotyczne czy okolicznościowe.

Opis zadań egzaminacyjnych. Sprawdzane umiejętności, typowe odpowiedzi i uwagi do rozwiązań maturzystów**Zadanie 35. (1 pkt) na podstawie źródła A**

Podaj trzy warunki, jakie, zdaniem Arystotelesa, powinno spełniać miasto dobrze położone i rozplanowane.

Podstawą zadania jest źródło pisane – fragment *Polityki* Arystotelesa. Za trzy poprawne odpowiedzi uwzględniające lokalizację miasta i rozmieszczenie (usytuowanie) różnych budowli w mieście starożytnym, czyli jego zabudowę (zagospodarowanie) zdający mogli otrzymać 1 punkt.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów egzaminacyjnych z historii dla poziomu rozszerzonego – korzystania z różnorodnych źródeł informacji i ich uogólniania. Po analizie tekstu i selekcji informacji ze źródła, zdający powinni dokonać uogólnienia informacji i wskazać warunki lokalizacji oraz przestrzennego zaprojektowania miasta w starożytności.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,86 – łatwe	0,87	0,72	0,40	0,86

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

miasto powinno mieć związek z zapleczem, miasto powinno posiadać dobrą łączność z innymi miejscowościami, miasto powinno być dogodnie położone, np. nad morzem lub rzeką, miasto powinno być – dla bezpieczeństwa mieszkańców – otoczone murami obronnymi, miasto powinno być funkcjonalnie zaplanowane, zgodnie z określonymi kanonami.

Komentarz

Zdający udzielali na ogół poprawnych odpowiedzi. Zdarzały się przypadki przepisywania fragmentów tekstu źródłowego, wówczas brak właściwego komentarza uniemożliwiał zaliczenie odpowiedzi. Wśród odpowiedzi bywały i takie, które świadczą o niezrozumieniu przeczytanego tekstu. Do najczęściej występujących błędnych odpowiedzi możemy zaliczyć: *miasta nie należy otaczać murami, miasto powinno być położone w równej odległości od morza i lądu, wszystkie budowle miejskie i świątynie powinny być w jednym miejscu.*

Zadanie 36. (2 pkt) na podstawie źródła B**A. Podaj nazwę miasta, które przedstawia plan.****B. Podaj polityczną przyczynę szybkiego rozwoju tego miasta w IV w. n.e.**

Podstawą zadania jest źródło kartograficzne – plan miasta. W części A zdający, po analizie wszystkich elementów planu: legendy i cech charakterystycznych zabudowy miasta, powinni rozpoznać to miasto. W części B zadaniem zdających było wskazanie przyczyny rozwoju Konstantynopola u schyłku starożytności.

Sprawdzane umiejętności

A. Ta część zadania sprawdza umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu podstawowego – korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej i uwzględniania cech charakterystycznych miast w różnych okresach historycznych.

B. Ta część zadania łączy umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego z wiedzą zapisaną w obszarze I standardów. Zdający powinni uogólnić posiadane informacje, odwołać się do wiedzy własnej i wykazać się umiejętnością dostrzegania związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia w przeszłości oraz wyjaśniania powiązań pomiędzy zjawiskami.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,43– trudne	0,45	0,26	0,30	0,36

Typowe poprawne odpowiedzi zdających**A.** Konstantynopol

B. Konstantynopol został podniesiony do rangi stolicy Cesarstwa
Konstantynopol został stolicą państwa

Komentarz

Zadanie okazało się trudne, ponieważ wymagało umiejętności wnikliwej analizy planu miasta oraz wnioskowania. Zdający często nie zwracali uwagi na czas, w którym funkcjonowały obiekty przedstawione na planie, podawali błędną przyczynę rozkwitu miasta w IV wieku n.e. Jako przyczynę szybkiego rozwoju miasta w IV w. n.e. zdający – obok odpowiedzi, że „Konstantynopol był stolicą Cesarstwa Bizantyjskiego” – często podawali również dogodne położenie geograficzne, myląc tu przyczyny polityczne z gospodarczymi. Wśród najczęściej powtarzających się w części A błędów wystąpiły: Bizancjum, Stambuł, Rzym, Ateny.

Zadanie 37. (2 pkt) na podstawie źródła C

Porównaj plan Zamościa z planem miasta Palma Nuova. Wykaż w dwóch punktach podobieństwo ich koncepcji urbanistycznych.

Podstawą zadania są dwa plany miast zbudowanych w XVI wieku: włoskiego Palma Nuova i polskiego Zamościa. Polecenie w zadaniu wymaga wskazania dwóch podobieństw pomysłu urbanistycznego opracowanego przez włoskich architektów doby renesansu.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru III standardów dla poziomu rozszerzonego. Po analizie wszystkich elementów każdego z zamieszczonych planów, zestawieniu uzyskanych informacji, porównaniu zjawisk maturzyści powinni uzasadnić postawioną tezę.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,86 – łatwe	0,87	0,70	0,70	0,81

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

rynek z najważniejszymi budowlami w centralnym miejscu, zabezpieczenie mieszkańców – miasta otoczone murami obronnymi, regularność zabudowy, regularna sieć ulic

Komentarz

Dominują prawidłowe odpowiedzi na to pytanie. Wśród błędnych odpowiedzi podawano jako jedno z podobieństw niejasną informację „bramy z każdej strony” (miasta, murów?) lub „mury mają kształt gwiazdy, na końcach ramion znajdują się strażnice miasta mają trzy bramy, z których każda wychodzi w innym kierunku”.

Zadanie 38. (1 pkt) na podstawie źródeł A i C

Podaj dwa argumenty uzasadniające tezę, że architekci renesansowi w poszukiwaniu idealnej kompozycji miasta czerpali z wzorców antycznych.

Podstawą zadania są źródło pisane i ikonograficzne – fragment tekstu Arystotelesa *Polityka* i dwa plany miast wzniesionych w XVI wieku, plany Palma Nuova i Zamościa. Za dwa poprawne argumenty potwierdzające tezę o związkach koncepcji urbanistycznych architektów tworzących w antycznej Grecji i w epoce odrodzenia zdający mogli otrzymać 1 punkt.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru III standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego – porównywania zjawisk historycznych i uzasadnienia tezy. Po analizie różnorodnych źródeł wiedzy historycznej, zestawieniu informacji i ich porównaniu, zdający powinni sformułować argumenty potwierdzające postawioną tezę.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,82 – łatwe	0,84	0,63	0,40	0,72

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

funkcjonalny układ zabudowy, budynki użyteczności publicznej i rynek rozmieszczone w centrum miasta, otoczenie miast murami obronnymi.

Komentarz

Odpowiedzi udzielane przez zdających były na ogół poprawne. Wśród nich znajdują się nietypowe, w których zdający przytaczali informację, że „architekci renesansowi czerpali inspiracje z zaleceń Arystotelesa i wskazówek Hippodamosa” lub „budowali zgodnie z kanonem Hippodamosa i naukami Arystotelesa”. Zdarzały się błędy świadczące o braku umiejętności zastosowania informacji z różnorodnych źródeł i argumentowania. Błędne odpowiedzi bywają skutkiem nieporadności językowej zdających.

Zadanie 39. (2 pkt) na podstawie ilustracji (źródło D) oraz wiedzy pozaźródłowej

Wymień dwa, widoczne na ilustracji, elementy charakterystyczne dla stylu renesansowego.

Podstawą zadania jest źródło ikonograficzne, fotografia ratusza poznańskiego (budowla gotycka, ale przebudowana w stylu renesansowym). Po analizie źródła i odwołaniu do wiedzy własnej, zdający powinni wskazać dwie cechy stylu renesansowego w budowli.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego – korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej i dostrzegania cech charakterystycznych stylu architektonicznego doby renesansu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,28– trudne	0,30	0,13	0,10	0,19

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

loggie arkadowe (arkady) dekoracyjna attyka kopuły (hełmy)

Komentarz

Trudność zadania wynika z faktu, że zdający wypisywali znane im elementy architektury renesansowej, a nie wykorzystywali źródła zgodnie z poleceniem, które wyraźnie precyzuje, aby wskazać elementy widoczne na ilustracji. Powtarzające się błędne odpowiedzi wskazują na nieznaną terminów/pojęć z zakresu historii kultury. Najczęstsze błędy to: okna ozdobione łukami, wieża z zegarem, wysoka wieża, nieduża liczba ozdób, ornamentów, motywy antyczne.

Zadanie 40. (2 pkt) na podstawie ilustracji (źródło D) i wiedzy pozaźródłowej

Wyjaśnij, na czym polegała:

A. funkcja estetyczna ratusza.

B. funkcja użytkowa ratusza.

Podstawą zadania jest źródło ikonograficzne, fotografia ratusza poznańskiego. Po analizie źródła i odwołaniu do wiedzy własnej, zdający mieli za zadanie wyjaśnić różnorodne funkcje ratusza.

Sprawdzane umiejętności

Obie części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego. Zdający wykazywali się rozumieniem związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia w przeszłości oraz wyjaśniali powiązania między nimi.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,77 – łatwe	0,79	0,59	0,60	0,70
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. ratusz upiększał miasto, ratusz był wizytówką miasta, ratusz wyróżniał się architekturą i wielkością, górował nad pozostałymi budynkami w rynku B. ratusz był siedzibą władz miejskich, ratusz był centralnym punktem miasta, często mieścił się w nim sąd				
Komentarz Wyjaśnienie funkcji estetycznej i użytkowej ratusza nie stanowiło dla zdających problemu, natomiast wśród odpowiedzi poprawnych były i mniej typowe, w których maturzyści podkreślali, że „ <i>ratusz był miejscem podejmowania ważnych decyzji dla miasta</i> ” lub „ <i>ratusz był centrum administracji miasta</i> ”. Zdarzały się odpowiedzi błędne, dla części zdających wyjaśnienie dotyczące funkcji estetycznej ratusza sprowadzało się do stwierdzenia: „ <i>ratusz świadczył o potęgze miasta</i> ”.				

Zadanie 41. (1 pkt) na podstawie źródła E				
Wymień trzy źródła zamożności mieszkańców Antwerpii w XVI stuleciu. Podstawą zadania jest źródło pisane fragment relacji posła Habsburgów w Niderlandach Lodovico Guicciardiniego. Za podanie trzech przyczyn dostatku mieszkańców miasta zdający mogli otrzymać 1 punkt.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego – korzystania z różnorodnych źródeł informacji. Zadaniem zdających było przeanalizowanie tekstu, wyselekcjonowanie informacji i wskazanie przyczyn bogactwa mieszkańców miasta.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,65 – umiarkowanie trudne	0,66	0,53	0,20	0,64
Typowe poprawne odpowiedzi zdających handel, obecność (napływ i aktywność) obcych kupców, operacje wekslowe i finansowe				
Komentarz Zdający najczęściej podawali tylko dwa poprawne przykłady. Elementem często pomijanym w odpowiedzi była informacja dotycząca obecności obcych kupców w mieście lub informacja o transakcjach finansowych. Zdarzało się, że ta sama informacja dotycząca handlu była podawana dwukrotnie, tylko inaczej sformułowana np. „handel i wymiana towarów”. Tym samym nawet, jeżeli trzeci przykład zamożności mieszkańców Antwerpii podany przez maturzystów był poprawny, nie mogli oni otrzymać punktu. Wśród odpowiedzi poprawnych nietypowych można wymienić jako jeden z przykładów bogactwa mieszkańców miasta kontakty z Hanżą.				

Zadanie 42. (1 pkt) na podstawie źródła F i wiedzy pozaźródłowej

Wyjaśnij, jaką rolę pełnił Gdańsk w gospodarce Rzeczypospolitej w XVI wieku. Podaj dwa przykłady.

Podstawą zadania jest źródło pisane – fragment relacji nuncjusza papieskiego w Polsce Fulwiusza Ruggieri. Warunkiem uzyskania przez zdających 1 punktu było podanie dwóch przykładów związku Gdańska z Rzeczypospolitą (udziału Gdańska w gospodarce polskiej w XVI wieku).

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego – wskazywania związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia w przeszłości. Zdający powinni przeanalizować tekst, wyselekcjonować informacje w celu wyjaśnienia wskazanego problemu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,80 – łatwe	0,81	0,67	0,60	0,79

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Gdańsk był „oknem na świat” Rzeczypospolitej. Gdańsk był wielkim portem morskim Rzeczypospolitej szlacheckiej. Gdańsk był portem przeładunkowym zboża sprowadzanego z głębi kraju. Gdańsk był rynkiem wewnętrznym handlu detalicznego dla kupców polskich.

Komentarz

Zadanie nie sprawiło zdającym większych trudności, okazało się łatwe. Zdający najczęściej podawali następujące przykłady: przez Gdańsk eksportowano polskie zboże do Europy Zachodniej; w Gdańsku odbywały się jarmarki, dzięki którym polscy kupcy mogli nabywać różne towary przywożone z innych państw. Zdarzało się, że maturzyści podawali dwa różne zapisy tego samego przykładu i wówczas nie mogli uzyskać punktu, np.: przez Gdańsk eksportowano polskie zboże do Europy Zachodniej; Gdańsk był portem przeładunkowym zboża polskiego sprowadzanego z głębi kraju i wysyłanego do Europy Zachodniej.

Zadanie 43. (2 pkt) na podstawie źródła G i wiedzy pozaźródłowej

Przedstaw po dwa argumenty potwierdzające pozycję XVI-wiecznego Krakowa jako głównego miasta kraju. W odpowiedzi odnieś się do:

A. wyglądu miasta.

B. roli gospodarczej miasta.

Podstawą zadania jest źródło pisane - fragment diariusza kardynała włoskiego, legata papieskiego w Polsce Henryka Gaetano. W każdej części zadania za podanie dwóch argumentów potwierdzających znaczenie Krakowa w Rzeczypospolitej szlacheckiej w XVI wieku zdający mogli otrzymać po 1 punkcie.

Sprawdzane umiejętności

Obie części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego. Po analizie źródła i odwołaniu się do wiedzy własnej, zdający powinni właściwie wykorzystać informacje i uzasadnić miejsce (rolę) Krakowa w Rzeczypospolitej w XVI wieku, a więc wykazać się umiejętnością dostrzegania związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia w przeszłości oraz wyjaśniania powiązań pomiędzy zjawiskami historycznymi.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,74 – łatwe	0,75	0,65	0,10	0,68
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. Kraków był ośrodkiem władzy królewskiej, w Krakowie było wiele pięknych kościołów, w Krakowie był wielki, porównany do włoskiego, czworoboczny rynek B. Kraków był jednym z głównych ośrodków handlu Kraków był jednym z głównych ośrodków rzemiosła krajowego Kraków był dogodnie położony nad Wisłą i tym samym połączony z Gdańskiem				
Komentarz Odpowiedzi udzielane przez zdających były na ogół poprawne. Powtarzającym się błędem było wskazanie na mury obronne, a przecież to nie jest element potwierdzający pozycję Krakowa w XVI wieku. Zdający dosłownie odczytali informację z tekstu źródłowego; nie zwrócili uwagi na to, że mury obronne są typowym elementem miast w XVI wieku.				

Zadanie 44. (1 pkt) na podstawie źródeł E, F oraz G				
Wyjaśnij, jakie było główne źródło zamożności mieszkańców Antwerpii, Krakowa i Gdańska. Podstawą zadania są trzy relacje dyplomatów: posła Habsburgów w Niderlandach Lodovico Guicciardiniego, nuncjusza papieskiego w Polsce Fulwiusza Ruggieri i legata papieskiego w Polsce Henryka Gaetano. Maturzyści powinni wskazać najistotniejszą przyczynę bogactwa mieszkańców wymienionych w poleceniu miast.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego. Od zdających oczekiwano analizy źródeł i uogólnienia informacji. Zadanie wymagało wykazania się umiejętnością dostrzegania związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia w przeszłości oraz powiązań pomiędzy zjawiskami.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,96 – łatwe	0,97	0,90	0,80	0,95
Poprawna odpowiedź zdających handel ,transakcje handlowe				
Komentarz Zadanie było w większości dobrze rozwiązywane. Błędy były sporadyczne np.: kupcy zagraniczni, kupcy cudzoziemscy.				

Zadanie 45. (1 pkt) na podstawie źródła H				
Wymień dwa czynniki, które, zdaniem prezydenta miasta, zdecydowały o tym, że Łódź w połowie XIX w. stała się głównym ośrodkiem przemysłu bawełnianego w Królestwie Polskim. Podstawą zadania jest źródło pisane - raport prezydenta Łodzi adresowany do władz Królestwa Polskiego. Zdający mogli otrzymać 1 punkt za wskazanie wymienionych w źródle dwóch czynników, które wyjaśniają rozwój Łodzi we wskazanym okresie.				
Sprawdzane umiejętności Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego – wykorzystania informacji do wyjaśnienia procesu historycznego. Od zdających oczekiwano analizy źródła i wyszukania informacji, które wyjaśniają problem				

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,86 – łatwe	0,90	0,75	0,80	0,86
Typowe poprawne odpowiedzi zdających Wskazywane czynniki to: polityka celna, protekcyjna polityka gospodarcza państwa, budowa dróg i/lub kolej, uruchomienie kolei warszawsko-wiedeńskiej.				
Komentarz Zadanie było w większości dobrze rozwiązywane. Zdarzały się prace, w których podawano poprawnie tylko jeden czynnik i wówczas egzaminator nie mógł przyznać punktu. Wśród błędnych odpowiedzi najczęściej pojawiały się następujące: <i>przekształcenie miasta z rolniczego na miasto fabryczne, nędza, która motywowała do pracy.</i>				

Zadanie 46. (2 pkt)				
na podstawie źródła I oraz wiedzy pozaźródłowej Porównaj ilustracje, a następnie:				
<p>A. Podaj dwa przykłady zmian w wyglądzie miasta w 1840 r. w porównaniu z rokiem 1490.</p> <p>C. Sformułuj wniosek mówiący o zmianie charakteru miasta.</p>				
<p>Podstawą zadania są dwie ryciny tego samego miasta europejskiego: jednej z początku epoki nowożytnej i drugiej z pierwszej połowy XIX wieku. Zdający w pierwszej części zadania, za podanie dwóch zmian w wyglądzie zaprezentowanego miasta mogli otrzymać 1 punkt, a w części drugiej zadania maturzyści mogli uzyskać 1 punkt za sformułowanie wniosku dotyczącego przemiany charakteru tego miasta.</p>				
Sprawdzane umiejętności Obie części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego. Od maturzystów oczekiwano wykazania się umiejętnością dostrzegania różnic między zjawiskami historycznymi i wyciągania wniosków z porównań. Do rozwiązania zadania prowadziła wnikliwa analiza źródeł ikonograficznych – porównanie wyglądu miast w różnych epokach, zwrócenie uwagi na cechy charakterystyczne zabudowy i elementy typowe dla wskazanych w zadaniu okresów historycznych.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,66 – umiarkowanie trudne	0,67	0,51	0,60	0,62
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. Zmiany w wyglądzie miasta: widoczne kominy fabryczne nowe budynki mieszkalne i fabryczne na miejscu zburzonych murów rozszerzenie zabudowy poza rzekę przestają dominować budowle sakralne. B. Przykładowe wnioski: miasto stało się ośrodkiem przemysłowym miasto zyskało charakter przemysłowy				

Komentarz

W obu częściach zadania zdarzały się błędy. Maturzyści pisząc w części A: „w mieście w XIX wieku pojawia się wysoka zabudowa”, nie dostrzegali wysokich wież w mieście z 1490 r. Odpowiedź można by zaliczyć, gdyby zdający uzupełnił ją komentarzem dotyczącym wysokości domów mieszkalnych. Na ogół łatwiej było maturzystom zauważyć zmiany w wyglądzie miasta, niż sformułować wniosek dotyczący zmiany jego charakteru. Często wnioski w części B zadania koncentrował się na zmianie wyglądu miasta. Niekiedy zamiast wniosku maturzyści decydowali się na uproszczony opis miasta w różnych epokach. W wielu pracach dostrzeżono błędy językowe i nieumiejętność sformułowania myśli.

Zadanie 47. (1 pkt) na podstawie źródła J

Podaj, jakie nowe elementy infrastruktury miejskiej miały zostać wprowadzone w Warszawie w latach osiemdziesiątych XIX w.

Podstawą zadania jest fragment relacji Konrada Pruszyńskiego, którą wydrukowano w 1881 roku w *Gazecie Świątecznej*. Zdający za podanie dwóch nowych elementów infrastruktury w Warszawie u schyłku XIX wieku mogli otrzymać 1 punkt.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego. Zdający powinni wykazać się umiejętnością korzystania z różnorodnych źródeł wiedzy historycznej – wybierania ze źródła informacji wskazanych w poleceniu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,93 – bardzo łatwe	0,93	0,86	0,60	0,88

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

tramwaje i kanalizacja, tramwaje konne i kanalizacja

Komentarz

Sporadycznie pojawiały się błędne odpowiedzi. Zdarzało się, że zdający nie dokonywali uogólnienia i przepisywali informację z tekstu np. zamiast kanalizacja pisali: „kanały podziemne pod całym miastem”. Taka odpowiedź nie mogła być zaliczona. Warto podkreślić, że tytuł nadany fragmentowi relacji Pruszyńskiego był źródłem informacji dla maturzysty. Przykładowe błędy pokazują, że zdarzali się mimo to zdający, którzy nie potrafili wykorzystać tej wiadomości.

Zadanie 48. (3 pkt) na podstawie źródła K

Podaj trzy argumenty, jakich użył autor, aby przekonać czytelników, że miasto jest siedliskiem zła.

Podstawą zadania jest fragment artykułu publicysty, który zajmował się krytyką literacką, estetyką i problematyką społeczną – Bolesława Lutomskiego. Tekst został zamieszczony w *Tygodniku Ilustrowanym* w 1893 roku. Maturzyści powinni przytoczyć trzy argumenty, którymi autor uzasadniał, że miasto jest negatywnym zjawiskiem w dziejach. Za ich podanie mogli otrzymać 3 punkty.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego – wykorzystanie uzyskanych informacji do wyjaśnienia wskazanego problemu społecznego.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,58 – łatwe	0,60	0,46	0,60	0,49

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

W przykładowych argumentach zdający przytaczali: szkodliwość warunków panujących w mieście dla zdrowia fizycznego szkodliwość warunków panujących w mieście dla zdrowia duchowego (np. brzydota miast ukazana jako przyczyna albo skutek degeneracji psychicznej człowieka) demoralizujący wpływ miasta na człowieka – pod wpływem przebywania w mieście człowiek staje się zły.

Komentarz

Zdający mieli problemy ze znalezieniem trzech poprawnych argumentów. Często dosłownie czytali źródło, nie interpretowali, lecz cytowali fragmenty. Zdający najczęściej wskazywali na zanieczyszczenie powietrza mające zły wpływ na zdrowie mieszkańców miast oraz używali określenia „brzydota miast”. Do najczęściej powtarzających się błędów możemy zaliczyć następujące: *miasto jest nagromadzeniem brzydoty i brudu, nie ma zieleni, piękna natury, gdyż są fabryki, w miastach nie ma miejsca dla piękna i pięknych budowli.*

Zadanie 49. (2 pkt) na podstawie źródeł K i L

Wyjaśnij, na czym polegają podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania miasta wielkoprzemysłowego przez obu autorów.

A. podobieństwa.

B. różnice.

Podstawą zadania są dwa fragmenty wypowiedzi ludzi związanych ze światem kultury i sztuki z przełomu XIX i XX wieku: Bolesława Lutomskiego i Włodzimierza Majakowskiego. Obaj autorzy oceniają miasto. Zdający za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy w ocenie mogli otrzymać 2 punkty.

Sprawdzane umiejętności

Obie części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru III standardów dla poziomu rozszerzonego – umiejętność porównywania zjawisk.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,68 – umiarkowanie trudne	0,69	0,51	0,40	0,58
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. Podobieństwa: zdaniem obu autorów miasto stanowi przeciwieństwo natury zdaniem obu autorów miasto prowadzi do przeobrażeń w psychice człowieka B. Stosunek Lutomskiego jest negatywny; dla niego miasto jest symbolem brzydoty i zła, natomiast stosunek Majakowskiego jest pozytywny, a miasto symbolizuje postęp cywilizacyjny i nowoczesność, obaj autorzy dostrzegają odmienne aspekty życia wielkomiejskiego				
Komentarz Maturzyści częściej dostrzegali podobieństwa niż różnice. Często zdający błędnie interpretowali sposób postrzegania miasta przez obu autorów. Wśród błędnych odpowiedzi w części B zdarzają się prace, w których maturzyści wymieniają elementy opisu miasta, udogodnienia życia mieszkańców, takie jak telefony, windy, przytaczane tylko przez jednego z autorów. Warto zwrócić uwagę, że w zadaniu tym szczególnie uwidocznił się niski stopień sprawności językowej niektórych maturzystów.				

Zadanie 50. (2 pkt) na podstawie źródła Ł oraz wiedzy pozaźródłowej				
A. Podaj czynnik decydujący o rozwoju Wrocławia w przeszłości. B. Podaj czynnik decydujący o rozwoju współczesnego Wrocławia.				
Podstawą zadania są fragmenty pracy Normana Daviesa i Rogera Moorhouse'a o Wrocławiu: <i>Mikrokosmos. Portret miasta środkowoeuropejskiego</i> . Po analizie źródła i odwołaniu do wiedzy własnej zdający powinni wskazać: po pierwsze – główną przyczynę rozkwitu miasta w przeszłości, po drugie – czynnik, który przesądza o sukcesie Wrocławia dzisiaj.				
Sprawdzane umiejętności Obie części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego. Zdający powinni właściwie wykorzystać informacje wynikające z analizy źródła i dokonać ich hierarchizacji.				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,78 – łatwe	0,80	0,64	0,70	0,70
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. wielokulturowość miasta o rozwoju Wrocławia zdecydowała mieszanka kultur i narodowości charakterystyczna dla Europy Środkowej B. związki miasta z innymi państwami w różnych dziedzinach życia Wrocław przyciąga zagraniczny kapitał i zagraniczni inwestorzy są obecni w życiu gospodarczym miasta.				
Komentarz Niektórzy zdający, odpowiadając na to pytanie, przepisywali fragmenty tekstu źródłowego, np. podając czynnik decydujący o rozwoju współczesnego Wrocławia, pisząc: „nawiązanie kontaktów z Dreznem i organizowanie Dni Saksonii”. Taka odpowiedź świadczy o braku umiejętności uogólnienia. Należy jednak zaznaczyć, że część B zadania sprawiła mniej problemów zdającym niż część A.				

Zadanie 51. (1 pkt) na podstawie źródeł oraz wiedzy pozaźródłowej**Podaj trzy uniwersalne cechy miast w czasach nowożytnych.**

Podstawą zadania są wszystkie źródła dotyczące miast w Europie nowożytnej. Od zdających oczekiwano wskazania uniwersalnych właściwości miast epoki nowożytnej. Za podanie trzech czynników zdający mogli otrzymać 1 punkt łącznie.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie sprawdza umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego, czyli analizy źródeł, wyszukiwania i uogólnienia informacji oraz wykorzystania uzyskanych informacji do rozwiązania problemu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,04 – bardzo trudne	0,04	0,02	0,00	0,01

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Uniwersalne cechy miasta to: zajęcia pozarolnicze ludności (handel, rzemiosło, przemysł) odmienny od wiejskiego tryb życia mieszkańców wielokulturowość rodzaj zabudowy.

Komentarz

Zadanie okazało się bardzo trudne. Maturzyści nie dostrzegają różnicy między cechami, a funkcjami miasta. Stąd liczne odpowiedzi identyczne lub bardzo podobne w zadaniach 51. i 52. Zdający najczęściej wskazywali na funkcje miasta (a więc zadania, działania, obowiązki), a nie jego cechy (czyli właściwości, elementy charakterystyczne, wyróżniające miasto). Nie potrafili odpowiednio wykorzystać wybranych źródeł i mieli duże problemy z uogólnieniem informacji wyszukanych w kilku źródłach. Występują liczne odpowiedzi wynikające z obserwacji życia w współczesnym mieście. Jednak zdający nie potrafili uogólnić wyników swoich obserwacji. Dodatkowo zadanie to odsłoniło niską sprawność językową maturzystów.

Zadanie 52. (3 pkt) na podstawie źródeł oraz wiedzy pozaźródłowej**Wyjaśnij, czym jest miasto, uwzględniając jego trzy podstawowe funkcje:**

- A. polityczną.**
- B. ekonomiczną.**
- C. kulturową.**

Podstawą zadania są wszystkie źródła zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający powinni wyjaśnić polityczną, ekonomiczną i kulturową rolę miasta. Za wyjaśnienie każdej z nich mogli otrzymać 1 punkt.

Sprawdzane umiejętności

Trzy części zadania sprawdzają umiejętność z obszaru II standardów dla poziomu rozszerzonego. Zdający wykazują się umiejętnością wyszukiwania, interpretowania i uogólniania informacji oraz wykorzystania uzyskanych informacji do rozwiązania problemu.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,66 – łatwe	0,68	0,53	0,40	0,57

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. Funkcja polityczna: ośrodek władz państwowych, siedziba władcy
- B. Funkcja ekonomiczna: handlowa, produkcyjna
- C. Funkcja kulturowa: ośrodek kultu religijnego, centrum nauki

Komentarz

Zdający na ogół dobrze odpowiadali na to pytanie. Większe kłopoty mieli z wyjaśnieniem kulturowej funkcji miasta. W tej części zadania pojawiały się odpowiedzi dotyczące masowości imprez. Typowym błędem jest stwierdzenie, że „w mieście rozwija się kultura”, czy „w miastach jest rozrywka”. Wśród najczęściej powtarzających się błędów należy zwrócić uwagę na następujące:

A. Funkcja polityczna - miejsce, w którym spotykają się przedstawiciele różnych kultur, miasto ma własne granice.

B. Funkcja ekonomiczna - miasto prowadzi spółki z innymi państwami w celach gospodarczych, miasto utrzymuje się także z własnych dochodów, nie tylko państwowych.

C. Funkcja kulturalna - ośrodek, w którym znajdują się pałace, spotykają się i mieszkają ludzie różnych narodowości, którzy wprowadzają do niego elementy swojej kultury, miasto jest miejscem wielu zabytków

Zadanie 53. (20 pkt)

Zadanie zawiera dwa tematy. Wybierz jeden z nich do opracowania i ten temat podkreśl.

Temat I Przedstaw rolę miast w kształtowaniu się gospodarki i kultury średniowiecznej Europy.

Temat II Scharakteryzuj proces powstawania i rozwoju miast w średniowiecznej Polsce.

Oba tematy odnoszą się do problematyki miast średniowiecznych. Pierwszy temat dotyczy zagadnień z historii powszechnej i pozwala uwzględnić faktografię z zakresu historii Polski. Drugi temat dotyczy tylko historii Polski. Oba tematy wypracowań są wyposażone w tzw. teksty inspirujące. Inspiracją, dla maturzystów, którzy wybrali temat pierwszy mógł być fragment pracy Heinza-Dietera Heimanna *Wprowadzenie do historii średniowiecznej*, a dla maturzystów podejmujących temat II cytaty z *Historii Polski do roku 1795 roku* Henryka Samsonowicza.

Sprawdzane umiejętności

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi sprawdza wiedzę z zakresu dziejów miast w średniowieczu i szereg umiejętności historycznych oraz umiejętności ponadprzedmiotowych. Niektóre z nich zostały wymienione poniżej.

Oba tematy zadania 53. sprawdzają umiejętność tworzenia tekstu własnego, czyli napisania dłuższej, logicznej, spójnej wypowiedzi, poprawnej również pod względem językowym. Opracowanie każdego z tematów pozwoliło maturzystom wykazać się m.in. następującymi umiejętnościami, przedmiotowymi: pisanie tekstu na zadany temat, właściwego doboru informacji, dokonania selekcji informacji, logicznego myślenia, syntetyzowania i wyciągania wniosków oraz ich formułowania, wyrażania własnego stanowiska, powoływania się na opinie historyków i przytaczanie tych opinii, właściwego dobierania i wartościowania argumentów uzasadniających stanowisko własne i/lub cudze.

Tworzenie tekstu własnego pozwala maturzystom wykazać się również kompetencjami językowymi, a więc umiejętnościami budowania komunikatywnego przekazywania myśli i posługiwania się poprawnym językiem. Od maturzysty oczekuje się: wypowiedzi spójnej, logicznie uporządkowanej, pracy poprawnej pod względem kompozycyjnym (trójdzielnej wraz z podsumowaniem), pracy poprawnej pod względem językowym i stylistycznym pracy poprawnej pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,20 – trudne	0,21	0,07	0,08	0,12
<p>Poprawna odpowiedź zdających</p> <p>Temat I Przedstaw rolę miast w kształtowaniu się gospodarki i kultury średniowiecznej Europy.</p> <p>Maturzyści, którzy otrzymali za wypracowanie maksymalną liczbę punktów (zrealizowali IV poziom), właściwie umieścili temat w czasie i w przestrzeni. Objęli rozważaniami całe średniowiecze (od upadku życia miejskiego u schyłku starożytności do przełomu XV i XVI wieku) i uwzględnili w swoich rozważaniach Polskę na mapie średniowiecznej Europy. Zdający wszechstronnie scharakteryzowali gospodarczą, społeczną, kulturową sferę działalności miast, a także zasygnalizowali wpływ miast na życie polityczne. Ukazali związek omawianych zjawisk i dostrzegli złożoność życia społecznego w mieście. Maturzyści w pracach zwrócili uwagę na mecenat mieszczaństwa. Podali przykłady miast, które zdobyły silną pozycję ekonomiczną (np. w pñ. Italii, Nadrenii, Flandrii), poszukiwały nowych dróg rozwoju ekonomicznego (np. odkrycia geograficzne) i brały udział w ożywionym ruchu umysłowym (np. rozkwit uniwersytetów, rozwój nauki i sztuki). W ocenie roli miast wskazali na ich udział w genezie renesansu (humanizm) i w przeobrażeniach życia gospodarczego doby nowożytnej. W najlepszych pracach maturzyści odwoływali się do historiografii.</p> <p>Temat II Scharakteryzuj proces powstawania i rozwoju miast w średniowiecznej Polsce.</p> <p>Maturzyści, którzy otrzymali za wypracowanie maksymalną liczbę punktów (zrealizowali IV poziom), właściwie umieścili temat w czasie i w przestrzeni. Konsekwentnie prześledzili proces powstawania i rozwój miast w Polsce w okresie średniowiecza. Scharakteryzowali proces w ujęciu dynamicznym, dostrzegli najważniejsze jego etapy i uwzględnili najważniejsze cezury, zaznaczając, że w różnym okresie i w różnych regionach miasta różniły się między sobą swymi funkcjami i wielkością. W pracach przedstawili proces nasilonej kolonizacji miejskiej, kształtowania się prawa miejskiego i zdobywania przywilejów lokacyjnych (XIII – XIV w.). Odnieśli się do wszystkich aspektów procesu powstawania rozwoju miast, uwzględniając m.in. rozwój handlu, rzemiosła, gospodarki towarowo-pieniężnej, powstawanie cechów, samorządów, wykształcenie norm prawnych.</p> <p>W podsumowaniu wskazali na emancypację miast, powstanie nowych grup społecznych, dużą mobilność mieszkańców miast. Wnioski w najlepszych pracach obejmowały ocenę własną i uwzględniały oceny historiografii z odwołaniem do literatury przedmiotu.</p>				
<p>Komentarz</p> <p>Zadanie rozszerzonej odpowiedzi okazało się trudne. Zadanie to zbudowane jest na podstawie III obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych z historii dla poziomu rozszerzonego i sprawdza umiejętność całościowego wyjaśniania problemów historycznych. Należy jednak pamiętać, że w zadaniu tym badany jest również obszar II, a pośrednio i obszar I standardów, ponieważ dokonanie analizy, przedstawienie wniosków, własnych sądów i ocen wymagają m.in. znajomości aparatu pojęciowego (terminologii) oraz faktów, czy znajomości chronologii zjawisk.</p> <p>Wskaźnik łatwości sugeruje, że maturzyści nie opanowali wymienionych powyżej umiejętności i mieli duże problemy z tworzeniem przejrzystej oraz logicznej wypowiedzi, która powinna uwzględniać sformułowane przez zdających własne wnioski i oceny. Większość wypracowań została zaklasyfikowana do poziomu I i II. Egzaminatorzy zwracają uwagę, że tegoroczni maturzyści mają problemy ze znajomością wydarzeń z zakresu dziejów miast średniowiecznych, właściwym doбором informacji historycznych oraz nie znają podstawowych pojęć i faktów (np. myłą Kazimierza Odnowiciela z Wielkim, osady służebne z miastami, umieszczają zakon</p>				

jezuicki w średniowiecznym mieście i przypisują jezuitom kulturową rolę w tej epoce, dostrzegają w średniowiecznym mieście rozwinięty przemysł, a więc nie rozróżniają przemysłu i rzemiosła, piszą o nacjonalizacji żup solnych, deizmie, a nie dualizmie ekonomicznym). W wielu pracach przedstawione informacje nie były uporządkowane w spójną całość. Brakowało przedstawienia przyczyn i skutków omawianych procesów. Można odnieść wrażenie, że u części zdających występuje kult faktografii (im więcej tym lepiej), bez dostrzeżenia potrzeby wyraźnej selekcji informacji. Zdający nie dostrzegali konieczności doboru informacji ze względu na zgodność z tematem, zakres chronologiczny, znaczenie dla wybranego i opracowywanego tematu. Większość prac zawiera odtwórczą prezentację wiedzy nabytej w szkole. Maturzyści nie wykazują się umiejętnościami problematyzowania, uogólniania i syntetyzowania. Generalnie zdający mieli trudności z formułowaniem wniosków, przedstawianiem własnej oceny, zaprezentowaniem ocen historyków. Nie potrafili też po części analitycznej przejść do podsumowania tematu. Egzaminatorzy podkreślają, że niepokoić może również niska sprawność językowa maturzystów, potoczny język, liczne kolokwializmy i wręcz ubogie słownictwo oraz nieumiejętność formułowania myśli.

VIII. Język niemiecki

VIII.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka niemieckiego przystąpiło 6 782 absolwentów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów.⁵⁴

Spośród wszystkich zdających język niemiecki w części ustnej, 6 516⁵⁵ osób zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy i 266 osób jako przedmiot dodatkowy (na poziomie rozszerzonym). Spośród zdających język niemiecki jako przedmiot obowiązkowy 5 768 osób zdawało go na poziomie podstawowym i 689 – na poziomie rozszerzonym.

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 6 089 zdających (93,4%).

Tabela 94. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język niemiecki jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	0	0
Wynik najniższy	100	20
Wynik środkowy (mediana)	65	13
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	61,7	12,34
Odchylenie standardowe	x	5,1

Tabela 95. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język niemiecki jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	0	0
Wynik najniższy	100	20
Wynik środkowy (mediana)	90	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	83,5	16,69
Odchylenie standardowe	x	3,8

Zdający uzyskiwali najczęściej 6 punktów (30%) na poziomie podstawowym i 20 punktów (100%) na poziomie rozszerzonym. Egzamin ustny z języka niemieckiego zdawany jako obowiązkowy na poziomie podstawowym okazał się dla zdających *umiarkowanie trudny* a na poziomie rozszerzonym *łatwy*. Egzamin ustny z języka niemieckiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 86,6% punktów).

⁵⁴ Wskaźniki statystyczne obliczono dla maturzystów, którzy do matury przystąpili w wersji standardowej.

⁵⁵ W tym 59 osób z klas dwujęzycznych, 4 - słabo widzące i 1 - niewidoma.

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

Tabela 96. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 10%	0% - 30%
2	7	bardzo niska	15% - 25%	35% - 45%
3	12	niska	30% - 35%	50% - 65%
4	17	poniżej średniej	40% - 50%	70% - 80%
5	20	średnia	55% - 70%	85% - 90%
6	17	powyżej średniej	75% - 80%	95%
7	12	wysoka	85% - 90%	100%
8	7	bardzo wysoka	95%	
9	4	najwyższa	100%	

VIII.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego zadeklarowało 7 313 osób, w tym 7 208⁵⁶ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 6 922 tegorocznych abiturientów, co stanowi 96% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy. Do egzaminu w wersji standardowej przystąpiło 6 853⁵⁷ osób.

Piszący egzamin maturalny z języka niemieckiego stanowili 14,6%⁵⁸ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 97. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	3 568	87	3 481	3 414
Liceum profilowane	1 312	73	1 239	1 238
Liceum uzupełniające	158	53	105	105
Technikum	2170	73	2 097	2 096
RAZEM	7 208	286	6 922	6 853

⁵⁶ 4352 kobiet i 2856 mężczyzn.

⁵⁷ Liczba ta nie uwzględnia maturzystów klas dwujęzycznych.

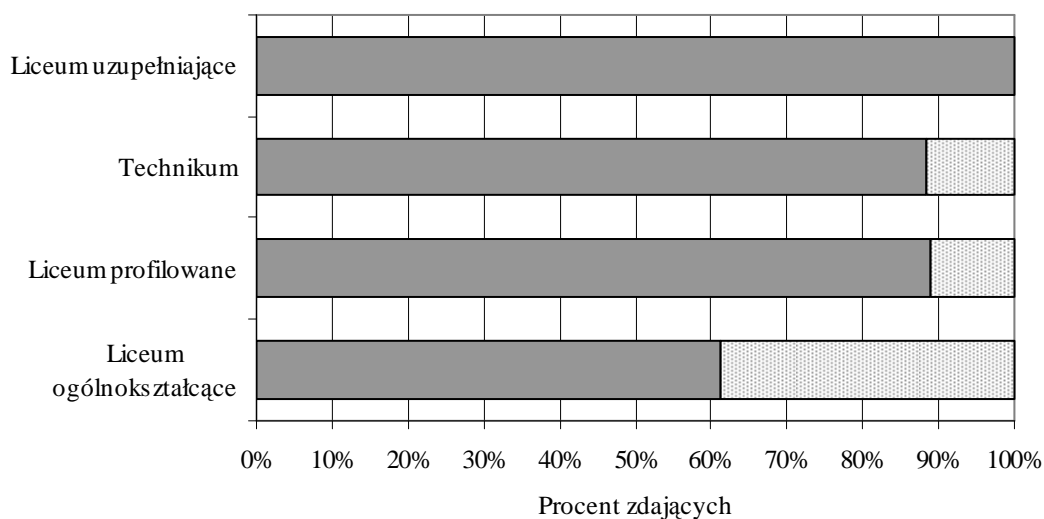
⁵⁸ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wykres 34. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy⁵⁹ w wersji standardowej.

Wykres 35. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

■ Zakończyli egzamin na poziomie podstawowym ▨ Przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym

Egzamin maturalny z języka niemieckiego w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 3 414⁶⁰ maturzystów liceów ogólnokształcących, 1 238 – liceów profilowanych, 105 – liceów uzupełniających i 2 096 – techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 1 319 maturzystów liceów ogólnokształcących, 134 – liceów profilowanych i 241 – techników.

⁵⁹ 4 osoby pisały arkusz dostosowany dla osób słabo widzących, 1 - arkusz dostosowany dla osób niewidomych i 5 - arkusz dostosowany dla osób niesłyszących.

⁶⁰ Liczba ta nie uwzględnia 59 abiturientów klas dwujęzycznych (wszyscy z liceów ogólnokształcących), mimo że pisali arkusz standardowy.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (38,6%). W liceach profilowanych 10,8% abiturientów kontynuowało egzamin na poziomie rozszerzonym, w technikach – 11,5%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka niemieckiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJN-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJN-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJN-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających nich mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej (bez abiturientów klas dwujęzycznych) przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy (podobnie jak w części ustnej) zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

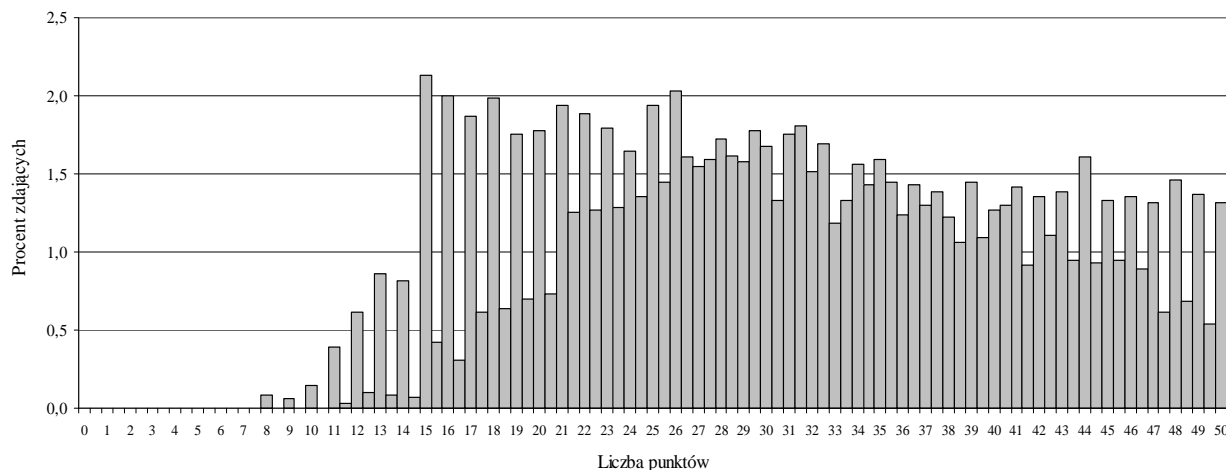
Tabela 98. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 29%	0% - 20%
2	7	bardzo niska	30% - 34%	21% - 28%
3	12	niska	35% - 42%	29% - 35%
4	17	poniżej średniej	43% - 52%	36% - 43%
5	20	średnia	53% - 64%	44% - 52%
6	17	powyżej średniej	65% - 76%	53% - 63%
7	12	wysoka	77% - 87%	64% - 76%
8	7	bardzo wysoka	88% - 94%	77% - 87%
9	4	najwyższa	95% - 100%	88% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język niemiecki w sesji wiosennej, egzamin zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 36. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 37. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

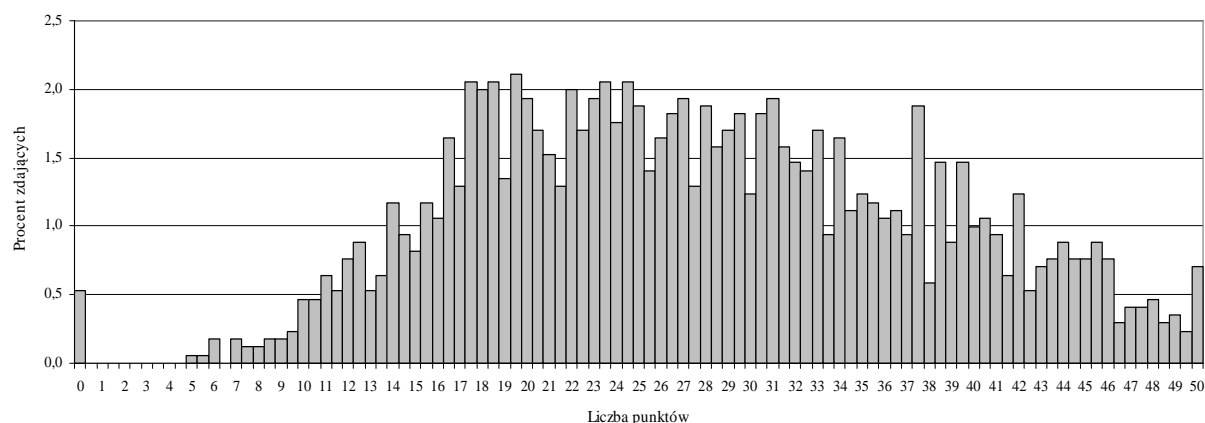

Tabela 99. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	30,5	27
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	31,02	27,86
Odchylenie standardowe	10,17	10,05

Tabela 100. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	61	54
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	62,0	55,7

Zdający najczęściej uzyskiwali 15 punktów (30%) na poziomie podstawowym, na poziomie rozszerzonym piszący najczęściej otrzymywali 19,5 punktu (39%). Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 8 (16%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0.

Tabela 101. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	37	25	19	25,5	28	25	-	23
Wynik najczęstszy (modalna)	44	18	16	15	19,5	29	-	17,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	35,84	26,37	20,24	26,48	28,69	25,86	-	24,31
Odchylenie standardowe	9,07	8,90	6,75	8,85	9,77	10,28	-	10,33

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, LU – liceum uzupełniające, T - technikum

Tabela 102. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100 % punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	74	50	38	51	56	50	-	46
Wynik najczęstszy (modalna)	88	36	32	30	39	58	-	35
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	71,7	52,7	40,5	53,0	57,4	51,7	-	48,6

Poziom podstawowy okazał się *łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, *umiarkowanie trudny* dla abiturientów techników i liceów profilowanych oraz *trudny* dla maturzystów, którzy kończyli licea uzupełniające.

Poziom rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i techników oraz *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych. Najwyższym poziomem osiągnąć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 103. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,71	0,75	0,66	0,56	0,67
2.	0,62	0,69	0,55	0,53	0,56
3.	0,52	0,62	0,43	0,35	0,43
4.	0,77	0,84	0,69	0,66	0,70
5.	0,62	0,72	0,50	0,45	0,52
6.	0,70	0,81	0,59	0,35	0,58
7.	0,52	0,67	0,39	0,10	0,38

Tabela 104. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
8.	0,74	0,75	0,73	0,72
9.	0,52	0,52	0,54	0,47
10.	0,49	0,51	0,45	0,44
11.	0,63	0,64	0,61	0,57
12.	0,44	0,45	0,44	0,40
13.	0,25	0,29	0,12	0,11
14.	0,18	0,20	0,13	0,11
15.	0,65	0,68	0,57	0,54

Tabela 105. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	-	2, 3, 5, 7	1, 4, 6	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerы zadań	-	-	2, 3, 7	1, 4, 5, 6	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerы zadań	-	3, 7	1, 2, 4, 5, 6	-	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerы zadań	7	3, 5, 6	1, 2, 4	-	-
	Technikum (T)				
Numerы zadań	-	3, 7	1, 2, 5, 6	4	-

Tabela 106. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerzy zadań	14	10, 12, 13	9, 11, 15	8	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerzy zadań	-	12, 13, 14	9, 10, 11, 15	8	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerzy zadań	13, 14	10, 12	9, 11, 15	8	-
	Technikum (T)				
Numerzy zadań	13, 14	9, 10, 12	11, 15	8	-

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 107. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,66	0,72	0,60	0,55	0,61
Rozumienie tekstu czytanego	0,62	0,71	0,52	0,47	0,53
Wypowiedź pisemna	0,58	0,72	0,46	0,18	0,45

Tabela 108. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
Rozumienie ze słuchu	0,62	0,63	0,63	0,59
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,49	0,50	0,46	0,44
Stosowanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,22	0,25	0,13	0,11
Wypowiedź pisemna	0,65	0,68	0,57	0,54

4. Język niemiecki zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka niemieckiego 6 593 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym w wersji standardowej egzamin pisało 6 583 abiturientów. Powyższe liczby nie uwzględniają maturzystów piszących egzamin w wersji dwujęzycznej.

Wykres 38. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

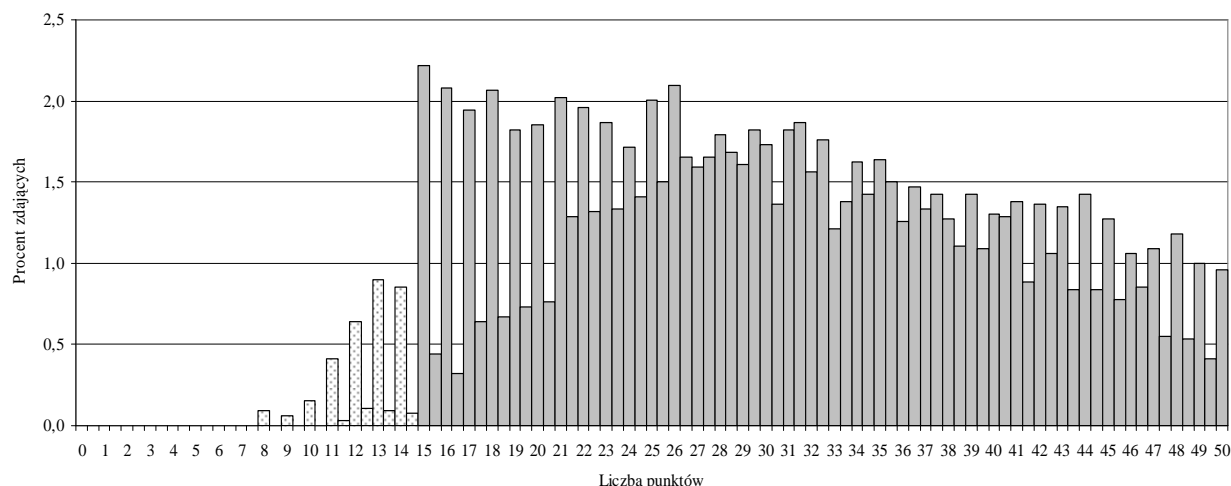

Tabela 109. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	30	25,5
Wynik najczęstszy (modalna)	15	19,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	30,46	26,76
Odchylenie standardowe	9,92	9,73

Tabela 110. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	60	51
Wynik najczęstszy (modalna)	30	39
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	60,9	53,5

Tabela 111. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	35,5	25	19	25,5	26,5	23	-	23
Wynik najczęstszy (modalna)	44	18	16	15	19,5	29	-	17,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	35,15	26,08	20,24	26,38	27,51	24,62	-	24,05
Odchylenie standardowe	8,92	8,65	6,75	8,77	9,45	9,80	-	10,29

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 112. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	71	50	38	51	53	46	-	46
Wynik najczęstszy (modalna)	88	36	32	30	39	58	-	35
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	70,3	52,2	40,5	52,8	55,0	49,2	-	48,1

5. Język niemiecki zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka niemieckiego 270 osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy. Najczęściej język niemiecki jako przedmiot dodatkowy wybierali abiturienti liceów ogólnokształcących (235).

Tabela 113. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	46	34,5
Wynik najczęstszy (modalna)	49	38,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	44,76	33,81
Odchylenie standardowe	5,20	9,50

Tabela 114. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	92	69
Wynik najczęstszy (modalna)	98	77
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	89,5	67,6

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 89,5% punktów a na poziomie rozszerzonym – 67,6% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *bardzo łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Tabela 115. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	46	46	-	45,5	35	33,25	-	32
Wynik najczęstszy (modalna)	49	46	-	46	29,5	32,5	-	9,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	45,26	42,01	-	40,73	34,25	32,95	-	28,13
Odchylenie standardowe	4,81	5,91	-	7,97	9,31	10,04	-	10,49

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 116. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	T	LU	LO	LP	T	LU
Wynik środkowy (mediana)	92	92	91	-	70	66,5	64	-
Wynik najczęstszy (modalna)	98	92	92	-	59	65	19	-
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	90,5	84,0	81,5	-	68,5	65,9	56,3	-

6. Zdawalność egzaminu⁶¹

Aby zdać egzamin maturalny z języka niemieckiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 96,6%, tj. 6 426 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 226 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z języka niemieckiego, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (286⁶²). Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 511 osób (7,4%).

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (6 583⁶³) ilustruje tabela 117.

Tabela 117. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	3 144	98,9
Liceum profilowane	1 153	94,7
Liceum uzupełniające	85	81,0
Technikum	1 976	95,0
Ogółem	6 358	96,6

⁶¹ Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy oraz dostosowany dla osób słabo widzących uwzględniono tu także abiturientów piszących zestaw dostosowany dla osób niesłyszących i dla osób niewidomych oraz piszących poziom dwujęzyczny.

⁶² Wszyscy zadeklarowali, poza 1 maturzystą, przystąpienie do egzaminu jako obowiązkowego.

⁶³ Bez maturzystów, którzy wybrali egzamin na poziomie dwujęzycznym.

7. Analiza jakościowa**Poziom podstawowy (arkusz I)**

Zadanie 1. (7 pkt)							
Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych. Tekst do niego stanowiły wypowiedzi dwóch osób, tj. Kristiny i Markusa. Treść mieściła się w zakresie tematycznym „Szkoła – przedmioty nauczania i wymagania”. Wypowiedzi dotyczyły przebiegu nauki od jej rozpoczęcia w szkole podstawowej w Polsce aż do czasu studiów na niemieckiej uczelni, poszerzaniu znajomości języka niemieckiego oraz planów zawodowych rozmówców. W zadaniu zastosowano technikę dobierania - zdający musieli dopasować podane informacje do danych osób.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - wyselekcjonowanie informacji w wysłuchanym tekście (standard II.1.d).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,71 - łatwe		0,75	0,66	0,56	0,67		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
1.1.	- selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście.	1	0,66	0,69	0,64	0,50	0,62
1.2.		1	0,68	0,72	0,66	0,62	0,65
1.3.		1	0,53	0,59	0,46	0,38	0,48
1.4.		1	0,93	0,95	0,92	0,90	0,93
1.5.		1	0,74	0,81	0,66	0,57	0,68
1.6.		1	0,71	0,78	0,64	0,46	0,65
1.7.		1	0,69	0,75	0,63	0,51	0,64
Komentarz: Dla ogółu zdających najtrudniejsze okazało się zadanie: „Auch der Studienort war für... von Bedeutung“, dla którego kluczowym fragmentem nagrania było zdanie „Düsseldorf ist eine Medienstadt, was für mich und meine Zukunft von Vorteil ist“. Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej dla wyrażenia z tekstu „von Vorteil sein” i wyrażenia z zadania „von Bedeutung sein”. Najłatwiejsze było zadanie: „Seine/ihre Freundin hat in Deutschland Familie“, ponieważ sprawdzało rozumienie informacji o rodzinie wyrażonych elementarnym słownictwem.							

Zadanie 2. (8 pkt)							
Zadanie składało się z ośmiu zadań częściowych i polegało na wysłuchaniu wywiadu na temat kultury. Techniką zastosowaną w tym zadaniu była prawda/fałsz. Florian, przedstawiciel grupy „Echt”, wypowiadał się na temat działalności i kariery artystów. W oparciu o usłyszane szczegółowe informacje należało stwierdzić, które zdania są zgodne z treścią tekstu, a które nie.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
<div>- stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II.1.c),</div> <div>- określenie intencji autora tekstu (standard II.1.e).</div>							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,62 – umiarkowanie trudne		0,69	0,55	0,53	0,56		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
2.1.	- określa intencje autora tekstu;	1	0,75	0,79	0,71	0,68	0,73
2.2.	- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.	1	0,52	0,57	0,45	0,49	0,47
2.3.		1	0,59	0,65	0,53	0,58	0,53
2.4.		1	0,61	0,69	0,54	0,50	0,54
2.5.		1	0,64	0,68	0,57	0,58	0,61
2.6.		1	0,62	0,71	0,52	0,47	0,52
2.7.		1	0,58	0,67	0,49	0,54	0,50
2.8.		1	0,65	0,73	0,58	0,44	0,55
Komentarz:							
W tym zadaniu nie było większych dysproporcji w stopniu trudności zadań częściowych, z wyjątkiem zadania: „Der Reporter steht den jungen Musikern sehr negativ gegenüber”, które okazało się najłatwiejsze. Zdający bez większych problemów odczytali intencję autora wywiadu.							

Zadanie 3. (9 pkt)

Zadanie składało się z dziewięciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o tekst publicystyczny, który dotyczył następujących tematów: „Życie rodzinne i towarzyskie – święta i uroczystości, okresy życia” i „Człowiek - uczucia i emocje”. W tekście była mowa o pozytywnych i negatywnych stronach, wynikających z faktu, że bohaterka tekstu – Kira - urodziła się w Wigilię Bożego Narodzenia. Zdający z czterech podanych możliwości wybierali jedną, zgodną z tekstem, będącą uzupełnieniem zdania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określenie głównej myśli przeczytanego tekstu (**standard II.2.a**),
- stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (**standard II.2.c**),
- wyselekcjonowanie informacji w przeczytanym tekście (**standard II.2.d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0, 52 – umiarkowanie trudne		0,62	0,43	0,35	0,43

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
3.1.	określa główną myśl przeczytanego tekstu;	1	0,58	0,66	0,50	0,42	0,49
3.2.	stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje, selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście.	1	0,41	0,50	0,33	0,32	0,33
3.3.		1	0,70	0,80	0,59	0,48	0,61
3.4.		1	0,61	0,76	0,47	0,31	0,48
3.5.		1	0,53	0,67	0,37	0,26	0,39
3.6.		1	0,47	0,54	0,42	0,28	0,40
3.7.		1	0,48	0,56	0,39	0,30	0,41
3.8.		1	0,49	0,61	0,37	0,34	0,37
3.9.		1	0,44	0,51	0,37	0,44	0,36

Komentarz:

Zadanie okazało się najtrudniejsze w arkuszu maturalnym na poziomie podstawowym. Zastosowano w nim tekst zawierający dużą liczbę szczegółowych informacji, wyrażonych bardziej złożonymi konstrukcjami gramatycznymi.

Zadanie 4. (6 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych. Do zadania wykorzystano tekst publicystyczny, który dotyczył zakresu tematycznego „Kształcenie pozaszkolne” oraz „Żywnienie - posiłki”. W tekście przedstawiono przedszkole integracyjne, w którym preferuje się ekologiczny styl życia. Zdający mieli do wykonania zadanie typu prawda/fałsz. Na podstawie informacji zawartych w tekście zdający musieli zdecydować, które z podanych zdań są zgodne z jego treścią, a które nie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard II.2.c).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,77 – łatwe		0,84	0,69	0,66	0,70

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
4.1.	- stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje.	1	0,79	0,83	0,74	0,77	0,75
4.2.		1	0,70	0,78	0,61	0,53	0,62
4.3.		1	0,92	0,95	0,90	0,84	0,89
4.4.		1	0,70	0,82	0,57	0,52	0,61
4.5.		1	0,83	0,92	0,73	0,62	0,77
4.6.		1	0,66	0,75	0,59	0,65	0,57

Komentarz:

Najtrudniejsze dla ogółu zdających okazało się zadanie: „Das Kinderhaus hat immer weniger Anmeldungen”. Zdający mogli sugerować się identycznym wyrazem w tekście („Anmeldungen”) i nie przeprowadzali szczegółowej analizy kontekstu.

Zadanie 5. (5 pkt)

Zadanie z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klimat” składało się z pięciu zadań cząstkowych. Zdający przeczytali pięć różnych informacji o pogodzie w wybranych regionach Niemiec, między innymi o zachmurzeniu, opadach śniegu i o wpływie niżu znad Morza Północnego na samopoczucie ludzi. W zadaniu zastosowano technikę dobierania. Do każdej informacji należało przyporządkować właściwy tytuł. Jeden tytuł podano dodatkowo i nie pasował do żadnego tekstu.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określenie głównej myśli poszczególnych części przeczytanego tekstu (standard II.2.b).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,62 – umiarkowanie trudne		0,72	0,50	0,45	0,52

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
5.1.	- określa główne myśli poszczególnych części przeczytanego tekstu.	1	0,77	0,86	0,66	0,58	0,69
5.2.		1	0,64	0,76	0,51	0,48	0,52
5.3.		1	0,34	0,41	0,28	0,37	0,28
5.4.		1	0,66	0,79	0,51	0,40	0,55
5.5.		1	0,67	0,80	0,52	0,43	0,54
Komentarz: Najtrudniejsza dla ogółu zdających okazała się informacja 5.3., ponieważ zawierała bardziej szczegółowe słownictwo z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klimat”.							

Zadanie 6. (5 pkt)	
Zadanie z zakresu tematycznego: „Podróżowanie i turystyka – wycieczki” oraz „Świat przyrody – klimat” polegało na zredagowaniu pocztówki do kolegi/koleżanki z Bonn. W treści pocztówki wymagana była realizacja następujących punktów:	
<p>przekazesz mu/jej pozdrowienia z pobytu w górach, napiszesz, jaka jest tam pogoda, opiszysz krótko jedną z atrakcji turystycznych miejscowości, w której wypoczywasz, określisz termin powrotu do domu.</p>	
W zadaniu nie obowiązywał limit słów. Nie oceniano również formy wypowiedzi. Za przekaz informacji, określonych w czteropunktowym poleceniu, zdający mógł uzyskać 4 pkt.	
Umiejętności sprawdzane zadaniem: <ul style="list-style-type: none"> - znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: "Podróżowanie i turystyka - wycieczki" (standard I.1.h), "Świat przyrody – klimat" (standard I.1.m), - opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (standard III.2.a), - relacjonowanie wydarzenia (standard III.2.b), - poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (standard III.2.e), - przekazywanie informacji (standard IV.2.b), - poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (standard IV.2.c), - przetwarzanie tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki (standard V.2). 	

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,70 – łatwe		0,81	0,59	0,35	0,58		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
I 1	- zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: "Podróżowanie i turystyka - wycieczki", - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - relacjonuje wydarzenia, - przekazuje informacje, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,66	0,78	0,54	0,36	0,54
I 2.	- zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: "Świat przyrody - klimat", - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - przekazuje informacje, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,93	0,98	0,90	0,62	0,88
I 3.	- zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: „Podróżowanie i turystyka – wycieczki”, - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - przekazuje informacje, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,63	0,77	0,51	0,21	0,51
I 4	- zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: „Podróżowanie i turystyka – wycieczki”, - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - przekazuje informacje, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,79	0,89	0,73	0,42	0,70
P	- poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji i sytuacji komunikacyjnej.	1	0,46	0,66	0,27	0,12	0,28

Przykładowy zapis rozwiązania:	Najczęściej powtarzające się błędy:
Viele liebe Grüße aus den Alpen!	Zastosowanie nieodpowiedniego czasownika: Ich begrüße aus dem Tatragebirge. Przekazywanie życzeń zamiast pozdrowień: Ich wünsche alles Gute. Podanie miejscowości, która nie jest położona w górach: Herzliche Grüße aus Bonn.
Das Wetter ist wunderbar: Es regnet nicht, die Sonne scheint.	Określenia, z których nie wynika, że dotyczą pogody: Es ist super.
Wir haben hier eine interessante Ausstellung in einer Gemäldegalerie gesehen. Hier gibt es eine der modernsten Skischanzen.	Przekazanie informacji o jednej atrakcji turystycznej lub większej ich liczbie, pozbawione opisu: Hier ist ein Museum. Hier gibt es eine Sporthalle und ein Schwimmbad. Przekazanie informacji o sposobie spędzania czasu wolnego: Hier fahre ich Ski.
Ich bin am 17. April schon zu Hause.	Nieprecyzyjne określenie terminu powrotu do domu: Ich verbringe hier noch eine Woche. Ich komme am 17. April nach Polen.
Komentarz: Większość zdających poradziła sobie z przekazem informacji podanych w treści zadania. Niedostateczna znajomość leksyki i nieuważne czytanie polecenia spowodowały pojawienie się błędów merytorycznych, co miało wpływ na niezaliczenie informacji. W pracach występowały również liczne błędy językowe, które utrudniały komunikację. Wskaźnik łatwości, dotyczący poprawności językowej był niski i wyniósł 0,45.	

Zadanie 7. (10 pkt)
<p>Zadanie 7. dotyczyło następujących zagadnień tematycznych: „Sport” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Wymagało ono napisania listu prywatnego o określonym limicie słów, tj. od 120 do 150 słów z zachowaniem właściwej dla listu formy i stylu. List skierowany do znajomego/znajomej z Monachium miał dotyczyć udziału w obozie sportowym. W treści listu wymagana była realizacja następujących punktów:</p> <p>poinformujesz o miejscu i dokładnym terminie obozu, opiszesz program pobytu i znajdujące się tam obiekty sportowe, poinformujesz o zawodach, w których uczestniczyłeś/aś i o Twoich wynikach, wspomnisz o poznanej tam osobie i Waszych planach dotyczących kontynuowania znajomości.</p> <p>Kryteria oceniania, które zastosowano do tego typu zadania otwartego uwzględniały przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt), poprawność (2 pkt) oraz bogactwo językowe zastosowanych środków leksykalno-gramatycznych, właściwych dla tej formy wypowiedzi pisemnej (2 pkt).</p>

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego” (**standard I.1.e**) oraz „Sport – popularne dyscypliny sportu, imprezy sportowe” (**standard I.1.j**),
- opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (**standard III.2.a**),
- relacjonowanie wydarzeń (**standard III.2.b**),
- wyrażanie stanów emocjonalnych (**standard III.2.c**),
- poprawne stosowanie środków językowych adekwatnie do ich funkcji (**standard III.2.e**),
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (**standard III.2.f**),
- przekazywanie informacji (**standard IV.2.b**),
- poprawne stosowanie środków językowych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (**standard IV.2.c**),
- przetwarzanie informacji podanych w języku polskim na język niemiecki (**standard V.2**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU		T	
0,52 – umiarkowanie trudne		0,67	0,39	0,10		0,38	
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
I.1	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - przekazuje informacje, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,68	0,82	0,57	0,17	0,54
I.2	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,54	0,66	0,44	0,12	0,42
I.3	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, wydarzenia, - relacjonuje wydarzenia, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,65	0,81	0,51	0,08	0,49
I.4	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, wydarzenia, - wyraża stany emocjonalne, - przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język niemiecki;	1	0,70	0,85	0,58	0,14	0,55
F	- wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów;	2	0,61	0,77	0,47	0,10	0,45
B	- zna proste struktury leksykalno- gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego” oraz „Sport – popularne dyscypliny sportu, imprezy sportowe”;	2	0,47	0,61	0,34	0,09	0,33
P	- poprawnie stosuje środki leksykalno- gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji i sytuacji komunikacyjnej.	2	0,26	0,41	0,11	0,03	0,12

Przykładowy zapis rozwiązania:	Najczęściej powtarzające się błędy:
Ich habe zwei Wochen im Sportlager in Zakopane verbracht.	Podanie innego niż obóz miejsca pobytu: Ich war bei meinen Freunden in Krakau. Wielu zdających nie znało niemieckiego odpowiednika wyrazu „obóz“, często stosowali także polskie nazwy geograficzne niemieckich miast: Ich habe am Sportkurs in Monachium teilgenommen.
Ich war da vom 30. Januar bis zum 10. Februar.	Nieprecyzyjne określenie terminu obozu: Ich war da im Februar. In Krakau war ich am 30. Januar.
Jeden Tag sind wir Ski gelaufen und in einem modernen Schwimmbad geschwommen.	Zamiast opisu programu podawanie informacji o atmosferze panującej na obozie: Im Sportlager war toll.
Die Skischanze in Zakopane ist 30 Meter hoch und sehr modern. Hier befindet sich auch ein großes Kunsteisfeld. Dort gab es moderne Tennisplätze, wo wir jeden Tag Tennis spielen konnten.	Przekazanie informacji o jednym obiekcie sportowym lub większej ich liczbie, pozbawione opisu: In Monachium gibt es ein Schwimmbad. Hier befinden sich zwei Sporthallen.
Ich habe am Wettschwimmen teilgenommen.	Nieznajomość niemieckiego odpowiednika wyrażenia „zawody sportowe“ powodowała, że zdający opisywali sposób, w jaki spędzali czas wolny: Wir haben lange Spaziergänge gemacht. Ich bin dort gern geschwommen.
Ich bin auf dem ersten Platz gekommen.	Brak informacji o osiągniętym wyniku: Ich war sehr gut.
In Zakopane habe ich einen netten Jungen kennen gelernt.	Przekazywana informacja nie odnosiła się do zawarcia nowej znajomości: Im Sportlager habe ich meine Freundin getroffen.
Im nächsten Jahr werden wir zusammen in Krakau studieren.	Zamiast planów na przyszłość zdający informowali o wydarzeniach, które miały już miejsce: Am Wochenende waren wir im Kino.

Komentarz:

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla ogółu zdających. Nie mieli oni większych problemów z napisaniem listu, poradzili sobie również z przekazem informacji. Najwięcej trudności sprawiła im realizacja kryteriów poprawności językowej (wskaźnik łatwości - 0,26) i bogactwa językowego (wskaźnik łatwości - 0,47). Zdający stosowali często polskie nazwy geograficzne niemieckich miast, pisali niejednokrotnie o swoich zainteresowaniach sportem, zamiast o pobycie na obozie sportowym, wykazali brak znajomości leksyki, dotyczącej aktywnego wypoczynku i współzawodnictwa sportowego. Zdający ograniczali opis planów, związanych z kontynuowaniem nowej znajomości do stereotypowych stwierdzeń o wymianie adresów, wspólnym spędzaniu czasu wolnego.

Nieznajomość podstawowych czasowników ograniczyła możliwość opisanie działań i wydarzeń, zdający nadużywali czasowników: „haben, machen, sein”. Mieli również problemy z poprawnym stosowaniem czasów przeszłych. Najczęściej występujące błędy dotyczyły użycia rodzajnika i tworzenia liczby mnogiej. Pojawiły się nieudolne próby wkomponowania w rozwiązanie zadania wyuczonych na pamięć tekstów.

Poziom rozszerzony (arkusz II)

Zadanie 8. (7 pkt)							
Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o wywiad z lekarzem pediatrą na tematy: „Człowiek - uczucia i emocje, problemy etyczne” oraz „Życie rodzinne – problemy”. Pytania reporterki dotyczyły wpływu relacji między rodzicami na psychikę dziecka oraz uzasadnienia tez postawionych przez dr Remo Largo w jego książkach. Zadaniem zdającego było zdecydowanie, czy podane zdania są zgodne z treścią tekstu, czy nie (technika „prawda/fałsz”).							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
- określenie głównej myśli w wysłuchanym tekście (standard II.1.a),							
- stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II.1.c),							
- określenie kontekstu sytuacyjnego (standard II.1.g).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
			LO	LP	T		
0,74 – łatwe			0,75	0,73	0,72		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:		Liczba pkt	Łatwość czynności			
				Ogółem	LO	LP	T
8.1.	- określa główną myśl w wysłuchanym tekście;		1	0,77	0,76	0,81	0,76
8.2.	- określa kontekst sytuacyjny;		1	0,83	0,84	0,84	0,77
8.3.	- stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.		1	0,86	0,86	0,84	0,83
8.4.			1	0,65	0,65	0,63	0,66
8.5.			1	0,81	0,81	0,75	0,82
8.6.			1	0,60	0,61	0,57	0,58
8.7.			1	0,68	0,69	0,67	0,59
Komentarz:							
Zadanie 8 okazało się najłatwiejsze z zadań na poziomie rozszerzonym. Najwięcej problemów sprawiło zadanie: „Wenn das Kind genau weiß, warum die Eltern streiten, ist es beruhigt“, wymagało ono bowiem przeanalizowania fragmentu tekstu, wyciągnięcia wniosku oraz stwierdzenia, czy informacja jest zgodna z treścią tekstu.							
Zadanie: „Der Arzt behauptet, auch Scheidungskinder könnten eine glückliche Kindheit haben“ było zadaniem łatwym. Tytuł publikacji podany w wywiadzie ułatwił rozwiązanie tego zadania.							

Zadanie 9. (8 pkt)

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o rozmowę reporterki z 39-letnim Niemcem, z zawodu biologiem. Tekst dotyczył zakresu tematycznego „Praca - warunki pracy i zatrudnienia, rynek pracy”. Naukowiec przedstawił swoje życie zawodowe i prywatne podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych, opowiadał o korzyściach płynących z pracy w laboratorium w zakresie bardzo popularnego dzisiaj kierunku - mikrobiologii i genetyki oraz swoich cennych doświadczeniach. W zadaniu zastosowano technikę wielokrotnego wyboru - zdający wskazywali jedno, zgodne z tekstem dokończenie zdania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określenie głównych myśli poszczególnych części wysłuchanego tekstu (**standard II.1.b**),
- stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (**standard II.1.c**),
- wyselekcjonowanie informacji w wysłuchanym tekście (**standard II.1.d**),
- określenie intencji autora wysłuchanego tekstu (**standard II.1.e**).

określenie intencji autora wysłuchanego tekstu (standard 1.1.1c).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,52 – umiarkowanie trudne		0,52	0,54	0,47		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
9.1.	- określa główne myśli poszczególnych części wysłuchanego tekstu, - stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje, - selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście;	1	0,54	0,54	0,56	0,51
9.2.		1	0,62	0,63	0,63	0,58
9.3.		1	0,49	0,50	0,52	0,43
9.4.		1	0,30	0,31	0,34	0,27
9.5.		1	0,77	0,78	0,75	0,73
9.6.		1	0,28	0,30	0,25	0,21
9.7.		1	0,52	0,50	0,64	0,55
9.8.	- określa intencje autora wysłuchanego tekstu, - stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje	1	0,61	0,63	0,58	0,51

Komentarz:

Najtrudniejsze okazało się zadanie 9.6. wymagające precyzyjnej analizy odpowiedzi, jakiej udzielił Dirk Büscher. Trudne było również zadanie 9.4., ponieważ w jego trzonie użyto wyrazu „Forscher” w odniesieniu do rzeczownika „Biologe”, a zdający nie skojarzyli tych pojęć, co spowodowało, że wybór prawidłowego rozwiązania mógł być przypadkowy.

Najwyższy wskaźnik łatwości (0,77) miało zadanie cząstkowe 9.5., które nie wymagało głębszej analizy treści wysłuchanego tekstu.

Zadanie 10. (7 pkt)

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego: „Państwo i społeczeństwo - polityka społeczna”, „Praca - warunki pracy i zatrudnienia”, „Szkoła”, „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego”. Poruszony w tekście problem dotyczył aktualnego zagadnienia, czyli możliwości pogodzenia obowiązków zawodowych z wychowaniem dzieci przez pracujących rodziców. Przedstawiono również realia funkcjonowania szkoły niemieckiej. Technika zastosowaną w tym zadaniu było dobieranie, tzn. odpowiednie podtytuły należało dopasować do akapitów tekstu.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określenie głównych myśli poszczególnych części przeczytanego tekstu (**standard II.2.b**),
- wyselekcjonowanie informacji w przeczytanym tekście (**standard II.2.d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,49 – trudne		0,51	0,45	0,44		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
10.1	- określa główne myśli poszczególnych części przeczytanego tekstu, - selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście.	1	0,55	0,57	0,49	0,44
10.2		1	0,31	0,31	0,34	0,29
10.3		1	0,72	0,74	0,62	0,69
10.4		1	0,47	0,48	0,43	0,41
10.5		1	0,45	0,47	0,40	0,36
10.6		1	0,36	0,36	0,37	0,36
10.7		1	0,58	0,61	0,51	0,51

Komentarz:

Najwięcej problemów sprawiły zdającym zadania cząstkowe 10.2. i 10.6. Jeden z podtytułów był wyrażony nieco trudniejszym słownictwem. Poza tym dopasowanie podtytułów wymagało bardziej szczegółowej analizy tekstu.

Najłatwiejsze okazało się zadanie 10.3. Podtytuł, w którym wystąpiło słowo „Ausgaben”, był łatwy do skojarzenia z odpowiednim fragmentem tekstu, ponieważ wymieniono w nim określoną kwotę.

Zadanie 11. (1 pkt)

Zadanie składało się z jednego zadania cząstkowego i zostało zbudowane w oparciu o tekst z zadania 10. Zdający mieli do wykonania zadanie „wielokrotnego wyboru” i musieli wybrać właściwe, zgodne z treścią tekstu uzupełnienie zdania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określenie głównej myśli przeczytanego tekstu (**standard II.2.a**),
- wyselekcjonowanie informacji w przeczytanym tekście (**standard II.2.d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,63 – umiarkowanie trudne		0,64	0,61	0,57		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
11.1	- określa główną myśl przeczytanego tekstu, - selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście.	1	0,63	0,64	0,61	0,57

Komentarz:

Zdający musieli zmienić technikę pracy z tekstem, tzn. przeczytać go ponownie jako całość i wyciągnąć wniosek, dotyczący jego głównej myśli.

Zadanie 12. (4 pkt)

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każde poprawne rozwiązanie). Zbudowano je w oparciu o tekst publicystyczny na temat bazy noclegowej z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka”. Techniką zastosowaną w zadaniu był wielokrotny wybór. Zdający rozpoznawali różnorodne struktury leksykalne i wybierali właściwe uzupełnienia luk w tekście. Do wykonania tego zadania niezbędna była znajomość leksyki na poziomie rozszerzonym.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu (**standard II.2.f**),
- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście (**standard II.2.j**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,44 – trudne		0,45	0,44	0,40

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
12.1	- rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu, - rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście.	0,5	0,53	0,54	0,51	0,45
12.2		0,5	0,43	0,44	0,42	0,40
12.3		0,5	0,28	0,28	0,29	0,27
12.4		0,5	0,45	0,45	0,45	0,44
12.5		0,5	0,39	0,41	0,36	0,31
12.6		0,5	0,49	0,50	0,47	0,44
12.7		0,5	0,31	0,30	0,40	0,33
12.8		0,5	0,66	0,68	0,63	0,58

Komentarz

W arkuszu II to zadanie okazało się najtrudniejsze dla ogółu zdających, którym najwięcej problemów sprawiło rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Indywidualny zasób słownictwa decydował o tym, jaki stopień trudności miały poszczególne zadania cząstkowe dla zdających.

Poziom rozszerzony (arkusz III)**Zadanie 13. (2,5 pkt)**

Zadanie skonstruowano w oparciu o krótki tekst z zakresu tematycznego „Zdrowie – uzależnienia”. Podczas rozwiązywania zadania zdający dokonywali transformacji pięciu podkreślonych w tekście części zdań, zachowując tę samą treść przy zastosowaniu innych konstrukcji gramatycznych. Wykonanie zadania wymagało od zdających znajomości składni na poziomie rozszerzonym.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: „Zdrowie – uzależnienia” (**standard I.1.k**),
- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście (**standard II.2.j**),
- stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych (**standard V.2.b**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	LU T		
0,25 – trudne		0,29	0,12	0,11		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
13.1	- zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematu: „Zdrowie – uzależnienia”, - rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście, - stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych.	0,5	0,30	0,35	0,13	0,12
13.2		0,5	0,29	0,34	0,17	0,13
13.3		0,5	0,19	0,24	0,05	0,04
13.4		0,5	0,20	0,22	0,14	0,15
13.5		0,5	0,27	0,31	0,13	0,12

Komentarz:

Zdający często nie podejmowali próby rozwiązania tego zadania. Właściwe stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych sprawia nadal ogromne problemy, co potwierdzają kolejne edycje egzaminu.

Zadanie 14. (2,5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każde poprawne rozwiązanie). Podczas jego rozwiązywania zdający musieli wykazać się umiejętnością przetwarzania i przekazywania tekstu w języku obcym. Zadanie polegało na przetłumaczeniu podanych w języku polskim części zdań na język niemiecki, tak aby otrzymać logiczną, poprawną gramatycznie i zgodną z tekstem całość.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście (standard II.2.j),
- przetwarzanie przeczytanego tekstu na język niemiecki (standard V.2.a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	T	
0,18 – bardzo trudne		0,20	0,13	0,11	

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
14.1	- rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście, - przetwarza przeczytany tekst na język niemiecki.	0,5	0,22	0,24	0,19	0,17
14.2		0,5	0,15	0,16	0,14	0,10
14.3		0,5	0,26	0,29	0,19	0,15
14.4		0,5	0,18	0,21	0,10	0,09
14.5		0,5	0,10	0,12	0,05	0,04

Komentarz:

Zdający podejmowali próbę wykonania tego zadania, ale nieznajomość leksyki i form gramatycznych uniemożliwiła podanie poprawnych rozwiązań. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 14.5., najłatwiejsze – zadanie 14.3.

Zadanie 15. (18 pkt)

Wykonanie zadania polegało na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (rozprawka, opowiadanie, opis) na jeden z trzech podanych poniżej tematów.

1. Coraz więcej młodych Polaków podejmuje studia za granicą. Co jest tego przyczyną: snobizm, chęć przeżycia przygody czy konieczność? Wyraż swoje zdanie na ten temat w formie **rozprawki**.
2. Napisz **opowiadanie** na temat ryzykownej wyprawy w góry.
3. **Opisz** starszą osobę, która wzbudza Twoją sympatię i podziw. Argumentując swój wybór, uwzględnij w opisie jej wygląd, cechy charakteru i osiągnięcia.

Wypowiedzi pisemne dotyczyły następujących tematów katalogowych: „Szkoła – system oświaty”, „Życie rodzinne i towarzyskie - formy spędzania czasu wolnego, styl życia”, „Podróżowanie i turystyka – wycieczki” oraz „Człowiek - cechy charakteru, uczucia i emocje”. Oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu. Wypowiedź miała zawierać 200-250 słów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje” (**standard I.1.a**), „szkoła – system oświaty” (**standard I.1.c**), „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, styl życia” (**standard I.1.e**), „Podróżowanie i turystyka – wycieczki” (**standard I.1.h**),
- znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnych – rozprawki, opisu i opowiadania (**standard I.2.b**),
- znajomość realiów socjokulturowych obszaru niemieckojęzycznego (**standard I.3**),
- opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (**standard III.2.a**),
- relacjonowanie wydarzeń (**standard III.2.b**),
- wyrażanie stanów emocjonalnych (**standard III.2.c**),
- przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (**standard III.2.d**),
- poprawne stosowanie środków językowych adekwatnie do ich funkcji (**standard III.2.e**),
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (**standard III.2.f**),
- relacjonowanie, przetwarzanie i przekazywanie tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki (**standard V.2.a**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
	LO	LP	T
0,65 – umiarkowanie trudne	0,68	0,57	0,54

Lp.	Oceniane czynności Zdający	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
T	<ul style="list-style-type: none"> - zna realia socjokulturowe obszaru niemieckojęzycznego, - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności, - relacjonuje wydarzenia, - wyraża różnorodne intencje oraz stany emocjonalne, - przedstawia i uzasadnia opinie własne i innych osób, - relacjonuje, przetwarza i przekazuje teksty przeczytane w języku polskim; 	5	0,82	0,84	0,80	0,75
K	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady konstruowania wypowiedzi pisemnych – rozprawki, opisu i opowiadania, - wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów; 	4	0,77	0,80	0,69	0,67
B.J.	<ul style="list-style-type: none"> - zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje”, „Szkoła – system oświaty”, „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, styl życia”, „Podróżowanie i turystyka – wycieczki”; 	5	0,62	0,65	0,51	0,51
P.J.	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji. 	4	0,34	0,38	0,25	0,20

Komentarz:

Zdający często „mijali się” z tematem lub realizowali go fragmentarycznie, co prawdopodobnie spowodowane było nieuważnym czytaniem polecenia.

W **rozprawce** zdający często pisali o przyczynach podejmowania pracy poza granicami kraju, problemie bezrobocia, emigracji w celu osiągnięcia wyższego standardu życia lub o planach na przyszłość.

Zdający, którzy wybrali **opowiadanie**, często mieli problemy z pisaniem wypracowania w wymaganej formie. Treść pracy stanowiła zwykle relacja z pobytu w górach.

Wypracowania w formie **opisu** charakteryzowały się zastosowaniem ubogiego słownictwa w zakresie leksyki, dotyczącej cech charakteru i wyglądu zewnętrznego. Przymiotniki, występujące w pracach, często pełniły funkcję orzecznika, a nie przydawki. W wypowiedziach brakowało argumentacji związanej z wyborem opisywanej osoby.

Ogół zdających nie miał większych problemów z realizacją kryterium dotyczącego treści pracy (łatwość - 0,82). Kompozycja wypracowań również nie budziła zastrzeżeń (łatwość - 0,77). Najwięcej trudności sprawiała zdającym realizacja kryterium poprawności językowej (łatwość - 0,34) i bogactwa językowego (łatwość - 0,62), co było spowodowane nieprawidłowym stosowaniem zaawansowanych struktur leksykalno-gramatycznych i frazeologicznych. Występujące w pracach liczne błędy językowe i ortograficzne również przyczyniły się do obniżenia wskaźnika łatwości dla wymienionych kryteriów. W procesie nauczania należy zatem zwrócić uwagę na kształcenie umiejętnego stosowania środków językowych w zależności od realizacji formy wypowiedzi pisemnej.

IX. Język rosyjski

IX.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego przystąpiło 1 019 abiturientów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Spośród wszystkich zdających język rosyjski w części ustnej, 989 osób zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy i 30 – jako przedmiot dodatkowy (na poziomie rozszerzonym).

Spośród zdających język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy 965 osób zdawało go na poziomie podstawowym i 24 – na poziomie rozszerzonym.

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 923 zdających (93,3%).

Tabela 118. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	0	0
Wynik najniższy	100	20
Wynik środkowy (mediana)	60	12
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	57,6	11,52
Odchylenie standardowe	x	4,88

Tabela 119. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	50	10
Wynik najniższy	100	20
Wynik środkowy (mediana)	90	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	87,3	17,46
Odchylenie standardowe	x	2,72

Zdający uzyskiwali najczęściej 6 punktów (30%) na poziomie podstawowym i 20 punktów (100%) na poziomie rozszerzonym. Egzamin ustny z języka rosyjskiego zdawany jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym okazał się dla zdających *umiarkowanie trudny* a na poziomie rozszerzonym *łatwy*. Egzamin ustny z języka rosyjskiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 85,5% punktów).

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

Tabela 120. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 15%	0% - 25%
2	7	bardzo niska	20% - 25%	30% - 45%
3	12	niska	30% - 35%	50% - 60%
4	17	poniżej średniej	40% - 50%	65% - 75%
5	20	średnia	55% - 65%	80% - 90%
6	17	powyżej średniej	70% - 75%	95%
7	12	wysoka	80% - 85%	100%
8	7	bardzo wysoka	90% - 95%	
9	4	najwyższa	100%	

IX.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego zadeklarowało 1 190 osób, w tym 1 178⁶⁴ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 1 028 tegorocznych abiturientów, co stanowi 87,3% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy.

Piszący egzamin maturalny z języka rosyjskiego stanowili 2,2%⁶⁵ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 121. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	417	32	384	383
Liceum profilowane	213	14	199	199
Liceum uzupełniające	207	82	126	126
Technikum	341	22	319	318
RAZEM	1 178	150	1 028	1 026

⁶⁴ 805 kobiet i 373 mężczyzn.

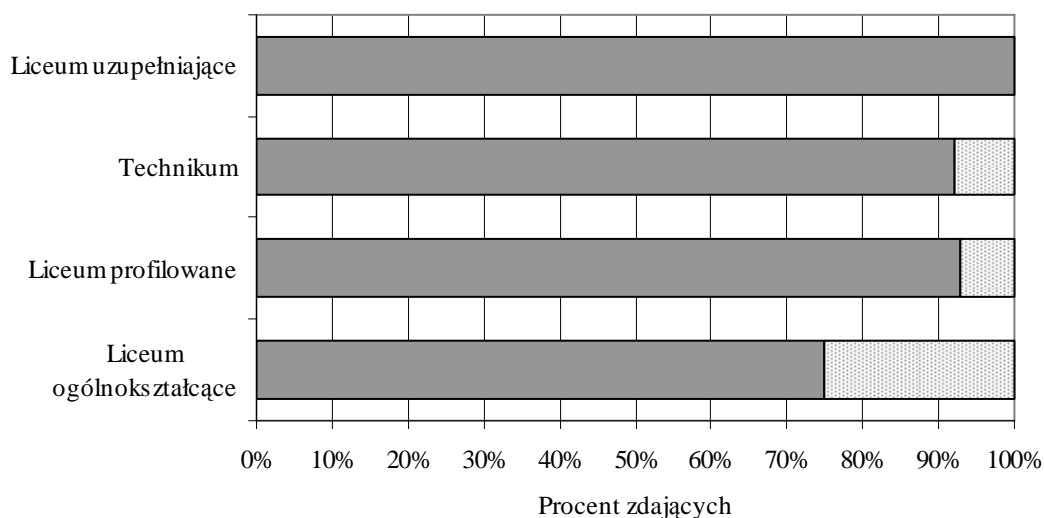
⁶⁵ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wykres 39. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy⁶⁶ w wersji standardowej.

Wykres 40. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

■ Zakończyli egzamin na poziomie podstawowym ▨ Przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym

Egzamin maturalny z języka rosyjskiego w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 383 maturzystów liceów ogólnokształcących, 199 – liceów profilowanych, 126 – liceów uzupełniających i 318 – techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 97 maturzystów liceów ogólnokształcących, 14 – liceów profilowanych i 24 – techników.

⁶⁶ 2 abiturientów pisało egzamin w wersji dla osób niesłyszących.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (25,3%). W liceach profilowanych 7,0% abiturientów kontynuowało egzamin na poziomie rozszerzonym, w technikach – 7,5%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka rosyjskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJR-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJR-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJR-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających nich mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy (podobnie jak w części ustnej) zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

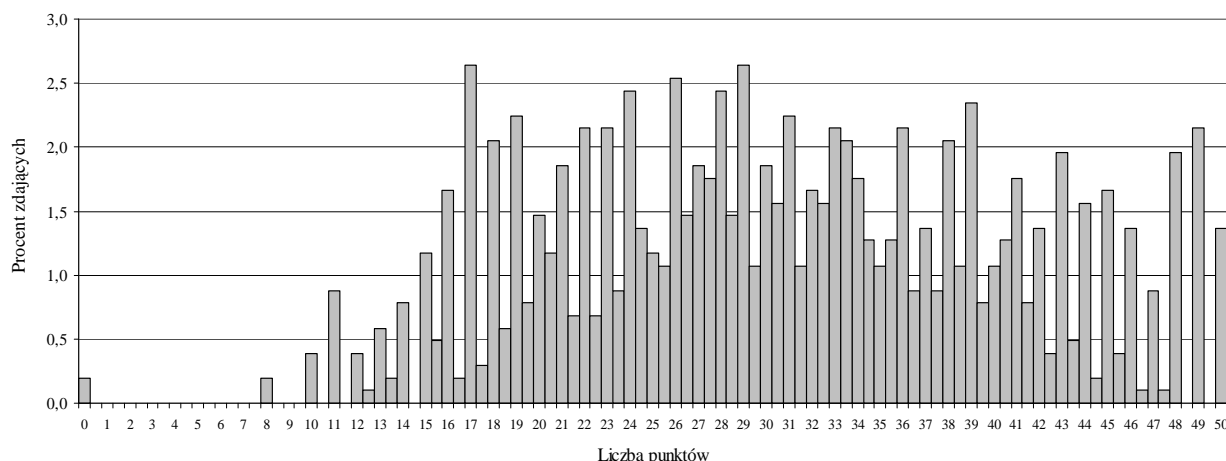
Tabela 122. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 29%	0% - 15%
2	7	bardzo niska	30% - 37%	16% - 23%
3	12	niska	38% - 47%	24% - 32%
4	17	poniżej średniej	48% - 57%	33% - 42%
5	20	średnia	58% - 69%	43% - 54%
6	17	powyżej średniej	70% - 80%	55% - 66%
7	12	wysoka	81% - 89%	67% - 79%
8	7	bardzo wysoka	90% - 95%	80% - 92%
9	4	najwyższa	96% - 100%	93% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język rosyjski w sesji wiosennej, egzamin zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 41. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 42. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

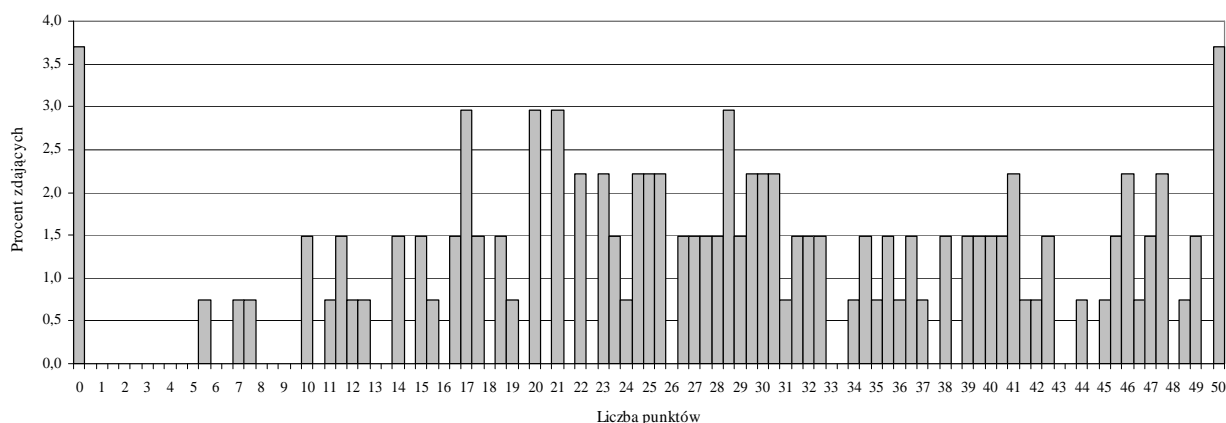

Tabela 123. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	30,25	28,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	30,63	29,06
Odchylenie standardowe	9,93	12,66

Tabela 124. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	60,5	57
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	61,3	58,1

Zdający najczęściej uzyskiwali 17 i 29 punktów (34 i 58%) na poziomie podstawowym, na poziomie rozszerzonym piszący najczęściej otrzymywali 0 i 50 punktów (0 i 50%). Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0. Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 0.

Tabela 125. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	39	25,5	28	27,5	31,75	19,5	-	20
Wynik najczęstszy (modalna)	49	22	19	26	50	10	-	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	36,45	26,11	27,62	27,71	32,35	20,93	-	20,60
Odchylenie standardowe	9,92	8,19	7,86	8,18	11,37	9,75	-	10,75

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, LU – liceum uzupełniające, T - technikum

Tabela 126. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100 % punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	78	51	56	55	63,5	39	-	40
Wynik najczęstszy (modalna)	98	44	38	52	100	20	-	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	72,9	52,2	55,2	55,4	64,7	41,9	-	41,2

Poziom podstawowy okazał się *łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, a *umiarkowanie trudny* dla abiturientów techników i liceów profilowanych oraz uzupełniających.

Poziom rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących oraz *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych i techników. Najwyższym poziomem osiągnąć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 127. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,86	0,90	0,81	0,89	0,83
2.	0,58	0,72	0,43	0,61	0,49
3.	0,55	0,68	0,46	0,48	0,49
4.	0,53	0,64	0,43	0,51	0,46
5.	0,55	0,69	0,44	0,53	0,48
6.	0,64	0,72	0,55	0,61	0,60
7.	0,74	0,83	0,70	0,64	0,70
8.	0,51	0,69	0,41	0,30	0,43

Tabela 128. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
9.	0,44	0,52	0,30	0,20
10.	0,65	0,61	0,52	0,45
11.	0,68	0,75	0,51	0,48
12.	0,63	0,68	0,49	0,48
13.	0,56	0,64	0,31	0,37
14.	0,27	0,34	0,08	0,04
15.	0,70	0,75	0,54	0,60

Tabela 129. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	-	2, 3, 4, 5, 6, 8	1, 7	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerы zadań	-	-	3, 4, 5, 8	2, 6, 7	1
	Liceum profilowane (LP)				
Numerы zadań	-	2, 3, 4, 5, 8	6	1, 7	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerы zadań	-	3, 8	2, 4, 5, 6, 7	1	-
	Technikum (T)				
Numerы zadań	-	2, 3, 4, 5, 8	6	1, 7	-

Tabela 130. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	9, 14	10, 11, 12, 13	15	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerы zadań	-	14	9, 10, 12, 13	11, 15	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerы zadań	14	9, 12, 13	10, 11, 15	-	-
	Technikum (T)				
Numerы zadań	14	9, 10, 11, 12, 13	15	-	-

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 131. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,68	0,78	0,59	0,69	0,62
Rozumienie tekstu czytanego	0,58	0,69	0,48	0,55	0,52
Wypowiedź pisemna	0,59	0,73	0,51	0,41	0,52

Tabela 132. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
Rozumienie ze słuchu	0,56	0,62	0,42	0,34
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,64	0,71	0,46	0,45
Stosowanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,27	0,34	0,08	0,04
Wypowiedź pisemna	0,70	0,75	0,54	0,60

4. Język rosyjski zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka rosyjskiego 998 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym w wersji standardowej 996.

Wykres 43. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

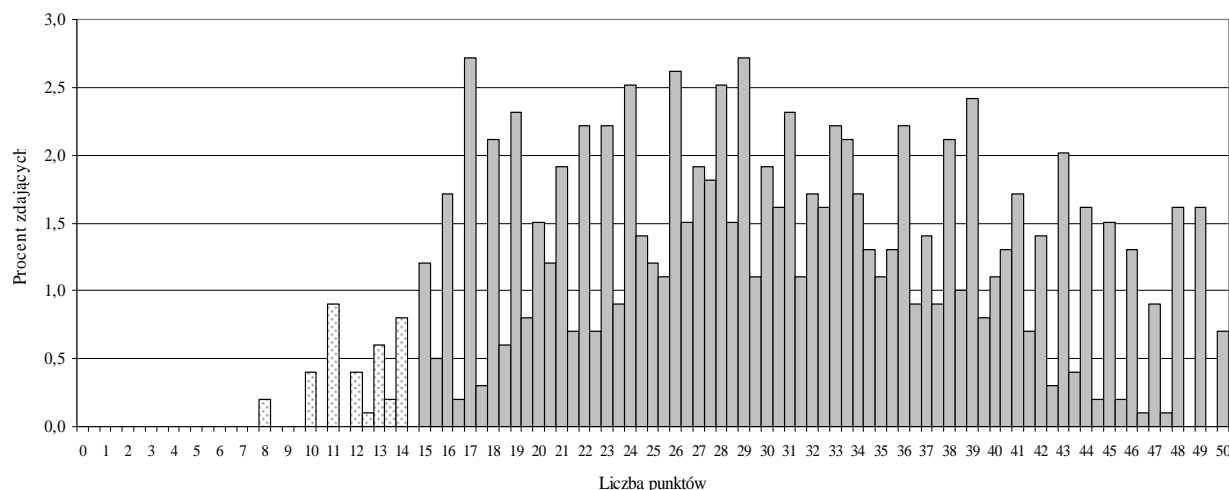

Tabela 133. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	30	25,5
Wynik najczęstszy (modalna)	17	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	30,24	27,06
Odchylenie standardowe	9,58	11,96

Tabela 134. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	60	51
Wynik najczęstszy (modalna)	34	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	60,5	54,1

Tabela 135. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	38	25	28	27,5	29,25	17,25	-	20
Wynik najczęstszy (modalna)	39	22	19	26	17	10	-	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	35,86	25,99	27,61	27,68	30,45	20,29	-	20,60
Odchylenie standardowe	9,44	8,15	7,86	8,18	10,85	10,26	-	10,75

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T – technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 136. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	76	50	56	55	58,5	34,5	-	40
Wynik najczęstszy (modalna)	78	44	38	52	34	20	-	0
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	71,7	52,0	55,2	55,4	60,9	40,6	-	41,2

5. Język rosyjski zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka rosyjskiego 30⁶⁷ osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy. Najczęściej język rosyjski jako przedmiot dodatkowy wybierali abiturienti liceów ogólnokształcących – 28 osób⁶⁸.

Tabela 137. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	48	41,75
Wynik najczęstszy (modalna)	50	41
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	43,47	36,16
Odchylenie standardowe	12,44	10,18

⁶⁷ W tym 2 osoby z licem profilowanego.

⁶⁸ W tym 2 osoby (z liceum ogólnokształcącego) nie kontynuowały egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Tabela 138. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	96	83,5
Wynik najczęstszy (modalna)	100	82
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	86,9	72,3

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 86,9% punktów a na poziomie rozszerzonym – 72,3% punktów. Zestaw zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym był *łatwy*.

6. Zdawalność egzaminu⁶⁹

Aby zdać egzamin maturalny z języka rosyjskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 96,4% tj. 962 osoby piszące egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 36 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (150⁷⁰). Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 186 osób (16,2%).

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (996) ilustruje tabela 139.

Tabela 139. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	352	99,2
Liceum profilowane	186	94,4
Liceum uzupełniające	118	93,7
Technikum	304	95,6
Ogółem	960	96,4

⁶⁹ Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy uwzględniono tu abiturientów piszących zestaw dostosowany dla osób niesłyszących.

⁷⁰ Wszyscy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu jako obowiązkowego.

7. Analiza jakościowa**Poziom podstawowy (arkusz I)**

Zadanie 1. (6 pkt)							
Zadanie odpowiadało zakresowi tematycznemu pierwszego standardu „Państwo i społeczeństwo”. Po wysłuchaniu opinii sześciu młodych Rosjan dotyczących ich stosunku do wojska zdający mieli zdecydować, która z wypowiadających się w tekście osób popiera, bądź neguje udział w służbie wojskowej (technika „dobieranie”).							
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - określanie głównej myśli tekstu (standard II.1.a).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
			LO	LP	LU	T	
0,86 – łatwe			0,90	0,81	0,89	0,83	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
1.1	- określa główną myśl tekstu.	1	0,79	0,81	0,79	0,79	0,78
1.2		1	0,75	0,85	0,65	0,83	0,68
1.3		1	0,88	0,93	0,83	0,91	0,85
1.4		1	0,91	0,95	0,86	0,89	0,90
1.5		1	0,84	0,89	0,78	0,92	0,79
1.6		1	0,98	0,98	0,96	0,98	0,98
Komentarz: Pytania 1.1. i 1.2. okazały się nieznacznie trudniejsze. Być może spowodowało to niedostateczne skupienie się zdających podczas słuchania pierwszych fragmentów tekstu. Ponadto zagadnienia dotyczące służby wojskowej często są traktowane marginalnie w czasie zajęć.							

Zadanie 2. (5 pkt)				
Zadanie było zgodne z zakresem tematycznym „Świat przyrody - klimat”. Zdający miał za zadanie dopasować pięć komunikatów meteorologicznych do osób, które te komunikaty mogłyby zainteresować. W zadaniu zastosowano technikę „dobieranie”.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - wyselekcjonowanie informacji (standard II – 1.d)				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,58 – umiarkowanie trudne		0,72	0,43	0,49

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
2.1	- selekcjonuje informacje.	1	0,61	0,79	0,49	0,66	0,44
2.2		1	0,61	0,74	0,44	0,66	0,55
2.3		1	0,50	0,65	0,31	0,55	0,43
2.4		1	0,49	0,63	0,33	0,47	0,43
2.5		1	0,67	0,79	0,57	0,71	0,58

Komentarz:

Najwięcej trudności sprawiło zadanie cząstkowe **2.4.**, w którym należało uwzględnić wyrażenia synonimiczne (*суббота, воскресенье – выходные дни*). Najłatwiejszym spośród pięciu zadań cząstkowych okazało się zadanie **2.5.**

Zadanie 3. (4 pkt)							
Zadanie obejmowało zakres tematyczny „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania wolnego czasu”. Zadania cząstkowe dotyczyły konkursu plastycznego. W zadaniu zastosowano technikę „wielokrotny wybór”.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - wyselekcjonowanie informacji (standard II – 1.d) - określenie intencji autora (standard II – 1.e)							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
			LO	LP	LU	T	
0,55 – umiarkowanie trudne			0,68	0,46	0,48	0,49	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
3.1	- selekcjonuje informacje,	1	0,47	0,58	0,41	0,31	0,43
3.2		1	0,46	0,63	0,31	0,42	0,37
3.3		1	0,58	0,72	0,47	0,53	0,51
3.4	- określa intencję autora.	1	0,69	0,78	0,64	0,65	0,64
Komentarz: Najlepiej poradzono sobie z zadaniem cząstkowym 3.4. , właściwie odczytując intencję autora tekstu, natomiast pytanie 3.1. sprawiło zdającym najwięcej trudności. Zdający mieli problem z określeniem, kto może zostać uczestnikiem konkursu.							

Zadanie 4. (6 pkt)							
Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych. Zastosowano w nim technikę „wielokrotny wybór”. Zadanie obejmowało zakresy tematyczne: „Zakupy i usługi” i „Życie rodzinne i towarzyskie – uroczystości, formy spędzania czasu wolnego”. W tekście zawarte zostały informacje na temat drugiej rocznicy otwarcia dużego sklepu spożywczego w Moskwie.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
- określanie głównej myśli tekstu (standard II.2.a),							
- wyselekcjonowanie informacji (standard II.2.d).							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
			LO	LP	LU	T	
0,53 – umiarkowanie trudne			0,64	0,43	0,51	0,46	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
4.1	- określa główną myśl tekstu	1	0,36	0,51	0,24	0,35	0,25
4.2	- selekcjonuje informacje	1	0,79	0,87	0,65	0,79	0,78
4.3		1	0,74	0,85	0,65	0,70	0,70
4.4		1	0,64	0,77	0,53	0,62	0,57
4.5		1	0,25	0,39	0,17	0,14	0,18
4.6		1	0,37	0,42	0,31	0,44	0,31
Komentarz:							
Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 4.2., a najwięcej problemów sprawiło pytanie 4.5., w którym dla zrozumienia tekstu czytanego ważna była znajomość słownictwa związanego ze środkami transportu (тележка-машинка).							

Zadanie 5. (6 pkt)				
Zadanie było zgodne z zakresem tematycznym „Nauka i technika – korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych”. Zdający miał za zadanie dopasować sześć fragmentów instrukcji obsługi do podstawowych urządzeń gospodarstwa domowego. Zastosowano technikę „dobieranie”				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - określanie głównej myśli tekstu (standard II.2.a).				
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,55 – umiarkowanie trudne		0,69	0,44	0,48

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
5.1	- określa główną myśl tekstu.	1	0,78	0,86	0,68	0,82	0,73
5.2		1	0,61	0,75	0,46	0,61	0,54
5.3		1	0,40	0,57	0,30	0,26	0,32
5.4		1	0,47	0,58	0,37	0,50	0,40
5.5		1	0,52	0,66	0,41	0,46	0,44
5.6		1	0,54	0,70	0,44	0,51	0,42

Komentarz:

W tym zadaniu zdający mieli możliwość wykazania się znajomością słownictwa podstawowych urządzeń gospodarstwa domowego (*пылесос, кофеварка, посудомоечная машина, стиральная машина, тостер, холодильник, утюг, микроволновая печь*). Najwięcej błędnych odpowiedzi udzielono na pytanie częściowe **5.3**. Problem stanowiły wyrażenia: *бумажный фильтр, соединительный шнур, пылесос, подносить трубку к голове*. W pytaniu **5.4** mylono kuchenkę mikrofalową z lodówką. Najlepiej poradzono sobie z pytaniem częściowym **5.1**.

Zadanie 6. (8 pkt)

Zadanie obejmowało tematykę „Sport - imprezy sportowe” oraz „Zdrowie – niepełnosprawni”. Tekst wykorzystany w zadaniu dotyczył zawodów sportowych dla dzieci niepełnosprawnych. W zadaniu zastosowano technikę „prawda/fałsz”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje (standard II.2.c),
- określenie intencji autora (standard II.2.e).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,64 – umiarkowanie trudne	0,72	0,55	0,61	0,60

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
6.1	- stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje.	1	0,70	0,75	0,63	0,69	0,68
6.2		1	0,76	0,84	0,68	0,69	0,74
6.3		1	0,77	0,86	0,68	0,78	0,70
6.4		1	0,71	0,79	0,63	0,70	0,67
6.5		1	0,58	0,64	0,49	0,61	0,55
6.6		1	0,61	0,72	0,49	0,59	0,56
6.7		1	0,59	0,69	0,51	0,55	0,54
6.8	- określa intencję autora.	1	0,40	0,50	0,31	0,29	0,38

Komentarz:

W stosunku do pozostałych zadań, które sprawdzały rozumienie tekstu czytanego, to okazało się najprostsze. Największy kłopot sprawiło zadanie cząstkowe **6.8.**, gdzie należało właściwie odczytać intencję autora.

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Żywnienie - posiłki”. Polegało na napisaniu krótkiej formy użytkowej – wiadomości. Zostało tak skonstruowane, aby przekazać istotne informacje Rosjaninowi goszczącemu w domu zdającego. Zadanie to wymagało użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający mógłby znaleźć się w przyszłości. W wiadomości należało uwzględnić następujące informacje:

- dlaczego musiał wyjść,
- jak długo go nie będzie,
- co gość może zjeść na śniadanie,
- co będą robić, kiedy wróci.

W zadaniu nie był przewidziany limit słów. Maksymalnie można było uzyskać 5 pkt. Najistotniejsze w tym zadaniu były informacje (4 pkt). Za poprawność językową można było otrzymać 1 pkt.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Żywnienie - posiłki”) (**standard I.1.e,f**),
- znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (wiadomość) (**standard I. 2.b**),
- opisywanie czynności (**standard III 2. a**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (**standard III 2.e**),
- uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień (**standard IV. 2.b**),
- przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim (**standard V.2.**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,74 – łatwe		0,83	0,70	0,64	0,70		
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
I.1	- zna proste struktury leksykalno-gramatycznych, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat, - opisuje czynności, - udziela informacji, wyjaśnień, - przetwarza tekst w zakresie pisania, w tym relacjonuje, przetwarza i przekazuje teksty przeczytane w języku polskim,	1	0,86	0,92	0,84	0,78	0,82
I.2	- zna proste struktury leksykalno-gramatycznych, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat - udziela informacji, wyjaśnień - opisuje czynności,	1	0,76	0,81	0,73	0,78	0,71

I.3	- zna proste struktury leksykalno-gramatycznych, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat - udziela informacji, wyjaśnień, - opisuje przedmioty, miejsca,	1	0,78	0,84	0,76	0,63	0,78
I.4	- zna proste struktury leksykalno-gramatycznych, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat, - uzyskuje, udziela informacji, wyjaśnień, - opisuje czynności, zdarzenia,	1	0,87	0,93	0,84	0,81	0,84
P	- poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji.	1	0,43	0,63	0,33	0,21	0,34
Przykładowy zapis rozwiązania:		Najczęściej powtarzające się błędy:					
<i>Иду в магазин за покупками. Иду в школу, (аптеку, кино ...).</i>		Nie uwzględnia powodu wyjścia. <i>Мне надо уйти. Выхожу. Меня не будет.</i>					
<i>Меня не будет три часа. Я вернусь через два часа.</i>		Brak (dokładnego lub przybliżonego) określenia czasu powrotu. <i>Вернусь. Меня не будет.</i> Stosowanie konstrukcji charakterystycznych dla języka polskiego. <i>Буду за три часа.</i>					
<i>На завтрак можешь съесть йогурт и бутербды.</i>		Niezgodność z poleceniem. <i>На обед я приготовил томатный суп.</i>					
<i>Когда вернусь, можем погулять по городу. Вечером пойдём на концерт.</i>		Niezgodność z poleceniem. <i>Не знаю, что можем делать, когда я вернусь.</i>					
Komentarz: Spośród wypowiedzi pisemnych zadanie 7 w Arkuszu I okazało się dla zdających najłatwiejsze. Zdający najlepiej poradziili sobie ze zredagowaniem informacji pierwszej (dlaczego musiał wyjść) i czwartej (co będą robić, kiedy wróca). Zadanie to sprawdziło umiejętność zwięzłego przekazania informacji w typowej, codziennej sytuacji.							

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadanie polegało na napisaniu listu prywatnego do Rosjanina i wymagało użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający mógłby znaleźć się w przyszłości. Obejmowało ono zakres tematyczny „Praca i warunki zatrudnienia”. W zadaniu obowiązywał limit słów (120-150). Najwięcej punktów, bo aż 4, można było uzyskać za przekazanie informacji. Zdający powinien był w liście:

- wyrazić radość z powodu decyzji znajomego i chęć przyjscia mu z pomocą,
- przedstawić jedną z ofert pracy oraz wymogi dla kandydatów na to stanowisko,
- poinformować o warunkach pracy i poprosić o jego zdanie na temat propozycji,
- napisać o ostatnich wydarzeniach w swoim życiu oraz najbliższych planach.

Zdający otrzymał maksymalnie po dwa punkty za pozostałe kryteria: formę, bogactwo językowe oraz poprawność.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Praca i warunki zatrudnienia” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”) (**standard I.1.d,e**),
- znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny) (**standard I. 2.b**),
- opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp. (**standard III. 2.a**),
- relacjonowanie wydarzeń (**standard III. 2.b**),
- wyrażanie stanów emocjonalnych (**standard III 2. c**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (**standard III 2.e**),
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (**standard III 2.f**),
- uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień (**standard IV. 2.b**),
- poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (**standard IV. 2.c**),
- przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim (**standard V.2.**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,51 – umiarkowanie trudne	0,69	0,41	0,30	0,43

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
I.1	- wyraża stany emocjonalne,	1	0,65	0,80	0,55	0,45	0,59
I.2	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, czynności, - uzyskuje/udziela informacji/wyjaśnień,	1	0,62	0,79	0,53	0,39	0,57
I.3	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, itp., - uzyskuje/udziela informacji/wyjaśnia,	1	0,55	0,73	0,46	0,38	0,47
I.4	- relacjonuje wydarzenia, - opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska, czynności,	1	0,67	0,81	0,62	0,42	0,62
F	- zna zasady konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny), - wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów;	2	0,59	0,77	0,52	0,32	0,53
B	- zna proste struktury leksykalno- gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat,	2	0,44	0,65	0,32	0,26	0,34
P	- poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne.	2	0,27	0,46	0,15	0,09	0,17
Przykładowy zapis rozwiązania:		Najczęściej powtarzające się błędy:					
<i>Я рада, что ты будешь работать в этой фирме. Я счастлив, что ты решил поработать в моём городе.</i>		Powód radości inny niż w poleceniu. <i>Я обрадовался, когда получил твоё письмо.</i> Nie wyrażono radości. <i>Я знаю, что ты будешь работать в Польше.</i>					
<i>Я с удовольствием помогу тебе снять недорогую квартиру.</i>		Niezgoda z poleceniem. <i>Я не могу тебе помочь!</i>					
<i>Ты можешь работать в фирме моего отца или в ресторане.</i>		Brak ofert pracy. <i>Я не знаю кем ты можешь работать.</i>					
<i>Ты должен знать польский язык. Тебя примут, предлагают работу только студентам.</i>		Brak określenia konkretnych wymagań, jakie powinni spełniać kandydaci ubiegający się o przyjęcie do pracy. <i>Я думаю, что тебя примут.</i>					

<i>Хорошая зарплата – 500 злотых. Будешь работать с утра до вечера.</i>	Brak określenia konkretnych warunków, w jakich przyjdzie pracować koledze/koleżance z Rosji. <i>Будешь жить у нас.</i>
<i>Тебе нравится эта работа? Что ты думаешь об этом?</i>	Wyrażanie opinii zamiast zapytanie o zdanie kolegi/koleżanki. <i>Я думаю, что ты будешь довольна.</i>
<i>У меня был экзамен. Мы переехали в другой город.</i>	Niezgodność z poleceniem. <i>У меня всё нормально.</i>
<i>Я хотел бы стать студентом. Завтра поеду к бабушке.</i>	Brak informacji o konkretnych planach na przyszłość. <i>Ещё не знаю, что буду делать.</i>
Komentarz: Umiejętność przekazania informacji została opanowana najlepiej, natomiast pozostałe kryteria przyjęte w zadaniu wypadły słabiej. Największą trudność mieli zdający z poprawnością językową. Popelniali liczne błędy językowe wynikające z nieznamomości zasad ortografii, gramatyki i leksyki.	

Poziom rozszerzony (arkusz II)

Zadanie 9. (7 pkt)						
Zadanie to dotyczyło zakresów tematycznych „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Kościoły i religie”. Techniką zastosowaną w zadaniu było „dobieranie”. Nagrane wypowiedzi siedmiu rodzimych użytkowników języka rosyjskiego przedstawiały ich opinie na temat zawierania związków małżeńskich. Zdający miał za zadanie dopasować do każdej odpowiedzi zdanie, wyrażające główną myśl tej wypowiedzi.						
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - określanie głównej myśli tekstu (standard II.1.a).						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
			LO	LP	T	
0,44 – trudne			0,52	0,30	0,20	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
9.1	- określa główną myśl tekstu.	1	0,38	0,44	0,38	0,10
9.2		1	0,40	0,47	0,23	0,14
9.3		1	0,48	0,57	0,38	0,14
9.4		1	0,54	0,60	0,38	0,38
9.5		1	0,46	0,53	0,23	0,29
9.6		1	0,35	0,41	0,23	0,14
9.7		1	0,50	0,59	0,23	0,24

Komentarz:

Zadanie to okazało się trudne dla zdających (średnia łatwość – 0,44). Przyczyniła się do tego prawdopodobnie tematyka. Najwięcej problemów sprawiło zadanie cząstkowe **9.6**. Słownictwo i struktury gramatyczne były typowe dla poziomu rozszerzonego. Nie wszyscy poradzili sobie z opanowaniem leksyki w tym zakresie.

Zadanie 10. (8 pkt)

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych „Szkoła”, oraz „Kultura – twórcy i ich dzieła”. Zastosowaną techniką w zadaniu był „wielokrotny wybór”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- wyselekcjonowanie informacji (standard II – 1.d),
- określanie intencji autora (standard II – 1.e).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	T	
0,65 – umiarkowanie trudne		0,61	0,52	0,45	

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
10.1	- selekcjonuje informacje	1	0,57	0,67	0,38	0,24
10.2		1	0,74	0,81	0,54	0,52
10.3		1	0,60	0,65	0,46	0,43
10.4		1	0,85	0,89	0,85	0,67
10.5		1	0,53	0,61	0,38	0,29
10.6		1	0,63	0,71	0,54	0,33
10.7		1	0,47	0,59	0,38	0,29
10.8	- określa intencję autora	1	0,83	0,85	0,62	0,86

Komentarz:

Zadanie to okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Świadczy o tym wskaźnik średniej łatwości – 0,65. Najprostsze okazało się określenie intencji autora zawarte w zadaniu cząstkowym **10.8**.

Zadanie 11. (6 pkt)

Zadanie to składało się z sześciu zadań cząstkowych. Zgodne było z zakresem tematycznym „Zakupy i usługi – korzystanie z usług”, „Podróżowanie i turystyka – baza noclegowa” oraz „Świat przyrody - klimat”. Zadanie polegało na rozpoznaniu struktur leksykalno-gramatycznych w oparciu o przeczytany tekst mówiący o pewnym niezwykłym hotelu. W zadaniu zastosowano technikę „wielokrotny wybór”.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- określanie głównej myśli tekstu (standard II.2.a),
- wyselekcjonowanie informacji (standard II.2.d).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,68 – umiarkowanie trudne		0,75	0,51	0,48		
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
11.1	- selekcjonuje informacje,	1	0,89	0,91	0,77	0,90
11.2		1	0,84	0,93	0,62	0,62
11.3		1	0,52	0,60	0,46	0,19
11.4		1	0,45	0,52	0,31	0,24
11.5		1	0,76	0,85	0,46	0,52
11.6	- określa główną myśl tekstu.	1	0,63	0,71	0,46	0,38
Komentarz: Zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniem cząstkowym 11.1. dotyczącym określenia geograficznego położenia lodowego hotelu. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 11.4. (wskaźnik średniej łatwości – 0,45). Być może błędna odpowiedź wynika z tego, że zdający nie przeanalizowali całego akapitu dotyczącego temperatury powietrza w hotelu.						

Zadanie 12. (3 pkt)						
Zadanie polegało ono na analizie przeczytanego tekstu i zaznaczeniu trzech poprawnych informacji zgodnych z jego treścią. Zgodne było z zakresem tematycznym „Podróżowanie i turystyka – środki transportu”. Tekst opowiadał o nowoczesnym pociągu relacji Moskwa-Kijów.						
Umiejętności sprawdzane zadaniem: <ul style="list-style-type: none"> - stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje (standard II.2.c), - wyselekcjonowanie informacji (standard II.2.d). 						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
			LO	LP	T	
0,63 – umiarkowanie trudne			0,68	0,49	0,48	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
12.	<ul style="list-style-type: none"> - stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje, - selekcjonuje informacje. 	1	0,63	0,68	0,49	0,48
Komentarz: Zdający musieli wykazać się tutaj dobrą znajomością leksyki na poziomie rozszerzonym. Konieczna była również znajomość realiów podróżowania w Rosji.						

Zadanie 13. (3 pkt)						
Zadanie polegało na uzupełnieniu opuszczonych miejsc tekstu podanym zestawem słów. Zdający miał dobrać tak wyrazy, aby tworzyły logiczną i spójną całość (zadanie typu „test luk sterowanych”). Należało rozpoznać struktury leksykalno-gramatyczne na poziomie rozszerzonym oraz zastosować ich poprawną formę. Zadanie składało się z sześciu zadań częściowych. Za rozwiązanie ich wszystkich zdający mógł otrzymać łącznie trzy punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).						
Umiejętności sprawdzane zadaniem:						
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (standard II.2.f),						
- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych (standard II.2.j).						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
			LO	LP	T	
0,56 – umiarkowanie trudne			0,64	0,31	0,37	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
13.1	- rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu, - rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne.	0,5	0,39	0,46	0,23	0,14
13.2		0,5	0,45	0,48	0,23	0,43
13.3		0,5	0,71	0,79	0,38	0,52
13.4		0,5	0,64	0,71	0,46	0,43
13.5		0,5	0,49	0,59	0,23	0,19
13.6		0,5	0,71	0,81	0,31	0,52
Komentarz:						
Zadanie to okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Średnia łatwość wyniosła 0,56. Wymagało od zdających opanowania języka na poziomie rozszerzonym. Oprócz znajomości leksyki istotna tutaj była poprawność użycia właściwych form gramatycznych oraz znajomość ortografii rosyjskiej.						

Poziom rozszerzony (arkusz III)

Zadanie 14. (5 pkt)						
Zadanie obejmuje zakres tematyczny „Kultura”. Przedstawiony został tekst publicystyczny na temat adaptacji książek o Harrym Potterze. Zastosowano technikę „uzupełnianie luk”. Zadanie składało się z dziesięciu zadań częściowych. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać łącznie pięć punktów (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).						
Umiejętności sprawdzane zadaniem: - znajomość struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (standard I.1.), - rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (standard II.2.f), - rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych (standard II.2.j), - stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych (standard V.2.b).						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
			LO	LP	T	
0,27 – bardzo trudne			0,34	0,08	0,04	

L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
14.1	- zna struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat, - rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu, - rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne, - stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych.	0,5	0,38	0,47	0,23	0,05
14.2		0,5	0,31	0,39	0,08	0,10
14.3		0,5	0,17	0,23	0,00	0,00
14.4		0,5	0,50	0,62	0,15	0,19
14.5		0,5	0,17	0,22	0,08	0,00
14.6		0,5	0,16	0,22	0,00	0,00
14.7		0,5	0,21	0,28	0,00	0,00
14.8		0,5	0,22	0,31	0,00	0,00
14.9		0,5	0,19	0,26	0,00	0,00
14.10		0,5	0,33	0,39	0,23	0,10

Komentarz:

Zadanie to w arkuszach dla poziomu rozszerzonego okazało się najtrudniejsze, o czym świadczy średni wskaźnik poziomu łatwości – 0,27. Oprócz bogatej leksyki zdający powinien był również wykazać się znajomością zasad słowotwórstwa i ortografii. Pomimo wyboru właściwego wyrazu, który logicznie pasował do całości, zdający często przekształcali go w niewłaściwy sposób. To zapewne miało wpływ na niewielki procent poprawnych odpowiedzi.

Zadanie 15. (18 pkt)

Zadanie z drugiej części Arkusza III polegało na napisaniu własnego tekstu w formie rozprawki, opisu lub opowiadania. Zakresem tematycznym tego zadania był „Świat przyrody – krajobraz, świat zwierząt” oraz „Szkoła”.

1. W środkach masowego przekazu coraz częściej pojawiają się apele ekologów o likwidację ogrodów zoologicznych. Przedstaw w formie **rozprawki** własną opinię na ten temat.
2. Jesteś miłośnikiem gór, jezior lub morza. **Opisz** jeden z tych krajobrazów i uzasadnij swoją fascynację nim.
3. Napisz **opowiadanie** kończące się słowami:

И вдруг я услышал/а знакомый звук будильника. Оказалось, что это был только кошмарный сон. Настоящий экзамен начинался через два часа.

Poszczególne formy nieznacznie różniły się sprawdzanymi umiejętnościami. Ocenie podlegały następujące kryteria: poziom merytoryczny, za który można było uzyskać maksymalnie 5 punktów, kompozycja (4 - maksymalna ilość punktów), bogactwo językowe – do 5 punktów oraz poprawność językowa (do 4 punktów). Łącznie za to zadanie zdający mógł uzyskać 18 punktów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- znajomość struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Szkoła” oraz „Świat przyrody – krajobraz, świat zwierząt” (standard I.1.c, m),
- znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis) (standard I.2.b),
- opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp. (standard III.2.a),
- relacjonowanie wydarzeń (standard III.2.b),
- wyrażanie różnych intencji, stanów emocjonalnych (standard III.2.c),
- przedstawianie i uzasadnianie opinii (standard III.2.d),
- poprawne stosowanie struktur gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (standard III.2.e),
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (standard III.2.f).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
			LO	LP	T	
0,70 – łatwe			0,75	0,54	0,60	
L.p.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
T	- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, itp., - relacjonuje wydarzenia, - wyraża różne intencje, stany emocjonalne, - przedstawia i uzasadnia opinie,	5	0,80	0,84	0,62	0,76
K	- zna zasady konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis), - wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów,	4	0,79	0,82	0,73	0,69
B.J.	- zna struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat,	5	0,69	0,74	0,52	0,57
P.J.	- poprawnie stosuje struktury gramatyczne adekwatnie do ich funkcji.	4	0,52	0,59	0,27	0,35

Komentarz:

Realizacja tematu

Rozprawka

- niektórzy zdający pisali nie na temat, pisali ogólnie o ochronie przyrody
- w kilku pracach pominięto kwestię ogrodów zoologicznych, co było punktem odniesienia całej rozprawki

Opis:

- opis krajobrazu często mylony był z opisem letniego wypoczynku, gdzie elementy krajobrazu opisywane były fragmentarycznie. Niektóre wypowiedzi zakwalifikowane zostały jako „niezgodne z poleceniem”.

Opowiadanie:

- W niektórych pracach nie uwzględniono kluczowego słowa *экзамен*.

Kompozycja

- Bywało, że w niektórych pracach (*rozprawka*) podsumowanie nie wynikało z postawionej tezy.
- Niektórzy nieprawidłowo sformułowali tezę (*rozprawka*).
- Najczęstszym błędem powtarzającym się w tym zadaniu było nieuważne przeczytanie całego polecenia. Należało zakończyć zdanie słowami: *...,И вдруг я услышал/а знакомый звук будильника. Оказалось, что это был только кошмарный сон. Настоящий экзамен начинался через два часа...*”, które powinny były wynikać z kontekstu. W niektórych pracach nie było takiej konsekwencji (*opowiadanie*).
- Zdający nie zawsze logicznie odtwarzali wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego lub przedstawiali zbyt mało informacji na temat krajobrazu gór, jezior lub morza (*opis*).

Bogactwo językowe

- Wiele prac było bardzo bogatych pod względem językowym.
- Poziom bogactwa języka w kilku pracach nie spełniał kryteriów dla poziomu rozszerzonego. Zapewne niektórzy zdający wybrali poziom rozszerzony zupełnie przypadkowo.

Poprawność językowa

- We wszystkich formach wypowiedzi można było zauważyć liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne i.

W wypowiedziach pisemnych zdający najlepiej poradzili sobie z kompozycją wypowiedzi (łatwość 0,79), a najniżej oceniono poprawność językową (łatwość 0,52).

X. Język francuski

X.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka francuskiego przystąpiło 899 abiturientów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Spośród wszystkich zdających język francuski w części ustnej, 854⁷¹ osoby zdawały ten przedmiot jako obowiązkowy i 45 – jako przedmiot dodatkowy (na poziomie rozszerzonym). Spośród zdających język francuski jako przedmiot obowiązkowy 691 osób zdawało go na poziomie podstawowym i 99 – na poziomie rozszerzonym.

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 830 zdających (97,2%).

Tabela 140. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język francuski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	0	0
Wynik środkowy (mediana)	70	14
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	66,1	13,21
Odchylenie standardowe	x	4,81

Tabela 141. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język francuski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	0	0
Wynik środkowy (mediana)	90	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	80,4	16,07
Odchylenie standardowe	x	3,97

Egzamin ustny z języka francuskiego zdawany jako obowiązkowy na poziomie podstawowym okazał się dla zdających *umiarkowanie trudny* a na poziomie rozszerzonym *łatwy*. Egzamin ustny z języka francuskiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 90,2% punktów).

Poniżej zamieszczamy zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

⁷¹ W tym 64 osób z klas dwujęzycznych.

Tabela 142. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 25%	0% - 25%
2	7	bardzo niska	30% - 35%	30% - 45%
3	12	niska	40% - 50%	50% - 65%
4	17	poniżej średniej	55% - 65%	70% - 80%
5	20	średnia	70% - 80%	85% - 90%
6	17	powyżej średniej	85%	95%
7	12	wysoka	90%	100%
8	7	bardzo wysoka	95%	
9	4	najwyższa	100%	

X.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka francuskiego zadeklarowały 972 osoby, w tym 945⁷² stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Egzamin pisało 916⁷³ tegorocznych abiturientów, co stanowi 96,9% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy. Wszyscy abiturienti pisali egzamin w wersji standardowej.

Piszący egzamin maturalny z języka francuskiego stanowili 1,9%⁷⁴ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 143. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	674	6	668	604
Liceum profilowane	155	4	151	151
Liceum uzupełniające	17	11	6	6
Technikum	99	8	91	91
RAZEM	945	29	916	852

⁷² 681 kobiet i 264 mężczyzn.

⁷³ Liczba ta uwzględnia 64 maturzystów klas dwujęzycznych.

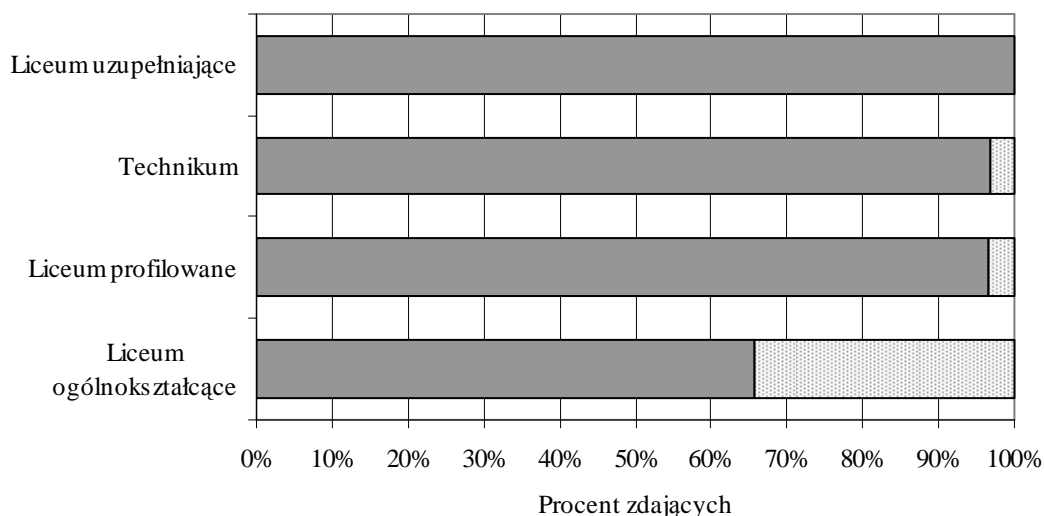
⁷⁴ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wykres 44. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy⁷⁵ w wersji standardowej.

Wykres 45. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

■ Zakończyli egzamin na poziomie podstawowym □ Przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym

Egzamin maturalny z języka francuskiego w wersji standardowej na poziomie podstawowym pisało 604⁷⁶ maturzystów liceów ogólnokształcących, 151 – liceów profilowanych, 6 – liceów uzupełniających i 91 – techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 207 maturzystów liceów ogólnokształcących, 5 – liceów profilowanych i 3 – techników.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (34,3%). W liceach profilowanych 3,3% abiturientów kontynuowało egzamin na poziomie rozszerzonym, w technikach – 3,3%.

⁷⁵ Z obliczeń statystycznych wyłączono abiturientów klas dwujęzycznych.

⁷⁶ Liczba ta nie uwzględnia 64 abiturientów klas dwujęzycznych.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka francuskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJF-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJF-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJF-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających nich mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Wyniki piszących egzamin w wersji standardowej (bez abiturientów klas dwujęzycznych) przedstawiono na poziomie podstawowym i rozszerzonym łącznie, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniżej zamieszczamy (podobnie jak w części ustnej) zestawienie, dzięki któremu wynik każdego maturzysty można porównać z wynikami wszystkich zdających maturę w maju 2006. Z karty wyników można odczytać, w której klasie znajduje się jego wynik, ilu maturzystów uzyskało podobny wynik, a ilu maturzystów ma wynik wyższy.

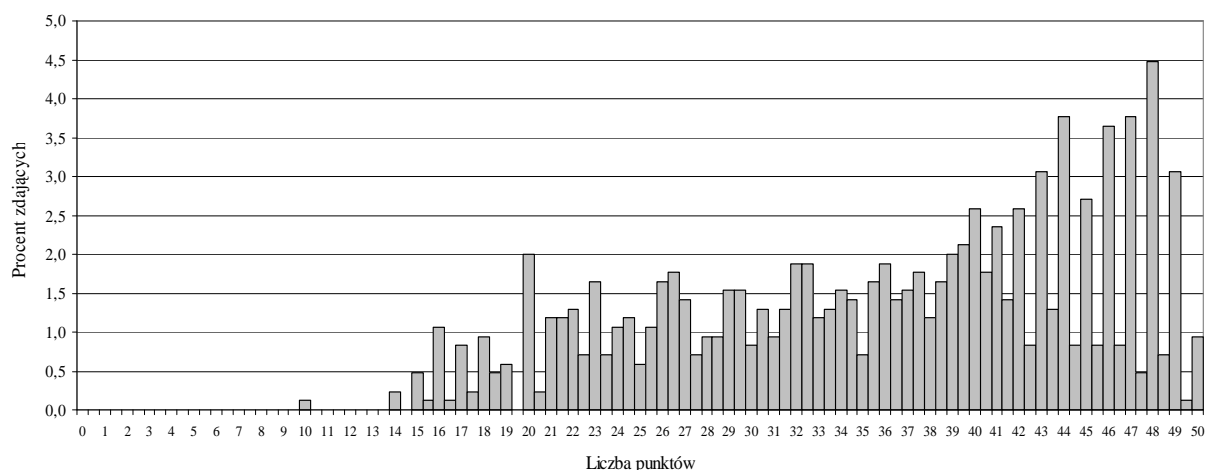
Tabela 144. Karta wyników matury 2006 dla kraju

Klasa	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
			Wyniki na świadectwie	Wyniki na świadectwie
1	4	najniższa	0% - 37%	0% - 25%
2	7	bardzo niska	38% - 49%	26% - 36%
3	12	niska	50% - 63%	37% - 45%
4	17	poniżej średniej	64% - 77%	46% - 55%
5	20	średnia	78% - 86%	56% - 67%
6	17	powyżej średniej	87% - 92%	68% - 78%
7	12	wysoka	93% - 95%	79% - 85%
8	7	bardzo wysoka	96% - 98%	86% - 92%
9	4	najwyższa	99% - 100%	93% - 100%

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język francuski w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *łatwy*, na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 46. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 47. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

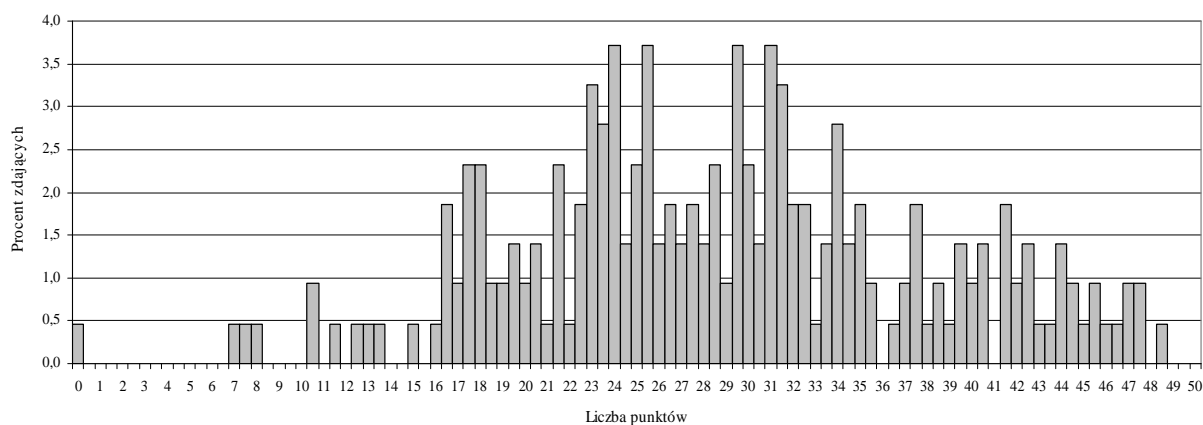

Tabela 145. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	37,5	28,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	35,82	28,91
Odchylenie standardowe	9,4	9,12

Tabela 146. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	75	57
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	71,6	57,8

Zdający najczęściej uzyskiwali 48 punktów (96%) na poziomie podstawowym, na poziomie rozszerzonym piszący najczęściej otrzymywali 24, 25,5, 29,5 oraz 31 punktów (48, 51, 59 oraz 61%). Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 10 (20%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 48,5 punktów (97%), najniższy – 0.

Tabela 147. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	41	26	18,5	29,5	28,5	25,5	-	17
Wynik najczęstszy (modalna)	48	20	15,5	26,5	24	16,5	-	8
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	39,05	27,26	19,75	29,81	29,06	23,92	-	17,50
Odchylenie standardowe	8,18	7,37	5,04	7,24	9,06	6,83	-	9,76

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, LU – liceum uzupełniające, T - technikum

Tabela 148. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100 % punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	82	52	37	59	57	51	-	34
Wynik najczęstszy (modalna)	96	40	31	53	48	33	-	16
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	78,1	54,5	39,5	59,6	58,1	47,8	-	35,0

Poziom podstawowy okazał się *łatwy* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, *umiarkowanie trudny* dla abiturientów techników i liceów profilowanych oraz *trudny* dla maturzystów, którzy kończyli licea uzupełniające.

Poziom rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i *trudny* dla abiturientów techników oraz liceów profilowanych. Najwyższym poziomem osiągnięć wykazali się abiturienti liceów ogólnokształcących.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 149. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,78	0,82	0,64	0,63	0,69
2.	0,78	0,82	0,68	0,60	0,68
3.	0,65	0,85	0,58	0,67	0,57
4.	0,85	0,91	0,70	0,48	0,75
5.	0,66	0,70	0,57	0,58	0,56
6.	0,60	0,69	0,40	0,13	0,43
7.	0,71	0,80	0,48	0,13	0,60
8.	0,67	0,78	0,36	0,06	0,49

Tabela 150. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
9.	0,69	0,69	0,64	0,87
10.	0,73	0,73	0,75	0,33
11.	0,54	0,55	0,53	0,39
12.	0,61	0,61	0,76	0,40
13.	0,65	0,66	0,45	0,42
14.	0,56	0,57	0,33	0,39
15.	0,34	0,35	0,12	0,13
16.	0,16	0,17	0	0
17.	0,59	0,60	0,42	0,24

Tabela 151. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerzy zadań	-	-	3, 5, 6, 8	1, 2, 4, 7	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerzy zadań	-	-	6	1, 2, 3, 5, 7, 8	4
	Liceum profilowane (LP)				
Numerzy zadań	-	6, 7, 8	1, 2, 3, 5	4	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numerzy zadań	6, 7, 8	4	1, 2, 3, 5	-	-
	Technikum (T)				
Numerzy zadań	-	6, 8	1, 2, 3, 5, 7	4	-

Tabela 152. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerzy zadań	16	15	9,11, 12, 13, 14, 17	10	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numerzy zadań	16	15	9, 11, 12, 13, 14, 17	10	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numerzy zadań	15, 16	13, 14, 17	9, 11	10, 12	-
	Technikum (T)				
Numerzy zadań	15, 16	10, 11, 12, 13, 14, 17		9	-

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 153. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,74	0,78	0,64	0,63	0,65
Rozumienie tekstu czytanego	0,72	0,78	0,59	0,45	0,61
Wypowiedź pisemna	0,69	0,79	0,40	0,08	0,52

Tabela 154. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
Rozumienie ze słuchu	0,64	0,64	0,63	0,53
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,61	0,62	0,55	0,40
Stosowanie struktur leksykalno - gramatycznych	0,25	0,26	0,06	0,07
Wypowiedź pisemna	0,59	0,60	0,42	0,24

4. Język francuski zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka francuskiego 871 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym 807 w wersji standardowej i 64 na poziomie dwujęzycznym.

Wykres 48. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

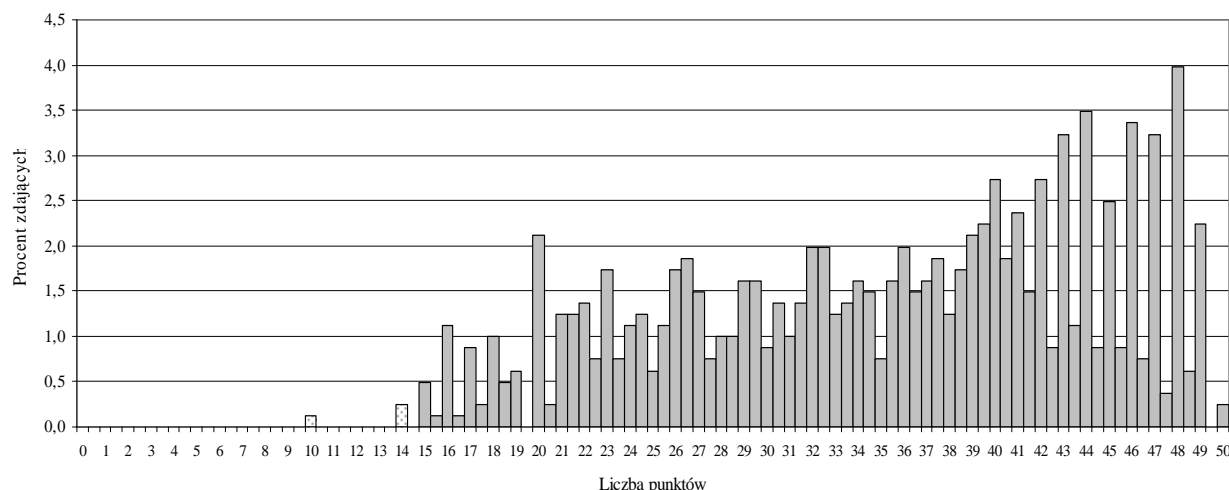

Tabela 155. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	36,5	26,5
Wynik najczęstszy (modalna)	48	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	35,21	27,32
Odchylenie standardowe	9,27	8,78

Tabela 156. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	73	53
Wynik najczęstszy (modalna)	96	48
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	70,4	54,6

Tabela 157. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	40	26	18,5	29,5	26,5	25,5	-	17
Wynik najczęstszy (modalna)	48	20	15,5	26,5	24	16,5	-	8
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	38,41	27,27	19,75	29,79	27,61	23,90	-	17,50
Odchylenie standardowe	8,14	7,37	5,04	7,24	8,74	6,83	-	9,76

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 158. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	80	52	37	59	53	51	-	34
Wynik najczęstszy (modalna)	96	40	31	53	48	33	-	16
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	76,8	54,5	39,5	59,6	55,2	47,8	-	35,0

5. Język francuski zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka francuskiego 45 osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy. Byli to abiturienti liceów ogólnokształcących.

Tabela 159. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	47,5	35
Wynik najczęstszy (modalna)	49	42,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	46,94	34,41
Odchylenie standardowe	2,80	8,17

Tabela 160. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	95	70
Wynik najczęstszy (modalna)	98	85
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	93,9	68,8

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 93,9% punktów a na poziomie rozszerzonym – 68,8% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *bardzo łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*. Język francuski, jako przedmiot dodatkowy zdawali wyłącznie uczniowie liceów ogólnokształcących.

6. Zdawalność egzaminu⁷⁷

Aby zdać egzamin maturalny z języka francuskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 99,7%, tj. 868 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 3 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z języka francuskiego, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (29⁷⁸). Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskały 32 osoby (3,6%).

⁷⁷ Oprócz abiturientów piszących zestaw standardowy uwzględniono tu także abiturientów klas dwujęzycznych.

⁷⁸ Wszyscy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu jako obowiązkowego.

Zdawalność abiturientów piszących egzamin w wersji standardowej (807) ilustruje tabela 161.

Tabela 161. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	556	99,5
Liceum profilowane	151	100
Liceum uzupełniające	6	100
Technikum	91	100
Ogółem	804	99,6

7. Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy (arkusz I)

Zadanie 1. (5 pkt)							
Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka – środki transportu”. Zadanie polegało na wysłuchaniu wypowiedzi pięciu osób i przyporządkowaniu im informacji zgodnych z treścią wypowiedzi. Nagranie było złożone z wypowiedzi młodych ludzi, wymieniających się opiniami na temat plusów i minusów używania samochodu w mieście. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu osób opowiadają się za ruchem samochodowym w mieście, a które są przeciw. Zastosowaną techniką w zadaniu było „dobieranie”.							
Umiejętności sprawdzane zadaniem:							
Określanie głównej myśli w wysłuchanym tekście (standard II, 1a)							
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,78 – łatwe		0,82	0,64	0,63	0,69		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
1.1.	określa główną myśl w wysłuchanym tekście.	1	0,90	0,94	0,77	0,50	0,82
1.2.		1	0,96	0,98	0,89	0,83	0,95
1.3.		1	0,92	0,94	0,84	0,83	0,91
1.4.		1	0,43	0,50	0,24	0,33	0,30
1.5.		1	0,69	0,77	0,48	0,67	0,49

Komentarz:

Największą trudność sprawiło zdającym zadanie cząstkowe **1.4**. Była to wypowiedź Michel'a, który, opowiadając się przeciwko używaniu samochodów w mieście, użył konstrukcji zdaniowej w drugim trybie warunkowym w formie przeczącej *S'il n'y avait aucune voiture (...) on pourrait...*

Zadanie 2. (5 pkt)

Zadanie składało się pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – „Formy spędzania czasu wolnego” i polegało na wysłuchaniu pięciu rad na temat zapobiegania nudzie podczas wakacji, stwierdzeniu, czy tekst zawiera określone informacje oraz ich wyselekcjonowaniu. Zdający wybierał z dziesięciu propozycji podanych w zadaniu pięć rad zgodnych z treścią nagrania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (**standard II, 1c**).

Wyselekcjonowanie informacji w wysłuchanym tekście (**standard II, 1d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,78 – łatwe		0,82	0,68	0,60	0,68

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
2.	<ul style="list-style-type: none"> – stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje, – selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście. 	5	0,78	0,82	0,68	0,60	0,68

Komentarz:

Zadanie to nie sprawiło kłopotu zdającym, pomimo występujących w zadaniu pięciu, niezwiązanych z nagraniem rad, jakie znalazły się w zadaniach cząstkowych. Tematy (czas wolny i wakacje) były bliskie zdającym i nie przysporzyły im większych trudności.

Zadanie 3. (5 pkt)

Zadanie składało się pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Nauka i technika – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Polegało na wysłuchaniu tekstu narracyjnego i określeniu, czy zawiera on określone informacje. Nagranie zawierało historię o chłopcu, który dzięki Internetowi odnalazł swojego psa, podarowanego przez dziadków. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu zdań były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (vrai), a które nie były zgodne (faux).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Stwierdzenie, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (**standard II, 1c**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
0,65 – umiarkowanie trudne		0,85	0,58	0,67	0,57

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
3.1.	stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.	1	0,35	0,34	0,44	0,50	0,23
3.2.		1	0,65	0,66	0,60	1,00	0,63
3.3.		1	0,62	0,69	0,46	0,17	0,45
3.4.		1	0,91	0,94	0,87	0,67	0,84
3.5.		1	0,74	0,79	0,54	1,00	0,71

Komentarz:

Najwięcej kłopotu zdającym przysporzyło określenie liczby przyjaciół w zadaniu **3.1.** Wielu zdających po przeczytaniu zadania i usłyszeniu informacji z nagrania oznaczyło je niewłaściwie, sugerując się słowem „Internet” i automatycznie przypisało Jean-Marc’owi wielu przyjaciół. W nagraniu padło sformułowanie *Le petit groupe...*, które jest dalekie od wyrażenia ilości *beaucoup*, w błędnie oznaczonym zadaniu.

Zadanie 4. (8 pkt)

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych z następujących zakresów tematycznych: „Człowiek – uczucia i emocje”, „Szkoła - oceny i wymagania”, „Życie rodzinne i towarzyskie – członkowie rodziny”, „Kultura – uczestnictwo w kulturze”, „Sport – popularne dyscypliny sportu”, „Świat przyrody – zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego”, „Państwo i społeczeństwo – organizacje międzynarodowe” i polegało na określeniu głównej myśli tekstu. Tekstami do zadania były fragmenty listów napisane przez nastolatków do młodzieżowego czasopisma, dotyczące nurtujących ich problemów. Zdający musiał przyporządkować do każdego fragmentu listu temat, którego dotyczył. Lista zawierała dwa tematy, niepasujące do żadnego listu.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Określenie głównej myśli w przeczytanym tekście (standard II, 2a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,85 – łatwe	0,91	0,70	0,48	0,75

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
4.1.	określa główną myśl w przeczytanym tekście.	1	0,92	0,95	0,83	0,33	0,89
4.2.		1	0,75	0,86	0,48	0,17	0,56
4.3.		1	0,90	0,95	0,79	0,50	0,77
4.4.		1	0,98	0,99	0,95	0,83	0,97
4.5.		1	0,72	0,81	0,49	0,33	0,55
4.6.		1	0,97	0,99	0,91	1,00	0,95
4.7.		1	0,95	0,97	0,89	0,50	0,96
4.8.		1	0,61	0,74	0,29	0,17	0,34

Komentarz:

Zadanie częściowe **4.8.** wypadło słabiej od pozostałych, ponieważ znajomość wyrażen *avoir des mauvaises notes* czy *niveau scolaire* decydowała o przypisaniu treści listu do jego tytułu: *L'éducation*.

Zadanie 5. (8 pkt)

Zadanie składało się z ośmiu zadań częściowych z zakresu tematycznego „Nauka i technika – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych”, „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego”. Tekst przedstawiał rolę telewizji w rodzinie od czasów pojawienia się pierwszych odbiorników telewizyjnych. Przekazywał istotną informację dla odbiorcy, podkreślającą nie tyle wady telewizji, co brak umiejętności z jej korzystania przez odbiorców w dzisiejszych czasach. Zdający musiał określić główną myśl tekstu oraz sprawdzić, czy tekst zawiera podane w zadaniu informacje. Należało zaznaczyć, które z podanych w zadaniu zdań były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (*vrai*), a które nie były zgodne (*faux*).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Określenie głównej myśli w przeczytanym tekście (**standard II, 2a**).

Stwierdzenie, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (**standard II, 2,c**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,66 – umiarkowanie trudne	0,70	0,57	0,58	0,56

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
5.1.	– określa główną myśl w przeczytanym tekście, – stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje.	1	0,84	0,85	0,82	1,00	0,82
5.2.		1	0,70	0,75	0,60	0,33	0,57
5.3.		1	0,57	0,61	0,48	0,33	0,46
5.4.		1	0,46	0,46	0,46	0,50	0,46
5.5.		1	0,76	0,82	0,60	0,83	0,59
5.6.		1	0,79	0,85	0,64	0,83	0,64
5.7.		1	0,57	0,61	0,46	0,67	0,47
5.8.		1	0,58	0,63	0,46	0,17	0,49

Komentarz:

Zdający najslabiej wykonali zadanie cząstkowe **5.4**. Trudność zdającym sprawiło odnalezienie w tekście wyrażenia bliskoznacznego *qu'il fallait négocier*, pasującego do wyrażenia *ne pas se mettre facilement d'accord*, które występowało w zadaniu cząstkowym.

Zadanie 6. (4 pkt)

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Kultura – uczestnictwo w kulturze”. Zadanie polegało na wyselekcjonowaniu określonych informacji. Tekst dotyczył popularnego wśród młodzieży programu telewizyjnego „Idol”, promującego nowe talenty wokalne. Zdający mogli się dowiedzieć o warunkach uczestnictwa w programie oraz o różnicach, jakie w nim występują w zależności od kraju, w jakim jest emitowany. Zastosowaną techniką był wielokrotny wybór”: zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią nagrania spośród czterech podanych możliwości.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Wyselekcjonowanie informacji w przeczytanym tekście (**standard II, 2d**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,60 – umiarkowanie trudne	0,69	0,40	0,13	0,43

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
6.1.	selekcjonuje informacje w przeczytanym tekście.	1	0,69	0,77	0,42	0,17	0,62
6.2.		1	0,56	0,63	0,40	0,33	0,40
6.3.		1	0,52	0,62	0,29	0,00	0,25
6.4.		1	0,65	0,72	0,49	0,00	0,46

Komentarz:

Tematyka tekstu do czytania była bliska młodzieży i nie sprawiła większych trudności zdającym. Zadania cząstkowe miały zbliżoną łatwość.

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadanie z zakresu tematycznego: „Szkola – oceny i wymagania”, „Człowiek – uczucia i emocje”, „Życie rodzinne i towarzyski – okresy życia”. Zadanie wymagało napisania wiadomości do znajomych z Francji. W treści wiadomości wymagana była realizacja następujących punktów:

- przeproś, że długo nie pisałeś/aś,
- podaj powód Twojego milczenia,
- podziel się wrażeniami ze zdawanej właśnie matury,
- poinformuj, co zamierzasz robić po maturze.

W tym zadaniu zdający miał możliwość przedstawienia swoich wrażeń związanych ze zdawaniem właśnie egzaminem maturalnym.

W zadaniu nie był przewidziany limit słów. Nie była oceniana forma wypowiedzi. Za przekaz informacji można było uzyskać 4 pkt, a za poprawność językową 1 pkt.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:**Standard I, 1:**

Znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat.

Znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie - wiadomość (standard I, 2b).

Standard III, 2:

Tworzenie wypowiedzi pisemnej.

Relacjonowanie wydarzeń (standard III, 2b).

Wyrażanie stanów emocjonalnych (standard III, 2c).

Poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych (standard III, 2e).

Standard IV:

Reagowanie językowe w zakresie pisania.

Uzyskiwanie, udzielanie informacji i wyjaśnień (standard IV, 2b).

Poprawne stosowanie środków językowych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (standard IV, 2c).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
	LO	LP	LU	T
0,71 – łatwe	0,80	0,48	0,13	0,60

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
7.1.	<ul style="list-style-type: none"> – udziela informacji, – zna proste struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Szkoła– oceny i wymagania”, „Człowiek – uczucia i emocje”, „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia”; 	1	0,56	0,58	0,50	0,00	0,54
7.2.	<ul style="list-style-type: none"> – udziela wyjaśnień, – zna proste struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Szkoła– oceny i wymagania”, „Człowiek – uczucia i emocje”, „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia”; 	1	0,88	0,94	0,72	0,17	0,80
7.3.	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża stany emocjonalne, – zna proste struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat w zakresie tematów: „Szkoła– oceny i wymagania”, „Człowiek – uczucia i emocje”, „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia”; 	1	0,75	0,85	0,44	0,17	0,57
7.4.	<ul style="list-style-type: none"> – udziela informacji, – zna proste struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów: „Szkoła– oceny i wymagania”, „Człowiek – uczucia i emocje”, „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia”; 	1	0,79	0,88	0,49	0,17	0,67
P.J.	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji, – poprawnie stosuje środki językowe, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej. 	1	0,60	0,72	0,23	0,17	0,41

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
<i>Excusez-moi mon silence... Pardon, je n'ai pas écrit... Pardonnez-moi</i>	Brak przeprosin: <i>Sorry, Je t'excuse, je te pardonne... Pour te pardonner...</i>
<i>J'avais beaucoup de travail... J'ai été/étais malade... J'ai oublié... Je suis en train de passer le bac</i>	Brak powodu: <i>Je ne peux pas écrire</i>
<i>Le bac c'est facile... J'étais stressé Le bac est difficile... Quelle horreur...</i>	<i>C'est mon dernier examen. J'ai passé deux matières.</i>
<i>Après le bac, j'irai/ je vais en vacances, en France, je vais me reposer...je vais étudier...</i>	Występowanie czasów przeszłych. <i>Je ne sais pas ce que je peux faire</i>

Komentarz:

W napisaniu wiadomości najwięcej kłopotu sprawiało zdającym użycie podstawowego zwrotu grzecznościowego: *Excusez-moi*. Pojawiały się tu często konstrukcje błędne, przenoszone bezpośrednio z języka ojczystego. Duża grupa zdających, nie znając słowa „matura” w języku francuskim *bac (baccalauréat)* lub nawet *examen*, co zakłócało przekaz tej informacji w punkcie 3- *podziel się wrażeniami ze zdawanej właśnie matury*. Często, informacje przekazywane były oderwane od kontekstu sytuacyjnego określonego słowem „matura” lub wyrażeniem planów po maturze. W wypowiedziach brakowało okoliczników czasu oraz wyrażań łączących przekazywane informacje.

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadaniem zdającego było napisanie listu do koleżanki mieszkającej w Paryżu i dysponującej wolnym mieszkaniem podczas wakacji. Koleżanka zaprosiła zdającego i jego znajomych na wakacje. W treści listu wymagane było zrealizowanie następujących punktów:

- podziękujesz za zaproszenie i wyrazisz radość z możliwości spędzenia wakacji w Paryżu.
- poinformujesz, czym przyjedziesz i zapytasz, jak długo możesz u niej zostać.
- dowiesz się, gdzie jest usytuowane jej mieszkanie i jakie są możliwości dojazdu do centrum.
- poinformujesz, kto z Tobą przyjedzie i co chcecie robić podczas pobytu.

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt), poprawność językową (2 pkt) oraz bogactwo językowe (2 pkt). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120-150 słów).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:**Standard I:**

Znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat.

Znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie - list prywatny (standard I, 2b).

Standard III, 2:

Tworzenie wypowiedzi pisemnej.

Opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp. (standard III, 2a).

Wyrażanie stanów emocjonalnych (standard III, 2c).

Poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (standard III, 2e).

Wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (standard III, 2f)

Standard IV, 2:

Reagowanie językowe w zakresie pisania

Wyrażanie stanów emocjonalnych, będących reakcją na informacje zawarte w przedstawionych tekstach (standard IV, 2a).

Uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmowa informacji, wyjaśnień, pozwoleń (standard IV, 2b).

Poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej (standard IV, 2c).

Standard V, 2:

Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim.

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły					
		LO	LP	LU	T		
0,67 – umiarkowanie trudne		0,78	0,36	0,06	0,49		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności				
			Ogółem	LO	LP	LU	T
8.1.	<ul style="list-style-type: none">wyraża stany emocjonalne,opisuje ludzi, przedmioty i miejsca,przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język francuski;	1	0,77	0,87	0,47	0,25	0,59
8.2.	<ul style="list-style-type: none">uzyskuje i udziela informacje i wyjaśnienia,opisuje ludzi, przedmioty i miejsca,przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język francuski;	1	0,70	0,80	0,42	0,08	0,52
8.3.	<ul style="list-style-type: none">uzyskuje informacje i wyjaśnienia,opisuje ludzi, przedmioty i miejsca,przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język francuski;	1	0,64	0,75	0,32	0,00	0,46
8.4.	<ul style="list-style-type: none">udziela informacje i wyjaśnienia,opisuje ludzi, przedmioty i miejsca,przetwarza teksty przeczytane w języku polskim na język francuski;	1	0,85	0,93	0,62	0,08	0,74

F.	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów, konstruuje wypowiedź pisemną w określonej formie (list prywatny); 	2	0,74	0,84	0,45	0,08	0,57
B.J.	<ul style="list-style-type: none"> zna proste struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiających formułowanie wypowiedzi w zakresie tematów : „Człowiek – uczucia i emocje”, „Dom – miejsce zamieszkania”, „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego”, „Podróżowanie i turystyka – środki transportu”; 	2	0,62	0,74	0,26	0,00	0,42
P.J.	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji, poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej. 	2	0,53	0,66	0,17	0,00	0,29
Typowe poprawne odpowiedzi zdających		Najczęściej powtarzające się błędy					
<i>Je te remercie pour ton invitation. Merci pour ton Invitation. Je suis content de venir.</i>		Brak podziękowania lub podziękowanie za list, a nie za zaproszenie. Brak wyrażenia zadowolenia, radości.					
<i>Je viens/viendrais en avion Combien de temps je peux rester chez toi?</i>		Zamiast pytania, informowanie, jak długo chce zostać. Użycie czasów przeszłych <i>Dis-moi comment venir? J'ai une voiture. Quel temps je peux rester chez toi?</i>					
<i>Où se trouve ton appartement? Comment arriver au centre?</i>		Brak postawienia pytania o usytuowanie i dojazd zamiast tego: <i>Est-ce que ton appartement est grand? Où tu habites? Je vais aller au centre en bus.</i>					
<i>Je viens avec mes amis. Nous voulons visiter Paris</i>		Zadanie pytania zamiast udzielenia informacji. Użycie czasów przeszłych. <i>Est-ce que je peux venir avec ma sœur? Nous ne connaissons pas Paris.</i>					
Komentarz: Napisanie listu nie sprawiło zdającym trudności. Tematyka, bardzo bliska zdającym, sprawiła, że w większości dobrze poradzili sobie z przekazem informacji. Najwięcej kłopotu sprawiła informacja trzecia, w której brakowało właściwie zadanego pytania o możliwości dojazdu do centrum. Treść przekazanych informacji współgrała z przyjętą formą listu, o czym świadczą bardzo zbliżone parametry łatwości. Umiejętności językowe zdających, zarówno w zakresie bogactwa, jak i poprawności językowej, ciągle jeszcze pozostawiają wiele do życzenia. Duża liczba błędów leksykalno-gramatycznych sprawiła, że prace były często zupełnie niekomunikatywne dla odbiorcy, co wpływało także na nieprzyznawanie punktów za przekazanie informacji.							

Podsumowanie poziomu podstawowego.

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
Rozumienie ze słuchu	0,74	0,78	0,64	0,63	0,65
Rozumienie tekstu czytanego	0,72	0,78	0,59	0,45	0,61
Wypowiedź pisemna	0,69	0,79	0,40	0,08	0,52

Ogólna analiza poziomu podstawowego wskazuje, że najlepiej opanowana sprawnością jest rozumienie tekstu ze słuchu słabiej natomiast – rozumienie tekstu czytanego. Najslabiej opanowana jest sprawność związana z koniecznością napisania własnego tekstu przez zdającego. To może stanowić podstawę do wyciągnięcia wniosku, że należy poświęcić więcej czasu na pisanie form użytkowych takich jak: pocztówka, wiadomość, ogłoszenie, list prywatny, list urzędowy, których znajomość wymagana jest na egzaminie.

Poziom rozszerzony (arkusz II)

Zadanie 9. (5 pkt)						
Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klęski żywiołowe” i polegało na wysłuchaniu rozmowy na temat trzęsienia ziemi w Chinach. Zapis rozmowy pochodził ze stacji radiowej Radio France Internationale. Tematyka klęski żywiołowej to jeden z najbardziej aktualnych tematów w dzisiejszych czasach. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu informacji były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (vrai), a które nie były zgodne (faux).						
Umiejętności sprawdzane zadaniem: Stwierdzenie czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje (standard II, 1c).						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,69 – umiarkowanie trudne		0,69	0,64	0,87		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
9.1.	stwierdza, czy wysłuchany tekst zawiera określone informacje.	1	0,98	0,98	1	1
9.2.		1	0,70	0,70	0,60	1
9.3.		1	0,71	0,71	0,60	1
9.4.		1	0,38	0,38	0,20	1
9.5.		1	0,67	0,67	0,80	0,33
Komentarz: Najtrudniejszym dla zdających okazało się zadanie cząstkowe 9.4. Trudność wynikała przede wszystkim z braków leksykalnych. Zdający nie znali przymiotnika <i>dense</i> , co przyczyniło się do zaznaczenia niewłaściwej odpowiedzi. Ze zrozumieniem nagrania, pomimo trudnego słownictwa, zdający poradzili sobie ogólnie dobrze.						

Zadanie 10. (4 pkt)

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i przetwarzania informacji”. Nagranie dotyczyło przemocy w programach telewizyjnych i jej wpływie na młodych ludzi. Wypowiadający się przedstawiali kolejno własne spostrzeżenia oraz rady, w jaki sposób umiejętnie korzystać z telewizji, by przemoc była postrzegana jako zagrożenie w świecie rzeczywistym, a nie wzór do naśladowania. Zdający musiał wykazać się umiejętnością określania głównej myśli tekstu. Zastosowaną w zadaniu techniką było „dobieranie”. Dwa zdania zostały podane dodatkowo i nie pasowały do żadnej wypowiedzi.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Określenie głównej myśli w wysłuchanym tekście (standard II, 1a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,73– łatwe		0,73	0,75	0,33		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
10.1.	określa główną myśl w wysłuchanym tekście.	1	0,84	0,85	0,80	0,33
10.2.		1	0,60	0,61	0,60	0
10.3.		1	0,91	0,92	0,80	0,67
10.4.		1	0,55	0,55	0,80	0,33

Komentarz:

Zdającym sprawiło trudność zadanie cząstkowe 10.4., ponieważ odpowiedź: *Il ne faut pas voir que le mauvais côté du problème* wymagała rozróżnienia w nagraniu zdań przeciwstawnych oraz „wychwycenia” wyrażenia: *A chacun de voir ce qu'il veut*.

Zadanie 11. (6 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Człowiek uczucia i emocje”, „Podróżowanie i turystyka – środki transportu” i polegało na wysłuchaniu opowiadania o spotkaniu w metrze oraz na wyselekcjonowaniu informacji zgodnych z treścią nagrania. Nagranie zawierało tekst narracyjny, przedstawiający sytuację, w jakiej znalazła się młoda dziewczyna w pociągu metra tuż przed Bożym Narodzeniem. Podróżująca, wykazując się szacunkiem dla osób starszych otrzymała niespodziewanie wspianały prezent. Zastosowaną techniką był „wielokrotny wybór”: zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią nagrania spośród czterech podanych możliwości.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Wyselekcjonowanie informacji w wysłuchanym tekście (standard II, 1d).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
		LO	LP	T
0,54 – umiarkowanie trudne		0,55	0,53	0,39

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
11.1.	selekcjonuje informacje w wysłuchanym tekście	1	0,93	0,93	1	0,67
11.2.		1	0,58	0,59	0,40	0,33
11.3.		1	0,62	0,62	0,40	0,33
11.4.		1	0,50	0,49	0,80	0,33
11.5.		1	0,46	0,46	0,20	0,67
11.6.		1	0,18	0,16	0,40	0

Komentarz:

W zadaniu cząstkowym 11.6. większość zdających zasugerowała się wyrażeniem *deux pierres précieuses*, występującym w nagraniu i w treści zadania, nie wzięwszy pod uwagę *un magnifique éléphant doré* jako *une figurine en or*.

Zadanie 12. (5 pkt)

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego: „Państwo i społeczeństwo – organizacje międzynarodowe, gospodarka, „Praca – warunki pracy i zatrudnienia”, „Kultura – dziedziny kultury”, „Świat przyrody – klimat, krajobraz”, „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany”. Zdający, poprzez wybór pięciu z ośmiu zaproponowanych zdań, miał wykazać się umiejętnością określenia głównej myśli tekstu, jak również stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Zamieszczone w zadaniu teksty to wycinki prasowe o różnej tematyce. Większość z nich dotyczyła cywilizacji francuskiej.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Określenie głównej myśli w przeczytanym tekście (**standard II, 2a**).

Rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu (**standard II, 2f**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,61 – umiarkowanie trudne		0,61	0,76	0,40		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
12.1.	– określa główną myśl w przeczytanym tekście, – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami przeczytanego tekstu.	1	0,81	0,81	1	0,33
12.2.		1	0,55	0,56	0,60	0,33
12.3.		1	0,65	0,65	0,80	0,67
12.4.		1	0,51	0,51	0,80	0,33
12.5.		1	0,51	0,51	0,60	0,33

Komentarz:

Najwięcej trudności sprawiło zdającym zadanie cząstkowe **12.2**. Dwa fragmenty zdań zawierały oznaczenia daty i dlatego zadanie **12.2** najczęściej było mylone z zadaniem cząstkowym **12.1**. Pozostałe zadania cząstkowe miały zbliżoną łatwość i, pomimo występujących trzech dodatkowych zakończeń zdań, całe zadanie nie sprawiło większych trudności zdającym.

Zadanie 13. (4 pkt)

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Sport – dyscypliny sportowe”, „Nauka i technika – obsługa i korzystanie z urządzeń technicznych” i polegało na stwierdzeniu, czy tekst zawiera określone informacje. Tematyka tekstu w obliczu zbliżających się Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej jest jak najbardziej aktualna, bo dotyczy przydatności stosowania zapisu video w trakcie meczów piłki nożnej przy kontrowersyjnych decyzjach arbitrów. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu informacji były zgodne z treścią tekstu (vrai), a które nie były zgodne (faux).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

Stwierdzenie czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard II, 2c).

Stwierdzenie czy przeczytany tekst zawiera określone informacje (standard 12, 20)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,65 – umiarkowanie trudne		0,66	0,45	0,42		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
13.1.	stwierdza, czy przeczytany tekst zawiera określone informacje.	1	0,62	0,62	0,40	0,67
13.2.		1	0,55	0,57	0,40	0
13.3.		1	0,54	0,56	0,20	0,33
13.4.		1	0,89	0,90	0,80	0,67

Komentarz:

W zadaniu cząstkowym **13.4**. zdający często zaznaczali niewłaściwie odpowiedź, nie odnosząc się do zdania: *Mon idée est d'expérimenter la vidéo sur un match, pourquoi pas officiel....* Podobnie jak w poprzednim zadaniu, pomimo trudnej, sportowej tematyki, jaka występowała w tekście, poszczególne zadania cząstkowe wypadły podobnie i miały zbliżoną łatwość.

Zadanie 14. (3 pkt)

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – członkowie rodziny”, „Podróżowanie i turystyka – środki transportu” i polegało na rozpoznaniu związków między poszczególnymi częściami tekstu i rozpoznaniu różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście. Tekst pochodził z książki znanego francuskiego pisarza Jean-Marie Gustave’a Le Clézio *Onitsha*. Zdający miał za zadanie uzupełnienie tekstu w sześciu miejscach poprzez wybór jednej z czterech zaproponowanych struktur gramatycznych.

Umiejętności sprawdzane zadaniem: Rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych (standard II, 2j). Rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (standard II, 2f).						
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły				
		LO	LP	T		
0,56 – umiarkowanie trudne		0,57	0,33	0,39		
Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
14.1.	– rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne, – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu .	0,5	0,58	0,59	0,40	0
14.2.		0,5	0,52	0,54	0	0,33
14.3.		0,5	0,80	0,80	0,80	0,67
14.4.		0,5	0,36	0,37	0,20	0
14.5.		0,5	0,44	0,44	0,20	0,33
14.6.		0,5	0,70	0,70	0,40	1
Komentarz: Najsłabiej wypadło zadanie cząstkowe 14.4. Zdający w wielu przypadkach nie znali przyimka „à” występującego z czasownikiem <i>résister</i> , co przy stosowaniu zaimków względnych jest jednym z najczęściej popełnianych błędów.						

Poziom rozszerzony (arkusz III)

Zadanie 15. (2,5 pkt)			
Zadanie (test luk sterowanych) polegało na poprawnym zastosowaniu środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji. Zdający miał za zadanie przekształcić zdania wyjściowe, zachowując ich znaczenie i wykazując się przy tym znajomością różnych struktur językowych. Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).			
Umiejętności sprawdzane zadaniem: Przetwarzanie tekstu w zakresie stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych (standard V, 2b).			
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
	LO	LP	T
0,34 – trudne	0,35	0,12	0,13

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
15.1.	przetwarza tekst w zakresie stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych.	0,5	0,52	0,52	0,60	0
15.2.		0,5	0,15	0,16	0	0
15.3.		0,5	0,23	0,24	0	0
15.4.		0,5	0,38	0,40	0	0,33
15.5.		0,5	0,40	0,41	0	0,33

Komentarz:

Zadanie gramatyczne. ze względu na trudność, było często opuszczane przez zdających podobnie jak zadanie 16. Bardzo słabo wypadło zadanie częściowe 15.2., gdzie najczęściej popełnianym błędem był niewłaściwy czas, ale także złe końcówki w odmianie czasowników, oraz częste, nie mające żadnego uzasadnienia, uzgadnianie *participe passé*.

Zadanie 16. (2,5 pkt)

Zadanie to polegało na przetłumaczeniu fragmentów zdań z poprawnym zastosowaniem środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji. Tłumaczenie musiało być dokonane w taki sposób, aby zdania były poprawne pod względem logicznym i gramatycznym.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:**Standard V, 2:**

Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania.

Przetwarzanie tekstów przeczytanych w języku polskim (standard V, 2a).

Stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych (standard V, 2b).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły			
		LO	LP	T	
0,16 - bardzo trudne		0,17	0	0	

Lp.	Oceniane czynności Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
16.1.	– przetwarza tekst w zakresie pisania, – przetwarza teksty przeczytane w języku polskim, – stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych.	0,5	0,05	0,05	0	0
16.2.		0,5	0,18	0,19	0	0
16.3.		0,5	0,23	0,24	0	0
16.4.		0,5	0,16	0,17	0	0
16.5.		0,5	0,19	0,20	0	0

Komentarz:

Zadanie to wymagało konkretnych umiejętności językowych, polegających na znajomości trudniejszych wyrażen leksykalnych i właściwym ich przetłumaczeniu na język francuski. I tak, w zadaniu cząstkowym **16.1.** brak znajomości francuskiej wersji wyrażenia „*masz mi to za złe*” było najłabszą stroną zdających. Bardzo słabo wypadło również zadanie cząstkowe **16.4.**, w którym najczęstszym błędem była nieznajomość następstwa czasów oraz błędy ortograficzne w zapisie słowa *la veille*. W zadaniach **15. i 16.** wymagana była pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrażen, dlatego brak jednego akcentu dyskwalifikował całe wyrażenie.

Zadanie 17. (18 pkt)

Zadaniem zdającego było sformułowanie wypowiedzi na jeden z trzech tematów (do wyboru). Tematy te zgodne były z następującymi zakresami tematycznymi: „Zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego”, „Środki transportu”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Kultura”, „Człowiek”.

Zadania obejmowały następujące formy wypowiedzi: **rozprawkę, opis i recenzję.**

1. „*Organiser LA JOURNÉE SANS VOITURE ne sert à rien, cela ne diminuera pas la pollution dans les villes*”.

Napisz **rozprawkę**, w której ustosunkujesz się do powyższej opinii.

2. Opisz najmniej udane przyjęcie, w jakim brałeś udział.

3. Napisz **recenzję** filmu, do którego odnosiłoby się następujące zdanie: „*Il y a des films qui nous font pleurer*”.

W wypowiedzi pisemnej oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:**Standard I, 1:**

Znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat.

Znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie: rozprawka, opis, recenzja (**standard I, 2b**).

Standard III, 2:

Tworzenie wypowiedzi pisemnej

Opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc (**standard III, 2a**).

Relacjonowanie wydarzeń – wyrażanie różnych intencji, stanów emocjonalnych (**standard III, 2b**).

Przedstawienie i uzasadnienie opinii (**standard III, 2d**).

Poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (**standard III, 2e**).

Wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (**standard III, 2f**).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły		
	LO	LP	T
0,59 – umiarkowanie trudne	0,60	0,42	0,24

Lp.	Zdający:	Liczba pkt	Łatwość czynności			
			Ogółem	LO	LP	T
T	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ludzi, przedmioty i miejsca, – relacjonuje wydarzenia – wyraża intencje, stany emocjonalne. – przedstawia i uzasadnia opinie; 	5	0,62	0,63	0,40	0,13
K	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie: rozprawka, opis, recenzja, – wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów; 	4	0,75	0,76	0,60	0,25
BJ	<ul style="list-style-type: none"> – zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne, umożliwiające formułowanie wypowiedzi na podany temat; 	5	0,55	0,56	0,44	0,27
PJ	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie stosuje struktury leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji. 	4	0,43	0,44	0,25	0,33

Komentarz:– **Rozprawka**

Jednym z najczęściej popełnianych błędów w kryterium zgodności z tematem było ujęcie go w odniesieniu do problemu zanieczyszczenia środowiska oraz problemów zdrowotnych. Często źle postawiona teza nie odnosiła się do tematu rozprawki. Zdający nie zauważali istotnego elementu w temacie, jakim jest inicjatywa „LA JOURNÉE SANS VOITURE”, skupiając się jedynie na problemach związanych z zanieczyszczeniem w mieście. Realizując ten temat zdający fragmentarycznie dokonywali podsumowania, co miało swoje odzwierciedlenie w punktacji kompozycji.

– **Opis**

Opisanie nieudanego przyjęcia nie było tematem łatwym dla zdających. Opis często przechodził w opowiadanie i brakowało w nim elementów statycznych oraz właściwych dla tej formy wypowiedzi środków stylistycznych. Wielu zdających ograniczyło się do zdawkowego relacjonowania wydarzeń z przyjęcia, nie podkreślając faktu, dlaczego było nieudane.

– **Recenzja**

Ta forma wypowiedzi była często wybierana. Zdający na ogół dobrze radzili sobie z informacjami, dotyczącymi recenzowanej pozycji, choć w wielu przypadkach ograniczali się jedynie do podania tytułu filmu. W kryterium zgodności z tematem brakowało ponadto podkreślenia walorów filmu i przekazania informacji, dlaczego rekomendowany film doprowadza nas do płaczu. Zbyt ogólnie informowano o grze aktorów, scenografii oraz muzyce filmowej. W wielu przypadkach skupiano się na streszczeniu fabuły, nie odnosząc się do całości recenzowanej pozycji.

– **Kompozycja**

W pracach zdających było brak logicznego uporządkowania treści pracy. Często zdający nie zachowywali proporcji między częściami pracy – nadmiernie rozbudowany wstęp i nieproporcjonalnie krótkie zakończenie. Zdarzały się prace, gdzie przekroczono limit znacznie limit słów.

– **Bogactwo językowe**

Zdający gorzej radzili sobie z zastosowaniem właściwych struktur leksykalno-gramatycznych oraz frazeologicznych. W rozprawce brakowało często słownictwa związanego z ochroną środowiska, w przypadku opisu natomiast mała liczba przymiotników znacznie go zubożała.

– Poprawność językowa

Analiza prac zdających wskazuje, że to kryterium wypadło nie najlepiej.

Częste błędy gramatyczne i ortograficzne były na tyle powszechnym zjawiskiem w pracach, że apel o pracę nad gramatyką i ortografią i w samodzielnej pracy pozostaje jak najbardziej uzasadniony.

Podsumowanie poziomu rozszerzonego.

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły		
		LO	LP	T
Rozumienie ze słuchu	0,64	0,64	0,63	0,53
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,61	0,62	0,55	0,40
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,25	0,26	0,06	0,07
Wypowiedź pisemna	0,59	0,60	0,42	0,24

Z przedstawionych danych wynika, że na poziomie rozszerzonym najlepiej opanowaną sprawnością jest rozumienie ze słuchu – podobnie jak to miało miejsce na poziomie podstawowym. Stosowanie struktur leksykalno – gramatycznych natomiast sprawiło zdającym najwięcej problemów.

XI. Historia sztuki

1. Ogólna informacja o zdających

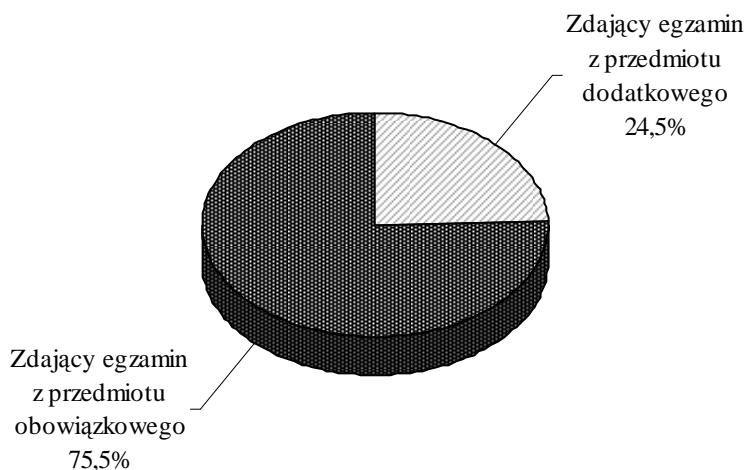
Przystąpienie do egzaminu maturalnego z historii sztuki zadeklarowały 708 osób, w tym 665⁷⁹ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników. Spośród nich egzamin pisało 657 abiturientów, co stanowi 98,8% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu. Do egzaminu nie przystąpiło 8 osób, co stanowi 1,2% zadeklarowanych. Wszyscy pisali egzamin w wersji standardowej.

Piszący egzamin maturalny z historii sztuki stanowili 1,4%⁸⁰ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 162. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Pisali egzamin	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)
Liceum ogólnokształcące	592	586	6
Liceum profilowane	55	53	2
Liceum uzupełniające	1	1	-
Technikum	17	17	-
RAZEM	665	657	8

Wykres 49. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

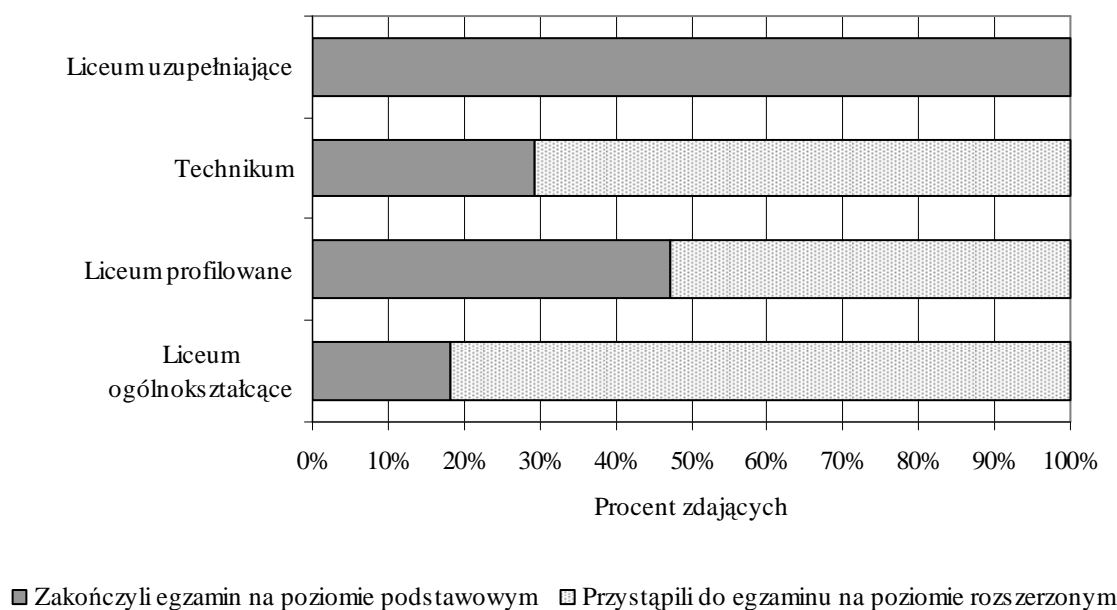

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy.

⁷⁹ 543 kobiet i 122 mężczyzn.

⁸⁰ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Wykres 50. Zdający z poszczególnych typów szkół a wybierany przez nich poziom egzaminu

Egzamin maturalny z historii sztuki na poziomie podstawowym pisało 586 maturzystów liceów ogólnokształcących, 53 – liceów profilowanych, 1 z liceum uzupełniającego i 17 z techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 479 maturzystów liceów ogólnokształcących, 28 – liceów profilowanych i 12 – techników.

Z wykresu 2. odczytujemy, że egzamin na poziomie rozszerzonym najczęściej kontynuowali abiturienti liceów ogólnokształcących (81,7%). W liceach profilowanych kontynuowało egzamin – 52,8% abiturientów, w technikach – 70,6%, a w liceach uzupełniających 3,2%.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z historii sztuki zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – arkusz I (MHS-P1A1P-062),
- rozszerzonym – arkusz II (MHS- R1A1P-062).

Arkusz I zawierał 29 zadań. Sprawdzały one wiadomości i umiejętności określone w standardach dla poziomu podstawowego w zakresie znajomości terminologii, stylów, twórców i ich dzieł. Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut.

Arkusz II składał się z dwóch części (analitycznej i syntetycznej), sprawdzających wiedzę i umiejętności opisane standardami wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego. Zdający na rozwiązanie 2 zadań tego arkusza mieli do dyspozycji 150 minut.

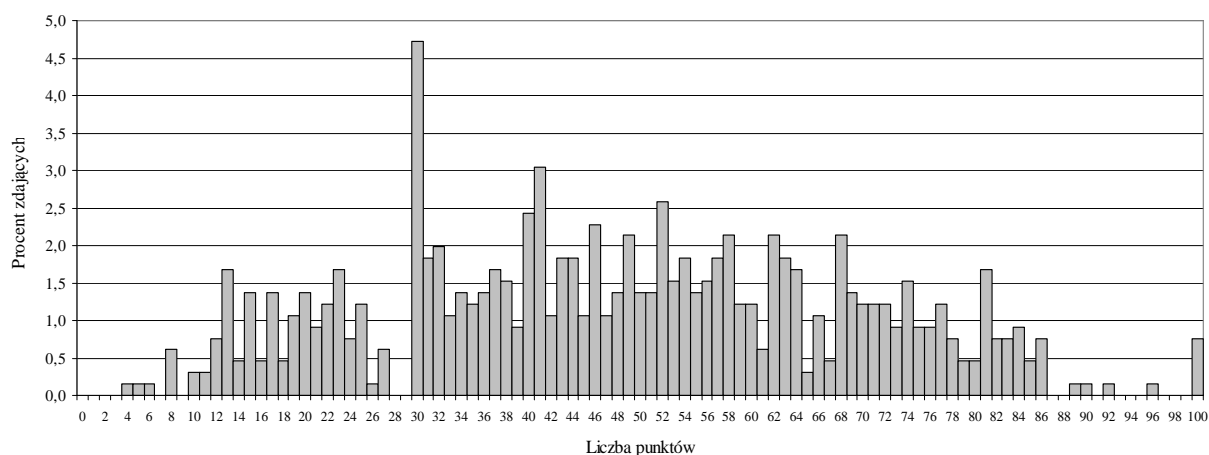
3. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono łącznie wyniki uzyskane przez zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Dla tegorocznych maturzystów, zdających historię sztuki w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *trudny* a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 51. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Wykres 52. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

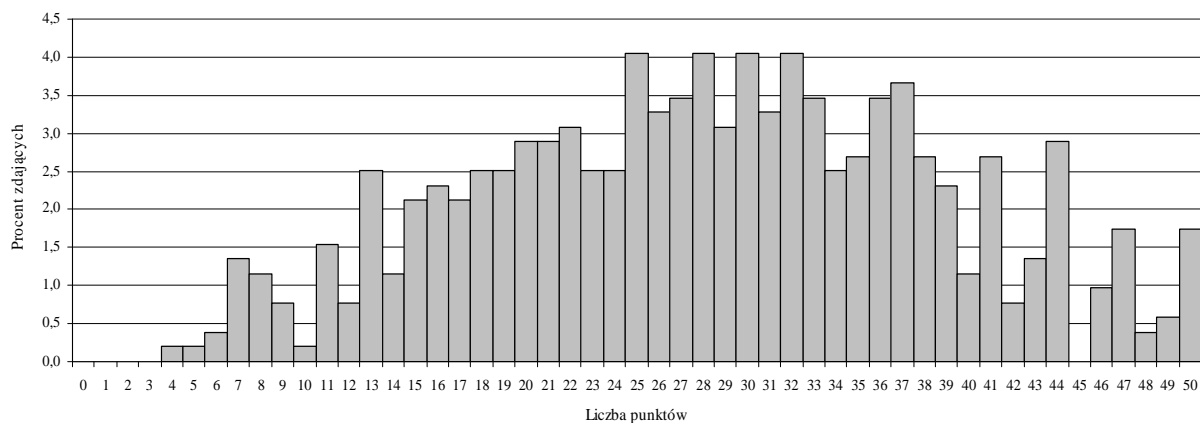

Tabela 163. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	48	28
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48	28,24
Odchylenie standardowe	20,49	10,36

Tabela 164. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	48	56
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48,0	56,5

Zdający najczęściej uzyskiwali 30 punktów (30%) na poziomie podstawowym. Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 100 punktów (100%), najniższy 4 (4%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 4 punktów (8%).

Tabela 165. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU ⁸¹	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	30	-	31	29	24,5	-	19,5
Wynik najczęstszy (modalna)	30	20	-	32	25	28	-	7
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	49,61	35,72	-	32,61	28,81	22,21	-	20,00
Odchylenie standardowe	19,81	21,45	-	20,96	10,23	10,00	-	8,88

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 166. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)				Poziom rozszerzony (0-100 % punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	30	-	31	58	49	-	39
Wynik najczęstszy (modalna)	30	20	-	32	50	56	-	14
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	49,6	35,7	-	32,6	57,6	44,4	-	40,0

Poziom podstawowy okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych i techników oraz *bardzo trudny* dla maturzystów, którzy ukończyli licea uzupełniające.

Poziom rozszerzony okazał się *umiarkowanie trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących i *trudny* dla abiturientów techników i liceów profilowanych. Maturzyści z liceów uzupełniających nie przystępowali do poziomu rozszerzonego. Najwyższy poziom osiągnęli wykazali abiturienti liceów ogólnokształcących.

⁸¹ Przystąpił 1 maturzysta, wskaźnik łatwości przyjął dla niego wartość 0,14.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 167. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
1.	0,25	0,27	0,14	-	0,19
2.	0,54	0,55	0,41	-	0,61
3.	0,59	0,60	0,46	-	0,47
4.	0,21	0,22	0,09	-	0,09
5.	0,63	0,64	0,63	-	0,50
6.	0,81	0,82	0,67	-	0,73
7.	0,46	0,48	0,31	-	0,27
8.	0,38	0,39	0,24	-	0,34
9.	0,50	0,51	0,46	-	0,41
10.	0,36	0,38	0,17	-	0,26
11.	0,43	0,44	0,30	-	0,27
12.	0,54	0,55	0,53	-	0,35
13.	0,43	0,45	0,25	-	0,15
14.	0,49	0,50	0,49	-	0,24
15.	0,61	0,62	0,49	-	0,35
16.	0,28	0,30	0,15	-	0,20
17.	0,32	0,34	0,17	-	0,18
18.	0,56	0,59	0,33	-	0,32
19.	0,38	0,40	0,28	-	0,22
20.	0,71	0,73	0,60	-	0,62
21.	0,54	0,55	0,47	-	0,37
22.	0,41	0,43	0,30	-	0,29
23.	0,56	0,50	0,34	-	0,26
24.	0,60	0,61	0,50	-	0,47
25.	0,49	0,51	0,28	-	0,35
26.	0,53	0,55	0,34	-	0,26
27.	0,54	0,55	0,48	-	0,37
28.	0,26	0,27	0,27	-	0,10
29.	0,39	0,40	0,32	-	0,33

Tabela 168. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości wg typu szkoły			
		LO	LP	LU	T
30.	0,72	0,72	0,16	-	0,54
31.	0,46	0,48	0,04	-	0,31

Tabela 169. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	-	1, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 22, 25, 28, 29	2, 3, 5, 9, 12, 15, 18, 21, 23, 24, 26, 27	6, 20	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numery zadań	-	1, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 22, 28, 29	2, 3, 5, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 27	6, 20	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numery zadań	1, 4, 10, 16, 17	2, 3, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29	5, 6, 12, 20, 24	-	-
	Liceum uzupełniające (LU)				
Numery zadań	-	-	-	-	-
	Technikum (T)				
Numery zadań	1, 4, 13, 17, 28	3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29	2, 5, 20	6	-

Tabela 170. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

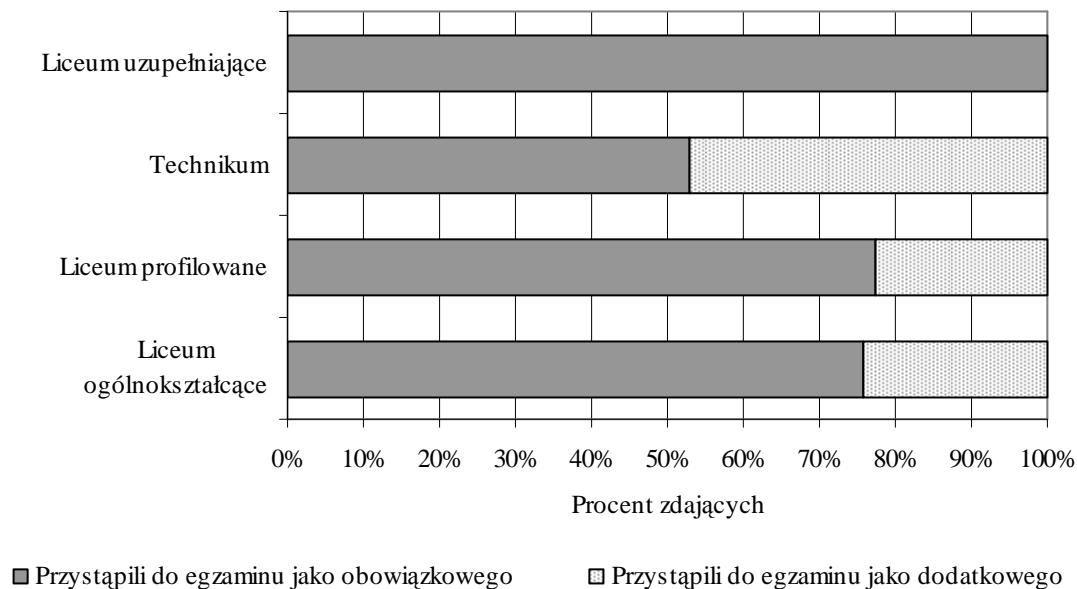
Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	-	31	-	30	-
	Liceum ogólnokształcące (LO)				
Numery zadań	-	31	-	30	-
	Liceum profilowane (LP)				
Numery zadań	30, 31	-	-	-	-
	Technikum (T)				
Numery zadań	-	31	30	-	-

Egzamin sprawdzał także opanowanie umiejętności z zakresu standardów dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

4. Historia sztuki zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z historii sztuki 496 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy.

Wykres 53. Egzamin zdawany jako obowiązkowy i dodatkowy ze względu na typ szkoły

Wykres 54. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

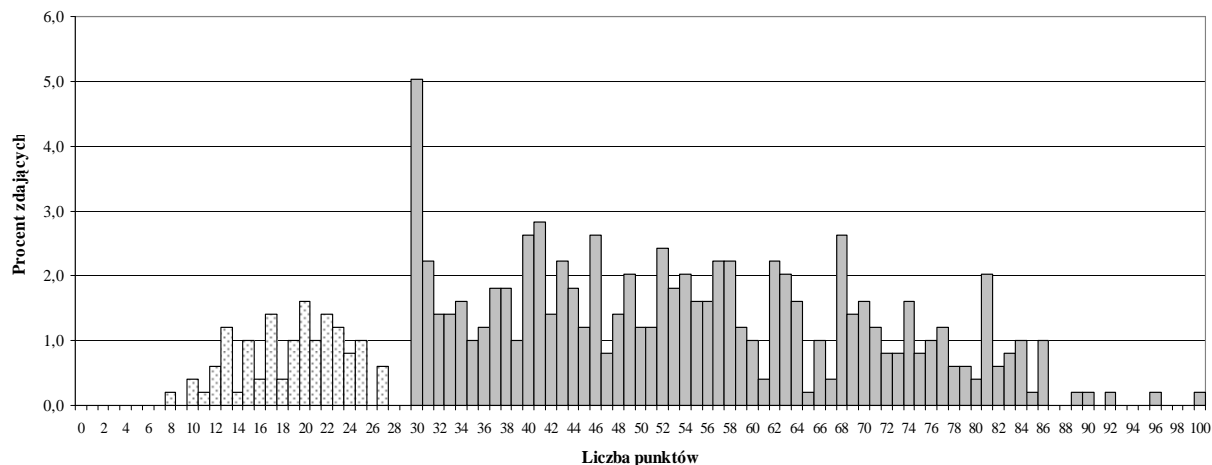

Tabela 171. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	48	29
Wynik najczęstszy (modalna)	30	28
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48,82	29,05
Odchylenie standardowe	19,58	10,08

Tabela 172. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	48	58
Wynik najczęstszy (modalna)	30	56
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48,8	58,1

Tabela 173. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU ⁸²	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	39	-	32	29,5	28	-	19,5
Wynik najczęstszy (modalna)	30	20	-	11	28	28	-	17
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	50,01	40,38	-	34,39	29,21	27,88	-	19,25
Odchylenie standardowe	19,21	19,81	-	21,29	10,20	7,42	-	1,71

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 174. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	39	-	32	59	56	-	39
Wynik najczęstszy (modalna)	30	20	-	11	56	56	-	34
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	50,0	40,4	-	34,4	58,4	55,8	-	38,5

5. Historia sztuki zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z historii sztuki 161 osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy.

Tabela 175. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	47	26
Wynik najczęstszy (modalna)	30	30
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	45,48	26,46
Odchylenie standardowe	23,01	10,78

⁸² Egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym pisała 1 osoba. Wskaźnik łatwości wyniósł 0,14.

Tabela 176. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	47	52
Wynik najczęstszy (modalna)	30	60
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	45,5	52,9

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 45,5% punktów a na poziomie rozszerzonym – 52,9% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *trudny*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Tabela 177. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy wg typu szkoły

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)				Poziom rozszerzony (0-50 punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	14	-	25,5	28	12	-	21,5
Wynik najczęstszy (modalna)	30	23	-	8	30	9	-	7
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48,51	19,78	-	30,52	27,81	14,67	-	20,41
Odchylenie standardowe	21,63	19,77	-	21,83	10,29	7,84	-	11,06

LO- liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T - technikum, LU – liceum uzupełniające

Tabela 178. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy wg typu szkoły w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)				Poziom rozszerzony (0-100% punktów)			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Wynik środkowy (mediana)	49	14	-	25,5	56	24	-	43
Wynik najczęstszy (modalna)	30	23	-	8	60	18	-	14
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	48,5	19,8	-	30,5	55,6	29,3	-	40,8

Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *trudny* dla abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych i techników.

Zestaw egzaminacyjny na poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny* dla maturzystów liceów ogólnokształcących, a *trudny* dla abiturientów liceów profilowanych i techników.

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z historii sztuki, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 85,3% tj. 423 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 73 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z historii sztuki, należy, także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do egzaminu, a które do egzaminu nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (8 osób⁸³).

⁸³ Spośród nich 6 osób zadeklarowało przystąpienie do egzaminu z przedmiotu obowiązkowego, 2– z dodatkowego.

Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 79 osób co stanowiło 15,7% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do tego egzaminu jako obowiązkowego, po raz pierwszy.

Zdawalność abiturientów poszczególnych typów szkół ilustruje tabela 179.

Tabela 179. Zdawalność wśród abiturientów piszących arkusz standardowy wg typu szkoły

Typ szkoły	Liczba	Procent
Liceum ogólnokształcące	389	87,4
Liceum profilowane	28	68,3
Liceum uzupełniające	0	0,0
Technikum	6	66,7
Ogółem	423	85,3

7. Analiza jakościowa⁸⁴

Arkusz I

Zadanie 1. (4 pkt)				
Zadanie polegało na rozpoznaniu na podstawie zdjęcia, dzieła architektoniczne, wpisać ich nazwy, miejscowości, w których się znajdują, styl lub epokę, w których powstały.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: identyfikowanie dzieł sztuki, przyporządkowywanie je właściwym autorom skazywanie czasu i miejsca, z którymi są związane (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,25 - trudne	0,27	0,14	-	0,19
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A- a) Arsenał; b) Gdańsk; c) manieryzm B- a) Pałac Kultury i Nauki; b) Warszawa; c) socrealizm C- a) Pałac Działyńskich; b) Kórnik; c) neogotyck D- a) Erechtejon; b) Ateny; c) starożytna Grecja				
Komentarz – Zadanie okazało się trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z liceum profilowanego i technikum okazało się bardzo trudne. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, wykorzystało typowe dla swoich okresów dzieła należące do kanonu historii architektury. – Zdający najczęściej rozpoznawali Pałac Kultury i Nauki – B. i Erechtejon – D., najrzadziej rozpoznawano Wielką Zbrojownię w Gdańsku – A. i Zamek w Kórniku – C. – Błędy powtarzające się w podpunkcie A. wynikały z faktu, że na ilustracji ukazano obiekt dość nietypowo, od strony elewacji tylnej, co sugerowało zdającym, iż oglądają zespół kamienic. Błędy w podpunkcie C. wynikały prawdopodobnie z faktu, iż obiekt jest zdecydowanie mniej znany niż dwa pozostałe (B i D).				

⁸⁴ Opracowano z wykorzystaniem materiałów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Zadanie 2. (3 pkt)				
Zadanie polegało na przyporządkowaniu do podanych budowli, nazwisko właściwego architekta.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie dzieł sztuki, przyporządkowywanie je właściwym autorom (standard I 1)b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,55	0,41	-	0,61
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: a) C.; b) E.; c) D.; d) B.; e) A.				
Komentarz				
<ul style="list-style-type: none"> – Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z Liceum Ogólnokształcącego i Technikum, natomiast trudne dla zdających z Liceum Profilowanego. – Zdanie polegało na rozpoznawaniu twórczości wybitnych architektów XIX i XX wieku i przyporządkowywanie dzieł ich autorom. Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. – Najczęściej poprawne odpowiedzi to c) Pałac Staszica, Warszawa – D) Antoninio Corazzi, d) Willa pod Jedłami, Zakopane – B) Stanisław Witkiewicz, e) Gmach Opery, Paryż – A) Charles Garnier. – Najczęstsze błędy to mylenie odpowiedzi w punktach a) Altes Museum, Berlin i b) Cristal Palace, Londyn. – Pojawiające się błędy wynikały prawdopodobnie z nieznamomości budowli lub ich twórców. 				

Zadanie 3. (2 pkt)				
Do zadania dołączone były zdjęcia, na których znajdowały się przykłady waz w różnych stylach greckiego malarstwa wazowego. Zdający miał podać nazwy stylów greckiego malarstwa wazowego i uszeregować chronologicznie.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozróżnianie epok, stylów i kierunków sztuk plastycznych, umieszczenie ich we właściwym porządku chronologicznym (standard II)a).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,59 – umiarkowanie trudne	0,60	0,46	-	0,47
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A – styl czarnofiguralny B – styl geometryczny C – styl czerwonofiguralny - kolejność chronologiczna: B, A, C.				

Komentarz

- Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z liceum profilowanego i technikum zadanie było trudne.
- Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego i polegało na rozpoznawaniu różnych stylów greckiego malarstwa wazowego i podawanie kolejności ich występowania.
- Pomyłki zdarzały się najczęściej w części pierwszej zadania, dotyczącego obiektu oznaczonego literą A. (wazy w stylu czarnofiguralnym). W części drugiej najczęściej powtarzające się błędy to niewłaściwa kolejność uszeregowania obiektów w czasie.
- Zadanie sprawdzało podstawową wiedzę z historii malarstwa starożytnego. Większość zdających nie miała trudności w rozpoznawaniu stylów podanych przykładów dzieł sztuki, natomiast więcej problemów przysparzało zdającym uszeregowanie waz i stylów w kolejności chronologicznej.

Zadanie 4. (2 pkt)

Zadanie polegało na uzupełnieniu podanego zdania, dotyczącego malowidła „Pocałunek Judasza”. Zdający miał wpisać, w jakim mieście znajduje się malowidło, oraz podać, kto i w jakiej technice go namalował.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

identyfikowanie autora i znajomości twórczości Giotto oraz podanie informacji o jego dziele (standard I 1)b).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,21 - trudne	0,22	0,09	-	0,09

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Malowidło „Pocałunek Judasza” w Kaplicy Scrovegnich (kaplica Arena) w *Padwie* namalował *Giotto* w technice *fresku*.

Komentarz

Zadanie było trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego oraz bardzo trudne dla zdających z liceum profilowanego oraz technikum.

Zadanie sprawdzało umiejętności z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.

Najczęściej popełnianym błędem było wpisywanie nieprawidłowej nazwy miasta, w którym znajduje się obiekt. Zdający mieli problemy z rozpoznaniem artysty i techniki, w jakiej zostało wykonane dzieło.

Zadanie 5. (2 pkt)				
W zadaniu, przy podanych założeniach ogrodowych, należało wpisać nazwy odpowiadających im typów ogrodów. (F-francuski; A-angielski).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech założen ogrodowych francuskich i angielskich oraz przyporządkowania wskazanym obiektom typu założenia ogrodowego (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,63 – umiarkowanie trudne	0,64	0,63	-	0,50
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Wersal – F; Łazienki Królewskie – A; Arkadia Nieborowska – A; Vaux le Vicomte – F; Wilanów – F.				
Komentarz Zadanie dla wszystkich zdających okazało się umiarkowanie trudne. Zadanie sprawdzało umiejętność z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. W zadaniu wykorzystano znane i charakterystyczne przykłady ogrodów. Zdający najczęściej błędnie rozpoznawali typy założen w Łazienkach Królewskich i Wilanowie. Trudności w rozpoznaniu założenia ogrodowego w Wilanowie, wynikało prawdopodobnie z faktu, że łączy on część francuską i angielską.				

Zadanie 6. (3 pkt)				
Na rysunkach przedstawione były: biforium, portal, lizena, rozeta, maswerk, fiala, głowica kostkowa, baza, filar zoomorficzny. Zdający miał przyporządkować podane nazwy elementów architektonicznych, odpowiednim rysunkom i wpisać podane litery do tabeli(A-H).				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozróżnianie cech architektury i dekoracji romańskiej i gotyckiej (standard I 1) a), 2 b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,81 - łatwe	0,82	0,67	-	0,73
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:				
ROMAŃSKI		GOTYCKI		
C. baza		A. rozeta		
D. biforium		B. maswerk		
F. filar		E. fiala		
G. głowica kostkowa		H. portal		
Komentarz				
<ul style="list-style-type: none">– Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego oraz dla techników okazało się łatwe, natomiast dla maturzystów z liceum profilowanego – umiarkowanie trudne.– Zadanie sprawdzało umiejętność z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.– Poprawne odpowiedzi udzielano w większości w punktach: A, B, D, E, G, H, natomiast najczęściej odpowiedzi błędne pojawiały się w podpunktach C, F. W zadaniu wykorzystano charakterystyczne elementy architektoniczne dla poszczególnych stylów. Dlatego zdający nie mieli większych problemów z prawidłową odpowiedzią na to zadanie.				

Zadanie 7. (3 pkt)				
Podstawą zadania było zdjęcie dzieła, na podstawie którego zdający miał rozpoznać autora, tytuł dzieła, czas powstania z dokładnością do 10 lat, z jakim nurtem w sztuce związana jest twórczość artysty tego dzieła, technikę wykonania oraz tytuł cyklu, do którego dzieło należy.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość twórczości Goyi, podanie informacji o jego dziele i powiązanie go z epoką w sztuce (standard I 1) b), 2) a).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,46 - trudne	0,48	0,31	-	0,27
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: a) <i>Fancisco Goya.</i> ; b) <i>Gdy rozum śpi, budzą się upiory</i> ; c) ok. 1800; d) <i>romantyzm</i> ; e) <i>akwaforta z akwatintą</i> ; f) <i>Kaprys</i> .				
Komentarz – Zadanie okazało się dla wszystkich zdających okazało się trudne. – Zadanie sprawdzało umiejętności z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, dotyczącego twórczości Francisca Goi. – Najczęściej poprawnie podawano informacje w podpunktach: a), b), d), natomiast najwięcej błędów popełniano w podpunktach c) i e). – Wybrane dzieło zaliczane jest do ogólnie znanych i charakterystycznych przykładów swojej epoki. Pojawiające się błędy dotyczące czasu powstania wynikały z konieczności podania tego czasu z dużą dokładnością. Błędy dotyczące techniki wykonania wynikały z nieznaności technik graficznych lub ze zbyt ogólnego określenia techniki, np. „grafika”.				

Zadanie 8. (4 pkt)				
Podstawą zadania były ilustracje dzieł sztuki, na podstawie których zdający miał rozpoznać przedstawione na nich postacie i wpisać ich imiona pod ilustracjami.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie ważnych postaci biblijnych po atrybutach na podstawie ikonografii chrześcijańskiej (standard I 3).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,38 - trudne	0,39	0,24	-	0,34
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A. Św. Sebastian; B. Św. Hieronim; C. Salome z głową św. Jana Chrzciciela; D. Św. Franciszek z Asyżu; E. Ewa.				
Komentarz – Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne. – W zadaniu należało rozpoznać po atrybutach postacie biblijne na podstawie ikonografii chrześcijańskiej. Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. Najmniej problemów zdający mieli z rozpoznawaniem dzieł oznaczonych literami A, D, E. Błędne odpowiedzi dotyczyły dzieła oznaczonego literą B., gdzie zupełnie nie rozpoznawano postaci związanej z tematyką biblijną, podawano, np. Mikołaj Kopernik. W zadaniu dobrano dzieła zaliczane do kanonu sztuki, o czytelnych atrybutach pozwalających na zidentyfikowanie przedstawionych postaci, a mimo to zadanie przez wielu zdających nie zostało poprawnie rozwiązane.				

Zadanie 9. (2 pkt)				
W zadaniu należało wybrać spośród podanych wyjaśnień, właściwe dla terminów: assemblage, emmballage, dripping.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość terminów określających formy artystycznej wypowiedzi w sztuce współczesnej i przyporządkowanie ich do nazw odpowiedniej definicji (standard I 2) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,50 – umiarkowanie trudne	0,51	0,46	-	0,41
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: assamblage – c; emballage – a; dripping – b.				
Komentarz				
<ul style="list-style-type: none"> – Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego okazało się umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających z Liceum Profilowanego i Technikum trudne. – Zadanie sprawdza wiadomości z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, polegało na prawidłowym rozpoznaniu definicji podanych terminów ze sztuki współczesnej. – Najczęściej udzielane poprawne odpowiedzi dotyczyły ambalażu i drippingu, natomiast najwięcej problemów zdający mieli z rozpoznaniem techniki assamblażu. Powodem podkreślania błędnej definicji assamblażu mogło być związane z jej formułą. 				

Zadanie 10. (2 pkt)				
Zadaniem zdających, było przyporządkowanie do dzieła, podanych muzeów i miast, oraz wpisać je w odpowiednie miejsce w tabeli.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: przyporządkowanie wybitnych dzieł malarskich do odpowiednich galerii, nazwy miast, w których się znajdują (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,36 - trudne	0,38	0,17	-	0,26
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:				
DZIEŁO		MUZEUM	MIASTO	
J.L. David, <i>Koronacja Napoleona</i>		Luwr	Paryż	
F. Goya, <i>Rozstrzelanie Powstańców Madryckich</i>		Prado	Madryt	
H. Memling, <i>Ołtarz Sądu Ostatecznego</i>		Muzeum Narodowe	Gdańsk	
S. Botticelli, <i>Narodziny Wenus</i>		Uffizi	Florencja	
H. Siemiradzki, <i>Pochodnie Nerona</i>		Galeria w Sukiennicach	Kraków	
Rafael Santi, <i>Madonna Sykstyńska</i>		Galeria Drezdeńska	Drezno	
Komentarz <ul style="list-style-type: none"> – Zadanie okazało się trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego i technikum, natomiast bardzo trudne dla zdających z liceum profilowanego. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, dotyczącą znajomości dzieł malarskich i miejsca ich przechowywania. – Poprawne odpowiedzi najczęściej dotyczyły obrazów Davida, Goyi, Siemiradzkiego i Memlinga, najczęściej popełniano błąd w przypadku obrazu Rafaela Santi. – Błędy w tym zadaniu wynikały z nieznajomości nazw galerii i muzeów oraz miejsc, gdzie się one znajdują. 				

Zadanie 11. (3 pkt)				
Do zadania dołączone były zdjęcia wybitnych przykładów rzeźby z różnych epok, zdający mieli za zadanie rozpoznać styl lub epokę, z której rzeźba pochodzi a także podać nazwę przedstawionych na zdjęciach rzeźb.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie przykładów wybitnych rzeźb różnych epok, rozpoznawanie i określanie ich stylu (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,43 - trudne	0,44	0,30	-	0,27
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A. Mojżesz- renesans B. Grupa Laokoona- grecka sztuka hellenistyczna C. Merkury- manieryzm D. Nefretete- starożytny Egipt E. Pomnik ks. Józefa Poniatowskiego- neoklasycyzm				
Komentarz – Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne. – Zadanie sprawdza wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego, dotyczącą rozpoznawania rzeźb, stylów i epok. – Najczęstsze prawidłowe odpowiedzi dotyczyły rzeźb oznaczonych literami A, B, D, natomiast najczęściej błędnie rozpoznawano rzeźby oznaczone literami C, E. – Mimo doboru do rozpoznania znanych i charakterystycznych dzieł zadanie bardzo często sprawiało trudność zdającym, w wyniku, czego popełniali oni rażące błędy, np.: w punkcie E. zamiast „Pomnik księcia Józefa Poniatowskiego” pojawiał się: „Pomnik Marka Aureliusza” lub w podpunkcie D. zamiast „starożytny Egipt”, „starożytna Grecja”.				

Zadanie 12. (1 pkt)				
Zadanie polegało na uzupełnieniu zdań dotyczących impresjonizmu.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: identyfikowanie podstawowych faktów dotyczących początków impresjonizmu (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,55	0,53	-	0,35
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: W roku 1874, w paryskim atelier fotografa Nadara, wystawili swe obrazy młodzi malarze, których od tego momentu zaczęto nazywać <i>impresjonistami</i> . Dzieło, od którego została utworzona nazwa tego kierunku nosi tytuł „ <i>Impresja- wschód słońca</i> ”, a jego autorem jest <i>Claude Monet</i> .				
Komentarz Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego natomiast dla zdających ze szkół technicznych zadanie okazało się trudne. Zdający nie mieli problemów z określaniem kierunku (impresjonizm) oraz z rozpoznawaniem autora obrazu (C. Moneta). Najczęściej popełnianym błędem było zniekształcanie tytułu obrazu. Jednak zadanie to było w większości rozwiązywane poprawnie i nie stworzyło poważniejszych problemów zdającym.				

Zadanie 13. (2 pkt)				
W zadaniu należało na podstawie planu i widoku fasady rozpoznać kościół i uzupełnić zdanie.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie, na podstawie planu i widoku fasady, budowli rozpoczynającej styl barokowy, podanie, kiedy i dla kogo została wzniesiona (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,43 - trudne	0,45	0,25	-	0,15
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Jest to kościół pod wezwaniem <i>IL GESÙ</i> , znajduje się w <i>Rzymie</i> . Został wzniesiony dla zakonu <i>jezuitów</i> w <i>XVI</i> wieku.				
Komentarz <ul style="list-style-type: none"> – Zadanie okazało się trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego, natomiast bardzo trudne dla zdających ze szkół technicznych. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego i polegało na rozpoznaniu na podstawie ryciny obiektu architektury barokowej. – Zdający najczęściej prawidłowo określali wezwanie kościoła i dla kogo został on wzniesiony, natomiast sporą trudność sprawiało określenie czasu powstania i podanie nazwy miasta, gdzie znajduje się kościół. – Częste błędy w tym zadaniu spowodowane były brakiem znajomości kościoła Jezuitów w Rzymie i myleniem go z kościołem Św. Św. Piotra i Pawła w Krakowie. 				

Zadanie 14. (3 pkt)					
Zdający miał na podstawie informacji zawartych w tabeli gdzie podano tytuły dzieł i autorów, podać nazwę techniki malarskiej w której został wykonany:					
A. Masaccio, <i>Wygnanie z Raju</i> z Kaplicy Brancaccich; B. Piero della Francesca, <i>Chrzest Chrystusa</i> ; C. Leonardo, <i>Dama z gronostajem</i> ; D. Delacroix, <i>Kobiety algierskie</i> ; E. Polski portret trumienny.					
Umiejętności sprawdzane zadaniem:					
określenie technik, w jakich wykonane zostały wybitne dzieła malarskie z różnych epok (standard I 2) a).					
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:		Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
		LO	LP	LU	T
0,49 - trudne		0,50	0,49	-	0,24
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:					
Dzieło	Technika				
A.	fresk				
B.	tempera na desce				
C.	olej na desce				
D.	olej na płótnie				
E.	olej na blasze				

Komentarz

Dla zdających z liceum profilowanego oraz zdających ze szkół technicznych zadanie okazało się trudne, natomiast dla zdających z liceum ogólnokształcącego zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego i polegało na prawidłowym rozpoznawaniu technik malarskich dla poszczególnych dzieł sztuki.

Najczęściej poprawne odpowiedzi udzielano głównie w punktach A., B., D., najwięcej problemów stwarzało natomiast rozpoznanie technik w podpunktach C. i E. Błędne odpowiedzi w podpunkcie C. być może wynikały ze złożonej techniki, jaką posłużył się Leonardo da Vinci w swoim obrazie.

Zadanie 15. (10 pkt)

W zadaniu należało porównać przedstawione obrazy: A. - Cabanela, Narodziny Wenus (1865) i obraz B. - Chełmońskiego, Babie lato (1875) oraz:

- określić i scharakteryzować typ przedstawienia każdego z dzieł.
- porównać formę obrazów Chełmońskiego i Cabanela, omawiając środki malarskie: kolorystykę, światłocień, sposób wykończenia.
- porównać przedstawione obrazy Chełmońskiego i Cabanela i sformułować wniosek dotyczący stylu i sposobu ujęcia tematu, podać nazwy kierunków malarskich, reprezentowanych przez oba dzieła.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- Analizowanie i porównywanie dzieła malarskiego pod względem tematu (standard I 1) a), 2) b) 3).
- Analizowanie i porównanie dzieła malarskiego pod względem formy i środków malarskich. Stosowanie elementów analizy formalnej i porównawczej dzieł, umiejętność werbalizowania swoich obserwacji (standard II 2), III).
- Prawidłowe wyciąganie wniosków z porównania i ich werbalizowanie. Znajomość nurtów malarstwa XIX wieku (standard III 1)2).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogólnie dla zadania 15: 0,61	0,62	0,49	-	0,35
15a – 0,66 – umiarkowanie trudne	0,69	0,53	-	0,29
15b – 0,62 – umiarkowanie trudne	0,64	0,52	-	0,39
15c – 0,50 – umiarkowanie trudne	0,52	0,38	-	0,26

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

OBRAZ A: Cabanel, *Narodziny Wenus*

- a) temat mitologiczny / akt kobiecy
- b) Kolorystyka, np.: - delikatna,
 - szeroka gama barwna, barwy „pastelowe”, przeważają barwy chłodne („perłowe” ciało Wenus), kontrasty temperaturowe (ciepłe ciała – zimne tło), zróżnicowanie walorowe,
- Światłocień, np.:
 - miękki modelunek światłocieniowy
 - rysunkowe opracowanie formy/podstawą jest rysunek,
- Sposób wykończenia, np.:
 - gładkość faktury, niewidoczne ślady pędzla, (akademickie „fini”)

OBRAZ B Chełmoński, *Babie lato*

- a) realistyczna scena rodzajowa
- b) Kolorystyka, np.:
 - wąska gama barwna (dominują barwy ciepłe i złamana biel)
 - barwy złamane,
 - kontrasty walorowe,
- Światłocień, np.
 - kontrasty światłocieniowe / wyraźny modelunek światłocieniowy
 - większa rola plamy barwnej,
- Sposób wykończenia, np.:
 - faktura bardziej wyrazista
 - widoczne ślady pędzla

c) Zestawienie idealizowanego akademizmu z realizmem. Przy analogicznej kompozycji i podobnie ujętej leżącej postaci kobiecej, oba obrazy reprezentują odmienne tendencje stylistyczne w malarstwie: AKADEMIZM – odrealnia, idealizuje; leżąca kobieta to bogini Wenus. REALIZM – podejmuje temat w sposób typowy dla tego kierunku; leżąca kobieta to chłopka na polu.

Komentarz

Zadanie okazało się umiarkowanie trudne, dla zdających z Liceum Profilowanego oraz Technikum okazało się trudne. Najwięcej problemów z zadania przysporzył podpunkt 15c, gdzie wymagano do zdającego wyciągnięcia wniosków na podstawie przeprowadzonej analizy. W tej części zadania wskaźniki łatwości są najniższe, ale również odpowiednio dla zdających z Liceum Ogólnokształcącego umiarkowanie trudne, a dla zdających z pozostałych typów szkół trudne. Najniższy wskaźnik łatwości w tym podpunkcie uzyskali zdający ze szkół technicznych. Często powtarzanym błędem, w części pierwszej zadania (15a) było użycie samego imienia „Wenus”, jednak ogólnie ta część zadania była rozwiązywana najczęściej prawidłowo. W podpunkcie 15b, najczęściej nieprawidłowo lub zbyt ogólnikowo dokonywano analizy kolorystyki obrazu A. oraz wykończenia obrazu B. Przyczyną błędów popełnianych w analizie obrazów była prawdopodobnie ich wcześniejsza niezajomość. Najczęściej poprawnie przeprowadzano analizę kolorystyczną obrazu B., światłocieniową obrazów A. i B., zaś analizę wykończenia obrazu A. W podpunkcie 15c, mylono kierunek, jaki reprezentuje obraz A., natomiast prawidłowo wykazywano związek obrazu B. z nurtem realizmu. Częstym zjawiskiem w tym zadaniu było rozszerzanie zakresu analizy i wniosków. Zdający udzielali odpowiedzi, których od nich nie oczekiwano, np. analizowano kompozycję czy środki ekspresji.

Zadanie 16. (3 pkt)				
Zdający na podstawie zdjęcia mieli podać nazwę przedstawionej budowli, miasto, w którym się znajduje, nazwisko architekta, styl, który reprezentuje oraz który z zabytków sztuki antycznej był wzorem dla tej budowli.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie obiektu i umiejętność jego charakterystyki wg podanych zagadnień (standard I 1) b) II 1).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,28 - trudne	0,30	0,15	-	0,20
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: a) zbór (kościół) ewangelicko – augsburski; b) Warszawa; c) Szymon Bogumił Zug; d) Klasycyzm; e) wzorzec – Panteon				
Komentarz – Zadanie okazało się umiarkowanie trudne, jedynie dla zdających liceum profilowanego bardzo trudne. – Zadanie sprawdzało wiedzę i umiejętności z I i II obszaru standardów dla poziomu podstawowego. – Najmniej problemów zdający mieli z określeniem nazwy budynku oraz jego antycznego pierwowzoru. Najwięcej problemów przysporzyło zdającym podanie nazwy miasta, w którym znajduje się kościół oraz najczęściej pomijano nazwisko architekta. Skala trudności, jaką stwarzało to zadanie zdającym, wynikała z nieznamomości dzieł polskiej architektury.				

Zadanie 17. (2 pkt)				
Zadanie polegało na przyporządkowaniu do nazwisk malarzy, tematykę, w której się specjalizowali.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozdzielanie twórczości wybitnych europejskich malarzy nowożytnych i wskazywanie typowej dla nich tematyki (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,32 – trudne	0,34	0,17	-	0,18
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A – g; B – b; C – e; D – c; E – d; F – a				
Komentarz – Zadanie okazało się trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół okazało się bardzo trudne. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. – Najczęściej poprawnie łączono malarzy i tematykę, oznaczonych literą A. (Heda), C. (Canaletto), D. (Holbein), E. (Watteau). Najczęściej błędy były popełniane przy nazwiskach malarzy oznaczonych literami B. (Ruisdael) i F. (Peter de Hooch). – Wysoki stopień trudności tego zadania spowodowany był niepełnym opanowaniem zakresu materiału dotyczącego znajomości twórczości malarskiej wybitnych artystów.				

Zadanie 18. (2 pkt)				
W zadaniu przedstawiono portrety żon wybitnych malarzy. Zadaniem zdających było pod portretem wpisać nazwiska ich mężów.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie tematów i autorów wybitnych dzieł malarstwa (standard I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,56 – umiarkowanie trudne	0,59	0,33	-	0,32
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A. J. Matejko; B. Rembrandt; C. J. Mehofffer; D. S. Wyspiański; E. P. P. Rubens.				
Komentarz				
<ul style="list-style-type: none"> – Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół zadanie okazało się trudne. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. – Zdający nie mieli problemów z rozpoznaniem żon malarzy oznaczonych literą B, C, D, E. Największy problem stanowiło rozpoznanie żony malarza oznaczonego literą A. – Duża liczba błędnych odpowiedzi w podpunkcie A. wiązać się mogła z użyciem przez artystę historycznego kostiumu, w który ubrana była jego żona, stąd trafiały się odpowiedzi takie jak: „Bolesław Chrobry” czy „Zygmunt I Stary”. 				

Zadanie 19. (3 pkt)				
Zadanie polegało na rozpoznaniu na podstawie zdjęć, dzieła i podania:				
a) nazwy obiektu i miejsca, gdzie się znajduje; c) tematyki dzieła; d) materiału i techniki, w której zostało wykonane.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie po fragmentach dzieła polskiej sztuki romańskiej, określanie jego tematyki, techniki i czasu powstania (standard I 1) b), 2) a), 3).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,38 - trudne	0,40	0,28	-	0,22
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: a) Drzwi Gnieźnieńskie; Gniezno; b) XII w.; c) Żywot św. Wojciecha; d) odlew w brązie.				
Komentarz				
<ul style="list-style-type: none"> – Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne, najtrudniejsze dla zdających ze szkół technicznych. – Zdający prawidłowo podawali nazwę obiektu, jego tematykę i materiał wykonania, najwięcej problemów przysporzył zdającym określenie wieku powstania oraz techniki, w której zostało wykonane, czyli odlew. Zdający często pomijali także miejsce, w którym znajduje się obiekt. Wynikało to zapewne z faktu, iż w jego nazwie pojawia się nazwa miasta. 				

Zadanie 20. (2 pkt)				
Zadanie polegało na wybraniu pięciu określeń, spośród podanych ośmiu, odnoszących się do mozaiki bizantyjskiej.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: rozpoznawanie cech plastyki bizantyjskiej w podanych określeniach (standard I 1) a).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,71 - łatwe	0,73	0,60	-	0,62

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

b) kompozycja izokefaliczna; **c)** dekoracyjność; **e)** wydłużenie proporcji postaci; **f)** brak realnego modelunku ciała pod szatami; **g)** rytmizacja i schematyzacja kompozycji

Komentarz

- Zadanie okazało się dla zdających z liceum ogólnokształcącego łatwe, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół zadanie okazało się umiarkowanie trudne.
- Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.
- Najbardziej powszechny błąd w tym zadaniu, to błędnie podkreślanie podpunktu **d)** *iluzjonistyczny modelunek światłocieniowy*.
- Zadanie w większości przypadków nie sprawiało trudności zdającym.

Zadanie 21. (3 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dzieł wybitnych malarzy XX wieku, które należało zidentyfikować. Zdający mieli wpisać pod reprodukcjami: **a)** nazwiska ich twórców; **b)** nazwy kierunków malarskich lub grup artystycznych, które reprezentują.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozpoznawanie na podstawie zamieszczonych reprodukcji najwybitniejszych artystów i głównych kierunków malarstwa XX wieku (standard I 1) b).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,55	0,47	-	0,37

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

- A.** a) Mondrian; b) neoplastycyzm
B. a) Matisse; b) fowizm
C. a) Picasso; b) kubizm (kubizm analityczny)
D. a) Severini; b) futurizm
E. a) Dali; b) surrealizm

Komentarz

- Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających ze szkół technicznych i liceum profilowanego okazało się trudne.
- Zadanie sprawdza wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.
- Najczęściej poprawnie kojarzone były reprodukcje oznaczone literami: A, B, E, natomiast najwięcej błędów zdający popełniali przy reprodukcjach oznaczonych literami C, D. Błędy związane z rozpoznaniem autora obrazu C wynikały z podobieństwa cech malarstwa P. Picassa i G. Braque'a, w fazie kubizmu analitycznego. Rzadkie rozpoznanie autora obrazu D. (Severini) wynikało ze słabej jego znajomości wśród zdających.

Zadanie 22. (3 pkt)

Zadanie polegało na rozpoznaniu na podstawie zdjęć przykładów architektury XX wieku i wpisania pod każdym z nich nazwy budynku (**a**) oraz wpisać spośród podanych nazwisko architekta (**b**).

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozpoznawanie obiektów i ich twórców na podstawie zamieszczonych w zadaniu zdjęć (standard I 1) b).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,41 - trudne	0,43	0,30	-	0,29

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:**Nazwa budynku / Architekt**

- A. *Dom nad Wodospadem* / Frank Lloyd Wright
 B. *Szkoła Bauhaus* / Walter Gropius
 C. *Opera w Sydney* / Jørn Utzon
 D. *kaplica w Ronchamp* / Le Corbusier
 E. *dom Schroedera* / Gerrit Rietveld

Komentarz

- Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne. Najłatwiejsze dla zdających z liceum ogólnokształcącego, ale też trudne.
- Najczęściej zdający prawidłowo opisywali obiekty oznaczone literami A, B, C, D, najczęstsze błędy popełniane w zadaniu dotyczyły obiektu oznaczonego literą E.
- Wysoki stopień trudności, jaki sprawiło to zadanie zdającym, świadczy o słabej znajomości obiektów zaliczanych do najwybitniejszych dzieł architektury XX wieku.

Zadanie 23. (10 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dwóch rzeźb średniowiecznych. Zdający miał za zadanie porównać widoczne rzeźby na reprodukcjach i podać **a)** nazwy typów ikonograficznych obu rzeźb i wiek ich powstania, **b)** porównać reprodukcje rzeźb, podać po trzy cechy stylistyczne formy, **c)** sformułować wniosek dotyczący stylu i sposobu ujęcia tematu

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

- a) rozróżnianie ikonografii i chronologii sztuki średniowiecznej (standard I 1) b), 3).
 b) Określanie cech formalnych rzeźb późnogotyckich reprezentujących różne nurty, umiejętność werbalizowania swoich obserwacji (standard II 2).
 c) Analizowanie i porównywanie rzeźb reprezentujących różne nurty w sztuce gotyckiej, formułowanie wniosków dotyczących stylu i ujęcia tematu (standard III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogółem dla zadania 23 – 0,56	0,50	0,34	-	0,26
23a – 0,44 – trudne	0,46	0,32	-	0,25
23b – 0,52 – umiarkowanie trudne	0,54	0,34	-	0,25
23c – 0,50 – umiarkowanie trudne	0,52	0,39	-	0,32

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

a) Pieta, XIV wiek

b) - kompozycja statyczna (oparta na pionach i poziomach, z lekkim skosem korpusu Chrystusa)
 - formy twarde, zgeometryzowane
 - odchodzenie od realizmu
 - deformacja podkreślająca dramatyzm sceny
 - zachwiane proporcje postaci
 - ekspresja
 - rytmizacja fałd szaty/dekoracyjny układ szat niezależnych do budowy ciała

a) Piękna Madonna, XIV/XV wiek

b) - kompozycja statyczna
 - kontrapost
 - wertykalizm
 - formy miękkie, łagodnie spływające fałdy szat, dekoracyjność szat
 - odchodzenie od realizmu w kierunku idealizacji elegancji form, podkreślających liryzm sceny
 - postać Marii piękna, młoda, pogodna radosna wydłużone proporcje postaci
 - Maria zboląła, zeszpecona bólem
 - ciało Chrystusa wychudzone zdeformowane, eksponowanie męki i cierpienia przez szczególną ekspresję form

c) Obie rzeźby są przykładami charakterystycznych dla gotyckiej plastyki tematów ikonograficznych, związanych z kultem maryjnym;
 rzeźba A – związana z tendencją mistyczną („devotio moderna”), ukazuje ból Matki przeżywającej śmierć Syna, „compassio” – współmęka), udział Marii w Odkupieniu rzeźba B – związana z dworską tendencją *stylu pięknego*, podkreślenie radości macierzyństwa (Królowa Nieba, Nowa Ewa).

Komentarz

- Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół zadanie okazało się trudne. Najtrudniejsze były podpunkty zadania 23a i b dla zdających ze szkół technicznych, tutaj wskaźnik łatwości zadania jest najniższy.
- Zadanie sprawdzało wiedzę i umiejętności ze wszystkich trzech obszarów standardów.
- W podpunkcie 23a najczęściej błędnie podawano wiek powstania dzieł, co świadczy o słabej znajomości sztuki późnego średniowiecza wśród zdających. Stosunkowo najmniej problemów sprawiało zdającym rozwiązanie podpunktu 23b. Najczęściej pojawiające się prawidłowe odpowiedzi dotyczyły ekspresji dzieł, deformacji i idealizacji oraz układów kompozycyjnych. Jedynym dość często popełnianym błędem było przypisywanie rzeźbie B. cech realizmu. W zadaniu 23c najczęściej prawidłowo określano przynależność obu rzeźb do okresu gotyku, jak również często pojawiało się prawidłowe dla rzeźby B. określenie „gotyk międzynarodowy”. Błędy popełniane w tym podpunkcie, to najczęściej brak określenia „nurt mistyczny” dla rzeźby A. potwierdziło to słabą znajomość sztuki późnośredniowiecznej i jej złożoności (jak w podpunkcie 23a).

Zadanie 24. (3 pkt)

Zadanie polegało na dopasowaniu do fragmentów słynnych dzieł Matejki, podanych tytułów obrazów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozpoznawanie po fragmentach słynnych dzieł Jana Matejki i podawanie ich tytułów (standard I 1) b).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,60 – umiarkowanie trudne	0,61	0,50	-	0,47

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

A. Kazanie Skargi; B. Wernyhora; C. Zawieszenie Dzwonu Zygmunta; D. Bitwa pod Grunwaldem; E. Hołd pruski; F. Rejtan na sejmie warszawskim.

Komentarz

- Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego okazało się umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających ze szkół technicznych okazało się trudne.
- Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.
- Najczęściej błędną odpowiedź zdający wpisali pod fragmentem oznaczonym literą E., identyfikując ten fragment obrazu jako „Stańczyk podczas balu u Królowej Bony”. Często powtarzający się błąd dotyczący fragmentu E. wynikał prawdopodobnie z nieuwważnego oglądania reprodukcji, na której ukazany jest Stańczyk w scenie z „Hołdu pruskiego”.

Zadanie 25. (10 pkt)				
<p>Do zadania dołączone były ilustracje przedstawiające wnętrza i elewację kaplicy Zygmuntowskiej. Zdający na podstawie ilustracji mieli opisać dzieło architektoniczne i podać:</p> <p>A. a) nazwę budowli, b) nazwisko architekta, c) czas powstania.</p> <p>B. opisać i przeanalizować architekturę i dekorację pod kątem: a) ukształtowania bryły, b) podziału architektonicznego wnętrza, c) charakteru dekoracji rzeźbiarskiej.</p> <p>C. Sformułować wniosek dotyczący stylu budowli.</p>				
<p>Umiejętności sprawdzane zadaniem:</p> <p>A. rozpoznawanie wybitnego dzieła architektury włoskiego renesansu w Polsce, podanie informacji historycznych na jego temat (standard I 1) b).</p> <p>B. Analizowanie architektury i dekoracji wskazanego dzieła architektonicznego (standard II 2) 4).</p> <p>C. Formułowanie wniosków na podstawie analizy i znajomości obiektu (standard III).</p>				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
Ogółem dla zadania 25 – 0,49	0,51	0,28	-	0,35
25a – 0,32 – trudne	0,34	0,08	-	0,29
25b – 0,54 – umiarkowanie trudne	0,56	0,36	-	0,43
25c – 0,50 – umiarkowanie trudne	0,53	0,24	-	0,18
<p>Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:</p> <p>A. a) kaplica Zygmuntowska; d) Bartolomeo Berrecci; e) XVI w.</p> <p>B. a) - budowla centralna (na planie kwadratu).</p> <ul style="list-style-type: none"> - przykryta kopułą na 8- bocznym bębnie. - zwieńczona latarnią. - opracowanie elewacji za pomocą ściśle architektonicznych podziałów (pilastry i formy geometryczne). - formę tę charakteryzuje spokój /idealne proporcje/ zwartość bryły. <p>b) - rozczłonkowanie ścian wnętrza wg schematu łuku triumfalnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> - arkady i nisze. - harmonia poziomów i pionów (belkowanie i pilastry). - tektonika podziałów wnętrza. <p>c) - rzeźbiarska dekoracja groteskowa – relief pokrywający ściany Kaplicy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywy mitologiczne. - nisze i medaliony po bokach ścian wypełnione rzeźbą figuralną o znaczeniu symboliczno dewocyjnym. - rzeźbione nagrobki królewskie. - kopuła (symbolizująca niebo), wypełniona kasetonami z dekoracją kamieniarską w postaci rozet. <p>C. Budowla reprezentuje typ dojrzałego renesansu I połowy XVI w.; realizuje idealny typ świątyni centralnej, mauzoleum – kaplicy grobowej.</p>				

Komentarz

- Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego okazało się umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających z liceum profilowanego i technikum zadanie okazało się trudne. Najwięcej problemów z podpunktem 25a mieli zdający z liceum profilowanego, gdzie zadanie okazało się bardzo trudne, natomiast dla maturzystów z technikum zadaniem bardzo trudnym okazał się podpunkt 25c.
- Zdający nie mieli większych problemów z podaniem nazwy obiektu, z określeniem budowli jako centralnej na planie kwadratu. Większość zdającym prawidłowo zaznaczała bogatą dekorację rzeźbiarską wnętrza i ją opisywała. Maturzyści nie mieli także problemu z powiązaniem kaplicy Zygmuntońskiej z okresem renesansu.
- Najwięcej problemów zdający mieli z podaniem prawidłowego nazwiska architekta i czasu powstania kaplicy, nie analizowano bryły oraz podziałów architektonicznych wnętrza, nie zauważano motywu łuku tryumfalnego w podziałach ścian wnętrza. We wnioskach najczęściej brakowało ukazania związków łączących kaplicę z renesansem.
- Mimo ogólnej dostępności dzieła w licznych książkach i podręcznikach zaskakuje jego słaba znajomość wśród zdających. Częstym zjawiskiem było przekręcanie nazwiska Berrecciego. Podejmowanie analizy w dalszych częściach całości obiektu ukazanego w kadrze reprodukcji, wraz z fragmentem korpusu katedry wawelskiej, świadczy o nieuważnym czytaniu polecenia. Słabe rezultaty części B. zadania wskazują na niedostateczne przygotowanie zdających do prawidłowego analizowania dzieła architektonicznego. Zaskakuje częste łączenie kaplicy z innymi okresami, np. barokiem czy gotykiem. Błędy te wynikały bądź z nieuważnego czytania polecenia lub słabej znajomości cech poszczególnych okresów artystycznych.

Zadanie 26. (4 pkt)

Zadanie polegało na wpisaniu nazwisk artystów barokowych pod podanymi charakterystykami.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

rozpoznawanie wybitnych artystów baroku europejskiego i nazwisk na podstawie fragmentów ich biografii (standard I 1) b), II 1).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,53 – umiarkowanie trudne	0,55	0,34	-	0,26

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

1. Caravaggio; 2. Rembrandt; 3. Bernini; 4. Rubens

Komentarz

- Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego oraz trudne dla zdających z pozostałych typów szkół.
- Większość zdających prawidłowo rozpoznała artystów, jednak zdarzały się błędy związane z niewłaściwym wpisywaniem nazwisk artystów, w szczególności w podpunkcie 4. Zadanie to sprawiło trudność zwłaszcza dla zdających z liceów profilowanych i techników.

Zadanie 27. (3 pkt)

W zadaniu należało zdefiniować pojęcie *malarstwo abstrakcyjne* oraz podkreślić spośród podanych niżej nazwiska artystów, sześciu przedstawicieli abstrakcjonistów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

definiowanie pojęcia malarstwa abstrakcyjnego. i wskazywanie nazwisk głównych przedstawicieli abstrakcji w malarstwie (standard I 1) a), I 1) b), III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,54 – umiarkowanie trudne	0,55	0,48	-	0,37

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

a) *Malarstwo abstrakcyjne* – sztuka nieprzedstawiająca (niefiguracywna, bezprzedmiotowa) – sztuka nieprzedstawiająca świata rozpoznawalnych przedmiotów, oderwana od obrazowania rzeczywistości.

b) K. Malewicz, EL Lissitzky, J. Pollock, S. Gierowski, M. Rothko, W. Kandinsky

Komentarz

- Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z liceum ogólnokształcącego, natomiast dla zdających z liceum profilowanego oraz dla zdających ze szkół technicznych zadanie okazało się trudne.
- Zadanie sprawdzało wiedzę i umiejętności z I i III obszaru standardów dla poziomu podstawowego.
- W większości odpowiedzi w podpunkcie a) pojawiało się wymagane określenie „malarstwo nieprzedstawiające”, w podpunkcie b) najczęściej podkreślano nazwiska: Malewicz, Pollock, Kandinsky.
- Błędy często popełniano podając nieprecyzyjne określenia malarstwa abstrakcyjnego, nie pozwalając na prawidłowe rozpoznanie tego zjawiska. W części b) podkreślano błędnie nazwiska: Lichtenstein, Picasso. Zdający najwięcej trudności mieli z prawidłowym tworzeniem definicji.

Zadanie 28. (3 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dzieł twórców okresu XX lecia międzywojennego. Zadanie polegało na wpisaniu pod reprodukcjami obrazów podane nazwiska ich twórców oraz nazwy ugrupowań artystycznych, z którymi byli związani. **a) nazwiska malarzy:** Zygmunt Waliszewski, Zofia Stryjeńska, Tytus Czyżewski, Leon Chwistek, Maria Jarema, Władysław Strzemiński, **b) nazwy ugrupowań:** formiści, Grupa Krakowska, kapiści, Rytm, a.r., Artes.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

wiązanie dzieł i ich twórców. Znajomość nurtów i ugrupowań działających w Polsce w okresie XX - lecia międzywojennego (standard I 1) b).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,26 – trudne	0,27	0,27	-	0,10

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

A. Zofia Stryjeńska (Rytm); **B.** Zygmunt Waliszewski (kapiści); **C.** Leon Chwistek; formiści); **D.** Władysław Strzemiński (a. r.); **E.** Maria Jarema (Grupa Krakowska)

Komentarz

- Zadanie dla zdających okazało się trudne, natomiast dla zdających ze szkół technicznych, bardzo trudne.
- Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego.
- Najczęściej pojawiające się prawidłowe pary to: Waliszewski – kapiści, Chwistek – formiści, najczęściej błędnie łączone były reprodukcje oznaczone literami A, D, E.
- Wysoki stopień trudności tego zadania wynika ze słabej znajomości sztuki polskiej tego okresu wśród zdających.

Zadanie 29. (3 pkt)				
Do zadania dołączone były reprodukcje mniej znanych dzieł wybitnych artystów. Zdający miał rozpoznać artystę po stylu jego malarstwa i wpisać pod reprodukcjami podane nazwiska malarzy: <i>Edouard Manet, Vincent van Gogh, Paul Cezanne, Edgar Degas, August Renoir, Paul Gauguin</i>				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: wiązanie dzieł i ich twórców na podstawie właściwych im cech stylu malarskiego (standard I 1) a), I 1) b).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,39 - trudne	0,40	0,32	-	0,33
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: A Vincent van Goch; B Paul Cézanne; C Edgar Degas; D Paul Gauguin; E Edouard Manet				
Komentarz – Zadanie dla wszystkich zdających okazało się trudne. – Zadanie sprawdzało wiedzę z I obszaru standardów dla poziomu podstawowego. – Najczęściej popełniano błąd w przypadku reprodukcji oznaczonych litera D, E. Liczne błędy w rozpoznaniu obrazu oznaczonego literą D. wynikały z nieuwagi zdających, którzy ukazanego w obrazie van Gogha uznawali za autora obrazu, mimo ewidentnych cech stylu malarskiego Gauguina, który go namalował. Wysoka trudność zadania świadczy o braku umiejętności rozpoznawania malarzy poprzez ich dzieła.				

Arkusz II

Zadanie 30 (20 pkt)				
Jest to zadanie otwarte polegające na analizie porównawczej dwóch obrazów: <i>Dziewczynka z chryzantemami</i> Olgi Boznańskiej i <i>Macierzyństwo</i> Stanisława Wyspiańskiego. Składa się ono z następujących części: A. Opis i cechy kompozycji; B. Kolorystyka; C. Światłocień i modelunek; D. Środki wyrazu artystycznego i nastrój obrazu; E. Krótkie wnioski końcowe.				
Zadanie 30A. (6 pkt)				
Zadanie polegało na przeanalizowaniu obydwu obrazów pod kątem opisu i cech kompozycji.				
Umiejętności sprawdzane zadaniem: pisywanie cech kompozycyjnych dzieła malarskiego, zdolność ich werbalizowania (umiejętność posługiwania się właściwym aparatem pojęciowym (standard II)).				
Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,71 - łatwe	0,71	0,14	-	0,54
Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania: Dotyczyły najczęściej kształtu pola, ilości postaci, rodzaju ujęcia, głównych linii podziału i osi kierunkowych.				
Komentarz – Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego okazało się łatwe, natomiast dla zdających ze szkół technicznych okazało się umiarkowanie trudne, dla maturzystów z liceum profilowanego okazało się bardzo trudne. – Zadanie sprawdzało umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu rozszerzonego. – Najczęściej błędnie opisywano obraz <i>Dziewczynka z chryzantemami</i> , często używano określenia „kompozycja otwarta”. Poza określaniem kompozycji obrazu Boznańskiej jako „kompozycji otwartej”, niejednokrotnie w tej części zadania zdający definiowali osobowość prezentowanych postaci i zachodzące między nimi relacje o charakterze anegdotycznym,				

(tzn. nie kompozycyjne).

- Opisywanie kompozycji dzieł malarskich nie sprawiło trudności tym zdającym, którzy wykazali się znajomością niezbędnych do zrealizowania zadania pojęć i terminów. Zdający nieznający właściwych terminów nie wykonali zadania prawidłowo. Zwraca uwagę duża dysproporcja we wskaźniku łatwości pomiędzy zdającymi z LO i LP.

Zadanie 30B. (4 pkt)

Zadanie polegało na przeanalizowaniu obrazów pod względem kolorystyki.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

analizowanie obrazu (wychwycenie charakterystycznych cech kolorystyki obu dzieł), znajomość terminologii malarskiej (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,76 – łatwe	0,76	0,23	-	0,58

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Poprawne odpowiedzi wskazywały na kolorystyczne dominanty i efekt przełamania barw, zamglenia kolorystycznego, kontrasty walorowe.

Komentarz

– Zadanie dla ogółu zdających okazało się łatwe, tak samo jak dla maturzystów z liceum ogólnokształcącego. Dla zdających z technikum zadanie okazało się umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających z liceum profilowanego zadanie okazało się trudne.

– Zdanie sprawdzało umiejętności z II obszaru standardów dla poziomu rozszerzonego i polegało na prawidłowym określeniu kolorystyki obrazów.

– Najczęściej błędnie określano kolorystykę obrazu Olgi Boznańskiej. Poza błędnym opisem kolorystyki obrazu Poznańskiej, zdający ograniczali się do stwierdzeń typu: „kolorystyka ciemna” (u Boznańskiej), „kolory kontrastowe” (u Wyspiańskiego) bez podjęcia próby nazwania poszczególnych barw. Często w tej kategorii wskazywano na istnienie czarnego konturu w obrazie „Macierzyństwo”.

Niepowodzenia uczniów w określeniu kolorystyki obrazów, zwłaszcza obrazu Olgi Boznańskiej miały ścisły związek z jakością reprodukcji. Jednak nawet mankamenty reprodukcji prezentowanej w arkuszu II nie były przeszkodą na drodze do dobrego opisu w wykonaniu zdających dobrze przygotowanych do tej części zadania i wykazujących się znajomością opisu materii malarskiej i specyfiki warsztatu Boznańskiej. Nie można wykluczyć, że zadowalające opisy były efektem nie tyle obserwacji reproduktowanej „Dziewczynki z chryzantemami”, ale wiedzy ucznia.

Zadanie 30C. (4 pkt)

Zadanie polegało na przeanalizowaniu obrazu pod kątem światła i modelunku.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

interpretacja cech obrazu związanych z problematyką światłocienia (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,83 – łatwe	0,83	0,20	-	0,73

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

W tej części zazwyczaj padały poprawne odpowiedzi, zarówno dla obrazu Boznańskiej, jak i obrazu Wyspiańskiego. Poprawne odpowiedzi zawierały określenia źródła światła, najjaśniejszego i najciemniejszego punktu obrazu, określenia światłocienia.

Komentarz

Zadanie okazało się łatwe dla zdających z liceum ogólnokształcącego oraz technikum, natomiast trudne dla zdających z liceum profilowanego.

Najczęściej popełnianymi błędami było opisywanie modelunku światłocieniowego w obrazie Wyspiańskiego, a także używanie pojęcia „chiaroscuro” w odniesieniu do obrazu Boznańskiej. Czasem wskazywano na brak modelunku światłocieniowego w tym obrazie.

Zdający wykonali tę część zadania na ogół poprawnie. Jednak trzeba podkreślić, że odpowiedzi poprawne i satysfakcjonujące były udzielane przez zdających, którzy i w innych kategoriach wykazali się znajomością specyfiki analizy formalnej obrazu. Ponownie zwraca uwagę fakt dużej różnicy we wskaźniku łatwości pomiędzy zdającymi z LO i LP.

Zadanie 30D. (4 pkt)

Zadanie polegało na przeanalizowaniu obrazów pod kątem środków wyrazu artystycznego i nastroju obrazów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość stosowanych w malarstwie środków ekspresji. Umiejętność werbalizowania obserwacji dotyczącej nastroju dzieła (standard II).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,71 - łatwe	0,72	0,16	-	0,50

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Poprawne odpowiedzi uwzględniały nie tylko opis nastroju każdego z obrazów, ale wskazywały na środki plastyczne zastosowane dla jego osiągnięcia (np. złamanie barw, zatarcie konturu, płaska plama barwna, wyraźny kontur).

Komentarz

Zadanie okazało się łatwe dla zdających z liceum ogólnokształcącego, umiarkowanie trudne dla zdających z technikum oraz bardzo trudne dla zdających z liceum profilowanego.

Najczęściej błędy wiązały się ze zbyt dużym poziomem uogólnień, a także kilkakrotnym powtarzaniem tych samych cech, ujętych w innych słowach przy opisywaniu tego samego obrazu. Zdający często niewłaściwie lub zbyt ogólnikowo określali użyte przez twórców środki artystycznego wyrazu, wykazywali się ubogim aparatem pojęciowym. Zdający często nie wskazywali na środki plastyczne natomiast podejmowali próby interpretacji losów bohaterów obu obrazów.

- Najczęściej, jeśli zdający zadowolająco opisał poprzednie kategorie, to ta część analizy nie nastroczała nadmiernych trudności. Nie zaobserwowano rażących dysproporcji jakościowych między analizą obrazu A. i B. Jeśli opis obrazu A. był przeprowadzony poprawnie, to i opis obrazu B. był zadowolający. Ponownie widać bardzo dużą różnicę we wskaźnikach łatwości pomiędzy zdającymi z LO i LP.

Zadanie 30E. (3 pkt)

Zadanie polegało na wyciągnięciu krótkich wniosków końcowych na temat obu obrazów.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność wnioskowania i uogólniania oraz wykorzystywania wiedzy kontekstowej. Znajomość chronologii malarstwa polskiego XIX wieku, orientacja w nurtach tamtego okresu, znajomość twórczości Boznańskiej i Wyspiańskiego (standard III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,45 - trudne	0,46	0,02	-	0,17

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Najczęściej prawidłowo łączono oba dzieła z okresem Młodej Polski (Modernizmu).

Komentarz

- Zadanie okazało się trudne dla zdających z liceum profilowanego, oraz bardzo trudne dla zdających ze szkół technicznych oraz z liceów profilowanych. Dla tych ostatnich zadanie było najtrudniejsze.
- Częstym brakiem było określenie nurtów (impresjonizm, secesja), z którymi należało powiązać oba dzieła. Błędy pojawiające się w tej części zadania wynikały z nieumiejętności formułowania wniosku i braku wiedzy kontekstowej, dotyczącej nurtów w malarstwie modernistycznym. Maturzyści z liceów profilowanych w ogóle nie poradzili sobie z tą częścią zadania, duże trudności w formułowaniu samodzielnych, poprawnie merytorycznych wniosków mieli także maturzyści z LO i techników.

Zadanie 31. (30 pkt)

Zadanie polegało na wybraniu jednego spośród podanych tematów i napisania wypracowania.

temat 1 (30 pkt)

Na podstawie wybranych przykładów dzieł malarstwa Młodej Polski przedstaw różnorodne sposoby ukazywania wizerunku dziecka w sztuce tego okresu. Możesz nawiązać do wcześniejszej tradycji przedstawiania tego tematu w sztuce.

temat 2 (30 pkt)

Linearyzm i malarskość. Linia i plama to dwa podstawowe środki wyrazu artystycznego w malarstwie. Na podstawie dowolnie wybranych dzieł z różnych okresów przedstaw, w jaki sposób i w jakim celu używali ich artyści oraz jakie osiągnęli efekty.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

redagowanie tekstu o odpowiedniej strukturze. Wykazanie się znajomością faktów z dziedziny historii sztuki, ich selekcjonowanie, kojarzenie i łączenie. Dokonywanie analizy formalnej dzieła, posługiwanie się terminologią z dziedziny sztuk plastycznych i periodyzacją dzieł sztuki. Wskazywanie kontekstów historycznych i kulturowych związanych z opisywanym tematem. Wykorzystanie wniosków z analizy formalnej dzieła oraz ze znajomości terminologii sztuk plastycznych i ich periodyzacji. Pisanie tekstu o odpowiedniej strukturze, sprawne posługiwanie się pisaną polszczyzną (standard III).

Wskaźnik łatwości dla ogółu zdających:	Wskaźnik łatwości zadania wg typu szkoły:			
	LO	LP	LU	T
0,46 – trudne	0,48	0,04	-	0,31

Przykładowy uczniowski zapis rozwiązania:

Poprawne odpowiedzi zawierały przede wszystkim odniesienia do dzieł Wyspiańskiego i Boznańskiej, czasami tylko wychodząc poza ten schemat (Wojtkiewicz, Malczewski czy Weiss). Często pojawiały się przykłady z twórczości Velazqueza, przywoływano też Rubensa i Murilla. Większość prac skonstruowana była chronologicznie, choć zdarzały się także niezwykle interesujące prace porównujące wybrane epoki bądź twórców.

Komentarz

Zadanie dla zdających z liceum ogólnokształcącego i technikum okazało się trudne, natomiast dla zdających z liceum profilowanego bardzo trudne.

Komentarz do tematu 1.

Najczęściej pojawiające się błędy i wady w pracach tematu 1 to stereotypowe, często banalne ujęcie tematu, niewydobywające najistotniejszych problemów związanych z modernistycznymi wizerunkami dzieci, wykraczanie poza granice chronologiczne określone tematem, stąd nierzadko pojawiały się przykłady z twórczości T. Makowskiego (XX lecie międzywojenne).

Temat 1 był podejmowany zdecydowanie rzadziej i był zazwyczaj niżej punktowany przez egzaminatorów (do rzadkości należało przyznawanie dwóch punktów za szczególne walory pracy). Często były dość schematyczne i powierzchowne ujęcie tematu oraz koncentrowanie się na wyrazowej stronie tematyki dziecięcej. Słabsze rezultaty osiągane przez zdających, którzy wybrali temat pierwszy, wynikały zapewne z jego charakteru; był on bowiem bardziej zawężony, konkretny i ograniczony czasowo.

Komentarz do tematu 2.

Najczęstszymi kategoriami błędów w temacie 2, to uproszczenia i generalizacje prowadzące do powierzchownego ujęcia tematu, czy wypaczające lub banalizujące obraz epok i okresów, powierzchowne analizy dzieł dobieranych przez piszących, sprowadzające się często do ich katalogowego nieuzasadnionego wyliczania a także nietrafne przykłady, np. freski Giotto jako przykład linearyzmu sztuki średniowiecza.

Temat 2 podejmowany był zdecydowanie częściej przez zdających, ponieważ pozwalał im na większą swobodę konstrukcji wypowiedzi i przytaczanych przykładów. Rozwinięcia tego tematu często były ciekawsze niż tematu 1, nawet wybitne, ale też częściej zdarzały się prace słabe. Maturzyści piszący na drugi temat częściej otrzymywali punkty za szczególne walory. Większość prac skonstruowana była chronologicznie, ukazując przemiany, jakim podlegały te środki wyrazu artystycznego na przestrzeni wieków. Najczęściej przywoływano jako przykład dzieła malarstwa paleolitycznego (Lascaux), malowidła starożytnego Egiptu, malarstwo średniowiecza, obrazy impresjonistów, postimpresjonistów i z okresu secesji. Z dzieł XX-wiecznych najczęściej pojawiały się przykłady twórczości kubistów i abstrakcjonistów (zarówno z I, jak i II połowy XX wieku). Najczęściej w pracach posługiwano się przykładami powszechnie znanymi, raziły jednak: powierzchowność ich analizy, mieszanie epok, chaos w rozumowaniu. Prowadziło to do pobieżnych i upraszczających syntez. W pracach na ten temat uderzał niekiedy kompletny brak rozróżnienia między linią a plamą, traktowanymi jako oczywiste i niezmiennie środki plastyczne, których stosowanie przebiegało bez ewolucji i przypisywania im odrębnych znaczeń na przestrzeni dziejów. Tylko niewielki procent prac odnosił się do problemu opozycji plama – linia i konfliktu między artystami preferującymi każdy z tych środków. Dla zdecydowanej większości piszących oba środki były równoważne i jednoznacznie przypisane malarstwu niezależnie od epoki. Oba tak samo istotne dla każdego przywołanego twórcy.

XII. Historia muzyki

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z historii muzyki zadeklarowało 155 osób, w tym 154⁸⁵ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących i profilowanych oraz techników. Egzamin pisało 152 tegorocznych abiturientów, co stanowi 98,7% spośród deklarujących przystąpienie do egzaminu. Wszyscy pisali egzamin w wersji standardowej. Do egzaminu nie przystąpiły 2 osoby, co stanowi 1,3% zadeklarowanych.

Piszący egzamin maturalny z historii muzyki stanowili 0,32%⁸⁶ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 180. Liczba tegorocznych abiturientów objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Pisali egzamin	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)
Liceum ogólnokształcące	147	145	2
Liceum profilowane	3	3	-
Technikum	4	4	-
RAZEM	154	152	2

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących i profilowanych oraz techników piszących egzamin maturalny po raz pierwszy.

Historię muzyki na egzaminie wybrało 139 (91,45%) abiturientów jako przedmiot obowiązkowy a 13 (8,55%) – jako przedmiot dodatkowy.

Egzamin maturalny z historii muzyki na poziomie podstawowym pisało 145 maturzystów liceów ogólnokształcących, 3 – liceów profilowanych, 4 – techników. Na poziomie rozszerzonym egzamin pisało 60⁸⁷ maturzystów liceów ogólnokształcących, 1 – liceów profilowanych, 2 – techników.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z historii muzyki zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MHM-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MHM-R1A1P-062).

Arkusz I składał się z 30 zadań. Czas potrzebny na rozwiązanie zadań z tego arkusza wynosił 120 minut. Zdający mógł uzyskać maksymalnie, z poziomu podstawowego 100 punktów.

Arkusz II składał się z 7 zadań. Ta część egzaminu trwała 150 minut.

Zdający mógł uzyskać maksymalnie z poziomu rozszerzonego 50 punktów.

Wyniki na świadectwie dojrzałości są podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

⁸⁵ 86 kobiet i 68 mężczyzn.

⁸⁶ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

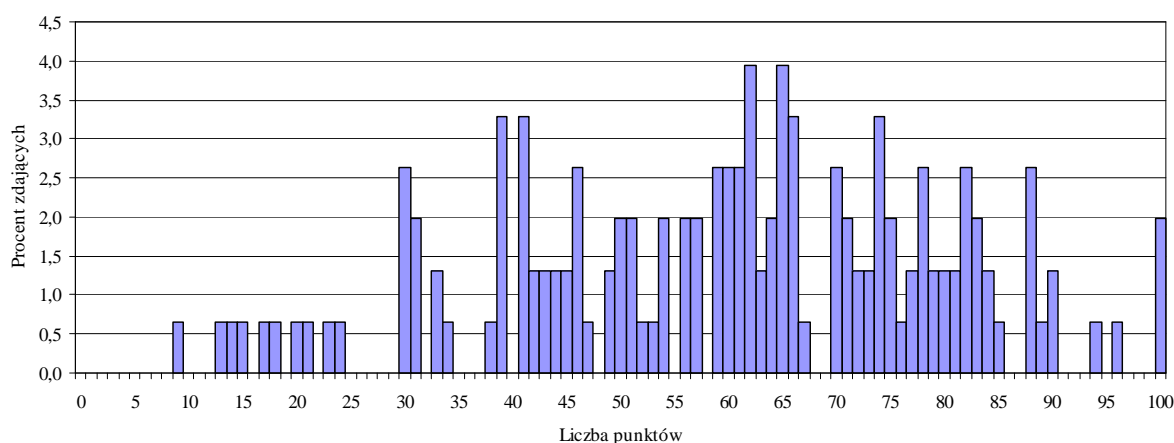
⁸⁷ 1 zdający wybierając egzamin z historii muzyki jako przedmiot obowiązkowy zadeklarował poziom rozszerzony, na który się nie zgłosił (pisał tylko poziom podstawowy).

3. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono łącznie wyniki uzyskane przez zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wyników, uzyskanych przez wszystkich tegorocznych maturzystów.

Wykres 55. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie podstawowym

Dla tegorocznych maturzystów zdających historię muzyki w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym i poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*.

Wykres 56. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających na poziomie rozszerzonym

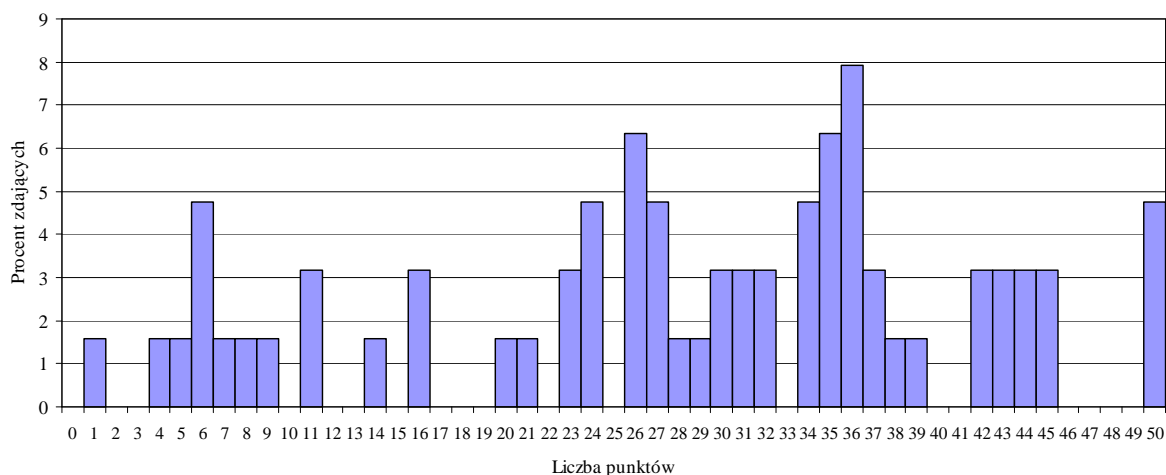

Tabela 181. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	62	30
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	59,53	28,22
Odchylenie standardowe	20,14	12,74

Tabela 182. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	62	60
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	59,5	56,4

Zdający najczęściej uzyskiwali 62 i 65 punktów (62% i 65%) na poziomie podstawowym oraz 36 punktów (72%) na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik uzyskany za rozwiązanie zadań na poziomie podstawowym wyniósł 100 punktów (100%), najniższy – 9 (9%). Najwyższy wynik uzyskany za rozwiązanie zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 1 (2%).

Tabela 183. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w liceum ogólnokształcącym w punktach i % punktów

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	(0-100 punktów)	(0-100% punktów)	(0-50 punktów)	(0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	62	62	31	32
Wynik najczęstszy (modalna)	62 i 65	62 i 65	36	72
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	60,74	60,7	28,78	57,6
Odchylenie standardowe	19,53	x	12,70	x

Dla abiturientów liceów profilowanych łatwość egzaminu na poziomie podstawowym wyniosła 0,42, a na poziomie rozszerzonym 0,46.

Dla abiturientów techników łatwość egzaminu na poziomie podstawowym wyniosła 0,29, a na poziomie rozszerzonym 0,28.

Poziom podstawowy i poziom rozszerzony okazały się łatwiejsze (*umiarkowanie trudny*) dla abiturientów liceów ogólnokształcących, niż dla maturzystów uczęszczających do liceów profilowanych i techników (*trudny*).

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 184. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
1.	0,73
2.	0,70
3.	0,78
4.	0,43
5.	0,53
6.	0,83
7.	0,76
8.	0,68
9.	0,46
10.	0,39
11.	0,35
12.	0,76
13.	0,69
14.	0,80
15.	0,63
16.	0,68
17.	0,41
18.	0,83
19.	0,54
20.	0,47
21.	0,54
22.	0,51
23.	0,67
24.	0,65
25.	0,33
26.	0,66
27.	0,42
28.	0,69
29.	0,65
30.	0,45

Tabela 185. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
31.	0,66
32.	0,77
33.	0,61
34.	0,58
35.	0,56
36.	0,44
37.	0,53

Tabela 186. Łatwość zadań z poziomu podstawowego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numer y zadań	-	4, 9, 10, 11, 17, 20, 25, 27, 30	5, 8, 13, 15, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29	1, 2, 3, 6, 7, 12, 14, 18	-

Tabela 187. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numer y zadań	-	36	31, 33, 34, 35, 37	32	-

Egzamin sprawdzał także opanowanie umiejętności z zakresu standardów dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

Tabela 188. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie podstawowym

Czynności	Ogółem
Wiadomości i rozumienie (I)	0,69
Korzystanie z informacji (II)	0,55
Tworzenie informacji (III)	0,55

Tabela 189. Łatwość standardów sprawdzanych na poziomie rozszerzonym

Czynności	Ogółem
Wiadomości i rozumienie (I)	x
Korzystanie z informacji (P: II)	0,52
Korzystanie z informacji (II)	0,73
Tworzenie informacji (III)	0,54

4. Historia muzyki zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z historii muzyki 139 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym 133 abiturientów liceów ogólnokształcących, 2 abiturientów liceów profilowanych i 4 abiturientów techników. 50 abiturientów pisało egzamin na poziomie rozszerzonym, w tym 48 abiturientów liceów ogólnokształcących i 2 abiturientów techników.

Wykres 57. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin jako obowiązkowy na poziomie podstawowym

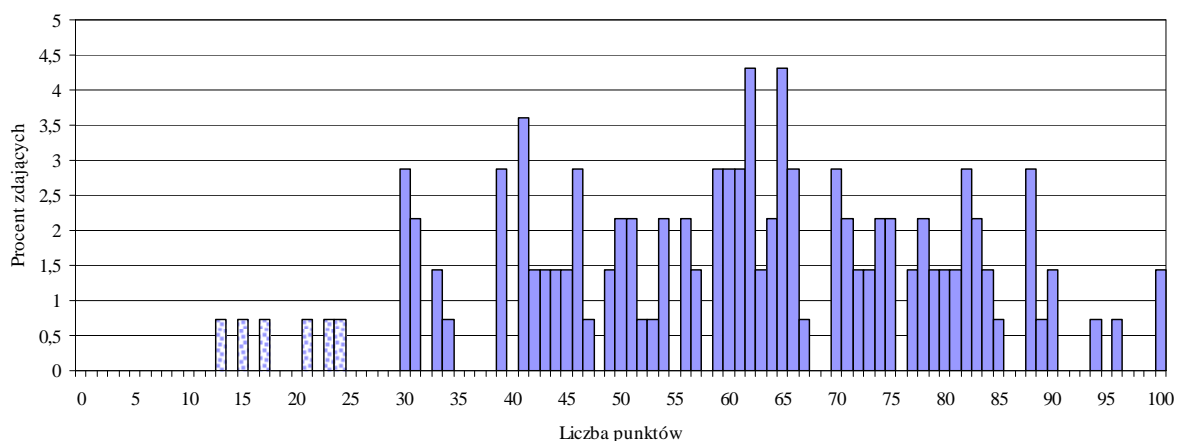

Tabela 190. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w punktach i % punktów

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	(0-100 punktów)	(0-100% punktów)	(0-50 punktów)	(0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	62	62	31,5	73
Wynik najczęstszy (modalna)	62 i 65	62 i 65	26 i 36	52 i 72
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	60,33	60,3	29,82	59,6
Odchylenie standardowe	18,98	x	11,64	x

Tabela 191. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w punktach i % punktów dla abiturientów liceów ogólnokształcących

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	(0-100 punktów)	(0-100% punktów)	(0-50 punktów)	(0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	62	62	32	64
Wynik najczęstszy (modalna)	62 i 65	62 i 65	26 i 36	52 i 72
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	61,52	61,5	30,13	60,3
Odchylenie standardowe	18,18	x	11,78	x

Dla abiturientów liceów profilowanych łatwość egzaminu na poziomie podstawowym wyniosła 0,45. Egzamin nie był przez nich kontynuowany na poziomie rozszerzonym.

Dla abiturientów techników łatwość egzaminu na poziomie podstawowym wyniosła 0,29, a na poziomie rozszerzonym 0,28.

Poziom podstawowy okazał się łatwiejszy (*umiarkowanie trudny*) dla abiturientów liceów ogólnokształcących, niż dla maturzystów uczęszczających do liceów profilowanych i techników (*trudny*).

Poziom rozszerzony okazał się łatwiejszy (*umiarkowanie trudny*) dla abiturientów liceów ogólnokształcących, niż dla maturzystów uczęszczających do techników (*trudny*).

5. Historia muzyki zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z historii muzyki 13 osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy. Historię muzyki jako przedmiot dodatkowy wybierało 12 abiturientów liceów ogólnokształcących i 1 – z liceum profilowanego.

Tabela 192. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w punktach i % punktów

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	(0-100 punktów)	(0-100 % punktów)	(0-50 punktów)	(0-100 % punktów)
Wynik środkowy (mediana)	57	57	24	48
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	51	51	22,08	44,2
Odchylenie standardowe	28,51	x	14,75	x

Tabela 193. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w liceum ogólnokształcącym w punktach i % punktów

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	(0-100 punktów)	(0-100 % punktów)	(0-50 punktów)	(0-100 % punktów)
Wynik środkowy (mediana)	61,5	61,5	26	52
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	52,08	52,1	22,00	44,0
Odchylenie standardowe	29,42	x	15,35	x

Dla abiturienta liceum profilowanego łatwość egzaminu na poziomie podstawowym wyniosła 0,38, a na poziomie rozszerzonym 0,46.

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z historii muzyki, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 95,68%, tj. 133 osób piszących egzamin jako obowiązkowy. Wymaganej liczby punktów nie uzyskało 6 piszących.

Aby mieć pełny obraz zdawalności egzaminu maturalnego z historii muzyki, należy także wziąć pod uwagę osoby, które zadeklarowały przystąpienie do tego egzaminu, a które do niego nie przystąpiły i otrzymały 0 punktów (2 osoby⁸⁸). Łącznie wymaganej do zdania egzaminu liczby punktów nie uzyskało 7 osób, co stanowiło 5% spośród wszystkich, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu po raz pierwszy.

⁸⁸ Spośród nich 1 osoba zadeklarowała przystąpienie do egzaminu jako przedmiotu obowiązkowego, 1 – jako dodatkowego.

7. Analiza jakościowa**arkusz I**

Zadanie 1. (2 pkt)		
Połącz nazwiska kompozytorów z nazwami tych form lub gatunków muzycznych, które są charakterystyczne dla ich twórczości. W tym celu przyporządkuj cyfrom odpowiednie litery.		
1. Mikołaj Gomółka	A. divertimento	
2. Claudio Monteverdi	B. sonata da chiesa	
3. Archangelo Corelli	C. psalm	
4. Franciszek Schubert	D. madrygał	
	E. pieśń	
Sprawdzano zadaniem: znajomość gatunków charakterystycznych dla twórczości kompozytorów różnych epok (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,73		
Prawidłowe rozwiązanie: 1.C.; 2.D.; 3.B.; 4.E		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Przyporządkowywanie nazwiska kompozytora do właściwej mu formy lub gatunku muzycznego	2
Komentarz: Niewłaściwe łączenie nazwisk kompozytorów z nazwami form lub gatunków muzycznych, najbardziej charakterystycznych dla ich twórczości.		

Zadanie 2. (3 pkt) ♪		
Wysłuchaj przykładów muzycznych do tego zadania. Przedstawiono w nich fragmenty trzech utworów utrzymanych w tej samej technice kompozytorskiej. Każdy przykład pochodzi z innej epoki. Na podstawie analizy słuchowej podaj nazwę tej techniki oraz podaj epoki, z jakich pochodzą przykłady.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność rozpoznania techniki kompozytorskiej i określenia przynależności stylu do epoki (standard II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,70 – łatwe		
Prawidłowe rozwiązanie: Nazwa techniki kompozytorskiej – technika wariacyjna Epoka, z której pochodzi przykład 1 – klasycyzm Epoka, z której pochodzi przykład 2 – XX wiek Epoka, z której pochodzi przykład 3 – barok		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie techniki wariacyjnej	1
1.2.	Podanie nazw trzech epok	2
Komentarz: Niewłaściwe nazywanie techniki kompozytorskiej oraz niepoprawne określanie epoki, z której pochodziły przykłady muzyczne		

Zadanie 3. (3 pkt)		
Poniżej podano cytaty zawierające opinie o stylu trzech współczesnych kompozytorów polskich: W.Lutosławskiego, K.Pendereckiego, H.M.Góreckiego w pewnych etapach ich twórczości. Przyporządkuj te opinie odpowiednim kompozytorom. W tym celu wpisz obok nazwiska kompozytora właściwą cyfrę.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość stylu kompozytorów polskich XX w. (standard II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,78 – łatwe		
Prawidłowe rozwiązanie: Witold Lutosławski – 2 Krzysztof Penderecki – 1 Henryk Mikołaj Górecki – 3		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Przypisanie zacytowanego fragmentu wypowiedzi odautorskiej właściwemu twórcy XX-wiecznemu.	3
Komentarz: Niewłaściwie przeprowadzona analiza cytatu, a co za tym idzie niewłaściwe przyporządkowanie wypowiedzi do nazwiska kompozytora.		

Zadanie 4. (3 pkt)		
Podaj kompozytorów następujących dzieł: 1. dialogi na adwent <i>Audite mortales</i> 2. <i>Offertoria et communiones</i> 3. <i>Melodie na Psalterz Polski</i> 4. pieśń <i>Już się zmierzcha</i> 5. <i>Hystorigraphi aciem</i> 6. <i>Mity</i> na skrzypce i fortepian		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość twórczości kompozytorów polskich z różnych epok (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,43 – trudne		
Prawidłowe rozwiązanie: 1. B.Pękiel 2. M.Zieleński 3. M. Gomółka 4. Wacław z Szamotuł 5. Mikołaj z Radomia 6. K.Szymanowski		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie nazwisk twórców wskazanych w zadaniu, a ważnych dla dziejów muzyki polskiej, dzieł	3
Komentarz: Niewskazanie lub błędne wskazanie nazwiska kompozytora.		

Zadanie 5. (4 pkt)

Napisz, jaką ideę, typową dla muzyki XIX w., zrealizował w swoich dramatach muzycznych Ryszard Wagner. Podaj tytuły dwóch wybranych dzieł Wagnera, będących urzeczywistnieniem tej idei oraz tytuł wybranej pracy teoretycznej kompozytora, w której omawia on własną koncepcję sztuki dramatycznej.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość ideologii artystycznej twórczości Wagnera (**standard I**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,53 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Idea syntezy sztuk (Gesamtkunstwerk)

Utwory: *Tristan i Izolda*, tetralogia *Pierścień Nibelunga*, *Parsifal*

Tytuły prac teoretycznych: *Opera i dramat*, *Sztuka i religia*, *Sztuka i klimat*, *Religia i sztuka*, *Dzieło sztuki przyszłości*

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie nazwy idei typowej dla muzyki XIX wieku	1
1.2.	Podanie dwóch tytułów dzieł Richarda Wagnera	2
1.3.	Podanie tytułu pracy teoretycznej Richarda Wagnera	1

Komentarz:

Niewłaściwy sposób nazywania idei pojawiającej się w dziełach teatralnych Richarda Wagnera, a typowej dla muzyki XIX wieku.

Zadanie 6. (3 pkt)

Poniżej podano nazwy trzech technik kompozytorskich, a na następnych stronach zamieszczono przykłady trzech utworów powstałych w różnych epokach. Zestaw przykład nutowy z nazwą techniki kompozytorskiej, która w nim występuje oraz podaj nazwę epoki historycznej, z której pochodzi każdy prezentowany utwór. W tym celu uzupełnij poniższe zestawienie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność rozpoznania technik kompozytorskich różnych epok i znajomość chronologii (**standard II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,83 – łatwe

Przykładowy zapis rozwiązania:

Technika kompozytorska	Numer przykładu	Epoka
technika przeimitowana	2	renesans
technika basso continuo	3	barok
technika organalna	1	średniowiecze

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Przyporządkowanie trzech technik kompozytorskich do przykładu	1
1.2.	Wskazanie trzech epok	2

Komentarz:

Niewłaściwe przyporządkowywanie przykładów nutowych do wskazanych w zadaniu technik kompozytorskich.

Zadanie 7. (3 pkt)

Wysłuchaj przykładu muzycznego. Występujący w nim instrument był szczególnie popularny w epoce baroku. Podaj nazwę tego instrumentu. Określ dwie role, jakie pełnił on w muzyce baroku i dla zilustrowania każdej z nich podaj wybrany przykład z twórczości Jana Sebastiana Bacha.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość obsady wykonawczej i roli instrumentów w baroku oraz twórczości Jana Sebastiana Bacha (**standard I**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,76 – łatwe

Przykładowy zapis rozwiązania:

instrument: klawesyn

funkcje klawesynu:

- realizacja basso continuo (np.: *Koncert skrzypcowy a-moll* lub *Kantata o kawie*)
- solowy instrument koncertujący (np.: *I Koncert klawesynowy d-moll*)
- instrument solowy (np.: *Suity angielskie*)

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie nazwy klawesynu	1
1.2.	Podanie dwóch ról klawesynu w powiązaniu z prawidłowo dobranym przykładem utworu J.S.Bacha	2

Komentarz:

Niewłaściwe egzemplifikowanie funkcji klawesynu.

Zadanie 8. (2 pkt)

Wyjaśnij sposób kształtowania *concerto grosso*. Podaj nazwisko włoskiego kompozytora, którego uznaje się za twórcę tego gatunku.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość gatunków i form baroku (**standard I**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,68 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Concerto grosso polegało na przeciwstawieniu grupy instrumentów solowych (zwanych concertino) zespołowi instrumentalnemu (tutti, concerto grosso)

Twórca gatunku: A.Corelli

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wyjaśnienie sposobu kształtowania formy <i>concerto grosso</i>	1
1.2.	Wskazanie nazwiska twórcy formy <i>concerto grosso</i>	1

Komentarz:

Brak precyzji w sposobie formułowania wyjaśnienia oraz niewskazanie nazwiska twórcy odpowiedzialnego za wprowadzenie formy *concerto grosso*.

Zadanie 9. (3 pkt)

Przełomowe znaczenie tego dzieła, nazwanego przez kompozytora *Obrazami z pogańskiej Rusi* polega na „rewolucyjnym, nowym traktowaniu elementu rytmicznego. Dotąd rytmika była podporządkowana melodyce, harmonice i formie, tu stała się po raz pierwszy czynnikiem konstrukcyjnym, pierwszoplanowym”. Podaj autora dzieła, jego tytuł, gatunek oraz nazwę rosyjskiego zespołu, który wykonał to dzieło po raz pierwszy w Paryżu w 1913 roku.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość twórczości Strawińskiego (standard I)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,46 – trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Autor i tytuł utworu: I.Strawiński: *Święto wiosny*

Gatunek: balet

Zespół wykonawczy: Balety Rosyjskie S.Diagilewa

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie, po zapoznaniu się z fragmentem tekstu, autora i tytułu dzieła nazwanego przez kompozytora <i>Obrazkami z pogańskiej Rusi</i>	1
1.2.	Wskazanie nazwy gatunkowej, właściwej dla <i>święta wiosny</i>	1
1.3.	Podanie nazwy rosyjskiego zespołu prawykonywającego <i>Święto wiosny</i>	1

Komentarz:

Niepoprawne wskazywanie na autora i tytuł dzieła, gatunek oraz nazwę rosyjskiego zespołu, który prawykonywał *Święto wiosny*.

Zadanie 10. (3 pkt)

Wskaż, z jakimi miejscowościami związani byli wymienieni kompozytorzy. Połącz nazwisko kompozytora z nazwą jednej miejscowości. W tym celu przyporządkuj cyfrom odpowiednie litery.

1. J.S.Bach	A. Linz
2. J.F.Haendel	B. Nohant
3. J.Haydn	C. Hamburg
4 W.A.Mozart	D. Köthen
5. F.Chopin	E. Bayreuth
6. R.Wagner	F. Zakopane
	G. Eisenstadt

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość biografii kompozytorów (standard II)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,39 – trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

1-D, 2-C, 3-G, 4-A, 5-B, 6-E

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Przyporządkowanie miejscowości do nazwiska kompozytora.	3

Komentarz:

Niewłaściwe przyporządkowywanie nazwisk kompozytorów do podanych miejscowości.

Zadanie 11. (3 pkt)		
Uzupełnij poniższe zestawienie, podając trzy wybrane przykłady koncertów instrumentalnych skomponowanych przez przedstawicieli skandynawskiej, czeskiej i rosyjskiej szkoły narodowej XIX w. (po jednym przykładzie z każdej szkoły). Wymień tonacje tych koncertów oraz		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość twórczości kompozytorów XIX w. (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,35 – trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Szkoła skandynawska: E.Grieg: <i>Koncert fortepianowy a-moll</i> ; J.Sibelius: <i>Koncert skrzypcowy d-moll</i> Szkoła czeska: A.Dvořák: <i>Koncert wiolonczelowy h-moll</i> , <i>Koncert skrzypcowy a-moll</i> Szkoła rosyjska: P.Czajkowski: <i>Koncert fortepianowy b-moll</i> , <i>Koncert skrzypcowy D-dur</i>		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie przykładów koncertów instrumentalnych komponowanych przez twórców wskazanych XIX-wiecznych szkół narodowych	3
Komentarz: Nieznajomość szkół narodowych XIX wieku, a co za tym idzie niemożność wskazania twórców i instrumentów solowych występujących w komponowanych przez nich koncertach.		

Zadanie 12. (2 pkt)		
Uzupełnij poniższe zdanie, wpisując w miejsce kropek odpowiednie daty. Podaj wydarzenia z historii muzyki, które w umowny sposób wyznaczają początek i koniec epoki.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość chronologii epoki baroku (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,76 – łatwe		
Przykładowy zapis rozwiązania: Początek baroku – 1600 (odpowiedzi akceptowane: 1580, 1594, 1597); Koniec baroku – 1750 (odpowiedź akceptowana: lata 30. XVIII wieku) 1600 – opera <i>Euridice</i> Periiego; 1597 – opera <i>Dafne</i> Periiego; 1594 – śmierć Palestriny i Lassa 1750 – rok śmierci J.S.Bacha; lata 30. XVIII wieku – narodziny stylu gallant		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie daty początku i końca baroku w muzyce.	1
1.2.	Podanie odpowiednich faktów z historii muzyki egzemplifikujących zasadność periodyzacji baroku w muzyce.	1
Komentarz: Niewłaściwie wyznaczane graniczne daty dla epoki baroku w muzyce.		

Zadanie 13. (3 pkt) ♫		
Po wysłuchaniu przykładu dźwiękowego wskaż trzy cechy charakterystyczne pozwalające stwierdzić, że utwór, którego słuchasz, reprezentuje <i>styl brilliant</i> .		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech <i>stylu brilliant</i> (standard II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,69 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Cechy stylu brilliant: błyskotliwość, popisowość, fragmenty wirtuozowskie obok sentymentalnych, fragmenty sentymentalne i kantylenowe, ornamentalna linia melodyczna, ograniczona rola orkiestry, wielodźwiękowe grupy rytmiczne, pasaże improwizacyjne.		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie trzech cech charakterystycznych dla <i>stylu brilliant</i>	3
Komentarz: Nieumiejętność wskazania trzech cech <i>stylu brilliant</i>		

Zadanie 14. (5 pkt)		
Podaj trzy cechy twórczości C. Debussy'ego typowe dla stylu impresjonistycznego oraz wymień dwa tytuły jego utworów przynależnych do tego stylu.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech stylu impresjonistycznego i twórczości C. Debussy'ego (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,80 – łatwe		
Przykładowy zapis rozwiązania: Cechy twórczości C. Debussy'ego typowe dla impresjonizmu: kolorystyka dźwiękowa istotnym elementem utworu, rozbudowanie środków artykulacyjnych, częsta zmiana artykulacji w utworze, znaczne zróżnicowanie efektów dynamicznych (zwłaszcza cichych poziomów głośności), odejście od systemu harmoniki funkcyjnej dur-moll i wprowadzenie nowych skal: całotonowej, pentatoniki, modalnych; akordy pełnią rolę plam barwnych, nowa faktura orkiestrowa charakteryzująca się uzyskiwaniem kameralnych brzmień, operowanie warstwami brzmieniowymi, programowość Tytuły dzieł C. Debussy'ego przynależnych do impresjonizmu: preludium symfoniczne <i>Popołudnie fauna</i> , preludia fortepianowe, np.: <i>Dziewczyna o włosach jak len</i> , <i>Zatopiona katedra</i> , tryptyk symfoniczny <i>Morze</i> , dramat <i>Peleas i Melisanda</i>		
Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie trzech cech twórczości C. Debussy'ego typowych dla impresjonizmu.	3
1.2.	Wskazanie dwóch tytułów dzieł C. Debussy'ego przynależących do stylu impresjonistycznego	2
Komentarz: Niewłaściwie określone cechy twórczości C. Debussy'ego oraz brak wskazań na tytuły tegoż twórcy.		

Zadanie 15. (3 pkt)		
Z podanej listy malarzy wybierz trzy nazwiska i połącz je w pary z kompozytorami reprezentującymi ten sam kierunek artystyczny lub ten sam styl historyczny. Malarze: Rembrandt, Giotto, E.Delacroix, Leonardo da Vinci, C.Monet, S.Wyspiański		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość chronologii stylów w aspekcie ogólnokulturowym (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,63 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: 1. F.Chopin – E.Delacroix 2. M.Karłowicz – S.Wyspiański 3. J. des Prés – Leonardo da Vinci		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Przyporządkowanie według klucza stylo-twórczego nazwiska malarza do nazwiska kompozytora	3
Komentarz: Niewłaściwie dokonywane wybory nazwisk malarzy, a co za tym idzie ich niepoprawne zestawianie z nazwiskami kompozytorów.		

Zadanie 16. (3 pkt)		
Opera to jeden z ważniejszych gatunków muzycznych uprawianych przez W.A.Mozarta. Uzupełnij poniższe zdania, wstawiając w miejsce kropek tytuły odpowiednich dzieł. 1. Orientalny koloryt opery uzyskał Mozart, wprowadzając do orkiestry kapelę janczarską 2. Operę ze względu na zespolenie wątków komicznych i tragicznych, zalicza się do gatunku opery <i>semiseria</i> . 3. Baśniowość i fantastyka zapowiadające romantyzm występują w operze Mozarta pt.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość twórczości operowej W.A.Mozarta (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,68 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: 1. <i>Urowadzenie z seraju</i> 2. <i>Don Giovanni</i> 3. <i>Czarodziejski flet</i>		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie tytułów dzieł W.A.Mozarta scharakteryzowanych zamieszczonym tekstem.	3
Komentarz: Nieznajomość twórczości operowej W.A.Mozarta, co w konsekwencji wiązało się ze złymi wskazaniami odpowiednich dzieł klasyka wiedeńskiego.		

Zadanie 17. (2 pkt)		
Wymień trzy rodzaje literackie, które w antycznej Grecji były wykonywane z udziałem muzyki.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość gatunków w starożytnej Grecji (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,41 – trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Epika, liryka, dramat		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wymienienie gatunków literackich antycznej Grecji.	2
Komentarz: Nieznajomość rodzajów literackich antycznej Grecji.		

Zadanie 18. (3 pkt)		
W kręgach protestanckich XVI wieku nastąpiła reforma śpiewu kościelnego, która doprowadziła do powstania tak zwanego chorału protestanckiego, nawiązującego, nie tylko w nazwie, do chorału gregoriańskiego. Porównaj oba rodzaje chorału, wymieniając dwie cechy różniące oraz jedną cechę wspólną.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech chorału gregoriańskiego oraz protestanckiego i umiejętność porównania gatunków (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,83 – łatwe		
Przykładowy zapis rozwiązania: Różnice:		
Chorał gregoriański	Chorał protestancki	
- tekst łaciński - śpiew a cappella - śpiew zespołów specjalnie przygotowanych - rytmika swobodna	- tekst w języku niemieckim - śpiew najczęściej z organami - śpiew wspólnoty wszystkich wiernych - rytmika ustalona	
Podobieństwa:		
Chorał gregoriański i protestancki		
- muzyka religijna, kościelna - niekiedy te same teksty, tylko w chorale protestanckim tłumaczone na języki narodowe - skale modalne		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie dwóch różnic pomiędzy chorałem gregoriańskim a protestanckim	2
1.2.	Wskazanie podobieństwa pomiędzy chorałem gregoriańskim a protestanckim	1
Komentarz: Nieumiejętność wskazania cechy wspólnej dla chorału gregoriańskiego i chorału protestanckiego.		

Zadanie 19. (2 pkt)		
Spośród podanych niżej form wybierz i podkreśl cztery, które tworzyły cykl w symfoniach londyńskich J.Haydna. Uporządkuj je w kolejności właściwej dla cyklu. menuet, rondo, allegro sonatowe, fuga, temat z wariacjami, scherzo, sonata		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość budowy cyklu w późnej twórczości symfonicznej J.Haydna (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,54 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: 1. allegro sonatowe, 2. temat z wariacjami, 3. menuet, 4. rondo		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Dokonanie wyboru, spośród zaprezentowanych w poleceniu zadania, form tworzących cykl sonatowy w późnych symfoniach J.Haydna	1
1.2.	Ustalenie prawidłowej kolejności wybranych form w cyklu	1
Komentarz: Nieznajomość cyklu sonatowego w aspekcie symfonii londyńskich J.Haydna.		

Zadanie 20. (5 pkt) 🎧		
Po wysłuchaniu przykładu dźwiękowego określ z dokładnością do 100 lat, z którego wieku pochodzi dany utwór i jaki reprezentuje gatunek (formę) muzyczny. Swoją odpowiedź uzasadnij, wskazując przynajmniej trzy wybrane cechy utworu odnoszące się do faktury, obsady, rodzaju śpiewu, techniki kompozytorskiej lub tonalności.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość gatunków średniowiecznych (standard II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,47 – trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Gatunek: organum Wiek: XII (odpowiedź akceptowana: XI, XIII) Cechy: faktura polifoniczna, technika organalna, głos burdonowy + melizmatyczny głos organalny, śpiew melizmatyczny, skala modalna, rytmika modalna, dwugłos, cantus firmus długonutowy		
L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie gatunku (formy) wysłuchanego przykładu dźwiękowego	1
1.2.	Wskazanie wieku, z którego pochodził wysłuchany utwór	1
1.3.	Uzasadnienie, wskazujące na trzy cechy organum XII wiecznego	3
Komentarz: Niewłaściwe nazwanie i usytuowanie w czasie wysłuchanej kompozycji oraz dalece nieprecyzyjna argumentacja.		

Zadanie 21. (4 pkt)

- A. Spośród podanych nazwisk kompozytorów wybierz i podkreśl nazwiska dwóch, którzy komponowali madrygały.
- B. Porównując madrygał średniowieczny i renesansowy, wymień jego wspólne cechy dotyczące tekstu i tonalności.
- C. Podaj, w którym wieku pojawił się madrygał w pięciogłosowej wokalne obsadzie kameralnej.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:znajomość twórców madrygału oraz cech madrygału średniowiecza i renesansu (**standard I**)**Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,54** – umiarkowanie trudne**Przykładowy zapis rozwiązania:**

- A. Landini, Lasso
- B. Tematyka: świecka, miłosna, pastoralna
Tonalność: modalna
- C. wiek XVI

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wybranie nazwisk twórców komponujących madrygały	1
1.2.	Wymienienie cech wspólnych dla madrygału średniowiecznego i renesansowego	2
1.3.	Wskazanie na wiek dla którego charakterystycznym był madrygał w obsadzie kameralnej	1

Komentarz:

Niewłaściwe wskazywanie na twórców madrygału, tonalność i wiek, w którym pojawił się madrygał w obsadzie kameralnej.

Zadanie 22. (2 pkt)

Na podstawie fragmentu wspomnień J.Iwaszkiewicza podaj tytuł dzieła oraz nazwisko kompozytora, o którym mowa w tekście.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:znajomość twórczości K.Szymanowskiego (**standard II**)**Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,51** – umiarkowanie trudne**Przykładowy zapis rozwiązania:**

Tytuł: *Król Roger*
Kompozytor: Karol Szymanowski

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie tytułu dzieła Karola Szymanowskiego	1
1.2.	Wskazanie nazwiska kompozytora po dokonaniu analizy prezentowanego w zadaniu fragmentu wypowiedzi J.Iwaszkiewicza	1

Komentarz:

Niewłaściwe wskazywanie tytułu dzieła oraz nazwiska kompozytora lub wręcz brak jakichkolwiek odpowiedzi.

Zadanie 23. (5 pkt)

Wymień gatunek muzyki symfonicznej powstały w drugiej połowie XIX wieku, reprezentatywny dla twórczości Franciszka Liszta. Podaj przynajmniej trzy typowe cechy tego gatunku oraz dwa tytuły dzieł Liszta, które należą do tego gatunku.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość cech poematu symfonicznego i twórczości F.Liszta (**standard I**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,67 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Gatunek poemat: symfoniczny

Cechy gatunku: programowość, jednoczęściowość, stosowanie motywów przewodnich, forma zależna od programu, różnorodność ukształtowań formalnych, inspiracja treścią pozamuzyczną, bogata, zróżnicowana orkiestracja

Tytuły dzieł: *Tasso*, *Co słysząc w górach*, *Prometeusz*, *Orfeusz*, *Mazepa*, *Preludia*, *Hamlet*, *Symfonia góralska*, *Świąteczne dzwony*, *Żałobna Heroida*, *Hungaria*, *Ideały*, *Bitwa Hunów*.

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie gatunku muzyki symfonicznej, reprezentatywnej dla F.Liszta	1
1.2.	Wymienienie trzech cech typowych dla poematu symfonicznego	3
1.3.	Podanie tytułów dwóch poematów symfonicznych F.Liszta	1

Komentarz:

Nieznajomość twórczości F.Liszta, co wiązało się z brakiem odpowiedzi w tym zadaniu.

Zadanie 24. (4 pkt) ♫

Z podanych dwóch przykładów muzycznych (nuty i nagrania) wybierz ten, który reprezentuje styl *monodii akompaniowanej*. Opisz krótko cechy tego stylu, wskaż miejsce i czas jego powstania.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość cech stylu epok – *monodia akompaniowana* (**standard II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,65 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Przykład 1.

Cechy stylu *monodii akompaniowanej*: jeden głos wokalny z towarzyszeniem basso continuo, styl recytatywny, dominująca rola tekstu, basso continuo w uproszczonej fakturze akordowej, afektacja, emfatyczność, harmonika przedfunkcyjna, charakter deklamacyjny.

Czas i miejsce powstania: początek XVII wieku, Włochy (Florencja).

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie przykładu nutowego reprezentującego <i>monodię akompaniowaną</i>	1
1.2.	Opisanie cech stylu <i>monodii akompaniowanej</i>	2
1.3.	Określenie czasu i miejsca powstania <i>monodii akompaniowanej</i>	1

Komentarz:

Niewłaściwe powiązanie przykładu nutowego z wysłuchanym fragmentem *monodii akompaniowanej* oraz nieumiejętność wskazania cech tego stylu, czasu i miejsca jego powstania.

Zadanie 25. (2 pkt)

Odpowiedz, podkreślając słowo *prawda* lub *falsz*, czy poniższe zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. Swoją odpowiedź uzasadnij faktami z życia kompozytorów.

Trzej klasycy wiedeńscy – Haydn, Mozart, Beethoven – działali jednocześnie w Wiedniu na przestrzeni 3 lat.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość biografii klasyków wiedeńskich (**standard II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,33 – trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Falsz

Uzasadnienie: śmierć Mozarta – 1791; przyjazd Beethovena na stałe do Wiednia – 1792

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podkreślenie słowa „falsz”	1
1.2.	Uzasadnienie wyboru wynikające ze znajomości biografii klasyków wiedeńskich	1

Komentarz:

Nieznajomość biografii twórców określanych mianem klasyków wiedeńskich, a co za tym idzie, niemożność właściwego argumentowania.

Zadanie 26. (6 pkt)

Poniżej podana jest lista powszechnie używanych skrótów nazw instrumentów muzycznych.

A. Przy każdym skrócie nazwy włoskiej dodaj polską nazwę instrumentu.

B. Podkreśl polskie nazwy tych instrumentów, które wchodziły w skład małej orkiestry klasycznej.

C. Podaj, który z wymienionych instrumentów został po raz pierwszy wprowadzony do orkiestry symfonicznej przez Beethovena.

D. Podaj, który z wymienionych instrumentów nie mógł być zastosowany przez klasyków i napisz dlaczego.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

znajomość obsady wykonawczej klasyków wiedeńskich (**standard I**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,66 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

A. vno. – skrzypce; temp. – kotły; ar. – harfa; trbn. – puzon; vc. – wiolonczela; cmpl. – dzwonki; ob. – obój; cl. – klarnet; vla. – altówka; cor. – róg; fg. – fagot; sof. – saksofon; fl. – flet; cb. – kontrabas

B. skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, flet, obój, fagot, róg, kotły

C. puzon

D. saksofon – ponieważ był skonstruowany w XIX wieku

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie polskiej nazwy instrumentów wskazanych w zadaniu w formie skrótu nazwy włoskiej	3
1.2.	Podkreślenie polskich nazw instrumentów wchodzących w skład małej orkiestry klasycznej	1
1.3.	Podanie nazwy instrumentu wprowadzonego do orkiestry symfonicznej przez L. van Beethovena	1

1.4.	Wskazanie na instrument nie występujący w orkiestrze klasyków wiedeńskich	1
Komentarz: Nieznajomość skrótów nazw instrumentów muzycznych, składu małej orkiestry klasycznej oraz niemożność wskazania instrumentu wprowadzonego do orkiestry przez L. van Beethovena.		

Zadanie 27. (3 pkt) 🎧		
Na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej Mazurka C-dur op.56 nr 2 Fryderyka Chopina A. Wskaż zasadę kształtowania tego utworu. B. Wskaż przynajmniej jedną cechę faktury tego utworu, która może ilustrować opisaną w <i>Kurierze Szafarskim</i> fascynację Chopina folklorem C. Podaj, w którym z koncertów Chopin zastosował rytm mazurkowy.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność analizy formy i stylu na podstawie twórczości F.Chopina (standard II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,42 – trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: A. okresowa zasada kształtowania, zasada szeregowania B. cecha faktury: puste kwinty w lewej ręce nawiązujące do faktury kapeli ludowej; uproszczenie faktury; powtarzalność formuł melodyczno-rytmicznych; kwinty burdonowi C. <i>Koncert f-moll</i>		
Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie zasady kształtowania <i>Mazurka C-dur</i> F.Chopina	1
1.2.	Wskazanie cechy faktury prezentowanej kompozycji przystającej do cytowanego w zadaniu fragmentu <i>Kuriera Szafarskiego</i>	1
1.3.	Wskazanie na koncert fortepianowy, w którym zastosował F.Chopin rytm mazurkowy	1
Komentarz: Niewłaściwy sposób określania zasady kształtowania i cech faktury <i>Mazurka C-dur</i> F.Chopina.		

Zadanie 28. (2 pkt)		
Poniżej przedstawiony jest zapis partii skrzypiec jednego z <i>Dwóch utworów na skrzypce i fortepian</i> Bogusława Schaeffera wraz z fragmentem odautorskiego komentarza do partytury. Nazwij zastosowany rodzaj zapisu muzycznego oraz metodę komponowania, która decyduje o charakterze utworu.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość zapisu muzycznego i technik XX wieku (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,69 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Zapis: grafika muzyczna lub notacja graficzna Metoda komponowania: aleatoryzm lub technika aleatoryczna		

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Nazwanie rodzaju zapisu muzycznego przedstawionego w zadaniu	1
1.2.	Nazwanie metody komponowania zastosowanej przez B.Schaeffera w prezentowanym fragmencie utworu, a doprecyzowanego poprzez wypowiedź odautorską	1
Komentarz: Nieznajomość zapisu partyturowego charakterystycznego dla twórczości B.Schaeffera oraz jego metody komponowania, dookreślonej w zamieszczonym w treści zadania fragmencie odautorskiego komentarza do partytury.		

Zadanie 29. (4 pkt)		
A. Wymień trzech wybranych przedstawicieli szkoły flamandzkiej oraz nazwy dwóch gatunków muzycznych typowych dla tej szkoły. B. Z podanej niżej listy terminów wybierz i podkreśl trzy, które charakteryzują styl flamandzki. - homofonia - przeimitowanie - polifonia linearna - technika koncertująca - fauxbourdon - wokalizacja faktury		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość twórców, gatunków i stylu renesansowej szkoły flamandzkiej (standard I)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,65 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: A. J.Ockeghem, J.Obrecht, H.Isaac, J. des Prés, A.Willaert, N.Gombert, C. non Papa, J.Arcadelt, O. di Lasso B. przeimitowanie, polifonia linearna, wokalizacja faktury (odpowiedź akceptowana: fauxbourdon)		
Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie trzech nazwisk przedstawicieli renesansowej szkoły flamandzkiej	2
1.2.	Wskazanie dwóch gatunków muzycznych typowych dla renesansowej szkoły flamandzkiej	1
1.3.	Wybranie z podanej w zadaniu listy trzech terminów charakterystycznych dla renesansowej szkoły flamandzkiej	1
Komentarz: Nieznajomość twórców renesansowej szkoły flamandzkiej i typowych dlań gatunków muzycznych oraz cech charakterystycznych dla stylu flamandzkiego.		

Zadanie 30. (8 pkt)		
Przedstaw nurt neoklasyczny w muzyce XX wieku. W krótkiej wypowiedzi (max. 12 zdań) wskaż trzy charakterystyczne cechy tego nurtu i jego przedstawicieli z trzech różnych ośrodków oraz ich dzieła reprezentujące nurt neoklasyczny.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: znajomość cech neoklasycyzmu (standard III)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,45 –trudne		

Przykładowy zapis rozwiązania:

Nurt neoklasyczny: nawiązanie do muzyki epok minionych

Cechy: odrodzenie dawnych form instrumentalnych tj. symfonia, sonata, koncert, kwartet, fuga, concerto grosso i inne; odrodzenie dawnych technik kompozytorskich tj. technika polifoniczna, imitacyjna, wariacyjna, przetworzeniowa i inne; obiektywizacja wyrazu muzycznego, odejście od programowości; prostota i przejrzystość faktury i formy; orkiestracja nawiązująca do tradycyjnej (np. do orkiestry mannheimskiej) lub nowatorska; harmonika nawiązująca do funkcyjnej lub nowatorska, dysonansowa; możliwe elementy muzycznego humoru i inne; nawiązanie do twórczości kompozytorów dawnych epok

Przedstawiciele nurtu neoklasycznego: I.Strawiński: *Pulcinella*, P.Hindemith: *Ludus tonalis*, B.Britten: *Wariacje na temat F.Bridge'a*

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wyjaśnienie pojęcia „nurt neoklasyczny w muzyce XX wieku”	1
1.2.	Wymienienie nazwisk trzech kompozytorów z różnych ośrodków narodowych w powiązaniu z prawidłowo dobranym tytułem dzieła	3
1.3.	Wymienienie trzech cech neoklasycyzmu	3
1.4.	Skonstruowanie spójnej i logicznej wypowiedzi	1

Komentarz:

Nieznajomość nurtu neoklasycznego w muzyce XX wieku, co wiązało się albo z brakiem jakichkolwiek wypowiedzi, albo z błędnymi wypowiedziami.

Analiza jakościowa zadań – arkusz II

Zadanie 31. (3 pkt) 🎧		
Przykład dźwiękowy i nutowy nr 1 prezentuje fragment pierwszej części jednego z koncertów J.S.Bacha. Po wysłuchaniu przykładu określ, jaki to rodzaj koncertu barokowego. Swoją odpowiedź uzasadnij, określając rolę poszczególnych grup instrumentów w utworze.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność rozpoznania typu koncertu barokowego wg kryterium obsady oraz znajomość instrumentów i ich roli w orkiestrze (standard P.II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,66 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: Rodzaj koncertu: concerto grosso Role instrumentów: tutti (grosso, ripieno): skrzypce I, skrzypce II, altówka, wiolonczela, bc. oraz concertino: skrzypce i flety I i II		
Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Określenie rodzaju koncertu barokowego	1
1.2.	Wskazanie dwóch grup instrumentów typowych dla concerto grosso	2
Komentarz: Niewłaściwe określanie rodzaju koncertu prezentowanego w przykładzie dźwiękowym oraz dalece nieprecyzyjne określanie roli poszczególnych grup instrumentalnych w kształtowaniu formy concerto grosso.		

Zadanie 32. (5 pkt) ♫

Wysłuchaj przykładu dźwiękowego nr 2. Określ formę utworu oraz takty, w których po raz pierwszy pojawia się temat. Zaznacz w nutach kadencje wirtuozowskie. Podaj polskie tłumaczenie tytułu *Totentanz* (*Dance of Death*, *Danse Macabre*) i uzasadnij ten tytuł, odwołując się do cytowanej przez kompozytora melodii.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność rozpoznawania w materiale nutowym i dźwiękowym formy wariacji romantycznych, tematu wariacji, kadencji i uzasadniania tytułu utworu poprzez odwołanie się do cytatu muzycznego (**standard R.II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,77 – łatwe

Przykładowy zapis rozwiązania:

Forma: wariacje lub temat z wariacjami

Temat: takty 3 – 11 lub 3 – 10

Tłumaczenie i uzasadnienie tytułu: „Taniec śmierci”; odwołanie się do występującego w temacie wariacji cytatu sekwencji średniowiecznej (żałobnej) „*Dies irae*” („*Dzień gniewu*”)

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Określenie formy wysłuchanej kompozycji	1
1.2.	Wskazanie w nutach miejsca, w którym po raz pierwszy pojawia się temat	1
1.3.	Zaznaczenie w nutach kadencji wirtuozowskich	1
1.4.	Podanie polskiego tytułu dzieła	1
1.5.	Uzasadnienie tytułu utworu odwołujące się do występującego w temacie wariacji cytatu średniowiecznej sekwencji <i>Dies irae</i>	1

Komentarz:

Niepoprawne określanie formy oraz taktów, w których po raz pierwszy pojawia się temat wariacji; częste, niepoprawne podawanie polskiego tłumaczenia tytułu *Totentanz* i uzasadnienia dla takiego tytułu kompozycji F.Liszta.

Zadanie 33. (3 pkt) ♫

Po wysłuchaniu przykładu dźwiękowego nr 3 uzupełnij poniższe zdanie, podając nazwę elementu formy pierwszej części *Koncertu e-moll* F.Chopina. Wymień dwie cechy stylu wczesnego romantyzmu występujące w tym fragmencie.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność rozpoznania i określenia części formy sonatowej w koncercie i umiejętność określenia cech i stylu romantycznego w utworze (**standard P.II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,61 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Dwukrotnie wpisany termin „ekspozycja”

Cechy stylu wczesnego romantyzmu: liryzm, subiektywizm, uczuciowość, styl brillant (wirtuozowski), skład orkiestry typowy dla XIX wieku, nadrzędność partii solisty, faktura homofoniczna, nadrzędność melodyki

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Uzupełnienie zdania terminem „ekspozycja”	1
1.2.	Wymienienie dwóch cech właściwych dla stylu wczesnego romantyzmu w prezentowanej kompozycji Fryderyka Chopina	2
Komentarz: nieznajomość nazewnictwa związanego z koncertem doby romantyzmu oraz cech typowych dla tego okresu w historii muzyki.		

Zadanie 34. (3 pkt) ♫		
Wysłuchaj przykładu dźwiękowego nr 4 – fragmentu czwartej części <i>Koncertu B-dur</i> J.Brahmsa, a następnie porównaj go z uprzednio wysłuchanym przykładem nr 3 (<i>Koncert e-moll</i> Chopina).		
A. Opisz rolę orkiestry w obydwu koncertach.		
B. Na podstawie wiedzy pozaźródłowej opisz różnicę w budowie cyklu sonatowego obu dzieł.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność porównania klasycznego i romantycznego cyklu sonatowego w koncercie oraz wyjaśnienia różnic dotyczących roli orkiestry w różnych typach koncertu romantycznego (standard R.II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,58 – umiarkowanie trudne		
Przykładowy zapis rozwiązania: A. akompaniująca rola orkiestry u Chopina; równorzędna rola solisty i orkiestry u Brahmsa B. 3-częściowy cykl sonatowy w koncercie Chopina oraz 4-częściowy cykl sonatowy w koncercie Brahmsa		
Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie na akompaniującą rolę orkiestry u F.Chopina	1
1.2.	Wskazanie na równoważną rolę solisty i orkiestry u J.Brahmsa	1
1.3.	Wskazania na 3-częściowy cykl sonatowy u F.Chopina oraz 4-częściowy cykl sonatowy u J.Brahmsa	1
Komentarz: Nieumiejętność posługiwania się właściwą terminologią związaną z koncertem doby romantyzmu.		

Zadanie 35. (3 pkt) ♫		
Na podstawie utworów J.Brahmsa i F.Liszt (przykład dźwiękowy oraz nutowy nr 4 i nr 2) wyjaśnij, na czym polega symfonizacja romantycznych form koncertujących. W tym celu wymień trzy cechy utworów wskazujące na tę symfonizację.		
Umiejętności sprawdzane zadaniem: umiejętność rozpoznania i określenia części formy sonatowej w koncercie i umiejętność określenia cech i stylu romantycznego w utworze (standard P.II)		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,61 – umiarkowanie trudne		

Przykładowy zapis rozwiązania:

Wyrównana rola orkiestry i solisty; zwiększenie roli orkiestry; rozbudowana faktura fortepianowa; symfonizacja faktury fortepianu (rozszerzenie wolumenu brzmienia, gra akordowa, kontrasty dynamiczne i fakturalne); powiększenie składu orkiestry; traktowanie instrumentu solowego jako jednego z instrumentów orkiestry; modyfikacje formy (forma 1-częściowa, 4-częściowa, formy swobodne, zbliżenie do formy poematu symfonicznego i symfonii).

L.p.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Wskazanie trzech cech kompozycji J.Brahmsa i F.Liszta, odnoszących się do współdziałania solisty z orkiestrą, roli i składu orkiestry, charakteru partii solowej, formy w aspekcie symfonizacji romantycznych form koncertujących	3

Komentarz: Nieznajomość właściwej dla form koncertujących doby romantyzmu terminologii, a co za tym idzie niemożność określenia cech wskazujących na symfonizację tych form.

Zadanie 36. (3 pkt) ♪

W przykładzie dźwiękowym nr 5 zamieszczono fragment koncertu Marcina Mielczewskiego. Utwór ten różni się od dzieł z poprzednich przykładów tego arkusza funkcją i obsadą wykonawczą. Określ rodzaj tego koncertu i jego funkcję. Opisz, na czym polega technika koncertująca zastosowana tu przez Mielczewskiego.

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność rozpoznania koncertu wokalnego i charakterystyki techniki koncertującej w utworach wokально-instrumentalnych (**standard P.II**)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,61 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Rodzaj koncertu: koncert wokalny lub wokально-instrumentalny

Funkcja koncertu: sakralna, religijna, duchowna

Technika koncertująca polega na: przeciwstawianiu lub współzawodniczeniu głosu wokalnego i zespołu instrumentalnego; wprowadzaniu elementów wirtuozowskich w partii instrumentalnej; przeciwstawianiu sobie grup instrumentów w partii orkiestry

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Podanie nazwy koncertu i określenie jego funkcji	1
1.2.	Podanie dwóch cech techniki koncertującej charakterystycznej dla prezentowanej kompozycji	2

Komentarz:

Nieznajomość specyfiki koncertu wokalnego, co pociągało brak właściwych, poprawnych odpowiedzi.

Zadanie 37. (30 pkt)

Napisz wypracowanie na jeden z niżej podanych tematów

Temat nr 1: Przedstaw powstanie i rozwój koncertu instrumentalnego w epoce baroku.

W pracy uwzględnij analizę przykładów muzycznych z Części I arkusza oraz zamieszczony niżej cytat.

Na koniec Vivaldi zagrał solo bez akompaniamentu – wspaniale, potem dodał fantazję – kadencję – która mnie wprost oszołomiła, gdyż wydaje się niemożliwością, by w ogóle można tak grać. Dochodził palcami do podstawka zaledwie na szerokość słomki, tak że smyczek nie miał miejsca i to na wszystkich czterech strunach z nieprawdopodobną szybkością.

J.F.Uffenbach:

Dzienniki

Temat nr 2: Przedstaw przemiany koncertu i form koncertujących w klasycyzmie i w XIX wieku.

W pracy uwzględnij wnioski z analizy przykładów muzycznych w Części I arkusza oraz zamieszczone niżej cytaty.

Są pośrodku między tym, co za trudne, i tym, co za łatwe – są bardzo błyskotliwe – przyjemne dla ucha – naturalne, lecz nie puste; tu i tam mogą sprawiać satysfakcję tylko znawcom, jednakże i laicy muszą być zadowoleni, nie wiedząc nawet dlaczego ...

W.A.Mozart o własnych koncertach fortepianowych w *Liście do ojca* z 28.II.1782 r.
Pozwolić królować instrumentowi solowemu nie wymagając abdykacji orkiestry, taki był zamiar, który Beethoven urzeczywistnił zwycięsko po raz pierwszy.

H.Berlioz

Nowym pomysłem musi odpowiadać nowa forma.

F.Liszt

Umiejętności sprawdzane zadaniem:

umiejętność formułowania dłuższej wypowiedzi pisemnej na zadany temat. (standard R.I – III)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających: 0,53 – umiarkowanie trudne

Przykładowy zapis rozwiązania:

Temat nr 1

- teza lub własne stanowisko dotyczące powstania i rozwoju koncertu w baroku
- źródła i początki koncertu barokowego (źródła techniki koncertującej; wyjaśnienie genezy i nazwy koncertu; nawiązanie do koncertujących form wokalnych; wirtuozostwo wokalne związane z rozwojem opery solowej jako wzór dla wirtuozostwa instrumentalnego; wirtuozostwo instrumentalne związane z rozwojem instrumentarium i szkół lutniczych)
- różnorodność koncertu barokowego
- różnorodność budowy koncertu barokowego; zasada kształtowania koncertu barokowego; funkcje koncertu
- różnorodność aparatu wykonawczego; wirtuozeria
- najważniejsze koncerty w twórczości A.Vivaldiego, A.Corellego, J.S.Bacha, J.F.Haendla

Temat nr 2

- teza lub własne stanowisko dotyczące porównania form koncertujących w XVIII i XIX wieku
- cechy stylistyczne i formalne koncertu klasycznego (3-częściowy cykl sonatowy, forma sonatowa z podwójną ekspozycją orkiestry i solisty, charakter wyrazowy, równowaga treści i formy, kadencje wirtuozowskie, rola improwizacji w koncercie klasyków)

- przemiany koncertu klasycznego (modyfikacje formy w koncertach L. van Beethovena, większa rola orkiestry, symfonizacja koncertu, symfonizacja fortepianu, nowa, romantyczna wyrazowość i ekspresja
- zmiany formalne w koncercie XIX wieku (1-częściowy koncert – F.Liszt, 4-częściowy koncert – J.Brahms, wpływ miniatury instrumentalnej na formę koncertu, rozwój swobodniejszych form koncertujących
- wpływ estetyki epoki na koncert w XIX wieku (styl brilliant, wirtuozowski, narodowy, liryzm, uczuciowość, programowość)
- relacja solista – orkiestra w różnych typach koncertu romantycznego

Lp.	Oceniane czynności	Liczba pkt
1.1.	Sformułowanie w sposób jasny i przekonujący tezy lub własnego stanowiska wynikającej z wybranego tematu	2
1.2.	Dobranie argumentów, ich omówienie i właściwe odwołanie się do faktów (w tym do cytatów z tematów prac)	13
1.3.	Wykazanie się znajomością literatury (muzycznej lub przedmiotowej)	7
1.4.	Posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu	2
1.5.	Sformułowanie w sposób jasny i przekonujący wniosku	2
1.6.	Posługiwanie się faktografią, szczególna sprawność w analizie dzieł i zjawisk, trafność doboru przykładów i argumentów świadcząca o szczególnej znajomości tematu i dojrzałej umiejętności selekcji	1
1.7.	Skonstruowanie czytelnej pod względem struktury, poprawności językowej i stylistycznej oraz estetyki wypowiedzi	3

Komentarz:

Nieumiejętność formułowania tezy; częstokroć wypowiedź nie na temat (w całości lub części wypracowania); niewłaściwe posiłkowanie się terminologią; brak właściwego egemplifikowania.

XIII. Język włoski

XIII.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka włoskiego, przystąpiło 84 tegorocznych abiturientów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowiło 100%.

Spośród wszystkich tegorocznych abiturientów, zdających język włoski w części ustnej, 63 zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym na poziomie podstawowym – 48, a na poziomie rozszerzonym – 15. 21 maturzystów zdawało język włoski jako przedmiot dodatkowy (na poziomie rozszerzonym).

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 62 zdających (98,41%).

Tabela 194. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język włoski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	0	0
Wynik środkowy (mediana)	90	18
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	81,35	16,27
Odchylenie standardowe	x	4,15

Tabela 195. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język włoski jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	100	20
Wynik najniższy	55	11
Wynik środkowy (mediana)	85	17
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	83,65	16,73
Odchylenie standardowe	x	3,04

Egzamin ustny z języka włoskiego zdawany jako przedmiot obowiązkowy zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym okazał się *łatwy*. Egzamin ustny z języka włoskiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 88,5% punktów).

XIII.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

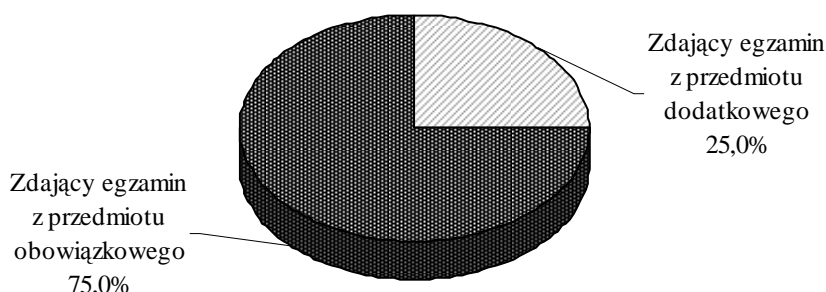
Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka włoskiego zadeklarowało 86 osób, w tym 84⁸⁹ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych, oraz techników. Wszyscy abiturienti, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka włoskiego, zdawali wspomniany egzamin w wersji standardowej.

Piszący egzamin maturalny z języka włoskiego stanowili 0,18%⁹⁰ wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 196. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Typ szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	78	-	78	78
Liceum profilowane	3	-	3	3
Technikum	3	-	3	3
RAZEM	84	-	84	84

Wykres 58. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy.

⁸⁹ 70 kobiet i 14 mężczyzn.

⁹⁰ Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Egzamin maturalny z języka włoskiego na poziomie podstawowym pisało 78 maturzystów liceów ogólnokształcących, 3 – liceów profilowanych oraz 3 – techników. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 44 maturzystów liceów ogólnokształcących (92,9%), 2 – liceów profilowanych oraz 1 – technikum.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka włoskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJW-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJW-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJW-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono łącznie wyniki uzyskane przez piszących na poziomie podstawowym i rozszerzonym, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy. Zdający na poziomie podstawowym najczęściej uzyskiwali 47 punktów (94%), a na poziomie rozszerzonym – 17,5 punktu (35%).

Tabela 197. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	40,75	27,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	39,38	28,13
Odchylenie standardowe	7,78	9,14

Tabela 198. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	81,5	55
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	78,8	56,3

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język włoski w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *łatwy*, natomiast na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 15 (30%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 42,5 punktów (85%), najniższy – 8,5 punktów (17%).

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 199. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy i rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Poziom podstawowy	
1.	0,80
2.	0,75
3.	0,68
4.	0,73
5.	0,81
6.	0,76
7.	0,88
8.	0,85
Poziom rozszerzony	
9.	0,57
10.	0,67
11.	0,51
12.	0,51
13.	0,68
14.	0,06
15.	0,10
16.	0,65

Tabela 200. Łatwość zadań z poziomu podstawowego i rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Ogółem					
Numerы zadań	14, 15,	-	3, 9, 10, 11, 12, 13, 16	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8,	-

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 201. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Rozumienie ze słuchu	0,75
Rozumienie tekstu czytanego	0,76
Wypowiedź pisemna	0,86

Tabela 202. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Rozumienie ze słuchu	0,62
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,55
Stosownie struktur leksykalno-gramatycznych	0,08
Wypowiedź pisemna	0,65

4. Język włoski zdawany jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka włoskiego 63 osoby wybrały ten przedmiot jako obowiązkowy.

Tabela 203. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	39	26,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	38,17	26,81
Odchylenie standardowe	8,00	9,22

Tabela 204. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	78	53
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	76,3	53,6

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 76,3% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 53,6% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 15 (30%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 42,5 punktów (85%), najniższy – 8,5 punktów (17%).

5. Język włoski zdawany jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka włoskiego 21 osób wybrało ten przedmiot jako dodatkowy.

Tabela 205. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	44	31
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	43,02	29,76
Odchylenie standardowe	5,66	8,77

Tabela 206. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	88	62
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	86,0	59,5

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 86% punktów a na poziomie rozszerzonym – 59,5% punktów. Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 31 (62%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 42 punktów (84%), najniższy – 14,5 punktów (29%).

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z języka włoskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 100%, tj. 63 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy.

XIV. Język hiszpański

XIV.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego, przystąpiło 71 tegorocznych abiturientów. Każdy z nich mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowiło 100%.

Spośród wszystkich tegorocznych abiturientów, zdających język hiszpański w części ustnej, 48 zdawało ten przedmiot jako obowiązkowy, w tym na poziomie podstawowym – 38, a na poziomie rozszerzonym – 10. 23 maturzystów zdawało język hiszpański na poziomie rozszerzonym jako przedmiot dodatkowy.

Aby zdać egzamin w tej części (w przypadku przedmiotu obowiązkowego), należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Wymagany warunek spełniło 46 zdających (95,83%).

Tabela 207. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język hiszpański jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie podstawowym

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom podstawowy (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	95	19
Wynik najniższy	20	4
Wynik środkowy (mediana)	65	13
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	62,1	12,42
Odchylenie standardowe	x	3,95

Tabela 208. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu (język hiszpański jako przedmiot obowiązkowy) na poziomie rozszerzonym

	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-20 punktów)
Wynik najwyższy	90	18
Wynik najniższy	40	8
Wynik środkowy (mediana)	80	16
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	71,0	14,20
Odchylenie standardowe	x	3,68

Egzamin ustny z języka hiszpańskiego zdawany jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny*, a na rozszerzonym – *łatwy*. Egzamin ustny z języka hiszpańskiego zdawany jako przedmiot dodatkowy okazał się dla zdających *łatwy* (średnia arytmetyczna wyniosła 83,5% punktów).

XIV.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

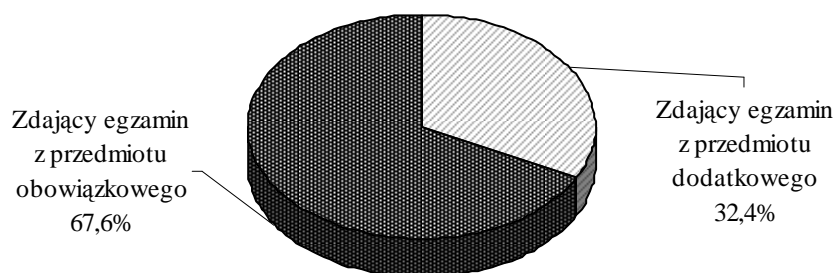
Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego zadeklarowały 73 osoby, w tym 71⁹¹ stanowili tegoroczni abiturienti liceów ogólnokształcących, profilowanych, uzupełniających oraz techników. Wszyscy abiturienti, którzy zadeklarowali przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego, zdawali wspomniany egzamin.

Piszący egzamin maturalny z języka hiszpańskiego stanowili 0,15%⁹² wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Tabela 209. Liczba tegorocznych abiturientów, objętych egzaminem maturalnym

Rodzaj szkoły	Zadeklarowali przystąpienie do egzaminu	Nie zgłosili się na egzamin (uzyskali 0 punktów)	Pisali egzamin	Pisali egzamin w wersji standardowej
Liceum ogólnokształcące	68	-	68	68
Liceum profilowane	1	-	1	1
Liceum uzupełniające	1	-	1	1
Technikum	1	-	1	1
RAZEM	71	-	71	71

Wykres 59. Zdający a rodzaj zdawanego egzaminu

Wskaźniki zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały obliczone dla tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących, profilowanych, uzupełniających oraz techników, piszących egzamin maturalny po raz pierwszy. Wszyscy pisali egzamin w wersji standardowej.

⁹¹ 59 kobiet i 12 mężczyzn.

⁹² Liczba tegorocznych abiturientów piszących egzamin maturalny wyniosła 47 556.

Egzamin maturalny z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym pisało 68 tegorocznych maturzystów liceów ogólnokształcących, 1 – liceum profilowanego, 1 – liceum uzupełniającego oraz 1 – technikum. Do poziomu rozszerzonego egzaminu przystąpiło 43 (63,2%) maturzystów liceów ogólnokształcących, 1 – liceum uzupełniającego.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka hiszpańskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJH-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJH-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJH-R2A1P-062).

Arkusz I sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zawierał zadania zamknięte różnego typu i zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Wypełniając ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zgodnie z poleceniem ostatniego zadania maturzysta miał napisać własną wypowiedź (od 200 do 250 słów) na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%. Na świadectwach dojrzałości wyniki z obydwu części egzaminu podane zostały w postaci procentów punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono łącznie wyniki uzyskane przez zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 18,5 (37%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 47 punktów (94%), najniższy – 12 punktów (24%). Na poziomie podstawowym maturzyści najczęściej uzyskiwali 45 punktów (90%), a na poziomie rozszerzonym 23 punkty (46%)

Tabela 210. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	39,5	28,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	37,22	28,31
Odchylenie standardowe	9,01	10,09

Tabela 211. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100% punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	79	57
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	74,4	56,60

Dla tegorocznych maturzystów, zdających język hiszpański w sesji wiosennej, egzamin na poziomie podstawowym okazał się *łatwy*, natomiast na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 212. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy i rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Poziom podstawowy	
1.	0,92
2.	0,61
3.	0,78
4.	0,69
5.	0,67
6.	0,68
7.	0,91
8.	0,74
Poziom rozszerzony	
9.	0,50
10.	0,71
11.	0,60
12.	0,51
13.	0,56
14.	0,30
15.	0,65

Tabela 213. Łatwość zadań z poziomu podstawowego i rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	-	14	2, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 15	3, 8, 10	1, 7

A jak maturzyści opanowali poszczególne sprawności językowe?

Tabela 214. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom podstawowy

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Rozumienie ze słuchu	0,78
Rozumienie tekstu czytanego	0,68
Wypowiedź pisemna	0,80

Tabela 215. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych sprawności – poziom rozszerzony

Sprawność	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Rozumienie ze słuchu	0,58
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	0,53
Stosownie struktur leksykalno-gramatycznych	0,30
Wypowiedź pisemna	0,65

4. Język hiszpański zdawany jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z języka hiszpańskiego 48 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy.

Tabela 216. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	33,25	19,75
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	33,81	21,33
Odchylenie standardowe	8,62	7,16

Tabela 217. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako obowiązkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	66,5	39,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	67,6	42,7

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 67,6% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 42,7% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym był *umiarkowanie trudny*, a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 49 punktów (98%), najniższy – 18,5 (37%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 36,5 punktów (73%), najniższy – 12 punktów (24%).

5. Język hiszpański zdawany jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z języka hiszpańskiego 23 osoby wybrały ten przedmiot jako dodatkowy.

Tabela 218. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy

	Poziom podstawowy (0-50 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	45	35
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	44,33	34,39
Odchylenie standardowe	4,58	8,17

Tabela 219. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu zdawanego jako dodatkowy w % punktów

	Poziom podstawowy (0-100 % punktów)	Poziom rozszerzony (0-100% punktów)
Wynik środkowy (mediana)	90	70
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	88,7	68,8

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 88,7% punktów a na poziomie rozszerzonym – 68,8% punktów. Zestaw egzaminacyjny na poziomie podstawowym okazał się *łatwy*, a na poziomie rozszerzonym – *umiarkowanie trudny*.

Najwyższy wynik na poziomie podstawowym wyniósł 50 punktów (100%), najniższy – 32,5 (65%). Na poziomie rozszerzonym najwyższy wynik wyniósł 47 punktów (94%), najniższy – 18,5 punktów (37%).

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z języka hiszpańskiego, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 100%, tj. 48 osób piszących egzamin po raz pierwszy, jako obowiązkowy.

XV. Wiedza o tańcu

1. Ogólna informacja o zdających

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z wiedzy o tańcu zadeklarowało i pisało 8 abiturientów liceów ogólnokształcących.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z wiedzy o tańcu zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MWT-P1A1P-062),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MWT-R1A1P-062).

Arkusz I składał się z 17 zadań sprawdzających opanowanie wiadomości i umiejętności określonych standardami wymagań egzaminacyjnych z poziomu podstawowego. Czas potrzebny na rozwiązanie tego arkusza wynosił 120 minut.

Arkusz II składał się z 2 zadań sprawdzających opanowanie wiadomości i umiejętności określonych standardami wymagań egzaminacyjnych z poziomu rozszerzonego. Pierwsze zadanie polegało na analizie filmowej wersji fragmentu tańca, natomiast drugie wymagało napisania wypracowania na jeden z podanych tematów. Ta część egzaminu trwała 150 minut.

Zdający mógł uzyskać maksymalnie: z poziomu podstawowego – 100 punktów, z poziomu rozszerzonego – 50 punktów. Wyniki na świadectwie dojrzałości zostały podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

3. Wyniki egzaminu

Poniżej przedstawiono łącznie wyniki uzyskane przez zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym, niezależnie od tego, czy przedmiot był zdawany jako obowiązkowy, czy dodatkowy.

Tabela 220. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	71,00	32,88
Odchylenie standardowe	9,77	9,10

Najwyższy wynik uzyskany przez zdających, za rozwiązanie zadań na poziomie podstawowym wyniósł 83 punkty (83%), najniższy – 50 punktów (50%). Na poziomie rozszerzonym wyniki kształtowały się odpowiednio: 40 i 17 punktów (80% i 34%). Średnia arytmetyczna na poziomie podstawowym wyniosła 71% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 65,8%. Poziom podstawowy okazał się dla tegorocznych abiturientów *łatwy*, natomiast poziom rozszerzony – *umiarkowanie trudny*.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 221. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom podstawowy i rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
Poziom podstawowy	
1.	0,71
2.	0,58
3.	0,67
4.	0,81
5.	0,77
6.	0,23
7.	0,92
8.	0,91
9.	0,89
10.	0,63
11.	0,16
12.	0,63
13.	0,78
14.	0,65
15.	0,54
16.	0,70
17.	0,00
Poziom rozszerzony	
18.	0,73
19.	0,55

Tabela 222. Łatwość zadań z poziomu podstawowego i rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numery zadań	11, 17	6	2, 3, 10, 12, 14, 15, 19	1, 4, 5, 9, 13, 16, 18	7, 8

4. Wiedza o tańcu zdawana jako przedmiot obowiązkowy

Spośród tegorocznych abiturientów piszących egzamin z wiedzy o tańcu 6 osób wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy.

Tabela 223. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	74	38
Odchylenie standardowe	6,58	2,31

Średnia arytmetyczna na poziomie podstawowym wyniosła 74% punktów, a na poziomie rozszerzonym – 76%. Zestaw zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym był *łatwy*.

5. Wiedza o tańcu zdawana jako przedmiot dodatkowy

Spośród tegorocznych abiturientów zdających egzamin z wiedzy o tańcu 2 osoby wybrały ten przedmiot jako dodatkowy.

Tabela 224. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom podstawowy (0-100 punktów)	Poziom rozszerzony (0-50 punktów)
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	62	17,50
Odchylenie standardowe	12	0,50

Średnia arytmetyczna wyników na poziomie podstawowym wyniosła 62% punktów a na poziomie rozszerzonym – 35% punktów. Zestaw na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny*, a na poziomie rozszerzonym – *trudny*.

6. Zdawalność egzaminu

Aby zdać egzamin maturalny z wiedzy o tańcu, należało uzyskać co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Warunek ten spełniło 100%, tj. 6 osób piszących egzamin jako obowiązkowy.

XVI. Język łaciński i kultura antyczna

1. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka łacińskiego i kultury antycznej zostały opracowane dla części:

- pierwszej – *Arkusz I* (MKL-R1A1P-062),
- drugiej – *Arkusz II* (MKL-R2A1P-062).

Arkusz I zawierał jedno zadanie rozszerzonej odpowiedzi. Sprawdzało ono umiejętność analizy materiału tekstowego oraz ikonograficznego, która miała posłużyć napisaniu w języku polskim krótkiej wypowiedzi na określony temat. Ta część egzaminu trwała 90 minut.

Arkusz II składający się z 22 zadań, podzielony był na trzy części. Część pierwsza zawierała tekst leksykalno-gramatyczny i obejmowała 12 zadań zamkniętych. Maturzysta miał za zadanie uzupełnić łacińskie zdania właściwą formą wyrazową. Część druga składała się z 10 zadań zamkniętych, sprawdzających umiejętność rozumienia tekstu czytanego. Zadanie w części trzeciej polegało na dokonaniu tłumaczenia jednego, wybranego z dwóch tekstów. W tej części egzaminu badane były umiejętności:

- stosowania poprawnych technik przekładu tekstu oryginalnego na język polski,
- zastosowania w przekładzie, właściwych dla łacińskich wyrazów, polskich odpowiedników leksykalnych i związków frazeologicznych,
- tworzenia jednorodnego stylistycznie, spójnego wewnątrznie tekstu przekładu.

Maturzyści na wykonanie zadań tego arkusza mieli 150 minut.

Abiturient mógł uzyskać za rozwiązanie zadań z *Arkusza I* – 30 punktów, a zadań z *Arkusza II* – 70 punktów, czyli łącznie 100 punktów.

Wyniki na świadectwie dojrzałości podane zostały w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

2. Ogólna informacja o zdających i ich wynikach

Przystąpienie do egzaminu maturalnego z języka łacińskiego i kultury antycznej zadeklarowało i pisało 20 tegorocznych abiturientów liceów ogólnokształcących. Stanowili 0,04% wszystkich tegorocznych abiturientów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej.

Powyższy egzamin zdawany jest jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym.

Tabela 225. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu

	Poziom rozszerzony (0-100 punktów)
Wynik środkowy (mediana)	66,5
Wynik średni (średnia arytmetyczna)	73,85
Odchylenie standardowe	22,64

Najwyższy wynik uzyskany przez zdających, za rozwiązanie zadań wyniósł 100 punktów (100%), najniższy – 41 (41%). Średnia arytmetyczna wyniosła 73,9% punktów. Egzamin okazał się dla tegorocznych abiturientów *łatwy*.

Zamieszczone poniżej dane dotyczące poszczególnych zadań pozwolą na oszacowanie tego, co dla maturzystów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 226. Wskaźnik łatwości dla poszczególnych zadań – poziom rozszerzony

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu
1.	0,84
2.	0,69
3.	0,65
4.	0,90
5.	0,55
6.	0,80
7.	0,70
8.	0,70
9.	0,65
10.	0,75
11.	0,65
12.	0,85
13.	0,85
14.	0,75
15.	0,80
16.	0,85
17.	0,90
18.	0,85
19.	0,60
20.	1
21.	0,85
22.	0,80
23.	0,64

Tabela 227. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego a ich trudność

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
	Ogółem				
Numerы zadań	-	-	2, 3, 5, 9, 11, 19, 23	1, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22	4, 17, 20

XVII. Język portugalski

Do egzaminu maturalnego z języka portugalskiego, obejmującego część ustną i pisemną, w sesji wiosennej przystąpiła 1 osoba.

XVII.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka portugalskiego, jako przedmiotu obowiązkowego przystąpiła jedna osoba. Zdawała wybrany język na poziomie podstawowym, z którego mogła uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowiło 100%.

Aby zdać egzamin z przedmiotu zdawanego jako obowiązkowy w tej części, należało uzyskać 30% punktów z możliwych do zdobycia.

Wskaźnik łatwości dla zestawu zadań egzaminacyjnych na poziomie podstawowym wyniósł 1,00, co oznacza, że egzamin w części ustnej na poziomie podstawowym był *bardzo łatwy* dla zdającej osoby.

XVII.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających

Do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka portugalskiego przystąpił jeden tegoroczny abiturient. Powyższy język, w tej części egzaminu, był zdawany jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym.

Warunkiem zdania egzaminu maturalnego z języka portugalskiego było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym.

Wskaźnik łatwości dla zestawu zadań egzaminacyjnych na poziomie podstawowym wyniósł 0,96, co oznacza, że egzamin w części pisemnej na poziomie podstawowym był *bardzo łatwy* dla zdającej osoby.

Osoba zdająca egzamin z języka portugalskiego uzyskała wymaganą liczbę punktów i zdała go.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka portugalskiego opracowane zostały na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJP-P1A1P-062)
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJP-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJP-R2A1P-062).

W sesji wiosennej rozwiązywany był jedynie *Arkusz I*, który sprawdzał umiejętności rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej.

Zawierał zadania zamknięte różnego typu oraz zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut. Każdy ze zdających mógł uzyskać na poziomie podstawowym maksymalnie 50 punktów, czyli 100%.

Wyniki na świadectwie dojrzałości są podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

XVIII. Język słowacki

Do egzaminu maturalnego z języka słowackiego, obejmującego część ustną i pisemną, w sesji wiosennej przystąpiło dwóch tegorocznych abiturientów.⁹³

Spośród osób zdających język słowacki, jedna wybrała go jako obowiązkowy na poziomie podstawowym, a druga – jako przedmiot dodatkowy.

XVIII.1. Część ustna

Do części ustnej egzaminu maturalnego z języka słowackiego, przystąpiły obydwie osoby. Każda z nich mogła uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowiło 100%.

Aby zdać egzamin, należało uzyskać 30% punktów z możliwych do zdobycia z przedmiotu wybranego jako obowiązkowy.

Egzamin w części ustnej dla osoby zdającej język słowacki na poziomie podstawowym był *bardzo trudny*.

Egzamin w części ustnej dla osoby zdającej język słowacki jako przedmiot dodatkowy był *łatwy*. Wskaźnik łatwości wyniósł 0,75.

XVIII.2. Część pisemna

1. Ogólna informacja o zdających i wynikach

Do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka słowackiego również przystąpiły obydwie osoby.

Język słowacki jako przedmiot obowiązkowy pisała jedna osoba. Przystąpiła ona do egzaminu na poziomie podstawowym.

Warunkiem zdania egzaminu maturalnego z języka słowackiego było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym.

Wskaźnik łatwości dla zestawu zadań egzaminacyjnych na poziomie podstawowym wyniósł 0,44, co oznacza, że egzamin w części pisemnej na poziomie podstawowym był *trudny*.

Język słowacki jako przedmiot dodatkowy wybrała jedna osoba. Wskaźnik łatwości dla zestawu zadań egzaminacyjnych na poziomie podstawowym wyniósł 0,79, co oznacza, że egzamin w tej części był *łatwy*, natomiast na poziomie rozszerzonym – 0,58, czyli był *umiarkowanie trudny*.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka słowackiego opracowane zostały na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MJS-P1A1P-062)
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MJS-R1A1P-062) i *Arkusz III* (MJS-R2A1P-062)

Arkusz I, sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i redagowania wypowiedzi pisemnej.

⁹³ 1 osoba z liceum ogólnokształcącego i 1 - z liceum profilowanego.

Zawierał zadania zamknięte różnego typu oraz zadania otwarte. Czas trwania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 120 minut.

Arkusz II sprawdzał umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno – gramatycznych. Rozwiązując ten arkusz, maturzyści mieli do dyspozycji 70 minut.

Arkusz III sprawdzał umiejętności: stosowania struktur leksykalno – gramatycznych i redagowania wypowiedzi pisemnej na jeden z trzech podanych tematów. Czas trwania egzaminu w tej części wynosił 110 minut.

Każdy ze zdających mógł uzyskać, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, maksymalnie po 50 punktów, czyli po 100%.

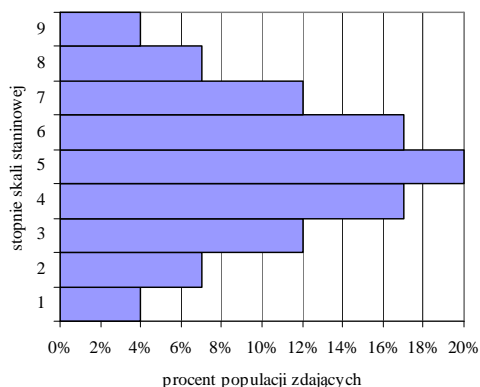
Wyniki na świadectwie dojrzałości są podawane w procentach punktów uzyskanych przez zdającego.

XIX. Słownik terminów

Łatwość zestawu zadań - stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich zdających do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0 - 1. Przedstawiana także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

Łatwość zadania (p) - stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich abiturientów do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Skala staninowa - otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji maturzystów z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% maturzystów z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średniego**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średniego**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim** i ostatni, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali egzamin maturalny wszyscy przystępujący do niego maturzyści. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności testu.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M) - suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

Mediana (Me)	- wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco; dzieli abiturientów na 2 równe grupy.
Modalna (Mo)	- najczęstszy wynik.
Odchylenie standardowe	- miara rozrzutu wyników w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład wyników	- przedstawienie w postaci tabeli lub wykresu słupkowego, ilu abiturientów uzyskało daną liczbę punktów.